Ursula K. Le Guin
összes Szigetvilág története

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Szigetvilág azúrkék tengerén, egy kicsiny sziget kicsiny falujában, távol a világ zajától különös képességekkel bíró fiú látja meg a napvilágot. Veleszületett varázsereje már gyermekként felkelti a mágusok érdeklődését, így hamarosan maga a híres Oromon keresi fel, s fogadja tanítványául. Az ifjú Kóbor nagy tettekre született, megvan benne minden, hogy nevét és tetteit egyszer a legnagyobb hősök mellett emlegessék. Ám a tehetség nem minden. A fiú ereje mellé hamarosan gőg társul, tettrekészsége nagyravágyásba fordul, mígnem egy vészterhes éjjelen megidéz valamit, amit a leghatalmasabb mesterek sem tudnak irányítani. Egy névtelen árnyat a túlvilágról, amelynek egyetlen célja megszerezni Kóbor lelkét, hogy aztán annak erejét a világ romlására használja. Legendákba illő üldözés veszi kezdetét.

- Ursula K. Le Guin
  - Előszó
  - A Fürkész
    - I. A sötét időkben
    - II. Vidra
    - III. Csér
    - IV. Medra
  - Feketerózsa és Gyémánt
  - A Föld csontjai
  - A Magas-lápon
  - Szitakötő
    - I. Iria
    - II. Agyar
    - III. Azver
    - IV. Irián
  - Óceánföld leírása
    - NÉPEK ÉS NYELVEK
      - Emberek
      - Nyelvek
      - Írás
      - Az irodalom és a történelem forrásai
    - TÖRTÉNELEM
      -
      - A kezdet
      - A Szigetvilág történelme
    - MÁGIA
- notes

○ 1

Ursula K. Le Guin
Óceánföld meséi

Előszó

A Szigetvilág-sorozat negyedik kötete, a *Tehanu* végén a történet eljutott addig a pontig, amit Óceánföld *jelenének* éreztem. És most, akárcsak az úgynevezett való világ jelenében, nem tudom, mi fog történni ezután. Megsejthetem, megjósolhatom, tarthatok tőle, reménykedhetek benne, de nem ismerem a jövőt.

Képtelen vagyok folytatni Tehanu történetét (mert még nem történt meg), és ostobán feltételeztem, hogy Kóbor és Tenar története elérte a boldog beteljesülést, ezért először az „Óceánföld utolsó könyve" alcímet adtam ennek a kötetnek.

Ó, te ostoba! A jelen nem áll meg! Akár valós időben, akár álomidőben, akár a mesékben, a *jelenből* sohasem lesz *múlt*.

Hét vagy nyolc évvel a *Tehanu* kiadása után felkértek, hogy írjak egy történetet, amely Óceánföldén játszódik. Csupán egy pillantást kellett vetnem arra a másik világra és máris láttam, hogy megváltozott, mialatt nem figyeltem rá. Épp ideje volt már visszatérnem és felfedeznem és kitalálnom, hogy mi történik a jelenlegi jelenben.

Mindemellett szerettem volna némi ismeretet szerezni arról, hogy mi történt a *múltban*, még Kóbor és Tenar születése előtt. A sárkányokkal, Kútfő szigetével, a mágusokkal kapcsolatban számos dolog nyugtalanított. Ahhoz, hogy megértsem az aktuális eseményeket, történelmi kutatásba kellett kezdenem, és el kellett töltenem némi időt Szigetvilág legendáival.

Az ember csak úgy tudja beleásni magát egy nem létező történelembe, ha belekezd egy elbeszélésbe és menet közben találja ki, hogy mi történhetett. Úgy hiszem, ez nem sokban különbözik attól, amit az úgynevezett való világ történészei csinálnak. Még ha jelen is vagyunk valamely történelmi eseménynél, megérthetjük, egyáltalán emlékezhetünk-e rá, mielőtt történet formájában elmondjuk? És az eseményekről, amelyek időben vagy térben távol esnek tőlünk, nem is szerezhetünk tudomást másképpen, csak más emberek elbeszéléseiből. Mindenesetre a múltbeli események már csak az emlékezetben léteznek, ami pedig a képzelet egy fajtája. Az esemény valóságos a *jelenben*, de amint *múlttá* válik, valóságosságának folytonossága teljesen tőlünk függ, emlékezetünk erejétől és becsületességünktől. Ha elveszítünk egy emléket, akkor elménkben csak a képzeletünk állíthatja helyre a történteket. És ha hazudunk a múltról, akkor a saját akaratunkat kényszerítjük egy történetre, és az elbeszélés csak azt fejezi majd ki, amit mi akarunk kifejezni vele; elveszíti valóságosságát és hamissá válik. Nehéz vállalkozás magunkkal hozni a múltat a mítosz és a történelem bőröndjeiben; de ahogy Lao-ce mondta: a bölcs

a poggyászkocsi mellett sétál.

Amikor megalkotsz vagy újraalkotsz egy világot, amely sohasem létezett, akkor elképzelsz egy egész történelmet, és a kutatás valamiképpen más rendben zajlik, de indíttatása és technikája alapvetően ugyanaz, mint a történészeké. Megvizsgálod az eseményeket és megpróbálsz rájönni, hogy miért történt éppen ez vagy az, meghallgatod, amit az emberek elmondanak, megfigyeled cselekedeteiket, többször is végiggondolva összegzed magadban a dolgokat, azután becsületesen elbeszéled, így a történet súlyt és értelmet nyer.

* * *

Az e könyvben szereplő öt mese az első négy Óceánföld-regény által bemutatott világban játszódik, és azt bővíti ki. Minden történet önálló, de hasznukra lehet, ha nem a regények előtt, hanem utánuk olvassák el őket.

A fürkész nagyjából háromszáz évvel a regények ideje előtt játszódik, sötét és nyugtalan időszakban; története rávilágít néhány szigetvilági szokás kialakulására. *A föld csontjai*ban az a varázstudó bukkan fel, aki a Kóbort először tanító mágust oktatta művészetére, és bebizonyosodik, hogy egy földrengés megakadályozásához, egynél több varázshasználó kell. A *Feketerózsa és Gyémánt* bármikor megtörténhetett Óceánföld utóbbi néhány évszázada során; ahogyan más szerelmi történetek is megeshetnek bármikor, bárhol. *A Magaslápon* soraiban egy történet rejlik abból a rövid, de eseménydús hat esztendőből, amikor Kóbor volt a Szigetvilág főmágusa. És az utolsó mese, a néhány évvel a *Tehanu* után játszódó *Szitakötő* hidat képez az utolsó regény és a következő könyv, a *Más szelek szárnyán* között. Sárkányhidat.

Miközben írtam e történeteket, elmém bejárta az éveket és az évszázadokat anélkül, hogy a dolgok kizökkentek volna a rendes kerékvágásból, emellett próbáltam minél kisebbre csökkenteni az esetleges ellentmondások és változtatások számát. Úgy tűnik, módszeresebbé váltam, mert *Óceánföld leírását* azon emberek történetéből állítottam össze, akikről szereztem valamennyi ismeretet. Ennek ugyanaz a szerepe, mint az első nagy térképnek, amit a Szigetvilágról és a Peremvidékekről rajzoltam, amikor harminc évvel ezelőtt dolgozni kezdtem *A Szigetvilág varázslóján*: tudnom kellett, hogy mi hol van, és hogyan lehet eljutni innen oda — mind időben, mind térben.

Akárcsak a képzelt birodalmak térképei, úgy ez a fajta fiktív tényleírás is érdekli az olvasók egy részét, ezért a történetek végén mellékeltem. Emellett földrajzi térképet is kerítettem, közben örömmel fedeztem fel újra a régi anyagokat, és Enyhely levéltárában ráleltem egy igen öreg tantérképre.

Mióta először írtam Óceánföld szigeteiről, azóta természetesen megváltoztam, ahogy megváltoztak mindazok az emberek is, akik olvasták ezeket a könyveket. Minden idő a változás ideje, de a mi változásunk nagy és gyors morális és mentális átalakulás. Az archetípusok mérföldkövekké válnak, az egyszerű dolgok bonyolultak lesznek, a káosz kifinomult, és amit mindenki igaznak hisz, arról kiderül, hogy csupán néhány ember gondolata.

Ez zavaró. Mulandó és az elektronika bűvös villódzása által keltett minden örömünk ellenére, a változatlanra is vágyakozunk. Ezért leljük a régi történetekben kedvünket. Arthur végtelen időkig álmodik Avalonról. Bilbó bármikor elmehet oda és vissza, és szeretett Megyéje mindig ismerős lesz. Don Quijote örökké szélmalmokkal akar majd harcolni… Így hát az emberek a fantázia birodalmai felé fordulnak állandóságért, ősi igazságokért, a soha nem változó, hétköznapi dolgokért.

És a kapitalizmus malmai biztosítják ezeket. A szolgáltatás találkozik az igényekkel. A képzelet iparággá, terméke árucikké válik.

A fantázia piaca nem jelent kockázatot: nem talál fel új dolgokat, csak utánoz és sablonokat gyárt. Megfosztja a régi történeteket intellektuális és etikai összetettségüktől, cselekményüket erőszakká, szereplőiket bábukká, s igazságaikat szentimentális közhelyekké változtatja. Hősei kardot, lézert, varázspálcát forgatnak olyan mechanikusan, mint egy aratógép, amely hasznot hajt gazdáinak. Az elmélyültebb gondolkodást kívánó morális döntéseket addig egyszerűsítik, csinosítják, míg teljesen veszélytelennek látszanak. A nagy mesemondók szenvedéllyel kigondolt ötleteit lemásolják, játékokká redukálják, színes műanyagba öntik, reklámozzák, eladják, eltörik, kidobják, kicserélik, hiszen helyettesíthetőek.

És mire építenek a fantázia áruba bocsátói, miből hajtanak hasznot? Az olvasó legyőzhetetlen képzelete az, legyen bár gyermeké vagy felnőtté, ami még ezeket az élettelen, tárggyá változtatott dolgokat is életre kelti — legalábbis egy részüket, egy ideig.

A képzelet, mint minden élő dolog, a *jelenben* él, együtt él a valódi változással, belőle táplálkozik és ráhagyatkozik. Ahogyan mi is tesszük, a képzelet tárgya kiválasztható és lealacsonyítható; de túléli a kereskedelmi és oktatási kizsákmányolást. A föld túléli a rátelepedő birodalmakat. A hódítók hagyhatnak sivatagot az erdők és mezők helyén, de az eső újra esni fog, és a folyók mindig a tenger felé futnak. Az „egyszervolt” ingatag, változékony, megbízhatatlan birodalmai

ugyanúgy hozzátartoznak az emberi történelemhez és gondolkodáshoz, mint a színes atlaszainkban feltüntetett nemzetek — némelyikük talán még maradandóbb is ezeknél.

Már rég benépesítettük a valós és a képzelt országokat, de egyik helyen sem úgy élünk, ahogyan szüleink vagy még régebben élt elődeink tették. A bűverő mindig együtt változik a korral és a korszakkal is.

Már legalább tucatnyi különböző Arthur királyt ismerünk, és mindegyikük valós. A Megye visszavonhatatlanul megváltozott, talán még Bilbó életében. Don Quijote ellovagolt Argentínába és ott Jorge Luis Borges várta. *Plus c'est la meme chose, plus ça change*.[1]

Boldogan tértem vissza Óceánföldre és találtam még mindig egészében ismerősnek, de mégis megváltozottnak, és folyton tovább változónak. Amiről azt gondoltam, hogy meg fog történni, mégsem történt meg, az emberek nem azok, akik — vagy amik — az én elképzeléseim szerint lennénk, és eltévedtem azokon a szigeteken, amelyekről azt hittem, hogy szívem mélyén ismerem őket.

És végül felfedezőutam eredményei: mesék Óceánföldről mindazoknak, akik megkedvelték, avagy úgy vélik, még megkedvelhetik ezt a helyet, és akik hajlandók elfogadni a következő feltételeket:

a dolgok változnak;

az írók és varázslók nem mindig megbízhatóak;

senki sem értheti meg a sárkányokat.

A Fürkész

I. A sötét időkben

Ez a *Sötétség könyvé*nek első oldala, valami hatszáz esztendővel ezelőtt íródott, az angládi Berilában:

„Miután Elfáran és Mórred eltűnt, és Szoléa szigete a tenger mélyére süllyedt, a Bölcsek Tanácsa felügyelt a gyermek Szeriádra, míg el nem foglalhatta a trónt. Uralkodása dicsőséges volt, ám rövid. Angládban hét király követte őt, alattuk a birodalom békében és gazdagságban növekedett. Azután sárkányok jöttek és a nyugati földeket fosztogatták, és mágusok fordultak ellenük hiábavalóan. Akambar király átköltöztette az udvart az angládi Berilából Enyhely szigetére, az enyhelyi Nagy Kapu városába, ahonnan flottákat küldött a kargád megszállók ellen, és visszaűzte őket keletre. Ám még mindig küldenek fosztogató hajókat a belső szigetekre, oly messzire is, mint a Legbenső-tenger keleti partjai. Enyhely tizennégy királya közül utolsóként Maharion ült a trónra, aki békét kötött a sárkányokkal és a kargokkal, de ezért nagy árat fizetett. Miután a Rúnagyűrű eltörött, és Vandór-Akbé odaveszett a nagy sárkány elleni küzdelemben, és Maharion a Bátor, árulás áldozatává vált, úgy tűnik, többé már nem történtek jó dolgok a Szigetvilágban.”

„Sokan tartottak igényt Maharion trónjára, de senki sem bírta megtartani azt, és a trónbitorlók viaskodása felbontott minden szövetséget. Nemzetek közössége vagy igazság nem uralkodhatott már, a vagyonosok szava lett a törvény. Nemesi házak tagjai, kereskedők és kalózok, s bárki, akinek lehetősége volt katonákat bérelni, és varázstudók szólíttatták magukat uraságnak, birtokokra és városokra formáltak jogot, önkényesen. A hadurak rabszolgáikká tették a leigázottakat, és valójában bérenceik is rabszolgák voltak, kiket csak feljebbvalójuk védelmezhetett meg a földeket dúló riválisi haduraktól és a kikötőket fosztogató kalózoktól, és a törvényen kívüliek hordáitól is, a vagyonukból kiforgatott nyomorultaktól, az éhség által gyilkosságba és rablásba hajszolt banditáktól.”

A *Sötétség könyve*, amely a tárgyául választott időszak vége felé íródott, önellentmondásos történetek, részleges életrajzok és hamis legendák gyűjteménye. Ámde még így is ez a leghitelesebb írás, amely túlélte a Sötét Esztendőket. A történelem megőrzése helyett engedelmességet kívánó hadurak elégettették a könyveket, amelyekből a szegények és gyengék megtanulhatták volna, hogy mivel jár a hatalom.

De amikor egy mágus tudáskönyvei kerültek valamely hadúr kezébe, azokkal óvatosan bánt, elzárta, hogy tudatlanságban tartsa a népet, vagy egy felbérelt varázslónak adta azokat. A tudás e könyveiben a varázslatok és szófelsorolások melletti lapszélekre, de

sokszor az utolsó üresen hagyott oldalakra is egy-egy varázsló vagy tanonc körmölt feljegyzéseket járványról, éhínségről, fosztogatókról, mesterváltásról. Beszámolóját kiegészítette az ilyen események során használt varázslatok neveivel, és azok hasznával vagy haszontalanságával. Az ilyenfajta feljegyzések tisztáztak néhány pillanatot itt és ott, de az e pillanatok közötti idők, teljességgel homályba vesznek. Csupán kivilágított hajók fényének villanásai egy távoli tengeren, éjjel, viharban.

És persze, ott vannak a dalok, a régi énekek és balladák, amelyek a jelentéktelen kis szigetekről és Enyhely csendesebb vidékeiről származnak, s amelyek történeteket beszélnek el, azokból az esztendőkből.

Az enyhelyi Nagy Kapu városa a világ szívében áll, fehér tornyokkal magasodik öble fölé; a legmagasabb torony csúcsán Vandór-Akbé kardja csillan meg a felkelő nap első és a lemenő nap utolsó fénysugaraiban. Azon a városon áthalad Óceánföld minden mestersége, szórakozása, kereskedelme és tudása; szellemi értéke. Ott ül a király is trónján, visszatért a Gyűrű egybeforrasztása után, s maga is a helyreállítás jegyében uralkodik. És abban a városban, ezekben a kései napokban, a szigetek férfiai és asszonyai sárkányokkal beszélgetnek, a változás szelleme szállt közéjük.

Enyhely néven nevezik a Nagy Szigetet, a széles és gazdag földrészt, és a kikötőtől bentebb eső falvakban, az Onn-hegy lejtőin fekvő tanyavilágban, mintha semmi sem változna meg igazán. Arrafelé az éneklésre érdemes dalokat újra meg újra eléneklik. Az öregek az ivókban úgy szólnak Mórredről, mintha ismerték volna, amikor még maguk is ifjak és hősiesek voltak. A teheneket hazacsalogató lányok a Kéz asszonyairól beszélgetnek, akiket már mindenhol, még Kútfőn is elfeledtek. De ama csendes, napfény áztatta földutakon és mezőkön, és a háziasszonyok tűzhelye mellett, még emlékeznek rájuk.

A királyok idejében mágusok gyűltek össze az angládi udvarban és később az enyhelyi udvarban is, hogy tanácsot adjanak a királynak, és tanácskozzanak egymás között. Azért, hogy művészetük használatával elérjék céljaikat, melyeket együttesen, egyetértésben ítéltek jónak. De a Sötét Esztendőkben a varázstudók eladták tudásukat a legmagasabb fizetséget kínálóknak. Egymás ellenében használták fel hatalmukat a varázspárbajok és varázscsaták során, nem törődtek a gonoszsággal, mi tetteiket átitatta, vagy ami még rosszabb, szándékosan cselekedték azt. Járvány és éhínség, poshadt vizű források, eső nélküli nyarak és nyár nélkül való esztendők. A lábasjószág között beteg és szörnyeteg fiak, az emberek között beteg és szörnyeteg gyermekek születtek — mindezen dolgokért a varázslókat, mágusokat, boszorkányokat vádolták, gyakran bizony nem alaptalanul.

Így vált veszélyessé a varázstudomány használata, kivéve, ha egy-egy erős hadúr védelme alatt űzték. Ám még akkor is előfordulhatott, hogy ha egy varázstudó nálánál nagyobb hatalmúval találkozott, könnyen odaveszhetett. És ha egy varázstudó óvatlanná vált a népek közt járva, ha tudták, megölték. Merthogy a legrosszabb fajta gonoszság forrásának vélték, romlott és ártalmas teremtménynek. Azokban az esztendőkben szinte mindenki feketének tartott, szinte minden mágiát.

A falusi vajákosság, és mindenek felett a női boszorkányság, akkoriban nyerte el azt a rossz hírnevét és megítélését, amely azóta is rajta maradt. A boszorkányok drágán megfizettek hatalmuk használatáért, mit régóta magukénak tudtak. A várandós állatok és nők gondozása, a szüléseknél való segédkezés, a szokások és dalok tanítása, a szántók és kertek rendje és termékenysége, a ház és bútorzatának építése és karbantartása, az ércek és fémek bányászata — mindezen nagyszerű dolgok, mindig is a nők tudományához tartoztak. Az effajta vállalások sikeréért használt varázsmondás és bűbájosság gazdag gyűjteménye mindig is a boszorkányok titka volt. De amikor a dolgok rosszra fordultak egy születésnél vagy a legelőkön, az ettől kezdve csak a boszorkányok hibája lehetett. És akkoriban a dolgok könnyebben és gyakrabban fordultak rosszra, mint jóra, legfőképpen a hadakozó mágusok miatt, kik óvatlanul használták mérgeiket és átkaikat. Így akartak minél gyorsabban előnyt szerezni egymással szemben, s nem gondoltak a következményekkel. Aszályt és vihart, áradást és tüzet és betegségeket vittek mindenhová, s a nép a falusi boszorkát büntette ezért, aki sohasem tudta meg, hogy gyógyító ráolvasásától hogyan üszkösödhetett el a seb, miért lett gyengeelméjű a világra hozott gyermek. Áldásai miként égethették fel a terményt és rothaszthatták meg a gyümölcsöket. De mindezen rosszért vádolni kellett valakit, és a varázsló vagy a boszorkány mindig kéznél volt: ott lakott a faluban vagy a városban, és nem egy hadúr erődjének vagy kastélyának falai mögött. Testének épségét nem őrizték védővarázslatok vagy fegyveresek. A varázslókat és boszorkákat belefojtották a megmérgezett vizű kutakba, elsorvadt gabonaszárakból rakott tűzön égették meg őket, vagy élve temettettek el, hogy porhüvelyükkel tegyék újra termékennyé a halott földet.

Tudásuk gyakorlása és tanítása veszélyessé vált. Ha valaki mégis foglalkozott ilyesmivel, az gyakran a már száműzöttek és meggyötörtek, a családtalanok és vének közül került ki — olyan férfiak és nők voltak ők, akik keveset veszíthettek. A bölcs férfiak és a bölcs asszonyok, akikben mindenki megbízott és akiket mindenki tiszteletben tartott, át kellett adják helyüket a köntörfalazó, tehetségtelen tucatvarázslóknak és trükkjeiknek. A banya-

boszorkáknak, akik minden kéjvágyat, féltékenységet vagy ártó szándékot, valamilyen kotyvalékkal akartak elűzni. A gyermekek mágikus tehetségét csak rettegni és rejteni lehetett.

Mesénk ezekben az időkben játszódik. Egy része a *Sötétség könyvé*ből származik, más része Enyhelyről, az Onn körüli felvidék tanyáiról és a Faliorn erdőségeiből. A szilánkok és töredékek történetté álltak össze, amely bár félig hallomásból, félig találgatásból ered, mégis igaz lehet. Kútfő alapításának meséje ez, és ha Kútfő mesterei szerint ez nem így történt, akkor mondják el maguk, hogyan történhetett másképpen. Merthogy köd borítja azt az időt, mikoron Kútfő először vált a Bölcsek-szigetévé, és talán még az is lehetséges, hogy e ködöt maguk a bölcsek idézték oda.

II. Vidra

Vidra úszta be a csermelyt,
S minden halandó küllemet felvett,
Mit csak varázsmondással lehet,
Mert beszélt ő ember- és sárkánynyelvet.
Elfut a víz, messzire el,
Elfut a víz.

Vidra egy hajóács fiaként született az enyhelyi Nagy Kapu kézműves negyedében. Anyja vidéki nevet adott neki; tanyasi nő volt az Onn-hegytől északnyugatra fekvő, Véghágó néven ismert faluból. Munkát keresve jött a városba, akárcsak oly sokan mások. Minthogy a hajóács tisztességesen dolgozott egy tisztességes mesterségben, de nyugtalan időben, így kínos óvatossággal figyelt, nehogy akár a bánat egy szikrája is elérje családját. És ezért, amikor egyértelművé vált, hogy fia varázslatos ajándékkal született, puszta atyai szeretetből, megpróbálta kiverni azt belőle.

— Verhetnéd a felhőt az eső miatt! — mondta neki Vidra anyja.

— Csak nehogy gonoszságot verjél bele! — intette nagynénje.

— A végén még valami varázslat megfojt a saját öveddel! — figyelmeztette bácsikája.

De a fiú sohasem fordult mágiával az apja ellen. Csendben viselte a verést, és megtanulta elrejteni ajándékát.

Neki egyáltalán nem tűnt úgy, hogy nagy jelentősége van a dolognak. Könnyedén teremtett ezüstös fényt egy sötét szobában, bármikor megtalált egy tűt úgy, hogy csak rá kellett gondolnia, és szintúgy könnyedén helyrehozott egy elvetemedett eresztéket, pedig csupán rátette a kezét és beszélt hozzá. Így hát nem igazán értette, hogy mi ez a nagy hűhó az ilyetén dolgok körül, de apja mindig megharagudott a „kerülőutak” miatt. Egyszer szájon vágta fiát csak azért, mert beszélt munka közben, és ragaszkodott hozzá, hogy a fiú szerszámokat használjon az ácsmunkához; csendben.

Anyja megpróbálta elmagyarázni: — Ez olyan, mintha találnál valami értékes drágakövet. — Így mondta. — És mi mást tehetne egy magunkfajta egy gyémánttal, mint hogy elrejti? Aki elég gazdag ahhoz, hogy megvegye tőled, az elég erős ahhoz, hogy megöljön és elvegye. Rejtsd hát el! Tartsd távol a nagy emberektől és a fortélyos alakoktól!

„Fortélyos alakok.” Így nevezték akkoriban a varázstudókat.

A hatalom ajándékainak egyike nem más, mint a hatalom

felismerése. A varázstudók megismerik egymást, kivéve talán, ha valamelyikük igen nagy szakértő a titkolózásban. Ám a fiú nem értett máshoz, csak a hajóácsoláshoz, amiben tizenkét esztendősen már ígéretes inasnak mutatkozott. Akkoriban történt, hogy a fiú születésénél segédkező bába eljött a szülőkhöz és kérte őket: — Vidra átjöhetne segíteni esténként, munka után. Meg kell tanulnia az énekeket, és fel kell készülnie a névadásra.

Ez mind igaz volt, és minthogy korábban ugyanígy történt Vidra nővérével is, esténként a szülei elküldték fiukat a bábához. Ám az öregasszony többet tanított neki a Teremtésről szóló daloknál. Felismerte az ajándékot. Ő és néhány férfi és nő, hozzá hasonlók, nem nevesek — mi több, némelyikük megkérdőjelezhető hírnévvel bírt —, maguk is rendelkeztek valamekkora ajándékkal. Titokban megosztották egymással tudásukat és fogásaikat. — A tanulás nélkül használt ajándék olyan, mint a kormányos nélkül úszó hajó — mondták Vidrának, és megtanították mindenre, amit maguk tudtak. Ugyan ez nem volt sok, de legalább a nagyszerű művészetek csírái is benne rejlettek; és bár kellemetlenül érezte magát szülei megcsalása miatt, az effajta tudásnak mégsem tudott ellenállni. Ahogy szegényes tanítói kedvességének és dicséreteinek sem. — Nem lesz ártalmadra, ha nem használod ártalomra — mondták, és ő ezt könnyen megígérte.

A Csipkés-patakban, ott, ahol az a város északi falán belül fut egy szakaszon, Vidra megkapta a bábától az igaz nevét, amelyre később sokáig emlékeztek a népek, az Enyhelytől távol eső szigeteken is.

Tanítói között volt egy idős férfi, akit csak úgy szólítottak maguk közt: Elvarázsoló. Mutatott Vidrának néhány szemfényvesztő varázslatot; és amikor a fiú már legalább tizenöt esztendős lehetett, az öregember kivitte magával a Csipkés melletti szántóra, hogy megmutassa neki az általa ismert egyetlen, valóban átváltoztató varázslatot. — Előbb lássuk, el tudsz-e változtatni egy bokrot úgy, hogy fának tűnjék? — kezdte a tanítást, és Vidra már csinálta is. A szemfényvesztés oly könnyedén ment, hogy az öreg korábban meg is riadt tőle, Vidrának könyörögnie és ígérgetnie kellett a további tanításokért. Végül igaz és titkos nevére esküdött meg, hogy ha valaha megtanulhatja Elvarázsoló nagyszerű varázslatát, akkor nem használja azt, csak ha életet ment vele, sajátját vagy másét.

Ezután az öreg megtanította neki. De úgysem veszi sok hasznát, gondolta Vidra, merthogy úgyis el kell titkolnia.

Amit apja és bácsikája mellett tanult a kikötőben, annak legalább hasznát vette; és remek szakemberré vált, ezt még az öregek is elismerték.

Egy tengerjáró kalóz, név szerint Eleresztett, aki a Legbensőtenger királyának szólíttatta magát, ő volt akkoriban a legfőbb hadúr a városban, s Enyhely-sziget keleti és déli részein is. Durván

megsarcoltatta a gazdag birtokot, és katonasága, flottája növelésére költötte a pénzt, hogy minél több szigetről, minél több kincset és rabszolgát zsákmányolhasson. Ahogy Vidra bácsikája egyszer megjegyezte; munkát adott a hajóácsoknak. Hálásak voltak neki, mert volt munkájuk egy olyan időszakban, amikor a munkát kereső ember sokszor koldusbotra jutott, és Maharion udvarát javarészben patkányok lakták. Ahogy Vidra apja mondogatta néha, ők becsületes munkát végeztek, és hogy ki mire használta munkájuk eredményét, az már nem rájuk tartozott.

Ám a másik mesterség, melyet titokban tanult ki, érzékennyé tette Vidrát ezekre a dolgokra, és lelkiismeretesebbé úgy általában. A nagy gálya, amelyet akkoriban építettek, háborúba készült, és Eleresztett rabszolgákat akart az evezők mellé, majd rabszolgákat szeretett volna látni, a visszatérő hajó rakományaként. Vidra megalázónak, bosszantónak, gyűlöletesnek érezte már a gondolatot is, hogy egy jó hajót ilyen bűnös célokra használjanak. — Miért nem építünk halászhajókat, ahogy valaha? — kérdezte, és apja így válaszolt: — Mert a halászok nem tudják megfizetni.

— Nem tudnak annyit fizetni, mint Eleresztett, de megélhetnénk belőle — vitatkozott Vidra.

— Azt hiszed, szembeszegülnék a király parancsával? Azt akarod, hogy elvigyenek a rabszolgák mellé evezni? Arra a gályára, amit mi építettünk? Használd a fejedet, fiú!

Így hát Vidra továbbra is ezeken a hajókon dolgozott, tiszta fejjel és haragos szívvel. Csapdában rekedtek. Mi haszna a hatalom ajándékának, gondolta, ha nem az, hogy kihúz a veremből?

Mint szakmájára büszke kézműves, nem volt képes szándékosan rosszul végezni munkáját; de mint varázsló legszívesebben elátkozta volna a hajót, rontást szőtt volna gerendáiba és deszkáiba. De biztos, hogy ezzel jóra használná a titkos művészetet? Ártalomra, igen, de az ártalmasak ártalmára. Nem említette vívódását a tanárainak. Ha valamit rosszul csinál, az nem az ő hibájuk, és így nem is kell tudniuk róla. Sokáig gondolkodott, fejben kidolgozta, hogyan tegye meg, és tudásának darabjaiból gondosan összeállította a varázslatot. Egy keresővarázs fonákja volt: elveszejtő varázs, ahogy ő nevezte magában. A hajó lebeg majd a vízen, és kiválóan kezelhető, kormányozható lesz, de sohasem halad majd a kívánt úton.

Ez volt a legjobb, amit tehetett a tisztes munka és a kiváló hajó, gonosz használatával szemben. Elégedett volt magával. Amikor a hajót vízre bocsátották (és minden rendben lévőnek tűnt rajta, minthogy kis hibája nem mutatkozhatott meg, míg ki nem ért a nyílt tengerre), nem tudta tovább titkolni tettét a tanítói előtt, a vénemberek és bábaasszonyok kis köre előtt. A púpos fiú előtt, aki beszélni tudott a holtakkal, a vak lány előtt, aki tudta a dolgok nevét. Elbeszélte nekik a

bűbájt, és a vak lány nevetett, de az öregek csak annyit mondtak: — Vigyázz! Légy óvatos! Rejtsd el!

Állt Eleresztett szolgálatában egy férfi, aki Vizslának nevezte magát, mivel, ahogy ő mondotta, jó orra volt a boszorkánységhoz. Dolga szerint körbeszimatolta Eleresztett ételét, italát, ruháját és asszonyait, mindent, amit az ellenséges varázslók ura ellen fordíthattak; és ő ellenőrizte a hadihajókat is. Egy hajó törékeny, veszélyes dolog, érzékeny a varázslatokra és a rontásokra. Amint fellépett az új gálya fedélzetére, Vizsla rögtön ki is szagolt valamit. — Jól van, jól — mormolta maga elé. — Vajon ki lehetett az? — Odament a kormányálláshoz, és kezét a kerékre tette. — Ravasz — mormolt tovább. — De ki csinálhatta? Valami idegen, biztosan. — Elismerően szipákolt egyet. — Nagyon ravasz — mondta újra.

* * *

Sötétedés után mentek el a házhoz, a Hajóács utcába. Berúgták az ajtót, és Vizsla, a felfegyverzett és felvértezett férfiak között állva, így szólt: — Ő az. A többieket hagyjátok békén! — És Vidrához fordult halk, barátságos hangon: — Ne mozdulj! — Hatalmas erőt érzett az ifjúban, elég nagyot ahhoz, hogy kicsit meg is rémüljön tőle. De Vidra túlságosan szorongott, és tudása túlságosan csekély volt ahhoz, hogy eszébe jusson a varázslás, amikor megpróbálta kiszabadítani magát vagy megállítani a fegyvereseket. Feléjük ugrott és úgy harcolt, mint valami megveszekedett állat, míg végül leütötték. Eltörték apjának állát és eszméletlenre verték nővérét és anyját, hogy megtanítsák őket a leckére: ne keveredjenek fortélyos alakokkal. Azután elvitték Vidrát.

Egyetlen ajtó sem nyílt ki a keskeny utcában. Senki sem búját elő, hogy megnézze, mi ez az éktelen zaj. Addig nem, míg Vizsla és a fegyveresek a közelben voltak; akkor néhány szomszéd előmerészkedett, hogy megtegye Vidra háznépéért, amit megtehetett. — Ó, átok ez! Átok ez a varázslóság! — mondogatták, sóhajtozták.

* * *

Vizsla elmondta urának, hogy biztonságba helyezték a rontót, és Eleresztett ezt kérdezte: — Kinek dolgozott?

— A kikötődben dolgozott, fenség. — Eleresztett kifejezetten kedvelte a királyi titulusokat.

— De ki bérelte fel, hogy rontsa meg a hajót, te ostoba!?

— Úgy tűnik, a saját feje után ment, nagyuram.

— Miért? Mit akart elérni vele?

Vizsla vállat vont. Úgy döntött, nem mondja meg Eleresztettnek, hogy a nép érdek nélkül is képes gyűlölni őt.

— Rendkívül ravasz, ezt mondtad. Tudod használni?

— Megpróbálhatom, fenség.

— Idomítsd be vagy temesd el! — fejezte be Eleresztett az audienciát, és fontosabb ügyek felé fordította figyelmét.

* * *

Egyszerű tanítói büszkeségre okították Vidrát. Belenevelték a mélységes megvetést azon varázstudók iránt, akik az Eleresztetthez hasonlatos embereknek dolgoztak, és hagyták, hogy a félelem és a kapzsiság eltorzítsa mágiájukat, és gonosz célok felé vezesse őket. Elképzelni sem tudott a varázslás művészete ellen tett ilyen árulásnál megvetendőbb dolgot. Ezért hát igencsak zavarta, hogy nem tudta megvetni Vizslát.

Egy raktárfélébe zárták be, az Eleresztett által eltulajdonított öreg palota egyik tornyában. Az ablaktalan helyiség csupacsomó tölgyajtaját vasrúddal zárták le, és olyan igéket mondtak rá, amelyek még a Vidránál tapasztaltabb varázshasználókat is rabságban tartották volna. Eleresztett igencsak jártas és nagy hatalmú embereket tudhatott a bérencei között.

Vizsla nem sorolta magát közéjük. — Nekem csak jó orrom van. Így mondta. Naponta eljött megnézni, hogy Vidra felépült-e már a megrázkódtatásból, gyógyul-e kificamodott válla, s beszélgettek is. Vizsla, amennyire a fiú meg tudta ítélni, jó szándékúnak és becsületesnek tűnt. — Ha nem dolgozol nekünk, meg fognak ölni — magyarázta a fiúnak. — Eleresztett közelében nem járhatnak szabadon a magadfajták. Jobban teszed, ha felbérelteted magad, amikor hívat.

— Nem megy.

Vidra kijelentése inkább egy sajnálatos tényt, mintsem valamiféle erkölcsi öntudatosságot fejezett ki. Vizsla megértőn nézett rá. A kalózkirály mellett lassan megbetegítette a sok hencegés és fenyegetés, a sok hencegő és fenyegetőző. — Mihez értesz leginkább?

Vidra vonakodva válaszolt. Megkedvelte Vizslát, de még nem bízott benne eléggé. — Az alakváltáshoz — motyogta végül.

— Alakformázó vagy?

— Nem. Csak trükköket ismerek. Mint aranyérmévé változtatni egy levelet. Látszólag.

Akkoriban még nem volt általános neve az egyes mágikus művészeteknek, és nem ismerték még fel teljesen, az effajta művészetek közti kapcsolatokat sem. Nem volt — ahogy Kútfő egyik bölcse mondta később — tudomány a tudásban. Vizsla mégis teljesen bizonyos volt benne, hogy foglya rejtegeti a tehetségét.

— Nem tudod elváltoztatni a saját alakodat? Legalább látszólag?

Vidra vállat vont.

Nehezen ment a hazudozás. Úgy hitte, azért titkolózik ilyen esetlenül, mert nincs benne gyakorlata. Vizsla viszont tudta, hogy a mágikus tehetség maga áll ellen a valótlannak. A bűvészkedés, a szemfényvesztés, a holtakkal való hamis üzletelés mind csak az igaz hatalom utánzása, üveg a gyémánthoz képest, réz az arany mellett. Igaztalanok, s a hazugság ilyen talajban tenyészik. De a mágia művészete, bár használható igaztalan célok érdekében, a valóssal foglalkozik, és a mágia szavai mind igaz szavak. Ezért egy igazi mágus nehezen hazudik a művészetéről. Ha elméjében nem is, de szívében mindig tudja, hogy hazugsága, kimondva, megváltoztathatja az egész világot.

Vizsla megsajnálta a fiút. — Tudod, ha Gelluk kérdezne ki, akkor egy-két szóval kiszedhetne belőled mindent, még az eszedet is elvenné. Láttam, ami a vén Fehérarc után maradt, mikor befejezett egy kihallgatást. Legalább a széllel tudsz bánni?

Vidra habozott, majd igennel válaszolt.

— Zsákod van?

Az időjárásvetők valaha bőriszákkal, úgymond zsákkal jártak, amelyben a saját elmondásuk szerint a szeleket tartották: kinyitották, hogy szabadjára eresszék a jó szelet, s visszazárták, hogy elfogják az ellenszelet. Talán az egész csak a mutatvány kedvéért volt, de minden időjárásvető zsákot hordott, lett légyen az kicsiny erszény, tarisznya vagy hosszú zsák.

— Otthon — válaszolta Vidra. Nem hazudott. Valóban volt otthon egy erszénye. Abban tartotta a finomabb munkákhoz való szerszámait. És egyáltalán nem hazudott a széluralomról sem. Több alkalommal is sikerült már gyenge mágusszelet idéznie kis csónakja vitorlájába, ámbár fogalma sem volt róla, hogyan kell egy vihar ellen harcolni vagy befogni azt, ahogy a hajókon dolgozó időjárásvetők teszik. De úgy gondolta, inkább fullassza meg egy szélvihar, mintsem ebben a lyukban öljék meg.

— De nem igazán akarod a király szolgálatába állítani a tudásodat?

— Óceánföldnek nincs királya — válaszolta a fiatalember

komolyan, és joggal.

— Uram szolgálatába, akkor hát — helyesbített Vizsla, türelmesen.

— Nem — felelte erre Vidra az igazat, és habozott folytatni. Úgy érezte, magyarázattal tartozik ennek a férfinak. — Nézze, legalább annyira nem tudom, mint amennyire nem akarom. Arra gondoltam, hogy dugókat építek a gerinc melletti deszkázatba azon a gályán. Tudja, mit nevezek dugónak? Maguktól kitekerednek a fából, amikor a hajó megvonaglik egy viharban. — Vizsla csak bólintott. — De nem tudtam megtenni. Hajóács vagyok. Nem építhetek olyan hajót, ami elsüllyed. Emberekkel a fedélzetén. Egyszerűen a kezeim nem teszik ezt meg. Így hát csináltam, amit tudtam. Hogy a gálya a saját útján menjen. Ne az ő útjain.

— Vizsla mosolygott. — Még nem voltak képesek semlegesíteni, amit összeszőttél — mesélte. — Tegnap a vén Fehérarc végigcsúsztamászta a fedélzetet, morogva és mormolva. Azután megparancsolta, hogy cseréljék ki az egész kormányállást. — Eleresztett fővarázslójáról beszélt, egy északról jött sápadt férfiról, akit Gelluk néven ismertek, és akitől egész Enyhely tartott.

— Az nem lesz elég.

— Tudnád semlegesíteni a varázslatodat?

Egy pillanatra az önelégültség szikrája csillant meg Vidra fáradt, megtört ifjú tekintetében. — Nem — válaszolta. — És nem hinném, hogy bárki képes rá.

— Az baj. Felhasználhattad volna, hogy alkut csikarj ki.

Vidra mit sem szólt erre.

— Egy orr manapság, hasznos és eladható dolog — folytatta Vizsla. — Nem mintha vetélytársra vágynék, de ahogy mondják, egy fürkész mindig talál munkát… Jártál már valaha bányában?

Egy mágus találgatása közel áll a tudáshoz, még ha nem is biztos benne, hogy mit tud. Vidra ajándékának első jele — amikor még csak két vagy három esztendős lehetett — ama képessége volt, mellyel azonnal megtalált bármilyen elveszett dolgot, amint megértette a szót, amivel megnevezték. Egy elejtett szöget, egy rossz helyre tett szerszámot. És fiatal fiúként az volt a legkedvesebb szórakozása, hogy kiment a város falai közül, egyedül sétált a domboldalakon és földutakon. Csupasz talpával és egész testével próbálta megérezni a föld mélyén futó vízereket, érccsomókat és teléreket, és a különféle kő- és földfajták váltakozásait és rétegeit. Olyan volt ez számára, mintha egy hatalmas épületben járna, látná folyosóit és termeit, a barlangok mélyére vezető lejtőket, az ezüstpatakok csillanását a falakban. És ahogy továbbment, mintha teste eggyé vált volna a földdel, izmaiban és csontjaiban érezte az agyagot és a köveket, ereiben a mélyen megbúvó vizeket. A hatalom ilyen érzete örömmel töltötte el, de

sohasem kereste a hasznát. Ez az ő személyes titka volt.

Nem válaszolt Vizsla kérdésére.

— Mi van alattunk? — mutatott Vizsla a padlóra, a palakövek szürke tömbjeire.

Vidra hallgatott egy darabig. Azután ezt mondta halkan: — Agyag és sóder, és az alatt sziklák, gránitkővel. A városnak ez alatt a része alatt mindenhol ilyen sziklák vannak. Nem tudom a nevét.

— Megtanulhatod.

— Tudom, hogy kell hajókat építeni, és elvezetek egy kisebb vitorlást.

— Jobb lenne távol maradnod a hajóktól, amilyen harcok és fosztogatás dúl manapság. A király megnyitotta a régi bányákat Szamoriban, a hegy lábánál. Ott biztosan nem lennél az útjában. Neki kell dolgoznod, ha életben akarsz maradni. Elintézem, hogy odaküldjenek. Ha te is akarod.

Rövid csend telepedett rájuk, azután Vidra így szólt: — Köszönöm. — Felnézett Vizslára egy rövid, kérdő-elgondolkodó pillantás erejéig.

Vizsla elvitte őt. Csak állt és nézte, ahogy a háznépét eszméletlenre verik, és nem fogta vissza a fegyvereseket. Most pedig barátként beszél. Miért? kérdezte Vidra tekintete. Vizsla értette és válaszolt.

— A fortélyos alakoknak össze kell tartaniuk — mondta. — Emberek, akiknek nincs művészete csak vagyona, egymás ellen uszítanak, és csak a maguk hasznáért. Eladjuk nekik a hatalmunkat. Miért tesszük ezt? Ha együtt lépünk egy útra, talán jobb végre jutunk.

* * *

Vizsla jót akart azzal, hogy Szamoriba küldte a fiatalembert, de nem értette meg akaratának hatalmát. Ahogyan maga Vidra sem. Túlságosan hozzászokott már az engedelmességhez, és nem vette észre, hogy valójában mindig a maga szándékait követte. Ráadásul túl fiatal volt ahhoz, hogy elhiggye: valamely cselekedete esetleg ártalmára lehet.

Azt tervezte, hogy amint kiviszik a cellájából, használni fogja elvarázsoló önmegváltoztató varázslatát, és így szökik el. Élete biztosan veszélyben volt, de vajon helyes dolog a varázslat használata? Csak azt kellett eldöntenie, hogy mivé változtassa magát — madárrá vagy füstfelleggé, mi lenne a legbiztonságosabb? Ám amíg ezen gondolkodott, addig Eleresztett emberei, akik már

hozzászoktak a varázslótrükkökhöz, megmérgezték az ételét, és később már semmire sem tudott gondolni. Feldobták egy öszvérvonta kocsira, mint egy zsák zabot. Amikor útközben éledezni kezdett, egyikük egyszerűen fejbecsapta, mert — megjegyezése szerint — biztos akart lenni benne, hogy a fiú kipiheni magát.

Mikor végül Vidra magához tért, betegen és gyengén a méregtől, s fájó fejjel az ütéstől, téglafalú szobában találta magát, téglával berakott ablakok mögött. Az ajtót sem vasrúd, sem látható retesz nem zárta el. Ám amikor megpróbált talpra állni érezte, hogy varázslat kötözi le elméjét és testét; rugalmas, mozdulataitól szorosabbra húzódó. Fel tudott állni, de egy lépést sem tehetett az ajtó felé. Még a kezét sem bírta kinyújtani. Szörnyű érzés volt, olyan, mintha izmai nem őhozzá tartoztak volna. Leült és próbált nyugton maradni. A mellkasa köré fonódó varázskötelékek megakadályozták, hogy mélyen lélegezzen, és elméjét is nehézkesnek érezte. Mintha gondolatai képtelenek lennének mozdulni, mert túl szűk helyre zsúfolták be őket.

Hosszú idő elteltével kinyílt az ajtó, és emberek jöttek be. Semmit sem tehetett ellenük, amikor betömték a száját, és hátrakötötték a kezét. — Így majd nem tudsz bűbájt szőni és igéket mondani, fijatalember! — mondta egy széles, erős férfi, arcán árokszerű ráncok húzódtak. — De bólintani még tudsz, ha kell, hallod? Varázsvesszőnek küldtek ide. Ha jó varázsvessző leszel, akkor eleget kapsz enni, és kényelmesen alszol majd. Cinnabarit. Erre kell rábólintanod. A király varázslója szerint még van itt valahol a régi bányákban. És akar is belőle. Úgyhogy az lesz a legjobb, ha megtaláljuk. Most pedig kimegyünk. Olyan lesz, mintha én lennék a vízkereső, te pedig a varázsvessző, értve vagyok? Te vezetsz. És ha erre vagy arra akarsz menni, akkor intsé' a fejeddel! És amikor tudod, hogy érc van a talpunk alatt, akkor dobbantsá'! Csak ennyit kell tenned, hallod? És ha tisztességesen játszó', akkor én is.

Várta, hogy Vidra bólint, de ő csak állt ott, mozdulatlan. — El is lóghatod — mondta erre a férfi. — Ha nem tetszik ez a munka, akkor még mindig ott van a perkelő.

A férfi, akit a többiek Bunyósnak szólítottak, kivezette Vidrát a forró, ragyogó reggeli napsütésre. Káprázott a szeme. Ahogy elhagyta a cellát érezte, hogy a mágikus kötelékek meglazulnak és lehullanak, de voltak ott más épületek más varázslatokkal. Főképpen a magas kőtorony körül telítették meg a levegőt az ellenállás és a taszítás, tapadós szálaival. Ha az épületek felé próbált haladni, akkor nekifeszültek az arcának és hasának, és olyan hirtelenjött szúró kínt okoztak, hogy akaratlanul is lenézett, a szörnyű sebet kereste; de nem sérült meg. Kipeckelt szájjal és megkötözve, a varázsláshoz szükséges hang és kéz nélkül, semmit sem tehetett az igék ellenében. Bunyós egy fonott bőrkötelet kötött Vidra nyakára, és a másik végénél fogva

vezette. Hagyta, hogy a fiatalember belesétáljon néhány védővarázslatba, azután már magától is elkerülte azokat. Elég egyértelműen látszott, hogy hol vannak: még a poros ösvények is elhajoltak előlük.

Pórázra verve, mint egy kutya, ment a zömök férfi után, betegségtől és haragtól komoran és reszketve. Körbebámult, látta a kőtornyot, a farakást a széles bejárat mellett, rozsdás kerekeket és gépezet-darabokat egy árokban, sóder és agyag jókora halmait. Beleszédült, ha elfordította fájó fejét.

— Ha kereső vagy, jobb lesz, ha keresel! — szólt rá Bunyós, mellé lépett, és oldalról az arcába bámult. — És ha nem vagy az, akkor is jobb, ha keresel! Úgy tovább maradsz a föld fölött.

Egy férfi lépett ki a kőtoronyból. Sietősen elment mellettük, elmebajosan csoszogó járással, egyenesen előre nézett. Arca fénylett, mellkasán a ruha átnedvesedett a szája sarkából lecsorgó nyáltól.

— Az ott a perkelőtorony — szólalt meg Bunyós. — Ott főzik a cinnabaritot, hogy kinyerjék belőle a fémet. A perkelők mind meghalnak egy vagy két év után. Most merre, vesszőcske?

Néhány pillanat elteltével Vidra biccentett egyet balra, el a szürke kőtoronytól. Fűvel benőtt dombok és mélyedések között haladtak egy hosszú, kopár völgy felé.

— Innét már rég kitermeltek mindent — jegyezte meg Bunyós. És Vidra érezni kezdte a számára idegen vidéket a talpa alatt: a sötét léggel telt, üres aknákat és barlangokat a sötét föld mélyén, a függőleges útvesztőt, a mozdulatlan víztömeget a legmélyebben fekvő vermekben. — Ezüst se volt itt sok, és a vízvas már rég kifogyott. Idefigyelj, fijatalember! Tudod egyáltalán, milyen az a cinnabarit?

Vidra megrázta a fejét.

— Mutatok valamennyit. Azt keresi Gelluk. A vízvasnak az ércét. A vízvas megzabál minden más fémet, még az aranyat is. Ezért úgy nevezi, a Király. Ha megtalálod neki a Királyt, akkor jól fog bánni veled. Gyakran eljön ide. Gyerünk! Megmutatom. Az a Kutya nevű nem tudja megkeresni, pedig van szaglása.

Bunyós levitte Vidrát a bányába, hogy megmutassa neki a meddőket, ahol az ércnek kellene lennie a földben. A hosszú lejtő végén néhány bányász dolgozott. Mivel alacsonyabbak voltak a férfiaknál, és könnyebben mozogtak a szűk helyeken, vagy mert otthon voltak a föld mélyén, vagy még inkább azért, mert ez volt a szokás, Óceánföld bányáiban mindig nők dolgoztak. Ezek a bányászok szabad asszonyok voltak, nem rabszolgák, mint a perkelőtoronyban dolgozó emberek. Gelluk kinevezte a bányászok vezetőjének, mesélte Bunyós, de neki nem volt dolga odalent; a nők megtiltották, hogy segítsen, mert szerintük a legrosszabb balszerencsét hozó dolgok egyike az, ha egy férfi ásót ragad vagy dúcot rak. — Nekem megfelel

így — tette hozzá vigyorogva.

Egy összekócolódott hajú, fényes tekintetű nő — homlokára gyertyát kötött — tette le a csákányát, hogy mutasson Vidrának valamennyi cinnabaritot egy kosárban; barnásvörös rögöket és morzsalékot. Árnyékok futottak végig a föld arcán ott, ahol a bányászok dolgoztak. A régi dúcok ropogtak, por szállt fel. Hűvös huzat támadt, de a keletkezett járat olyan szűk volt, hogy a bányászok csak meggörnyedve tudtak előbbre mászni. A mennyezet helyenként még régebben beomolhatott. Reszketeg létrák vezettek lentebb és fentebb. A bánya ijesztő volt; Vidra mégis menedéknek érezte. Féligmeddig sajnálta is, hogy vissza kellett mennie a lángoló napsütésbe.

Bunyós nem vitte be a perkelőtoronyba, hanem visszavezette a barakkokhoz. Egy zárt helyiségből kicsi, puha, vastag bőriszákot hozott, amely súlyosnak tűnt a kezében. Kinyitotta, hogy megmutassa Vidrának a benne rejlő csillámlást. Ahogy becsukta a zsákot, a fém mintha megmozdult volna, kidomborította az alkalmatosság oldalát, mint egy állat, amely szabadulni vágyik.

— Ez itt a Király — közölte Bunyós olyan hangsúllyal, ami egyformán lehetett a tisztelet vagy a gyűlölet jele.

Bár nem volt varázstudó, Bunyós mégis tekintélyesebb figurának tűnt, mint Vizsla. És akárcsak Vizsla, ő is inkább célszerűen erőszakos volt, mintsem kegyetlen. Megkövetelte az engedelmességet, de semmi többet. Eddigi életében Vidra számos rabszolgát és hajcsárt látott Enyhely kikötőjében, és tudta, hogy szerencsés. Legalábbis nappal, amikor Bunyós felügyelt reá.

Csak a cellájában ehetett, ahol kivették a szájpecket. Kenyeret és hagymát kapott, löttyintésnyi avas olajjal a kenyéren. Lehetett bármilyen éhes éjjelente, ahogy ült ott varázskötelékei között, alig bírta lenyelni az ételt. Fémíze volt, vagy hamuíze. Az éjszakák hosszúnak és rémisztőnek tűntek, mert a varázslatok nyomták, ránehézkedtek, újra és újra felriasztották. Ilyenkor félelemmel telve kapkodott lélegzet után, és képtelen volt összefüggően gondolkodni. Végtelenül sötét volt körülötte, minthogy még egy apró lidércfénnyel sem világíthatta be a szobát. A nappalt elmondhatatlan örömmel üdvözölte, még ha azt is jelentette, hogy hátrakötik a kezét, kipeckelik a száját, és pórázt kötnek a nyakára.

Bunyós kora reggel kivitte, és gyakran késő délutánig járták a környéket. A férfi csendes volt és türelmes. Nem kérdezett rá, hogy Vidra találta-e már érc nyomát valahol; még azt sem kérdezte meg, hogy keresi-e egyáltalán, vagy csak színleli a keresést. Maga Vidra sem kapott még választ egyetlen kérdésére sem. E céltalan vándorlások közepette a föld mélye ugyanúgy megérintette volna a lelkét, mint korábban bármikor, de megpróbálta elzárni magát az érzések elől. Nem állok a gonosz szolgálatába! mondta magának. Azután a nyári

levegő és fény megenyhítette szívét, és edzett, csupasz talpával érezni kezdte a száraz füvet, és tudta, hogy a gyökerek alatt keskeny erecske mászik a sötét földben. Átszivárog egy sziklapad szélén, melyet csillámpala rétegei törnek meg, és alatta egy barlangba ereszkedik le, amelynek falaiban vékony, karmazsinvörös cinnabarit-ágyak omladoznak… Nem jelzett fogvatartójának. Úgy hitte, az elméjében megformálódó földmélye-térkép még jó lehet valamire, ha kitalálja, mit tehetne egyáltalán.

Ám nagyjából tíz nap elteltével Bunyós így szólt: — Gelluk mester idejön. Ha nem kap ércet, nyilván talál majd egy másik varázsvesszőt.

Vidra továbbhaladt még egy mérföldnyit, közben eltűnődött. Azután visszakanyarodott és egy kis dombocskához vezette Bunyóst, amely nem esett túl messzire a régi járatok végétől. Ott biccentett lefelé, és dobbantott egyet.

Mikor megint a cellában voltak és Bunyós leoldotta róla a pórázt, azután kivette a pecket, Vidra így szólt: — Van ott valamennyi érc. Elérhetik, ha egyenesen továbbássák azt a régi alagutat. Talán húszlábnyit még.

— Jó nagy darab?

Vidra megvonta a vállát.

— Épp elég, hogy folytathasd, mi?

Vidra nem válaszolt.

— Nekem megfelel — fejezte be a beszélgetést Bunyós.

Újra megnyitották a régi aknát és ásni kezdtek az érc felé, majd két nappal később a mágus is megérkezett. Bunyós megengedte, hogy Vidra kint üljön a napsütésben, nem kellett bent maradnia a barakkbeli szobában. A fiatalember hálás volt ezért. Nem kényelmesedhetett el teljesen, minthogy kezét a megszokott rend szerint hátrakötötték és száját kipeckelték, de a szél és a napfény áldásként hatott. Mélyen beszívhatta a levegőt, és végre úgy szenderedhetett el, hogy álmában nem tömítette el nehéz sár az orrát és a torkát; cellájában mindig ezt álmodta.

Félálomban lebegve ült a földön, a barakk árnyékában, és a perkelőtorony mellett felhalmozott fahasábok szaga, az otthoni munkák emlékét idézte. A frissen vágott fa illatát, amikor a gyalu végigfut a selymes tölgydeszkákon. Valami mozgás vagy zaj riasztotta fel. Felnézett, és a mágust látta, ahogy előtte áll, fölémagasodik.

Gelluk különleges öltözéket viselt, ahogy akkoriban sokan a fajtájából. Lorbanery-selyemből készült hosszú talárt húzott, skarlátvöröset, rúnákat és szimbólumokat ábrázoló arany és fekete hímzéssel, és széles karimájú, hegyes tetejű kalappal, amitől magasabbnak tűnt minden létező embernél. Vidrának nem kellett látnia az öltözéket, hogy tudja, ki áll előtte. Felismerte a kezet, amely megszőtte kötelékeit, és ezzel elátkozta éjjeleit; felismerte az idegen

hatalom savas ízét és fojtogató szorítását.

— Úgy vélem, megtaláltam az én kis fürkészemet — mondta Gelluk. Hangja mély volt és lágy, mint egy violáé. — Szendereg a napon, mint aki jól végezte dolgát. Szóval elküldted őket, hogy ássanak le Vörös Anyához, ugye? Ismerted Vörös Anyát, mielőtt idejöttél? A király valamelyik udvaronca lennél? Itt és most nincs szükség azokra a kötelekre! — Ahogy ott állt, ujjainak egyetlen csettintésével leoldotta a kötelet Vidra csuklójáról, és a szájpeceknek használt rongycsomó is a földre hullott.

— Megtaníthatlak rá, hogyan csináld ezt tenmagad — mondta ezután a mágus, és mosolyogva figyelte, ahogy Vidra fájó tagjait dörzsölgeti és zsibbadt ajkát próbálgatja, melyet a pecek órákig a fogaira passzírozott. — Az a Vizsla, az mondta, hogy ígéretes gyerek vagy, és megfelelő vezérlettel messzire juthatsz. Ha el akarsz látogatni a Király Udvarába, akkor én odavihetlek. Tudod egyáltalán, melyik Királyról beszélek?

Vidra valóban bizonytalan volt, hogy amaz a kalózról vagy a higanyról beszél, de próbát tett, és biccentett egyet a kőtorony felé.

A mágus szemei összeszűkültek, mosolya szélesedett valamelyest.

— Ismered a nevét?

— Vízvas — válaszolta Vidra.

— Így nevezik a parasztok. De lehet higany vagy nehézvíz is. Akik azonban szolgálják, ők Királynak szólítják, és Főkirálynak, és a Hold Testének. — Tekintete, egyszerre jóindulatú és kérdő, Vidráról a toronyra siklott, majd vissza. Arca nagy volt és hosszúkás, fehérebb, mint bármely arc, melyet Vidra valaha is látott. Szeme kékes, szürke és fekete szőrzet göndörödött itt is, ott is az arcán és az állán. Nyugodt, nyílt mosolya kicsi fogakat mutatott, melyek közül több is hiányzott. — Akik megtanultak igaz módon látni, azok a valós formájában látják őt, minden anyag urát. A hatalom gyökere őbenne rejlik. Tudod, minek nevezzük őt palotája titkos csarnokaiban?

A magas férfi a magas kalapban váratlanul leült Vidra mellé a porba, egészen közel hozzá. A lehelete földszagú volt. Fényes tekintete Vidra tekintetébe kulcsolódott. — Szeretnéd tudni? Bármit megtudhatsz, amit szeretnél megtudni. Szükségtelen titkolóznom előtted. Ahogy neked is előttem. — És felnevetett, nem fenyegetően, inkább örömében. Ismét Vidrát nézte, nagy, fehér arca nyugodt és elgondolkodó volt. — Vannak erőid, igen, mindenféle kis trükk és mutatvány. Ravasz fiú vagy. De nem túl ravasz; ez jó. Nem elég ravasz, hogy tanulj a… Én taníthatlak, ha akarod. Szeretnél tanulni? Szeretnél tudást? Szeretnéd tudni, hogyan szólítjuk a Királyt, amikor önmagában marad, és megnyilvánul teljes fényessége az ő kőudvarában? A neve: Turres. Ismered ezt a nevet? Ez a Főkirály nyelvének egyik szava. A saját neve a saját nyelvén. A mi nyelvünkön

ondót jelent. — Megint elmosolyodott, és meglapogatta Vidra vállát. — Mert ő a mag, a megtermékenyítő. A mag forrása a hatalomnak, az igazságnak. Te is látni fogod. Meg fogod látni. Jer velem! Jer csak! Nézzük meg, ahogy a Király az alattvalói fölé emelkedik, és belőlük erősíti meg magát! — Hirtelen, ruganyosan felpattant, megfogta Vidra kezét, és meglepő erővel húzta talpra. Ismét felnevetett izgalmában.

Vidra úgy érezte, mintha valamely meghatározhatatlan, komor, kábult fél-létezésből visszarántották volna az életbe. A mágus érintésében nem a varázskötelékek iszonyatosságát érezte, sokkal inkább erőt és reményt. Nem szándékozott megbízni ebben a férfiban, de vágyott rá, hogy mégis megbízzon benne és tanuljon tőle. Gelluk hatalmas volt, parancsoló, különös, és még ki is szabadította. Vidra kezeit hetek óta először nem kötözték össze, és varázslat sem ült rajta.

— Erre csak, erre! — mormolta Gelluk. — Nem esik bántódásod. — Elértek a perkelőtorony bejáratához, egy szűkös átjáróhoz a háromlábnyi vastag falban. Vidra habozott belépni, de a mágus karon ragadta.

Bunyós elmondta, hogy a felhevített ércből kiemelkedő fémgőz megbetegíti és megöli a toronyban dolgozó embereket. Vidra sohasem lépett be, és Bunyóst sem látta bemenni. Viszont járt a közelében eleget, és tudta, hogy bebörtönöző varázslatok veszik körül, amelyek megfeszíthetik, megőrjíthetik és megbéníthatják a szökni próbáló rabszolgákat. Gelluk mellett is érezte a varázslatok pókhálószerű energiaszálait, sötét ködhöz hasonlatos kötelékeit, amelyek engedelmesen utat nyitottak létrehozójuknak.

— Lélegezz, lélegezz, lélegezz! — mondta Gelluk nevetve, és Vidra próbálta nem visszatartani a levegőt, amikor beléptek a toronyba.

A perkelőverem egy óriási, kupolás terem közepén kapott helyet. Sietős, karószerűen vékony alakok feketéllettek a lángok előtt, lapátolták az ércet az izzó rönkökre, forgatták az őrjöngő lobogásban, miközben mások újabb fahasábokat hoztak és a fújtatózsákokkal dolgoztak. A kupola csúcsából megcsavarodott aknák sora húzódott felfelé, különféle kamrákon vezette keresztül a füstöt és a gőzt. Azokban a kamrákban, így mondta Bunyós, foglyul ejtik a higanygőzt és összesűrítik, újra felhevítik, majd újra összesűrítik, míg végül a legfelső helyiségben már a színtiszta fém csorog le egy kőteknőbe vagy tálba — naponta alig egy vagy két csepp, így mondta, abból a rossz minőségű ércből, amit mostanában égetnek.

— Ne félj! — szólt Gelluk, hangja erősen és dallamosan zengte túl a termetes fújtatók ütemes zihálását és a tűz egyenletes üvöltését. — Jer! Jer és nézd meg, hogyan száll együtt a léggel, megtisztul és megtisztítja alattvalóit is! — A per-kelőverem szélére húzta Vidrát.

Tekintete ragyogott a lángok káprázta fényében. — A Királynak dolgozó gonosz lelkek megtisztulnak — szólt, ajkai közel voltak Vidra füléhez. — Mint ezek a rabszolgák is; a salak és a kosz kiszáll belőlük. A betegségek és a tisztátalan fekélyek kiszabadulnak sebeikből. És amikor már tisztára égtek, végül ők is felszállhatnak, fel a Király Udvarába. Jer! Jer velem, fel az ő tornyába, ahol a sötét éj előszólítja a holdat!

A mágus mögött haladva Vidra megmászta a tekergőző, előbb széles, de azután egyre keskenyebb és szűkösebb lépcsőket. Porkamrákat hagytak maguk mögött, vörösen izzó kemencékkel, amelyeknek kürtői felvezettek a finomítóhelyiségekbe. Ott meztelen rabszolgák kaparták a megégetett érc kormát, és belapátolták az ottani kemencékbe, hogy újra megégessék. Feljutottak a legfelső terembe. Ott egyetlen rabszolga kuporgott az akna peremén. — Mutasd a Királyt! — parancsolta neki Gelluk.

A rabszolga, alacsony és sovány, szőrtelen, kezein és karjain hosszú sebekkel, lecsúsztatott egy kőfedelet, szélét óvatosan emelte át a sűrítőakna peremén. A mágus belenézett, mohón, mint egy gyerek. — Oly kicsiny még — mormolta. — Oly fiatal. A pöttöm Herceg, a csecsemő Nagyúr, Turres Nagyúr. A világ magva! Lélekékkő!

A mellkasánál, a talárjából előhúzott egy finom mívű bőrerszényt, melyet ezüstvarrások díszítettek. A hozzákötött törékeny szarvkanálkával kiemelt néhány csepp higanyt az edényből, óvatosan belehelyezte az erszénybe, azután visszazárta azt a belefűzött bőrszíjjal.

A rabszolga mozdulatlanul állt mellette. A perkelőtorony hőségében és gőzeiben dolgozó minden ember meztelen volt, vagy csak ágyékkötőt és sarut viselt. Vidra ismét a rabszolgára pillantott. A termete alapján gyermeknek gondolta, azután meglátta a kis melleket. Egy nő állt ott. Kopaszon. Ízületei feldagadt csomóknak látszottak csontsovány végtagjain. Egyszer felnézett Vidrára, csak a szeme mozdult. Beleköpött a tűzbe, egyik kezével megtörölte kisebesedett száját, és ismét mozdulatlanná dermedt.

— Jól van, kicsi szolga, jól tetted — mondta neki Gelluk kedves hangon. — Add salakodat a tűznek és az átváltoztatja élő ezüstté, holdfénnyé. Hát nem csodálatos — folytatta, miközben visszahúzta Vidrát a csigalépcsőre —, hogyan válik az alantas a legnemesebb dologgá? Ez a művészet nagyszerű lényege! A gonosz Vörös Anyából születik a Főkirály. Egy haldokló rabszolga köpetéből a Hatalom Magva lészen.

Lefelé a tekergőző és bűzös kőlépcsőkön végig csak mondta és mondta, s Vidra próbálta megérteni, mert a mágus a hatalom egyik birtokosa volt, és épp a hatalomról beszélt.

De amikor kiértek a napfényre, Vidra feje mintha bent maradt volna a kanyargó sötétségben, és néhány lépés után kétrét görnyedve maga elé hányt.

Gelluk kutató, de barátságos tekintettel figyelte, és amikor a fiatalember remegve és zihálva felállt, nyájasan megkérdezte: — Félsz a Királytól?

Vidra bólintott.

— Ha osztod a hatalmát, akkor nem tud bántani. Félni egy hatalomtól, harcolni egy hatalom ellenében, igen veszélyes. Szeretni egy hatalmat és megosztani azt, ez az uralkodás útja. Nézd! Figyeld, mint teszek! — Gelluk elővette az erszényt, amelybe a néhány csepp higanyt tette az imént. Vidra szemébe nézett, és széthúzta az erszény száját, felemelte és kiitta. Szétnyitotta mosolyra húzott ajkait, és Vidra látta összegyűlni nyelvén az ezüstös cseppeket, mielőtt a mágus lenyelte a folyékony fémet.

— A Király immáron a testemben van, nemes vendég a házamban. Nem tesz rabszolgájává, nem hányat meg vagy nyit sebeket a testemben; nem, mert nem félek tőle, hanem magamba fogadom, és így az ereimben folyhat. Nincs ártalmamra. A véremben színezüst zubog. Olyan dolgokat látok, amelyek ismeretlenek az emberek előtt. Ismerem a Király titkait. És amikor elhagy, trágyába rejtőzik, magába a romlottságba, és ott vár rám a gonosz helyen, hogy felvegyem és megtisztítsam, ahogy ő tisztít meg engem, és így minden alkalommal egyre tisztábbá válunk, ő és én. — A mágus megragadta Vidra karját és segítette a járásban. Mosolyogva és bizalmasan szólalt meg újra: — Holdfényt szarok. Nem találsz másik ilyen embert a világon. És még ennél is több vagyok, mert a Király ott van a magvamban is. Ő az ondóm. Én vagyok Turres és ő egy velem…

Összezavarodva Vidra csak haloványan érzékelte, hogy a bánya bejárata felé tartanak. Lementek a föld alá. A bánya folyosói hasonlóan sötét útvesztőt alkottak, mint a mágus szavai. Vidra botladozott, közben próbálta megérteni Gellukot. Maga előtt látta a toronybeli rabszolgát, a nőt, aki ránézett. Látta a szemét.

Fáklya nélkül, csak a Gelluk által elébük küldött, gyenge lidércfény világánál haladtak. Régóta nem használt szinteken jártak, bár a mágus mintha ismert volna minden egyes lépést, vagy talán nem is tudta az utat, csak óvatlanul ment előre. Beszélt, néha Vidrához fordult, hogy vezesse vagy figyelmeztesse, azután továbbmentek, és ismét beszélt.

Odaértek, ahol a bányászok a régi alagút megnyújtásán fáradoztak. Ott a mágus beszélt Bunyóssal a gyertyák fényében, a tépetten ugráló árnyékok között. Megérintette a földet az alagút végén, rögöket vett a kezébe, port dörgölt szét a tenyerén, dagasztotta, próbálgatta, ízlelgette. Eközben csendben maradt, és Vidra feszült

figyelemmel bámulta. Még mindig azon fáradozott, hogy megértse.

Bunyós elkísérte őket, vissza a barakkokhoz. Lágy hangján Gelluk jó éjszakát kívánt Vidrának. Bunyós szokás szerint bezárta a fiú mögött a téglafalú helyiség ajtaját, miután adott neki egy cipót, egy hagymát és egy korsó vizet.

Vidra, mint mindig, összekuporodott a varázskötelékek súlyos nyomása alatt. Szomjasan ivott. A hagyma erős, evilági íze jólesett, mindet megette.

Mikor a befalazott ablak habarcsának résein keresztül a szobába hatoló halovány fény teljesen elhalt, Vidra nem merült el a minden éjjel feltörő üres szenvedésben, ehelyett éber maradt, és egyre inkább elkerülte a fáradtság. A Gelluk jelenlétében felserkent és felerősödött zűrzavar és izgalom lassan lecsillapodott elméjében. Valami kiemelkedett belőle, közelebb lebegett, letisztult. A kép, amelyet lent látott a bányában, árnyékos, mégis éles; azután a rabszolga a torony legfelső kamrájában, a nő, üres mellekkel és begyulladt szemekkel, aki mérgező nyálat köpött és megtörölte száját, és csak állt ott, várta a halált. Ránézett egy pillanatra.

Akkor és ott tisztábban látta a rabszolgát maga előtt, mint a toronyban. Akkor és ott tisztábban látta a rabszolgát maga előtt, mint bárkit bármikor. Látta a sovány karokat, a feldagadt könyököt és csuklót, a gyermeki termetet. Mintha ott állt volna mellette, a börtönében. Mintha eggyé váltak volna. A nő ránézett. A rabszolga szemein keresztül látta magát.

Látta a varázslatok energiaszálait, melyek fogva tartották. A sötétség súlyos kötelékeit, vonalak gubancos útvesztőjét maga körül. Látta a kivezető utat a rácsomózódott hurkok közt, csak körbe kellett fordulnia, és kezével szétválasztotta a szálakat; kiszabadult.

Már nem látta a nőt maga előtt. Egyedül volt, szabadon állt börtönében.

Minden gondolat, mely már napok vagy hetek óta nem volt képes felbukkanni, zúgva száguldott át elméjén. Gondolatok és érzések rohanták meg, szenvedélyes harag, bosszúvágy, szánalom és büszkeség támadott reá.

Először a hatalom és a bosszú dühödt képzetei uralkodtak el rajta: kiszabadítja a rabszolgákat, varázslattal kötözi le Gellukot és bedobja egy finomítókemencébe. Lekötözi és megvakítja és otthagyja a legfelső kamrában, hogy higanygőzt szívjon, amíg bele nem pusztul… De amikor haragja lecsillapodott, feje kitisztult és gondolatai csendesebben folytak, tudta, hogy nem győzhetné le a nagy hatalmú és ravasz mágust, még ha őrült is. Bár lenne bármi reménye, hogy kijátssza ellene őrületét, és saját vesztébe vezesse!

Latolgatott. Amíg Gellukkal volt, végig tanulni próbált tőle, próbálta megérteni, amit a mágus mondott. Hirtelen bizonyossá vált,

már tisztán látta, hogy Gelluk elképzeléseinek, a mohón átadott tanításnak semmi köze nem volt a hatalmához, vagy bármely igaz hatalomhoz. A bányászat és a finomítás csakugyan nagyszerű mesterségek a maguk jelentésével és titkos fogásaival, de Gelluk mintha mit sem tudott volna e művészetekről. Beszéde a Főkirályról és a Vörös Anyáról csupán szavak halmaza volt. És nem a megfelelő szavak halmaza. De Vidra honnan tudhatta ezt meg?

Egész hangáradatában Gelluk egyetlen szót említett az Öreg Beszédből, a mágusok varázslatait alkotó nyelvből; *turres*. Azt mondta, ondót jelent. Saját varázslóság-ajándékának köszönhetően Vidra felismerte, hogy ez az igaz jelentése. Gelluk szerint a szó higanyt is jelent, de Vidra tudta, hogy téved.

Szerény mentorai megtanították a Teremtés Nyelvének minden szavára, melyet ismertek. Nem volt köztük sem az ondó, sem a higany neve, de a fiatalember ajkai szétnyíltak, nyelve magától mozdult. — *Ayezur* — szólt halkan.

Hangja nem a sajátja volt. A kőtoronyban látott rabszolga hangján szólalt meg. Ő volt az, ki megsúgta neki a higany igaz nevét, és kimondta azt Vidra ajkaival.

Azután egy percig csendes maradt. Vidra testével és elméjében egyformán, életében először kezdte megérteni, miben rejlik valódi hatalma.

Ott állt a bezárt szobában, a sötétségben, és tudta, hogy szabadon fog járni, mert már kiszabadult. Diadalérzet viharzott végig lelkén.

Egy idő után megfontoltan, óvatosan visszalépett a varázskötelékek csapdájába, leült a priccsre és tovább gondolkodott. A bebörtönöző varázs még mindig körötte lebegett, de már nem volt hatalma felette. Beleléphetett és kiléphetett belőle, mintha csupán festett vonalak lennének a padlón. A szabadságáért érzett hála, nyugodt áradatként töltötte el.

Azon gondolkodott, mit tegyen, és hogyan tegye meg azt. Nem volt biztos benne, hogy ő idézte-e meg a nőt, vagy amaz jött el hozzá a saját akaratából. Nem tudta, hogyan mondhatta ki az Öreg Beszéd egy szavát az ő ajkaival. Nem tudta, mit csinált az imént, vagy hogy a nő mit tehetett meg vele, és szinte teljesen biztos volt benne, hogy bármely varázslat megjelenése, azonnal felkeltené Gelluk éber figyelmét. Ámde végül meggondolatlanul és aggodalommal telve — minthogy az effajta varázslat csupán szóbeszéd volt azok közt, kik a varázslóság fogásaira tanították —, elszólította a nőt a kőtoronyból.

Elméjébe idézte az asszony képét, és látta, ahogyan korábban is, ott, abban a kamrában, és megszólította; és ő eljött.

A jelenés a börtönvarázs pókhálószerű szálain kívül állt és Vidrát nézte, és láthatta is, minthogy a helyiséget lágy, kékes, forrás nélkül való fény töltötte be. A nyers húsig kisebesedett ajkai remegtek, de

csak hallgatott.

Vidra szólalt meg, igaz nevét mondva: — Medra vagyok.

— Anieb — suttogta a nő.

— Hogyan szabadulhatunk ki?

— A neve.

— Még ha tudnám is… Amikor vele vagyok, nem tudok beszélni.

— Ha veled lennék, tudnám használni.

— Nem tudlak szólítani.

— De én el tudok jönni.

A jelenés körülnézett, és Vidra felpillantott. Mindketten tudták, hogy Gelluk megérzett valamit, és felébredt. Az ifjú érezte, hogy a kötelékek megfeszülnek, szorosabbra húzódnak, és a régi árny újra rázuhant.

— Eljövök, Medra — szólt a jelenés. Felemelte kicsi, ökölbe szorított kezét, tenyérrel felfelé kinyitotta, mintha felajánlana valamit. Azután eltűnt.

A fényt is magával vitte. Vidra egyedül maradt a sötétben. A varázslatok hideg szorítása torkon ragadta és fojtogatni kezdte, lekötötte kezét, mellkasára nehézkedett. A fiú összekuporodott, levegő után kapkodott. Nem tudott gondolkodni; nem tudott emlékezni. — Maradj velem! — suttogta, azt sem tudván, hogy beszél egyáltalán. Rémült volt és nem tudta, mitől rémült meg. A mágustól, a hatalomtól, a varázslattól… Minden sötétségbe borult. De a testében — ha nem is az elméjében — ott lángolt a tudás, amit többé képtelen volt megnevezni. Valamiféle bizonyosság, mintha apró lámpást tartott volna kezében, földmélyi barlangok útvesztőjében járva. Belső látásával belekapaszkodott a fénymagba.

A fuldoklás fáradt, gonosz álmai jöttek, de nem tudták megragadni elméjét. Mélyet sóhajtott. Végül elaludt. Esőfátyollal fedett, hosszú hegyoldalakról álmodott, és a fény átragyogott a homályon. A szigetek felett úszó felhőkről álmodott, és egy magas, kerek, zöld dombról, amely ködben és napfényben állt a tenger szélén.

* * *

A magát Gelluknak nevező mágus és a magát királynak szólíttató kalóz évek óta összedolgozott, támogatták és növelték egymás hatalmát, mindketten a másikat hitték szolgának.

Gelluk biztos volt benne, hogy nélküle Eleresztett hitvány birodalma hamar összeomlana, és valamelyik ellenséges mágiatudó egy fél varázslattal elsöpörné a királyt. De hagyta Eleresztettet, hadd

játssza az uraságot. A kalóz megfelelt a mágusnak, aki hozzászokott már ahhoz, hogy kielégítik a kívánságait, idejét szabadon oszthatja be, s szükségleteihez és kísérleteihez végtelen utánpótlást kap rabszolgákból. Könnyű volt fenntartani a védelmeket, amelyeket Eleresztett személyére, felfedezőútjaira és fosztogatásaira mondott, és a bebörtönöző varázslatokat, amelyekkel a rabszolgákat és a kincseket tartotta a helyükön. E varázslatok összeszövése más kérdés volt, hosszú és kemény munka. De már a helyükre kerültek, és Enyhelyen nem volt olyan mágus, aki semlegesíthette volna őket.

Gelluk még nem találkozott olyan emberrel, akitől félt volna. Néhanapján keresztezte útját egy-egy olyan mágus, akivel az ereje miatt óvatosan bánt, de olyat egyáltalán nem ismert, aki egyenlő lett volna vele tudásban és hatalomban.

Az utóbbi időben elmélyedt egy bizonyos tudáskönyvben, amelyet Eleresztett emberei hoztak Út-szigetről egy fosztogató körút során, s Gelluk egyre közömbösebbé vált eddig tanult vagy felfedezett művészeteinek java része iránt. A könyv meggyőzte róla, hogy minden eddigi tudása csupán árnyéka vagy bevezetője egy nagyszerűbb misztériumnak. Ahogyan egy igaz elem uralhat minden más anyagot, úgy egyetlen igaz tudás tartalmazhat minden más ismeretet. Egyre közelebb jutott ehhez a misztériumhoz, és már megértette, hogy a mágusok mestersége ugyanolyan hamis és kifinomulatlan, mint Eleresztett rangja és uralkodása. Amikor majd eggyé válik az egy igaz elemmel, akkor ő lesz az egyetlen igazi uralkodó. Minden ember közül egyedül ő lesz képes az alkotás és az elbontás szavainak kiejtésére. Kutyáivá teszi majd a sárkányokat.

A fiatal varázsvesszőben felismerte a hatalmat, de tanulatlan és tehetségtelen, így felhasználhatta. Sokkal több higanyra volt szüksége, mint amennyit eddig találtak, ezért kellett egy fürkész. Amúgy a fürkészés az egyszerű jártasságok közé tartozott, Gelluk sohasem gyakorolta, de így is meglátta az ifjúban az ajándékot. Meg fogja tudni az igaz nevét, és akkor megkérdőjelezhetetlen uralmat szerez felette. Felsóhajtott a gondolatra, hogy a tanítás idejét el kell pazarolnia a fiúra, meg kell mutatnia neki, hogy mire jó az adománya. És azután még ki kell ásni, majd finomítani kell a fémet. Mint mindig, Gelluk gondolatai átugrották az akadályokat és gátakat, s már a csodálatos misztériumhoz eljutva bontották le azokat.

Az Útról származó tudáskönyvben — amelyet mindig magával hordozott egy varázslattal lezárt dobozban, bármerre járt is —, néhány szakasz az igazi finomítótűzről szólt. Ezeket hosszan tanulmányozta, és tudta, hogy ha egyszer elegendő tiszta fémhez jut, akkor tovább finomíthatja azt a Hold Testévé. Megértette, hogy a könyv álcázott beszéde szerint a tiszta higany kinyeréséhez a tüzet nem elegendő fával megrakni, de emberi tetemekből is kell hozzá

valamennyi. Aznap éjjel is újraolvasta, és eltűnődött a szavakon ott, a barakkbeli szállásán, és újabb lehetséges jelentésüket fedezte fel. E tudás szavai mögött mindig volt egy másféle jelentés. Talán a könyv azt írja, hogy nem csupán a húst és a csontot, de a belül rejtező lelket is fel kell áldozni. Talán a torony nagy tüzébe nem elegendő a holtak tetemeit belevetni, de élőket is el kell égetni. Élőket és tudattal bírókat. Tisztaság születik a romlottságból: gyönyör a kínból. Ez mind része a nagyszerű princípiumnak, amely tisztán megmutatkozott azok előtt, kik egyszer meglátták. Biztos volt az igazában, abban, hogy végre megértette a módot. De nem szabad sietnie, türelemmel kell lennie, biztosra kell mennie. Egy másik szakaszhoz fordult, összehasonlította az előzővel, és késő éjjelig merengett a könyv felett. Egyszer egy pillanatra valami elvonta a figyelmét, valami megzavarta mindig éber érzékeit; a fiú valami trükkel próbálkozott. Gelluk egy szót vakkantott türelmetlenül, majd visszatért a Főkirály birodalmának csodáihoz. Egyáltalán nem vette észre, hogy rabjának álma kiszabadult börtönéből.

Másnap utasította Bunyóst, hogy küldje hozzá a fiút. Már várta, hogy újra lássa, kedves lehessen hozzá, tanítsa, dédelgesse, mint valami kedvenc állatkát. Kiültek a napra. Gelluk rajongott a gyermekekért és az állatokért. Szeretett minden szép dolgot. Ínyére volt, hogy lehetett egy ifjú teremtménye. Vidra megértés nélküli ijedelme ugyanannyira kedvére volt, mint az ifjú hatalmának felfedezetlensége. A rabszolgák már fárasztották gyengeségükkel, a szökésre irányuló trükkjeikkel és csúf, beteg testükkel. Persze, Vidra is a rabszolgája, de a fiúnak nem kell tudnia ezt. Tanító és inas lehetnek. Ám az igazi tanítványok hűtlenek. Gelluk így vélekedett és emlékeztette magát, hogy inasa, Zsenge igen eszes, ezért jobban oda kell figyelnie rá. Apa és fia, ezek lehetnek Vidrával. Szerette volna, ha az ifjú Apának szólítja. Eszébe jutott, hogy meg akarta tudakolni a fiú igaz nevét. Ennek számos módja lehetett, de minthogy Vidra már az uralma alatt állt, a legegyszerűbb volt megkérdeznie. — Hogy hívnak? — tette fel a kérdést és feszülten figyelte a fiút.

Az elme küzdött, de a száj kinyílt, és a nyelv szinte magától mozdult: — Medra.

— Jól van, jól, Medra — szólt a mágus. — Szólíthatsz Apának.

— Fel kell lelned Vörös Anyát — mondta másnap. Ismét a barakkok közelében ültek, egymás mellett. Az őszi nap melegen sütött. A mágus levette kúpos kalapját, és sűrű, szürke haja lazán hullott arcába. — Tudom, hogy megtaláltad nekik azt a foltnyi darabot, de abban alig van néhány csepp. Még az égetést is alig éri meg, oly kevés. Ha azt akarod, hogy megsegítselek és kitanítsalak, akkor jobban meg kell erőltetned magad. Szerintem tudod, hogyan csináld. — Vidrára mosolygott. — Vagy talán nem?

Vidra bólintott.

Még mindig zavarodott és rémült volt a megrázkódtatástól, hogy Gelluk ki-kényszerítette belőle igaz nevét, amellyel azonnal és véglegesen hatalmat szerzett felette. Így reménye sem maradt, hogy bármi módon ellenállhat a mágusnak. Az éjszakát kimondhatatlan kétségbeesésben töltötte. De Anieb eljött hozzá, az elméjében jelent meg: a saját akaratából érkezett, a saját módján. Vidra nem volt képes szólítani, még csak gondolni sem tudott a nőre, és nem is mert igazán, mióta Gelluk tudta a nevét. De ő eljött és vele maradt, még akkor is, amikor a fiú már a mágus mellett ült. Nem jelenés formájában, hanem a jelenlét érzéseként az elméjében.

Vidra nehezen érzékelte ezt a jelenlétet a mágus beszédén keresztül és az egybefüggő sötétségben, melyet a tudatát félig elnyomó, uralóvarázslat szőtt elméje köré. De amikor sikerült, úgy érezte, mintha Anieb ott állna mellette; mintha a nő eggyé vált volna vele, vagy mintha ő vált volna eggyé a nővel. Látott a szemein keresztül. Hangja ott szólt a fejében, erősebben és tisztábban, mint Gelluk hangja és varázslatai. A nő szemével és elméjével láthatott és gondolkodhatott. És azt látta, hogy a mágus — minthogy teljességgel bizonyos volt a fiú teste és lelke feletti hatalmában —, kezdte óvatlanul alkalmazni a varázslatokat, melyek Vidra akaratát az övéhez kötötték. A kötelék pedig kapcsolat. Az ifjú — vagy rajta keresztül Anieb — követhette a varázslatok kapcsolódásait, vissza, egészen Gelluk saját elméjéig.

Minderről megfeledkezve Gelluk egyvégtében beszélt, követte saját önmagát elbájoló hangjának végtelen varázsát.

— Fel kell lelned az igazi méhet a Föld mélyén, amely színtiszta holdmagvat őriz. Tudtad, hogy a Hold valójában a Föld atyja? Igen, igen; és lefekszik vele, ahogy az jogában áll az atyának. Az igaz maggal felélénkítette a Föld agyagtestét, de az nem képes megszülni a Királyt. Erős a Föld rettegése, és makacs a gonoszsága. Visszatartja a Királyt és önnön mélyére rejti, mert fél világra hozni a saját urát. Ezért van hát, hogy a Király megszületéséhez, élve kell elégetni a rögöket.

Gelluk elhallgatott és egy darabig nem is szólalt meg újra. Elmerengett, arca izgatottságot tükrözött. Vidra megpillantotta az elméjében futó képeket: nagy, ragyogó máglyákon lángoló, embernyi fahasábok kezekkel és lábakkal, megégetett halmok, melyek úgy sikoltanak, mint a nyers fa, ha tűzbe dobják.

— Igen — folytatta Gelluk, lágy és álmodozó hangon —, élve kell megégetni őket. És azután, de csak azután, a Király előtör majd, ragyogva! Ó, ideje már, és késő is. Ki kell szabadítanunk a Királyt. Meg kell találnunk a nagy telért. Itt van valahol; nem kétséges: *„Az Anya méhe Szamori alatt rejlik.”*

Újra szünetet tartott. Egyszer csak egyenesen Vidrára nézett, aki

megdermedt ijedtében; a mágus talán rajtakapta, hogy az elméjét figyeli. Gelluk rámeredt, azzal a félig metsző, félig nem is látó nézéssel, majd elmosolyodott. — Kicsi Medra! — mondta, mintha akkor venné észre, hogy az ifjú ott ül mellette. Meglapogatta Vidra vállát. — Tudom, hogy ajándékoddal megleled, ami rejtett. Valóban nagy ajándék ez, ha megfelelően formálják. Ne félj, fiam! Tudom én, miért vezetted a szolgákat csak egy kisebb ércágyhoz, miért játszol és késlekedsz. De most, hogy eljöttem, és engem szolgálsz, már nem kell tartanod semmitől. És semmi haszna bármit is elrejtened előlem, ugye? A bölcs gyermek szereti apját és engedelmeskedik, és atyja megfelelően megjutalmazza engedelmességéért. — Közelebb hajolt, ahogy szokott, és nyájasan, bizalmasan így szólt: — Biztos vagyok benne, hogy meg tudod találni a nagy telért.

— Tudom, hol van — válaszolta Anieb.

Vidra nem volt képes megszólalni; a nő beszélt rajta keresztül, használta a hangját, amely tompának és gyengének tűnt.

Nagyon kevés ember szólt a mágushoz úgy, hogy nem parancsolta meg neki. Varázslatok által csendesített el, gyengített le és uralt mindenkit, aki a közelébe került, és ez már olyannyira szokásává vált, hogy rágondolnia sem kellett. Mások szokták hallgatni szavait, és nem ő hallgatta másokét. Önnön ereje megnyugtatta és eszméi utat mutattak neki, ennél többet nem foglalkozott ezekkel a dolgokkal. Nem ébredt igazán tudatára Vidra válaszának; ezt is a tervei részének, önmaga újabb kiterjesztett megnyilvánulásának tartotta. — Igen, megmutatod majd — erősítette meg szavait, és ismét elmosolyodott.

Ám Vidra feszülten figyelt Gellukra a valóságosra, és a roppant, uralkodó hatalom jelenlétére. Úgy tűnt számára, mintha Anieb szavaitól szertefoszlott volna Gelluk által ráhurkolt varázskötelékeinek java része — egy talpalatnyi teret nyert. Még Gelluk közelében, rémületes közelségében is sikerült megszólalnia.

— Odavezetlek — mondta mereven, nehézkesen.

Gelluk hozzászokott már, hogy az emberek azokat a szavakat ejtik ki, melyeket ő ad a szájukba — ha mondanak valamit egyáltalán. Ezt a szót is hallani akarta, de nem várta még. Megragadta az ifjú karját, arcát nagyon közel tolta az arcához, és érezte, hogy Vidra rettegve próbál elhúzódni.

— Milyen eszes is vagy te! — dicsérte meg. — Már több ércet is találtál annál a foltnál, amit a szolgáknak mutattál? Megéri kiásni és megperkelni?

— Ez a telér — válaszolta a fiatalember.

A lassan, mereven kiejtett szavak hatalmas súlyt hordoztak.

— A nagy telér? — nézett rá Gelluk. Arcuk alig tenyérnyire volt egymástól. A kék tekintet fénye a higany lágy, kiszámíthatatlanul mozduló csillanásához hasonlított. — Az anyaméh?

— Csak az Úr mehet oda.

— Miféle Úr?

— A Ház Ura. A Király.

Vidra számára ez a beszélgetés újra olyan volt, mintha végtelen sötétségben haladna, egy kicsiny lámpással a kézben. Anieb megértő támogatása volt ez a lámpás. Minden lépés csak a következő lépés helyét fedte fel, de sohasem látta a helyet, ahol éppen volt, vagy ahová tartott. Nem tudta, mi következik, és nem értette, amit látott. De látta és továbbment, szóról-szóra haladt előre.

— Honnan tudsz arról a Házról?

— Láttam.

— Hol? A közelben?

Vidra bólintott.

— A földben?

Mondd el, mit lásson! suttogta Anieb az ifjú elméjében, és ő így folytatta: — Egy kicsiny patak fut a sötétségben, csillámló barlangmennyezet felett. A Király Házának mennyezete felett. Az a mennyezet magasan a padló felett húzódik, termetes oszlopok tartják. A padló pedig mindenhol vörös. Az oszlopok is vörösek. Fénylő rúnák borítják őket.

Gelluk visszatartotta a lélegzetét. Azután nagyon halkan kérdezte meg: — El tudod olvasni a rúnákat?

— Nem tudom elolvasni őket. — Vidra hangja elvesztette színét. — Nem tudok odamenni. Senki sem léphet be a testbe, csak maga a Király. Csak ő tudja elolvasni azt az írást.

Gelluk fehér arca még jobban elfehéredett; állkapcsa megremegett. Felállt, hirtelen, váratlanul, ahogy szokta. — Vigyél oda! — parancsolta, próbálván uralkodni magán. De annyira erőszakosan késztette felállásra Vidrát, hogy az ifjú megtántorodott és botladozva indult el, majdnem elesett. Azután felegyenesedett és járni kezdett, mereven és esetlenül, próbált nem ellenállni a kényszerítő erőnek, a szenvedélyes akaratnak, amely siettette lépteit.

Gelluk szorosan mellette maradt, gyakran megfogta a karját. — Erre — mondta többször is. — Igen, igen! Erre van. — Ámbár ő követte Vidrát, érintésével és varázslataival lökdöste, noszogatta előre a fiút, az irányt azonban Vidra választotta meg.

Elhagyták a perkelőtornyot, el a régi aknát és az újabbat is, be a hosszú völgybe, ahová Bunyóst vezette az első napon. Késő ősz volt már. Az akkor még zöld bokrok és csenevész fű megbarnult és elszáradt, és a szél zörögve rázta meg az ágakon csüngő utolsó leveleket. Baloldalt kis csermely futott halkan egy fűzfás ligetben. Enyhe napsütés és hosszú árnyak csíkjai váltakoztak a domboldalakon.

Vidra tudta, hogy közeleg a pillanat, amikor kiszabadulhat Gelluk szorításából: az elmúlt éjszaka óta bizonyos volt ebben. Azt is tudta,

hogy ugyanabban a pillanatban legyőzi a mágust, megfosztja hatalmától. De csak akkor, ha látomásait követve Fehérarc nem gondol a védelmére — és ha Vidra megismeri az igaz nevét.

A mágus varázslatai még mindig összekapcsolták kettejük elméjét. Vidra sietősen nyomakodott be Gelluk elméjébe, kereste a férfi igaz nevét. De nem tudta, hogy merre keresse vagy hogyan keresse. Mint fürkész, aki nem ismeri a saját mesterségét, Gelluk gondolataiban csak egy tudáskönyv oldalait látta tisztán, tele jelentés nélküli oldalakkal, és látta az általa leírt képeket is — egy hatalmas, vörös falú palotát, ahol ezüstszín rúnák táncoltak bíbor oszlopokon. De a könyvet vagy a rúnákat nem tudta elolvasni. Sohasem tanult meg olvasni.

Ez idő alatt egyre csak távolodtak a toronytól, Aniebtől, kinek jelenléte időnként elhalványodott, elgyengült. Vidra nem merte szólítani.

Már csak néhány lépésnyire voltak a helytől, ahol a talpuk alatt, a föld mélyén, két vagy három lábbal lentebb, sötét víz csordogált és szivárgott keresztül a lágy földrétegen, egy csillámpala lemez szélénél. Ez alatt tátongott a hatalmas barlang, a cinnabarit nagy ércágya.

Gelluk szinte teljesen feloldódott látomásában, és minthogy elméjüket varázskapcsok fűzték egymáshoz, látott valamennyit abból, amit Vidra érzékelt. Megállt, megragadta a fiú karját. Keze mohóságtól remegett.

Vidra a kis emelkedőre mutatott maguk előtt. — A Király Háza ott rejlik — mondta. Gelluk figyelme teljesen elfordult tőle, a domboldal felé, és az elméjében egyre erősödő látomás felé. Akkor Vidra szólíthatta Aniebet. A nő jelenléte újra megerősödött a fiú gondolatai között, ismét vele volt.

Gelluk csendesen állt, de remegő keze ökölbe szorult. Egész teste megrándult és megrázkódott, mint egy kutyáé, amely űzné a zsákmányt, de nem tud szagot fogni. Elveszettnek érezte magát. Ott volt a domboldal, fűvel és napfénnyel, de sehol sem lelte a bejáratot. A fűszálak a kavicsos porból növekedtek ki, az érintetlen földből. Sehol egy hasadék.

Vidrának eszébe sem jutottak e szavak, de Anieb beszélt helyette, az ő hangja, a gyenge és tompa hang: — Csak az Úr nyithatja ki az ajtót. Csak a Királynak van kulcsa hozzá.

— A kulcs — visszhangozta Gelluk.

Vidra mozdulatlanul állt a háttérbe szorulva, ugyanúgy, ahogyan Anieb állt előtte, a torony legfelső kamrájában.

— A kulcsot! — parancsolta Gelluk türelmetlenül.

— A kulcs a Király neve.

Valami megmozdult Vidra elméjének sötétjében. Melyikük mondta ezt?

Gelluk feszülten remegett meg újra, még mindig bizonytalanul

állt. — Turres — szólt egy idő után, szinte suttogva.

A szél meglengette a száraz fűszálakat.

A mágus előremeredt, úgy állt ott, tekintete lángolt, és felkiáltott: — A Király nevében! Nyílj meg! Tinaral szólt! — És kezeivel gyors mozdulatot tett, mintha nehéz függönyöket választana szét, mintha övé lenne a hatalom.

A domboldal megremegett előtte, megvonaglott és megnyílt. Hasadék jelent meg, mélyült el és szélesedett ki. Víz tört fel belőle, és futott a mágus lábához.

Gelluk hátrébb húzódott, rábámult és dühödt mozdulatot tett, amellyel elsöpörte a patakot. Egy fröccsenéssel szétcsapta, ahogy szélvihar szórja szét a szökőkút vizét. A hasadék tovább mélyült a domboldalban, felfedte a csillámpala peremét. A csillogó kő éles reccsenéssel tört szilánkokra. Sötétség tátongott alatta.

A mágus előrelépett. — Jövök, Királyom — szólt örömteli, kedves hangján, és félelem nélkül a föld nyers sebének szélére lépett, kezei és feje körül fehér fény játszott. De amikor a barlang megtört boltozatának peremén nem lelt levezető lejtőt vagy lépcsőt, hezitálva megállt. Abban a pillanatban Anieb elkiáltotta magát Vidra hangján: — Tinaral! Zuhanj!

A vadul botladozó mágus próbált megfordulni, de elvesztette a talajt a lába alól, és az omladozó hasadékszél egy részével együtt alázuhant a sötétségbe. Skarlátszín köpönyege felhullámzott mögötte, és a lidércfény hullócsillagként követte testét.

— Zárulj! — kiáltotta Vidra térdre bukva, kezei a földön, az embernél nagyobb rés olyan volt, mint egy nyers száj. — Zárulj, Anya! Gyógyulj meg, légy újra egész! — Parancsolt, kérlelt, a Teremtés Nyelvén szólt olyan szavakkal, melyeket sohasem ismert azelőtt. — Légy egésszé, Anya! — kiáltotta újra, és a megtört föld felmordult, megmozdult, összébb húzódott, gyógyította magát.

Csak vöröses varrat maradt, sebhely a kavicsos porban, a gyökerestől kiforgatott fűcsomók között.

A szél megzörgette a száraz leveleket a tölgyfacserjék ágain. A nap már leereszkedett a dombgerinc mögé, és felhők érkeztek alacsonyan, szürke tömegként. Vidra ott kuporgott a domboldal alján, egyedül.

A felhők elsötétedtek. Eső szemerkélt a kicsiny völgy felett, áztatta a port és a fűszálakat. A felhők felett a nap lassan leballagott az ég fényes kupolájának nyugati lépcsőjén.

Végül Vidra felült. Elázott, fázott, összezavarodott. Mit keres ő itt?

Elveszített valamit, amit meg kellett találnia. Nem emlékezett rá, hogy mit veszíthetett el, de abban a tüzes toronyban hagyta, azon a helyen, ahová kőlépcsők sokasága vezet fel füstben és gőzben. Úgy

érezte, oda kell mennie. Talpra kecmergett és csoszogva elindult, bénán, nyugtalanul, vissza a völgy alján.

Eszébe sem jutott elrejteni vagy védelmezni magát. Szerencséjére, nem találkozott senkivel; ugyan volt néhány őre a bányásztábornak, de nem igazán éberek, minthogy a mágus varázslatai zárva tartották az ajtókat. A varázslatok megszűntek, de a toronyban lévők még nem tudták ezt, tovább dolgoztak a reménytelenség erősebb igája alatt.

Vidra maga mögött hagyta a perkelőverem kupolás termét és sietősen dolgozó rabszolgáit, lassan felmászott a fal mellett körbecsavarodó félhomályos, bűzös lépcsőn, míg végül elért a legfelső helyiségbe.

Ott volt a beteg nő, aki meggyógyította Vidrát, a szegény pára, ki kincset őrzött, hogy egy idegennek ajándékozhassa.

Az ifjú csendesen állt az ajtóban. A nő a kőpadlón ült a kemence mellett, lesoványodott teste homályosnak, szürkésnek tűnt, mint a kövek körülötte. Szájából nyál csorgott, ott fénylett állán és mellkasán. Vidrának a patak jutott eszébe, mely a megtört földből futott ki.

— Medra — szólt a nő halkan. Felsebesedett ajkaival nem tudott tisztán beszélni. Az ifjú letérdelt mellé, megfogta kezét, és a szemébe nézett. — Anieb — suttogta —, jöjj vélem!

— Haza akarok menni — válaszolta amaz.

Vidra segített neki felállni. Nem szőtt varázslatot, hogy megvédelmezze vagy elrejtse magukat. Már elhasználta erejét. És bár a nő is nagy mágikus hatalommal bírt, amely az ifjú elméjében elvitte őt a völgybe, a különös útra, és kijátszotta a mágust, hogy megtudja igaz nevét és ellene használja azt, mégsem ismert semmiféle művészetet vagy igét, és amúgy sem maradt semmi ereje.

És így sem figyelt fel rájuk senki, mintha valamiféle védelmező bűbáj alatt állnának. Lementek a tekergőző lépcsőn, ki a toronyból, elhagyták a barakkokat, eltávolodtak a bányáktól. Gyér ligeteken keresztül haladtak a dombok felé, amelyek elrejtették Onn hegyét Szamori alföldje elől.

* * *

Anieb jobban haladt, mint ahogy várható lett volna egy ennyire kiéheztetett és megkínzott nőtől, aki meztelenül gyalogol a hideg őszi esőben. Akaratának minden maradék erejét arra összpontosította, hogy haladjon, mindig csak előre; nem gondolt semmire, még az ifjúra sem, semmire. De érezték egymást, és a fiatal férfi legalább olyan erőteljesnek és különösnek érzékelte az asszony jelenlétét, mint

amikor válaszolt a szólítására. Az esővíz végigfutott a nő csupasz fején és testén. Vidra megállította, hogy ráadja ingét. Szégyellette, hogy az ing koszos volt, minthogy az utóbbi hetekben végig ezt viselte. A nő hagyta, azután ismét megindult. Nem tudott gyorsan haladni, de nyugodtan, egyenletesen lépdelt, tekintetét a halovány szekérnyomon tartotta, melyet követtek. Végül elérkezett az éjszaka — a sűrű felhőzet miatt korábban —, és már nem látták, hová lépjenek.

— Csinálj fényt! — kérte Anieb Vidrát. Hangja csupán panaszos nyöszörgésnek hatott. — Tudsz fényt csinálni?

— Nem tudom — válaszolta az ifjú, de azért megpróbált lidércfényt idézni maguk köré, és rövid idő múltán halovány pislákolás világította meg a talajt a lábaik előtt.

— Találnunk kell valami menedéket és le kell pihennünk — mondta ezután.

— Nem állhatok meg — felelte a nő, és csak ment tovább.

— Nem gyalogolhatsz egész éjszaka.

— Ha lefekszem, akkor nem kelek fel többé. Látni akarom a hegyet.

Elvékonyodott hangját szinte teljesen elnyomta a sokszólamú eső, ahogy végigvert a dombokon és a fákon.

Mentek tovább a sötétségben, s csupán a szekérnyomot látták maguk előtt a lidércfény ezüstös ragyogásában, melyet elhalványított a sűrű eső. Amikor Anieb megbotlott, Vidra megfogta a karját. Azután így mentek tovább, szorosan egymás mellett, a támogatás és egymás testének melege egyformán jólesett. Lassan haladtak, és azután még lassabban, de haladtak. Hang nem hallatszott, csak a fekete égből lezúduló eső zúgása, és meztelen talpuk cuppanós csókjai a szekérnyom sarában.

— Nézd! — szólalt meg a nő megállva. — Medra! Nézd!

Vidra szinte már elaludt gyaloglás közben. A sápadt lidércfény egyre jobban fakult, erősebb, nagyobb világosság nyomta el. Az ég és a föld még csupán szürke lett, de előttük és felettük, nagyon magasan, egy felhőtömbön túl, vörösen ragyogott fel a hegy hosszú gerince.

— Ott — szólt újra Anieb. A hegyre mutatott és elmosolyodott. Azután társára nézett, és lassan lehanyatlott. Térdre esett. Vidra letérdelt mellé és megfogta, de a nő kicsúszott a karjai közül. Próbálta legalább a fejét az út sara felett tartani. Karja, lába, arca rángott, fogai kocogtak. Vidra magához szorította, próbálta melegen tartani.

— A Kéz… — suttogta Anieb. — Az asszonyok… Őket kérdezd. A faluban. Láttam a hegyet!

Próbált legalább felülni, felnézni, de a remegés és a didergés eluralkodott rajta, mozgásképtelenné tette. Levegő után kapkodott. A hegygerincről és a keleti égboltról leragyogó vörös fényben Vidra látta, hogy a nő szájából skarlátszín nyál és hab csurog. Néha

megszorította a fiú kezét, mit az imént fogott meg, de szava nem jött több. Küzdött a halál ellen, levegőért kapkodott, miközben a vörös fény kifakult és elszürkült, ahogy újra felhők úsztak a hegycsúcs felé, és eltakarták a kelő napot. Az eső még zuhogott, de már fényes nappal volt, amikor az utolsó nehéz lélegzetvételt nem követte újabb.

A Medra nevű férfi csak ült a sárban, karjai közt egy halott nővel, és zokogott.

A kocsis a szamara fejénél sétált, így vezette a tölgyfarönkökkel megrakott szekeret, és így ért oda hozzájuk, s így vitte el mindkettejüket Erdőszélbe. Nem bírta rávenni az ifjút, hogy eressze el a halott nőt. Hiába gyengült el és hiába remegett, nem tette fel terhét a szekérre, hanem vele együtt kapaszkodott fel a rönkökre és ott ölelte tovább, és csak ölelte egészen Erdőszélig. A kocsisnak csak annyit mondott: — Ő mentett meg. — És amaz nem kérdezett semmi többet.

— Megmentett, de én nem tudtam őt megmenteni! — sírta dühödten a férfiaknak és nőknek a hegyvidéki faluban. Még mindig nem engedte el, s úgy ölelte az eső áztatta, megmerevedett testet, mintha védelmezni akarná.

A falusiaknak lassan, nagyon lassan sikerült értésére adniuk, hogy az egyik asszony Anieb anyja, és oda kell adnia a lányt, hogy az anyja is megölelhesse. Végül a fiú elengedte Aniebet, de azért figyelte, hogy jó helye lesz-e barátai között, és megvédelmezik-e őt. Azután követett egy másik asszonyt, aki egészen szelídnek tűnt, száraz ruhákat adott neki, megetette, és lefektette egy szalmamatracra, ahol az ifjú fáradtan elsírta magát, majd elaludt.

* * *

Egy vagy két nap múltán Bunyós emberei érkeztek a faluba és kérdezősködtek, nem látott vagy hallott-e valaki valamit a mágus Gelluk és egy ifjú fürkész felől — mindkettő eltűnt, nyom nélkül, így mondták, mintha a föld nyelte volna el őket. Erdőszél lakói közül senki sem ejtett el egyetlen szót sem az idegen ifjúról, aki eközben Méz padlásán rejtőzködött. Talán ez eset miatt lehet, hogy azok az emberek már nem Erdőszélnek nevezik falujukat, hanem Vidrarejteknek.

* * *

Vidra hosszú és kemény megpróbáltatáson ment keresztül, s megragadta az egyetlen adódó lehetőséget, egy nagyobb hatalommal szemben. Testi ereje hamarosan visszatért — minthogy fiatal volt még —, de elméje csak lassan talált magára. Valamit elveszített, s örökre elveszítette; amint rátalált, rögtön elveszítette.

Kereste az emlékek között, az árnyak mélyén. Képeket látott: enyhelyi otthonának megtámadása; a kőcella és Vizsla; a téglacella a barakkokban és a varázskötelékek; a mindennapos gyaloglás Bunyós mellett; ott ült Gellukkal a torony tövében; a rabszolgák, a tűz, a füstön és gőzön keresztül felfelé tekeredő kőlépcső és a legfelső helyiség, amelybe belefut végül. Mindre emlékeznie kellett, mindet újra végig kellett néznie, át kellett kutatnia. Újra és újra ott állt abban a toronyszobában és a nőre nézett, és a nő visszanézett rá. Újra és újra átment a kis völgyön, át a száraz füvön, át a mágus tüzes látomásain, ővele. Újra és újra látta elbukni a mágust, látta bezárulni a föld sebét. Látta a hegy vörös gerincét hajnalban. Anieb meghalt, miközben ő ölelte, karjaival melegítette sebes arcát. Megkérdezte tőle, kicsoda, és mit tettek, és hogyan tették, de a nő nem bírt válaszolni.

Anyja, Ajóka, és anyjának húga, Méz, bölcs asszonyok voltak. A legjobb tudásuk szerint gyógyították Vidrát meleg olajakkal és masszírozással, gyógynövényekkel és kántálással. Beszéltek hozzá és meghallgatták, amikor ő szólalt meg. Egyikük sem kételkedett benne, hogy az ifjúban nagy hatalom rejlik, ám ő tagadta ezt. — Semmit sem tudtam volna tenni a leányotok nélkül. — Így válaszolt.

— És mit tett ő? — kérdezett vissza Ajóka halkan.

Az ifjú elbeszélte nekik, ahogy tudta. — Nem ismertük egymást. Ő mégis nekem adta a nevét. — Ezt mondta. — És én is neki adtam a nevemet. — Akadozva beszélt, hosszú szünetekkel. — A mágus mellett voltam, kényszerített, hogy vele menjek, de ő is ott volt velem, és ő szabadon. És így, együtt ellene tudtuk fordítani saját hatalmát, így a mágus elpusztította önmagát. — Hosszan elgondolkodott, mielőtt befejezte: — Anieb nekem adta az erejét.

— Mindig is tudtuk, hogy nagy ajándékkal született — bólintott Ajóka, azután egy időre csend telepedett közéjük. — Nem tudtuk, hogyan tanítsuk. Nem maradt tanító a hegyen. Eleresztett király mágusai megölték a varázslókat és a boszorkányokat. Senkihez sem fordulhattunk.

— Egyszer, amikor a magasabban fekvő lejtőkön jártam — vette át a szót Méz —, tavaszi hóvihar jött és elveszítettem az utat. Ő eljött értem, de nem a testében, és visszavezetett az ösvényre. Még csak tizenkét esztendős volt.

— A holtakkal sétált, időnként — folytatta Ajóka nagyon halkan. — Az erdőben, lent, a Faliorn felé. Ismerte az Ősi Erőket,

amikről nagyanyám beszélt nekem. A föld erőit. Ott nagyon hatalmasak, ezt mondta az erdőről.

— De így is csak olyan volt, mint a többi leány — jegyezte meg Méz, és kezébe rejtette arcát. — Jó leány volt — suttogta.

Kis idő elteltével Ajóka szólalt meg: — Lement Sziklaszilárdba néhány fiatal legénnyel. Hogy gyapjút vegyen az ottani pásztoroktól. A múlt tavasszal volt ez. Az a mágus, akiről az emberek beszéltek, idejött és igéket szórt. Rabszolgákat szedett.

Hallgattak.

Ajóka és Méz igen hasonlítottak egymásra, és Vidra azt látta bennük, amilyenné Anieb lehetett volna: alacsony, karcsú, élénk nő, kerek arccal és tiszta tekintettel, és sűrű, fekete hajkoronával. Nem egyenessel, mint amilyen a legtöbb embernek van, hanem kacskaringós göndörrel. Enyhely-sziget nyugati felén sokaknak volt ilyen haja.

De Anieb kopasz volt, mint minden rabszolga a perkelőtoronyban.

Mindennapi neve Írisz volt, a tavasz kék virága. Anyja és nagynénje mindketten így nevezték, amikor róla beszéltek.

— Bármi is vagyok, bármit tehetek, nem elég! — tört ki az ifjúból.

— Sohasem lesz elég — válaszolta Méz. — És mit tehetne bárki is, ha egyedül van?

Az asszony feltartotta egyik mutatóujját, mellényitotta a többi ujját, majd ökölbe zárta kezét. Ezután elfordította csuklóját, közben kinyitotta a kezét, tenyérrel felfelé, mintha felajánlana valamit. Vidra ezt látta Aniebtől is. Nem varázslat volt, ahogy korábban gondolta, hanem egy jel. Ajóka őt figyelte.

— Ez titok — mondta.

— Megismerhetek én egy titkot? — kérdezte az ifjú egy idő után.

— Már ismered. Te adtad Írisznek. Ő adta neked. Bizalom és remény együtt, így nevezzük.

— Bizalom és remény — ismételte a fiatal férfi. — Igen. De kivel… Talán velük szemben? Gelluknak vége. Talán Eleresztettnek kell most elesnie? Megváltozna valami? Kiszabadulnának a rabszolgák? Ehetnének a koldusok? Igazságtétel történne? Azt hiszem, a gonosz bennünk van, az emberfélékben. A bizalom és a remény nem keveredik vele. Átugorja, mint egy szakadékot. De attól még ott van. És minden, amit teszünk, a gonoszságot szolgálja, mert ilyenek vagyunk. Kapzsik és kegyetlenek. Körülnézek és erdőt, hegyet, eget látok, és ez mind jó, amilyennek lennie kell. De mi nem vagyunk ilyenek. Az emberek nem ilyenek. Mi rosszak és hibásak vagyunk. Rosszat teszünk és hibázunk. Az állatok nem tesznek rosszat. Hogyan is tehetnének? De mi megtehetjük és meg is tesszük. És sohasem hagyunk fel vele.

Végighallgatták, nem egyetértőn, nem ellenkezve, csak elfogadva

kétségbeesését. Szavai beleröppentek a nők figyelmes hallgatásába, és napokig pihentek ott, és megváltozva tértek vissza az ifjúhoz.

— Semmit sem tehetünk egymás nélkül — mondta Vidra. — De csak a kapzsik és a kegyetlenek képesek összekapaszkodva erősíteni egymást. És aki nem csatlakozik hozzájuk, az egyedül marad. — Még mindig előtte lebegett Anieb képe, ahogy először látta őt, a haldokló nőt, egyedül a toronyszobában. — Az igazi hatalom pocsékba megy. Minden mágus a többi ellenében használja erejét, a kapzsiság helytartóit szolgálják. Mi jó lehet bármely művészetben, ha ily módon használják? Csak elpocsékolják. Elrontják vagy eldobják. Mint a rabszolgák életét. Egyedül senki sem lehet szabad. Még egy mágus sem. Mind börtöncellákba zárva próbálgatják varázstudományukat, és semmit sem nyernek. Nincs rá mód, hogy jól használjuk a hatalmat.

Ajóka ökölbe zárta kezét, majd tenyérrel felfelé nyitotta ki újra. Gyors kezdete volt ez egy lassabb mozdulatnak, egy jelnek.

Egy férfi jött fel a hegyoldalon Erdőszélbe, egy szénégető Sziklaszilárdból. — A feleségem, Fészekrakó küldött üzenetet a bölcs asszonyoknak — mondta, és a falusiak elvezették Ajóka házához. Ahogy megállt a küszöbön, előbb egy gyors mozdulatot tett: nyitott tenyérrel felfordította öklét. — Fészekrakó üzeni, hogy a varjak korán elrepültek és a kutya vidrát kerget — ezt mondta.

Vidra csendben maradt, a tűzhely mellett ült, és épp diót tört. Méz megköszönte a hírnöknek az üzenetet, és egy kupa vizet kerített neki, azután maroknyi megtört dióval kínálta. Amikor a férfi távozott, az asszony Vidrához fordult.

— A kutya Vizsla lesz — szólalt meg az ifjú. — Eleresztettet szolgálja. Holnap elmegyek.

Méz a nővérére nézett. — Akkor itt az ideje, hogy beszéljünk veled — mondta, és leült a tűzhely másik oldalára. Ajóka az asztal mellett állt, hallgatott. A kandallóban ropogott a tűz. Nedves, hűvös idők jártak, és a tűzifának legalább nem voltak híján ott, a hegyoldalban.

— Ezen a vidéken és talán máshol is, az emberek úgy gondolják, ahogy te is mondtad, hogy egyedül senki sem lehet elég erős és bölcs. Így ezek az emberek próbálják összekapaszkodva erősíteni egymást. Ezért neveznek minket úgy: a Kéz, vagy a Kéz asszonyai, bár nemcsak nők vannak közöttünk. De az csak jó, hogy asszonyoknak neveznek minket, mert a hatalmasok nem hiszik el a nőkről, hogy együtt cselekedhetnek. Vagy hogy rend és rendetlenség dolgaival gondoljanak. Vagy hogy egyáltalán hatalmat szerezhetnek.

— Úgy mondják — szólt ki Ajóka az árnyékok közül —, van egy sziget, ahol megőrizték az uralkodás igazságát olyannak, mint a királyok idejében volt. Mórred szigete, így hívják. De ez nem Anglád, ahonnan a királyok jöttek, és nem is Éa. Délre van, és nem északra

Enyhelytől. Azt beszélik, hogy ott a Kéz asszonyai megőrizték a régi művészeteket. És ott tanítanak is, nem tartják meg maguknak titkaikat, mint a mágusok.

Talán, ha ilyen tanítást kapnál, megleckéztethetnéd a mágusokat — vélte Méz.

— Talán te megtalálhatnád azt a szigetet — tette hozzá Ajóka.

Vidra egyikről a másikra nézett. Megértette, hogy legnagyobb titkukról és reménységükről beszélnek.

— Mórred szigete — visszhangozta.

— Csak a Kéz asszonyai nevezik így, hogy elrejtsék jelentését a mágusok és kalózok elől. Ők biztosan más néven ismerik.

— Szörnyen hosszú út lesz — jegyezte meg Méz.

A nővéreknek és minden falusinak a hegy és környéke jelentette a világot, és Enyhely partjai a világegyetem peremét. Azon túl csak szóbeszédek és álmok léteztek.

— Tengeren kell utaznod délnek, így beszélik — szólt Ajóka.

— Tudja ő azt, nővérem — mondta erre Méz. — Talán nem ő maga mondta, hogy hajóácsnak tanult? De rémisztően hosszú az út, le a tengeren, ez biztos. Hogy fogsz eljutni odáig, azzal a mágussal a nyomodban?

— A víz kegyelméből, mert nem őrzi meg a szagnyomot — felelte Vidra felállva. Öléből dióhéjak sokasága ömlött a padlóra, s a kandalló melletti seprűvel belökdöste a szemetet a tűzbe. — Jobb, ha most indulok — szólt, mikor befejezte.

— Van ott kenyér — mutatta Ajóka, és Méz már ugrott is, hogy kemény héjú kenyeret, szívósra érlelt sajtot és némi diót csomagoljon össze egy birkagyomorból készült tarisznyába. Szegény faluban éltek, maguk is szegényen. Adták, amijük volt. Akárcsak Anieb.

— Anyám Véghágóban született, a Faliorn-erdő túloldalán — mesélte Vidra. — Ismeritek azt a részt? Rózsának hívják, Berkenye leánya.

— A kocsisok járnak Véghágó felé nyaranta.

— Ha valaki beszélne a családjával, akkor üzenhetnének neki. Az öccse, Kicsiág, minden évben elmegy a városba. Egyszer, de van úgy, hogy kétszer is.

Az asszonyok bólintottak.

— Csak hogy tudja, életben vagyok — fejezte be az ifjú.

Anieb anyja bólintott. — Meg fogja tudni.

— Menj hát — szólt Méz.

— Menj a vízzel — tette hozzá Ajóka.

Megölelte őket, és ők is Vidrát, azután maga mögött hagyta a házat.

Az elszórtan álló kunyhóktól lefutott a gyors, zajos patakhoz, amelynek csobogó énekét minden éjjel hallotta erdőszéli tartózkodása

alatt. Könyörgött hozzá: — Vigyél el és ments meg — kérlelte. Felidézte az igét, melyet a vén Elvarázsoló tanított neki annak idején, és kimondta az átváltozás szavát. Azután már nem térdelt ember a sebes folyású patak mellett, csak egy vidra csusszant bele a partról, és eliramodott.

III. Csér

Bölcset vett magára a dombhát,
Ki meglelte útját s akaratát.
Elvarázsolta alakját, elvarázsolta nevét,
De az új sem lett másabb a réginél.
Elfut a víz, messzire el,
Elfut a víz.

Egy téli délutánon, az Onneva-folyó partján, ahol beleömlik az enyhelyi nagy öböl északi hajlatába, egy férfi állt fel a saras homokon: egy szegényesen öltözött férfi szegényes lábbeliben. Egy sovány, barna bőrű férfi sötét szemmel és hajjal, mely oly finom szálú és sűrű volt, hogy az eső nem áztatta el. Csepergett az eső a folyótorkolat lejtős partján, a szürke tél apró szemű, hideg, komor szitálásával. A férfi ruhái átáztak. Megmozgatta a vállait, megfordult és megindult a kéményfüst gomolygó felhői felé, melyek valahol a part mentén, lentebb szálltak fel. Mögötte egy vidra négy mancsának nyoma vezetett ki a vízből, majd egy ember két lábának nyomává vált.

Hogy ezután hová ment, arról nem szólnak az énekek. Csak utazásait említik, „hosszan vándorolt szárazföldről szárazföldre." Ha a Nagy Sziget partja mentén haladt, akkor a falvak közül sokban találhatott egy bábát, bölcs asszonyt vagy varázslót, aki ismerte a Kéz jelét és megsegíthette. Ám Vizslával a nyomában, amint tehette, bizonyára elhagyta Enyhelyt, matrózként vagy halászként hajózhatott át az Ébenyhely-szoroson, esetleg a Legbenső-tenger egy kereskedőjének álcája alatt.

Bárka-szigeten és Szirmosban, Eszk-szigeten és lent Kilencvensziget vidékén, a helyi mesékben szerepel egy férfi, ki olyan földet keres, ahol még emlékeznek a királyok igazságára és a mágusok becsületére, és Mórred szigetének nevezi azt. Nem tudjuk, hogy ezek a történetek Medráról szólnak-e, minthogy számos név mögé rejtőzködött el. Csak ritkán mutatkozott be, Vidraként talán sohasem. Gelluk bukása nem törte le Eleresztettet. A kalózkirálynak más mágusbérencei is voltak, köztük egy Zsenge nevezetű alak, aki nagyon szerette volna megtalálni azt az ifjú senkiházit, aki eltüntette mesterét. És Zsenge jó eséllyel megtalálhatta volna. Eleresztett hatalma nemcsak Enyhely-szigetre terjedt ki, de elért a Legbenső-tenger északi széléig, évről-évre csak növekedett; közben Vizsla szimata sem tompult.

Vidra talán épp vadászai elől menekülve érkezett Pendorra, amely sziget nyugatra fekszik a Legbenső-tengertől; de akár a Kéz eszk-

szigeti asszonyai között ismeretes valamely szóbeszéd is odaküldhette. Pendor gazdag sziget volt akkoriban, mielőtt a sárkány Jővüd kifosztotta. Addig bármerre járt, Vidra az enyhelyi, vagy még rosszabb állapotokkal találkozott: hadakozással, fosztogatással, kalózkodással, gyommal telt veteményesekkel és tolvajokkal zsúfolt városokkal. Először még az is megfordulhatott a fejében, hogy meglelte Mórred szigetét, mert a város oly szépséges és békés volt, népe oly jól élt.

Találkozott ott egy mágussal, egy vénemberrel, kit Nemesgyíknak szólítottak, s kinek igaz neve elveszett. Amikor Nemesgyík meghallotta Mórred szigetének meséjét, elmosolyodott, de tekintete szomorúságot tükrözött, mikor ezt mondta: — Nem itt van. Nem ez az. Pendor urai jó emberek, emlékeznek még a királyokra. Nem keresik a háborút vagy a zsákmányt. De fiaikat nyugatra küldik, hogy sárkányokra vadásszanak. Puszta kedvtelésből. Mintha a Nyugati Peremvidék sárkányai valamiféle kacsák vagy libák lennének! Semmi jó nem származhat ebből.

Nemesgyík örömmel fogadta tanítványául Medrát. — A művészetem egy olyan mágustól tanultam, aki ingyen adta nekem minden tudását, de előtted még nem találkoztam senkivel, akinek magam továbbadhattam volna. — Így mondta. — A fiatalok eljöttek hozzám és azt kérdezték: „Mi jó van ebben? Találsz vele aranyat?” És: „Meg tudod tanítani, hogyan változtathatom a követ gyémánttá? Tudsz adni egy kardot, ami megöli a sárkányokat? Mire jó a dolgok egyensúlyáról beszélni? Abban nincs semmi haszon” ilyeneket beszéltek. „Nincs haszna!” — S az öreg még hosszan elmélkedett a fiatalok ostobaságán és a modern idők gonoszságán.

Amikor eljött tudása átadásának ideje, akkor fáradhatatlan, nagylelkű és pontos volt a tanításban. Furcsa képességek és oktalan cselekedetek helyett Medra először látta a mágiát művészetnek és mesterségnek, amely csak hosszas tanulás után ismerhető meg igazán, és csak hosszas gyakorlással használható helyesen, bár különösségét így sem veszíti el. Nemesgyík varázsmestersége és mágiája nem volt nagyobb, mint tanítványáé, de mégis nagyobb volt, mert a tudás összetettségének és összefüggéseinek képe, tisztán élt elméjében. Ez tette igazi mágussá.

Őt hallgatva Medra visszaemlékezett arra az éjjelre, amikor Aniebbel gyalogoltak a sötétségben és esőben, s a lidércfény halovány csillámlása mindig csak a következő lépés helyét világította meg. Majd meglátták a hajnal vörös fényét a hegygerincen.

— Minden ige összefüggésben áll minden más igével — magyarázta Nemesgyík. — Egyetlen levél rezdülései megreszkettetik a fa minden levelét, s a fa mozdulatai megreszkettetnek minden fát Óceánföld minden szigetén! Mindenek mélyén pedig mintázat mutatja az összefüggéseket. Ezt a mintázatot, ezt a formát kell keresned, és

ebben kell vizsgálódnod. Semmi sem járhat a maga útján, kívül e mintázaton. És csak e formában rejlik igaz szabadság.

Medra három esztendeig maradt Nemesgyík mellett, s a vén mágus halálakor Pendor ura megkérte az ifjút, hogy vegye át az öreg helyét. A sárkányvadászatok elleni minden lármája és szidalma ellenére Nemesgyík köztiszteletben álló személyként élt a szigeten, s utódja örökölte e tiszteletet, és a vele járó rangokat. Talán megkísértette Medrát a gondolat, hogy olyan közel került Mórred szigetéhez, amennyire csak lehet, mindenesetre Pendoron maradt még egy ideig. Kihajózott az ifjú herceggel a Toringátok felé, majd azon is túl, a Nyugati Peremvidékre tartottak, sárkányokat kerestek. Medra sóvárgott, hogy láthasson egy sárkányt, de a rosszkor lecsapó viharok, az akkoriban járó gonosz időjárás, három alkalommal egészen Ingátig visszavetette hajójukat. Medra nem volt hajlandó újra nekiveselkedni azoknak a szeleknek. Nem keveset tanult a szélvetés mesterségéről, mióta az Enyhely-öbölben hagyta gyermekkora kis vitorlását, mégis visszautasította a kaland folytatását.

Nem sokkal később elhagyta Pendor-szigetet, újra délnek indult, és talán Smarágra vetődhetett. Egyik álcáját a másik után véve fel, végül elérkezett a kilencvenszigeti Geap partjaihoz.

Ott, ahogy manapság is teszik, akkoriban bálnára vadásztak. Az effajta mesterséget Medra nem kívánta megismerni. Bűzlöttek a hajók és hasonlóképp bűzlöttek a városok is. Undorodott tőle, hogy rabszolgahajó fedélzetére szálljon, de Geaptól az egyetlen keletnek induló hajó ilyen volt: bálnaolajat szállított O-kapuba. A Zárt-tengerről, amely O-szigettől délkeletre húzódott, a fiú hallott már szóbeszédeket: ott gazdag szigetek találhatók, de alig ismertek, mert nincs dolguk a Legbenső-tenger kereskedőivel. Amit Medra keresett, úgy hitte, arrafelé lehet. Így hát, mint időjárásvető szállt fel egy gályára, amelyen negyven rabszolga húzta az evezőket.

Aznap az időjárás igen kedvezett a hajósoknak: hátszél, kék ég kedves kis fehér felhőkkel, a késő tavasz melengető napsütésével. Már meglehetősen eltávolodtak Geaptól. Késő délután Medra hallotta, amint a kapitány így szól a kormányoshoz: — Egész éjjel tarts délnek, akkor Kútfő nem figyel fel ránk.

Még sohasem hallott erről a szigetről, rákérdezett hát: — Mi van ott?

— Halál és pusztulás — válaszolt a kapitány, egy alacsony férfi kicsi, szomorú, értelmes szemekkel.

— Háború?

— Évekkel ezelőtt. Járvány volt, fekete varázslóság. A víz is átkozott körülötte.

— Férgek — szólt közbe a kormányos, a kapitány bátyja. — Fogj egy halat bárhol Kútfő közelében és tele lesz férgekkel, mint valami

döglött kutya egy trágyadomb tetején.

— Élnek még ott emberek? — kérdezte Medra, és a kapitány válaszolt: — Boszorkányok. — Erre bátyja megjegyezte: — Féregzabálók.

Számos ilyen földdarab hevert a Szigetvilágban szerteszét; a viszálykodó mágusok mételyei és átkai által elzárt és lecsupaszított terület, melyet gonosz helynek tartottak, és nem szívesen mentek a közelébe. Medra nem is törődött vele többet, mígnem eljött az este.

Kint aludt a fedélzeten a csillagfényben és egyszerű, de élénk álmot látott: felhők száguldottak át a fényes égen, és a tenger felett látta egy magas, zöld domb napsütötte ívét. Felriadt. A látomás még mindig tisztán lebegett a szeme előtt, és elméjébe idézte, hogy hasonlót látott már tíz esztendővel korábban, egy varázslatokkal lezárt barakk mélyén, Szamori bányái mellett.

Felült. A sötét tenger olyan nyugodt volt, hogy tükörképeikkel a csillagok itt is, ott is fényes lyukakat ütöttek a simán domboruló hullámhátakba. Az evezős gályák ritkán távolodnak el az útba eső szigetektől és ritkán húzzák őket egész éjjel, inkább megpihennek minden öbölben. Ám ezen a részen nem sok kikötőhely akadt, és mivel az időjárás oly enyhe volt, felállították az árbocot, és felhúztak rá egy nagy, négyzetes vitorlát. A hajó lassan úszott előre, az evezős rabszolgák mind a padokon aludtak, a szabad legénység hasonlóképpen elvonult pihenni, kivéve a kormányost és az őrszemet, bár ez utóbbi is elszenderedett. A víz suttogott a hajó oldalánál, a gerendák meg-megreccsentek, megcsörrent egy rabszolgalánc, majd újra megcsörrent.

Nem lesz szükségük időjárásvetőre egy ilyen csendes éjszakán, mint ez, és még ki sem fizettek — mondta Medra magában. Álmából úgy ébredt, hogy fejében Kútfő-sziget neve keringett. Miért nem hallott még erről a szigetről, vagy miért nem látta a térképen? Valóban elátkozott vagy elhagyatott lehet, ahogyan mondták, de miért nem rajzolják rá a térképekre?

Odarepülhetnék csér formájában, és vissza is érnék még napkelte előtt — tűnődött félhangosan, de nem gondolta komolyan. O-kapu felé tartott. És a tönkretett vidékek túl gyakoriak voltak, nem kellett felröppennie, hogy találjon egyet. Elhelyezkedett egy tekercs kötél közepén, és bámulta a csillagokat. Nyugat felé pillantva meglátta a Kovács négy fényes csillagát, alacsonyan a tenger felett. Kissé homályosnak tűntek, és egyik a másik után ki is aludtak, ahogy figyelte őket.

Alig érzékelhető, sóhajszerű remegés futott végig a lassan hömpölygő hullámokon.

— Kapitány! — ugrott talpra Medra kiáltva. — Ébredjen!

— Mi van?

— Boszorkányszél jön. Követi a hajót. Le a vitorlát!

Szellő sem rezzent. A nagy vitorla ernyedten lógott a nyugodt légben. Csak a nyugati csillagok halványodtak és tűntek el egyre-másra, ahogy valami csendes feketeség emelkedett lassan egyre magasabbra. A kapitány megbámulta. — Boszorkányszél, azt mondod? — kérdezte kelletlenül.

A fortélyos alakok az időjárást is fegyverként használták: jégesővel verték el az ellenség terményét, vagy erős széllel borították fel a hajókat; és az effajta viharok, vadak és rémisztőek, elszáguldhattak egészen messzire attól a helytől, ahol keltették őket, s több száz mérfölddel arrébb zargatták a szántóvetőket vagy a tengerészeket.

— Eresszék le a vitorlát! — szólt Medra ellentmondást nem tűrő hangon. A kapitány ásított egyet, és szitkozódva parancsokat kiáltozott. A legénység nehezen ébredt és lassan, ügyetlenül végezte dolgát. Az evezőshajcsár, miután feltett néhány kérdést a kapitánynak és Medrának, üvöltözve rohangált a rabszolgák között, csomózott kötelével csapkodva ébresztette fel őket jobb és bal oldalon. A vitorla félig még fent volt, az evezősöknek még csak a fele húzott, Medra félig mondta el egy védővarázs szavait, amikor a boszorkányszél lecsapott rájuk.

Hatalmas mennydörgéssel érkezett az üres sötétségből, és vadul zuhogó esőt hozott magával. A hajóorr mint ágaskodó ló megemelkedett egy hullámtól, azután olyan erővel csapódott vissza a vízre, hogy az árboc kitört a talpazatából, bár a kötelek még tartották. A vitorla elszabadult, alja vizet ért, ahogy lobogva jobbra rántotta a hajót. A leláncolt rabszolgák kiáltozva és nyögve küzdöttek az evezőrudakkal, olajoshordók szabadultak el és buktak át egymáson — a gálya oldalra fordult és úgy maradt, fedélzete merőlegesen állt, míg végül egy hatalmas hullám megcsapta a fenekét és átbillentette. A kiáltozó és sikoltozó hangok hirtelen elhaltak. Nem hallatszott más, csak a vihar zúgása a tenger felett, de az is enyhült, ahogy a rémisztő szél továbbvitte keletnek. Mögötte egy fehér tengeri madár rázta le szárnyait, ahogy kiugrott a vízből és elröppent, kétségbeesetten bukdácsolva észak felé.

* * *

A kelő nap fénye madárnyomokat rajzolt a gránitszirtek alatti keskeny homoksávra. Ahol végük szakadt, ott egy ember nyomai kezdődtek, és valameddig a part mentén haladtak, ahol a homoksáv

elkeskenyedett a sziklák és a tenger között. Azután ezek a nyomok is véget értek.

Medra tudta, hogy veszélyes újra meg újra olyan alakot felvenni, amely eltér a sajátjától, de a hajótörés és a hosszú éjszakai repülés kifárasztotta és elgyengítette, s a hajnalszürke partvonalon csak csupasz sziklákat talált, melyeket nem bírt megmászni. Varázslathoz folyamodott hát és ismét kimondta a szót, majd mint tengeri csér röppent fel gyors szárnycsapásokkal az egyik szirt tetejére. Azután — a repülés érzetétől elragadtatva — tovább szárnyalt a hosszú árnyékokkal szabdalt vidék felett. Messze maga előtt, ragyogón a reggeli napsütésben, meglátta a magas, zöld domb ívét.

Arrafelé repült és leszállott reája, és amint megérintette a talajt, ismét emberré változott.

Csak állt ott egy ideig, összezavarodottan. Úgy tűnt, nem saját elhatározása vagy cselekedete révén változott vissza, hanem a föld érintésétől, a dombtól vált újra önmagává. Az ő hatalmánál nagyobb mágia uralkodott ott.

Körülnézett, kíváncsian és óvatosan. A dombon sziporka virágzott mindenfele, a hosszú szirmok sárgán lángoltak a fűben. Enyhelyen minden gyerek ismeri ezt a virágot. Úgy mondják, Ilien lángjaiból szálltak szét a szikrák, amikor a Tűzúr megtámadta a szigetet, és Vandór-Akbé legyőzte őt gigászi csatájukban. Hősökről szóló mesék és énekek serkentek fel szunnyadásukból Medra emlékei között, ahogy ott állt: Vandór-Akbé és az előtte volt hősök, a Saskirálynő, Heru, a kargokat keletre visszaűző Akambar s a békehozó Szeriád, szoléai Elfáran és a Fehér Varázsló, Mórred, a szeretett király történetei. A bátrak és bölcsek úgy járultak a fiú elé, mint a megidézettek, mintha szólította volna őket, bár eszébe sem jutott ilyesmi. Egyszerűen csak látta őket. Ott álltak a magas fűben, a szélben bólogató, lángformájú virágok között.

Azután mind eltűntek és ő ismét egyedül állt a dombtetőn, remegett és csodálkozott. — Óceánföld királyait és királynőit láttam — gondolta —, és ők még csak a fűvel egyenlők e dombon.

Lassan a domb keleti lejtője felé fordult, amelyet már felmelegített és teljesen bevilágított a néhány ujjnyival a láthatár fölé emelkedő napkorong. Kezével elfedve a ragyogást, kis városka tetőit látta egy öböl szélén, amely kelet felé kivezetett a világ java részét beborító tengerek egyikére. Nyugaton szántóföldek és legelők, közöttük utak terültek el. Északon hosszú, zöld dombok uralták a tájat. Dél felé magas fák ligete vonta magára a figyelmét. Úgy vélte, talán egy olyan erdő széle lehet, mint amilyen a Faliorn Enyhely-szigeten található, és nem tudta, miért gondolja ezt, mert a liget mögött csupán kopár puszták és legelők húzódtak.

Sokáig állt még ott, mielőtt lesétált a magas fűben, a lengedező

sziporkák között. A domb alján keskeny földúthoz érkezett. Az bevezette a tanyák közé, amelyek bár jól karbantartottnak, mégis elhagyatottnak tűntek. Egyfolytában olyan ösvényt keresett, amely a városka felé vinné, ám nem talált keletnek tartó utat. Egyetlen lélekkel sem találkozott, pedig a földek némelyikén látszott, hogy frissen szántották fel. Kutya sem ugatott, ahogy a tanyaházak között haladt. Csak az egyik keresztútnál találkozott egy szamárral, amely a köves legelőn kóstolgatta a füvet, majd a fiút meglátva közelebb jött, és társaságra vágyó tekintettel kidugta fejét a kerítésen. Medra megállt, hogy megsimogassa a csontos, szürkésbarna pofát. Városi és tengerjáró ember lévén nem sokat értett a vidékhez és állataihoz, de úgy vélte, a szamár kedvesen néz rá. — Merre járok, csacsikám? — kérdezte tőle. — Hogy juthatnék el abba a városba?

A szamár nekinyomta homlokát a férfi kezének, és ő vakargatni kezdte a szeme mögött, a füle alatt. A hosszú jobb fül meg-megrebbent, így hát, amikor otthagyta az állatot, Medra a jobb oldali utat választotta. Bár úgy tűnt, mintha az visszavezetne a dombhoz, de egészen hamar beért a házak közé, az utcákra, az öbölben álló városkába.

Ott ugyanolyan különös csend uralkodott, mint a tanyavidéken. Hang nem hallatszott, arc nem bukkant elő. Nem könnyű az embernek kényelmetlenül éreznie magát egy teljesen köznapi külsejű városkában egy kellemes tavaszi reggelen, de ebben a csendben Medra kezdte úgy látni, valóban egy járvány sújtotta vagy átokverte szigeten jár. Továbbment. Az egyik ház és egy vén szilvafa között szárítókötél feszült, rajta ruhák lengedeztek az enyhe szellőben. Az egyik kertből egy macska somfordált ki, de nem afféle magányos éhenkórász, hanem egy agyonsimogatott, jól tartott, felhizlalt macska. És végül a kikövezett, lejtős kis utca vége felé járva hangokat hallott.

Megállt hallgatózni, de most nem hallott semmit.

Lement egészen az utca végéig. Egy kicsiny piactérre nyílt, ott emberek gyülekeztek, de nem sokan. Nem venni vagy eladni akartak. Nem állítottak fel bódékat vagy pultokat. Őt várták.

Mióta elindult lefelé a dombról, és meglátta a fényes árnyakat a fűben, szíve azóta könnyű volt. Valami nagyszerűt és különlegeset érzett, várakozott ilyesmire, de nem rémült meg tőle. Nyugodtan megállt és az emberekre nézett, akik vele akartak találkozni.

Hárman odamentek hozzá: egy idős, nagydarab, széles mellkasú férfi színtiszta fehér hajjal, és két nő. A mágusok felismerik a mágusokat, és Medra felismerte a hatalmat a két nőben.

Ökölbe szorítva feltartotta egyik kezét, azután elfordította és kinyitotta, tenyérrel felfelé előrenyújtotta.

— Ó — csodálkozott el az egyik nő, a magasabbik, azután felnevetett. De nem válaszolt a mozdulatra.

— Ki vagy te? Kérlek, beszéld el! — szólalt meg a fehér hajú férfi, egészen udvarias hangon, de üdvözlés vagy köszönés nélkül. — És hogyan jutottál el ide?

— Enyhelyen születtem, hajóácsnak és varázslónak tanultam. Épp egy Geapból O-kapu felé tartó hajó fedélzetén utaztam. Az éjszaka egyedül én menekültem meg a fulladástól, amikor boszorkányszél csapott le a hajóra. — Azután elhallgatott. A hajó és a leláncolt emberek emléke minden mást elnyelt elméjében, ahogyan a fekete tenger nyelt el mindenkit az előző éjjelen. Levegő után kapkodott, mintha fuldoklott volna.

— És hogyan jutottál ide?

— Madárként… csér alakjában. Ez Kútfő-sziget?

— Elvarázsoltad magad?

Csak bólintott egyet.

— Kit szolgálsz? — kérdezte az alacsonyabb és fiatalabb nő. Először szólalt meg, éles, kemény vonásait hangsúlyozta hosszú fekete szemöldöke.

— Nincs uram.

— Mi dolgod volt O-kapuban?

— Enyhelyen, évekkel ezelőtt szolga voltam. Akik kiszabadítottak, beszéltek egy helyről, ahol nincsenek királyok, és ahol még emlékeznek Szeriád uralkodására, és ahol még tisztelik a művészeteket. Ezt a helyet keresem, egy szigetet, már hét esztendeje.

— Ki beszélt erről?

— A Kéz asszonyai.

— Bárki kinyithatja az öklét és megmutathatja a tenyerét — szólt most a magasabb nő, de nem ellenségesen. — De nem mindenki tud berepülni Kútfőre. Vagy beúszni vagy behajózni vagy bármi módon eljutni a szigetre. Ezért kell megkérdeznünk, hogy mi hozott ide?

Medra előbb csak hallgatott. — A véletlen — kezdte azután. — Úgy tűnik, kedveli a sóvárgókat. Nem a művészet. Nem is a tudás. Azt hiszem, eljutottam a helyre, amelyet keresek, de nem vagyok biztos benne. Azt hiszem, itt élnek azok az emberek, akikről hallottam, de nem tudom biztosan. Azt hiszem, a dombról látott fák valamely rejtély részei lehetnek, de nem tudom, csak érzem. Csupán annyit tudok, hogy mióta a lábamat arra a dombra tettem, azóta az vagyok, aki gyermekkoromban voltam, amikor először hallottam az *Angládi tetteket*. Elvesztem a csodák közt.

A fehér hajú férfi a két nőre nézett. Időközben többen is közelebb jöttek, és most halkan beszélgettek.

— Ha itt maradnál, mihez kezdenél? — kérdezte a fekete szemöldökű nő.

— Értek a hajóépítéshez, meg is javítom és el is vezetem őket. Egyformán megtalálok dolgokat a föld felett és alatt. Tudok bánni az

időjárással is, ha egyáltalán szükségük van ilyesmire. És szívesen tanulnám a művészeteket bárkitől, aki hajlandó tanítani.

— És mit akarnál tanulni? — kérdezte a magasabbik nő szelíden.

Medra úgy érezte, feltették neki a kérdést, amelytől egész hátralévő élete függ, jöjjön jó vagy rossz. Ismét hallgatott egy ideig. Egyszer kinyitotta száját, de nem szólt semmit, végül ezt válaszolta: — Senkit sem tudtam megmenteni, egyiküket sem, még azt sem, aki megmentette az életemet. Semmit sem tudtam, amivel kiszabadíthattam volna. Most sem tudok semmit. Ha tudják, hogyan lehet szabad az ember, akkor tanítsák meg nekem!

— Szabad! — csapott le a szóra a magas nő, hangja ostorként csattant. Azután társaira nézett, s egy hosszú pillanat múltán halványan elmosolyodott. Újra Medrához fordulva így szólt: — Magunk is rabok vagyunk, és a szabadságot kutatjuk. Idejöttél a börtönünk falain keresztül. Azt mondod, a szabadságot keresed. De tudnod kell, hogy Kútfőt talán nehezebb elhagyni, mint elérni. Börtön a börtönben, és részben mi magunk építettük fel. — Ismét a többiekre nézett. — És ti mit szóltok? — kérdezte tőlük.

Keveset szóltak, látszólag tanácskoztak, de szinte teljes csendben. Végül az alacsonyabb nő Medrára nézett szenvedélyes tekintettel. — Maradj, ha akarsz! — mondta.

— Akarok.

— Hogyan szólítsunk?

— Csér — válaszolta; s így szólították ezután.

* * *

Amit Kútfőn talált, az egyszerre volt több és kevesebb, mint a szóbeszéd és a reménység, melyet oly sokáig hajszolt. Kútfő-sziget, ahogy az ott élők mondták, Óceánföld szíve. Az első szárazföld, melyet az idők kezdetén Tritán kiemelt a vizekből, az északi tengerek között fekvő fényes Éa volt, a második Kútfő. Az a zöldellő domb, a Kútfő-hegy, mélyebben gyökeredzett minden más szigetnél. A fentről látott fák, melyek mintha egyszer itt, másszor amott állanának, a világ legősibb fái voltak, emellett a mágikus hatalom forrását és középpontját képezték.

— Ha a Ligetet kivágnák, minden varázslóság elhalna. Ama fák gyökere nem más, mint a tudás gyökere. Leveleik árnyainak mintázata azokat a szavakat rajzolja a talajra, melyeket Tritán a Teremtés során mondott ki.

Így mondta Parázs, Medra heves vérmérsékletű, fekete

szemöldökű tanítója.

Kútfőn a nők tanítottak minden mágikus művészetet. Ajándékkal született férfi nem lakott a szigeten, amúgy is kevés férfi akadt.

Harminc esztendővel korábban Gázlór kalózhercegei nagy flottát küldtek Kútfő meghódítására. Nem a vagyonáért, amely nem volt jelentős, hanem hogy megtörjék varázshatalmát, amelyet minden hír és szóbeszéd igen jelentősnek tüntetett fel. Kútfő egyik mágusa eladta a szigetet Gázlór valamelyik fortélyos alakjának; semlegesítette a védő- és riasztóvarázslatok egy részét. Amint ezeken hasadék keletkezett, a kalózoknak varázslóságra sem volt szükségük, nyers erővel és tűzzel vették be a szigetet. Nagy hajóik megtöltötték az Alkány-öblöt, hordáik égettek és zsákmányoltak, hajcsáraik elvitték a férfiakat, a fiúkat és a fiatal nőket. A kisebb gyermekeket és az öregeket legyilkolták. Felgyújtottak minden házat és mezőt, amit csak elértek. Amikor néhány nap múltán elvitorláztak, nem maradt utánuk falusi lak vagy tanyaház állva, romok és tetemek hevertek mindenfelé.

Az öböl partján álló városka, Alkány is birtokolt valamennyit a Hegyet és a Ligetet átitató rejtélyből, mert bár a kalózok tomboltak, miközben gyújtogattak, fosztogattak és rabszolgák után kutattak, a tüzek hamar kialudtak, és a keskeny utcák félrevezették őket. A túlélők többsége a bölcs asszonyok és gyermekeik közül került ki, akik a városka mélyén vagy a Lappang-ligetben rejtőztek el. A férfiak, kiket Medra Kútfőn látott, mind így megmenekült gyermekek voltak, a néhány öreg pedig a rabszolgaságot elkerülő férfiak közül származott. Tanács vagy vezetőség nem uralkodott itt, mind a Kéz asszonyaira hagyatkoztak, minthogy az ő varázslataik védelmezték Kútfőt, a dúlás óta folyamatosan.

Kevéssé bíztak meg a férfiakban. Egy férfi árulta el őket. Férfiak támadtak rájuk. A férfiak törekvései és nyughatatlansága, így mondták, hajlította el a művészet ösvényeit a kapzsiság felé. — Nem egyezkedünk más országokkal — mondta egyszer Fátyol, a magas nő, a szelíd hangú.

És Parázs ezt mondta Medrának: — Önerőnkből gyógyítottuk be a saját magunk okozta sebeket.

A Kéz asszonyai és férfiai Kútfőn kötöttek egyezséget úgy egyszáz vagy még több esztendeje, mágusszövetséget alakítva akkor. Büszkék voltak hatalmukra és megbíztak benne, így folytonosan olyan emberek után kutattak, akiket kitaníthattak a hadakozók és a rabszolgavadászok ellen, míg elegen lesznek majd hozzá, hogy együttesen fellázadjanak az elnyomással szemben. Mindig is nők vezették a szövetséget, Parázs így mondta el, és Kútfőről is nők indultak el, hogy — kenőcsárus vagy hálófonó álcája alatt — körbeutazzák a Legbenső-tenger szigeteit, és kifeszítsék az ellenállás selyemfinomságú szövevényét. Medra ennek a szövevénynek egy

szálát találta meg Anieb képében, és egy kisebb csomóját a hegyvidéki falvakban. De nem ők vezérelték el ide. A dúlás után Kútfő-sziget teljesen elzárta magát a külvilágtól, a bölcs asszonyok nagy hatalmú védővarázslatokat szőve pecsételték le kapuit, s nem kereskedtek többé más népekkel. — Nem menthetjük meg őket — mondta Parázs. — Magunkat sem tudtuk megmenteni.

Kedves hangja és mosolya ellenére Fátyol kérlelhetetlen teremtés volt. Elmondta Medrának, hogy bár beleegyezett, a fiú Kútfő szigetén maradhat, de csak azért, hogy rajta tartsa a szemét. — Egyszer már áttörtél a védelmeinken — vádolta. — Amit magadról mondtál, az lehet igaz, de talán hazudtál. Tudsz bármit is mondani, amitől megbíznék benned? — És erre a férfi nem tudott válaszolni.

Parázs általában vágott egy grimaszt, amikor Medra köszönt neki. Összefüggéstelen kérdéseket tett fel, de mindig végighallgatta a választ, és azután nem szólt többet.

A férfi félénken megkérte, hogy meséljen a Lappang-ligetről, mert amikor másokat kérdezett, mind úgy válaszoltak: — Majd Parázs elmondja. — A nő elutasította a kérést, de korántsem gőgösen, csak határozottan: — A Ligetről csak benne és csak tőle tanulhatsz. — Néhány nappal később Parázs lement az Alkány-öböl homokos partjára, ahol a férfi a halászok csónakjait javítgatta. A nő legjobb tudása szerint a keze alá dolgozott, közben a hajóácsolásról kérdezősködött, s Medra elmondott és megmutatott mindent, amit hirtelenjében lehetett. Egy békés délutánon történt mindez, de a munka végeztével a nő szokás szerint váratlanul távozott. Lenyűgözte Medrát; kiszámíthatatlan volt. A férfi azon is elcsodálkozott, amikor nem sokkal később Parázs így szólt hozzá: — A Hosszú Tánc után kimegyek a Ligetbe. Gyere vélem, ha akarsz.

Úgy tűnt, a Kútfő-hegyről be lehet látni a Liget egészét, de ha belépsz a fák közé, nem mindig jutsz vissza a szántóföldekre. Csak mész és mész a fák alatt. A belső ligetben mind egyforma, olyan fajta, amely máshol nem lelhető fel az egész Szigetvilágon, és archik nyelven még nevet sem visel. Mindenki csupán úgy emlegeti: a „fa”. Az Öreg Beszédben, ahogy Parázs mondta, ama fák mindegyike saját nevet visel. Ha továbblép az ember, akkor hamarosan ismét ismerős fák közé keveredik, tölgyek és nyírek és nyárfák közé, dió, mogyoró és fűz árnyékában jár, melyek tavasszal zöldellnek és telente lecsupaszodnak. Van ott feketefenyő, cédrus és egy magas, örökzöld fajta is, amelyet Medra nem ismert. Törzsét lágy, vöröses kéreg borítja, lombozata rétegesen terül szét. A fák közötti ösvény sohasem ugyanaz, hiába jártál rajta már többször is. Az alkányiak szerint az a legjobb, ha az ember nem megy be túl mélyre a Ligetbe, mert csak akkor jut vissza biztosan a szántókhoz, ha arra jön, amerre ment.

— Meddig terjed ez az erdő? — kérdezte Medra, és Parázs így

válaszolt: — Ameddig a képzelet elér.

A fák levelei beszélnek, ezt is mondta, és az árnyakban olvasni lehet. — Én is olvasni tanulom az árnyakat — tette hozzá.

Amíg Szirmoson tartózkodott, Medra megtanulta olvasni a szigetvilági közös nyelvet. Később Pendoron, Nemesgyík megismertette a hatalom néhány rúnájával. Ez ismert tudás volt. Amit azonban Parázs tanult magányosan a Lappang-ligetben, azt csak azok ismerhették meg, akikkel ő maga megosztotta tudását. Egész nyáron a Ligetben lakott, s nem volt nála más, csak egy fadoboz, hogy távol tartsa élelmétől az egereket és a többi erdei rágcsálót. Esős időben egy ágakból eszkábált féltető alá húzódott be, és a fák közül kifutó patak mellett, kövekkel kirakott tűzhelyen főzött.

Medra a közelben vert tábort. Nem tudta, Parázs mit akarhatott tőle; remélte, hogy tanítani fogja, hogy válaszol a Ligetről feltett kérdéseire. De a nő nem szólt hozzá, ő pedig visszafogott volt és óvatos, nem kívánt betörni a másik választott magányába. Ez hasonlóképpen elcsüggesztette a férfit, mint a Liget kiismerhetetlensége. A második ott töltött napon a nő szólt, hogy kövesse, és elvezette az erdő mélyére. Órákig hallgatagon gyalogoltak. A nyári délidőben csend uralkodott a Ligetben. Még a madarak sem daloltak. A levelek nem susogtak. A fák közötti folyosók teljesen különböztek egymástól, mégis egyformák maradtak. Medra nem tudta, mikor fordultak vissza, de tudta, hogy ennyi gyaloglás után már rég el kellett volna érniük Kútfő partjait.

Meleg este köszöntött rájuk, mire kiértek a szántóföldek és legelők világába. Miközben visszasétáltak táborhelyükre, Medra látta a Kovács négy fényes csillagát feljönni a nyugati dombok fölé.

Parázs csak annyit mondott: — Jó éjszakát! — És magára hagyta.

Másnap így szólt a férfihoz: — Megyek, leülök a fák alatt. — Minthogy nem volt biztos benne, mit vár tőle a nő, Medra követte egy darabon, míg végül beértek a Liget legbenső részére, ahol minden fa egyazon fajtából való, s névtelen, bár mindegyiknek megvan a maga neve. Amikor a nő letelepedett a lágy levélszőnyegre egy nagy, öreg fa gyökerei közé, ő keresett magának egy másik lelőhelyet a közelben; és ahogy a nő csendben figyelt és hallgatózott, ő is csendben maradt, figyelt és hallgatózott. Több napon keresztül. Azután egy reggelen, lázadó hangulatban, Medra a patak mellett maradt, amikor Parázs újra belépett a Ligetbe. A nő hátra se nézett.

Aznap reggel Fátyol eljött Alkányból, egy kosárban kenyeret, sajtot, aludttejet, nyári gyümölcsöket hozott. — Mit tanultál? — kérdezte Medrától a maga szelíd, de távolságtartó módján, és a férfi így válaszolt: — Hogy bolond vagyok.

— S miért, Csér?

— Mert egy ostoba bármennyit ülhet a fák alatt, mégsem lesz

bölcsebb.

A magas nő halványan elmosolyodott. — A húgom sohasem tanított még férfit — mondta. Medrára pillantott, azután félrenézett, el a nyári napfényben fürdő mezők felett. — Azelőtt sohasem nézett férfira — tette hozzá.

Medra csendesen állt. Úgy érezte, az arca lángol. Lesütötte szemét. — Azt hittem… — kezdte, de nem folytatta.

Fátyol szavainak hatására hirtelen meglátta, egyszerre, egészében, Parázs türelmetlenségének, hallgatagságának és szenvedélyességének másik oldalát.

Eladdig próbált érinthetetlenként tekinteni Parázsra, miközben epekedve vágyott rá, hogy megérintse a selymes barna bőrt és a fényes fekete hajat. Amikor a nő azzal az érthetetlenül kérdő és kihívó tekintettel nézett rá, mindig azt hitte, haragszik valamiért. Nem akarta megbántani, megsérteni. De mitől félt Parázs? Az ő vágyaitól? Vagy a sajátjaitól? De hát nem egy tapasztalatlan kislány már, a bölcs asszonyok közé tartozik, mágus maga is, ki a Lappang-ligetben járva megérti az árnyakból rajzolt mintázatokat.

Mindezek a gondolatok úgy száguldottak át a férfi elméjén, ahogyan áradat tör át egy gátat, miközben végig ott állt az erdő szélén Fátyollal. — Úgy hittem, a mágusok távol tartják magukat az ilyesmitől — nyögte ki végül. — Nemesgyík azt mondta, a testi szerelem elveszejti a hatalmat.

— Akkor vannak még bölcs férfiak — szólt Fátyol szelíden, újra elmosolyodott és elköszönt.

A fiú összezavarodva töltötte az egész délutánt, és dühösen. Amikor Parázs kibukkant a Ligetből, Medra elébe ment, és a nő leveles-lombos féltetőjénél találkoztak. A férfi magával vitte Fátyol kosarát is. — Beszélhetnék veled? — kérdezte.

A nő biccentett egyet, összehúzta fekete szemöldökét, úgy nézett.

A férfi hallgatott. Parázs lekuporodott, hogy megszemlélje, mi van a kosárban. — Barack! — szólt és elmosolyodott.

— A mesterem, Nemesgyík szerint, a testi szerelem elveszejti a hatalmat — bökte ki amaz, egyszuszra.

A nő nem válaszolt, kiszedegette a kosár tartalmát és szétosztotta kétfelé.

— Gondolod, hogy igaz lehet? — kérdezte Medra.

Parázs vállat vont. — Nem — válaszolta.

Kis idő elteltével a nő felpillantott. — Nem — szólt csendes, lágy hangon. — Nem hiszem, hogy így lenne. Hiszem viszont, hogy az igaz hatalmak mindegyike, és az öreg erők mindegyike ugyanazon tőről fakad, ugyanott gyökeredzik.

A férfi még mindig egy helyben állt, és újra Parázs szólalt meg: — Nézd a barackokat! Már szinte túlérettek. Minél előbb meg kellene

enni őket.

— Ha neked adom a nevemet — kezdte Medra —, az igaz nevemet…

— Akkor én is neked adom az enyémet — válaszolta a nő. — Ha így… ha ezzel kell kezdenünk.

Ehelyett a barackokkal kezdték.

Mindketten félénkek voltak. Medra keze megremegett, amikor megfogta Parázs kezét, és ő, kinek igaz neve Elehal volt, lesütött szemmel fordult el. Azután könnyedén megérintette a férfi kezét. Amikor Medra végigsimított a fényes fekete hajon, a nő mintha csak eltűrte volna az érintést, ezért inkább visszahúzta kezét. Amikor ölelni próbálta, Parázs elutasítón megmerevedett. Azután Elehal odafordult, s hevesen, kapkodón, esetlenül karolta át a férfit. Nem az első, s nem is az egyetlen éjszaka volt ez, amit együtt töltöttek, és amely mindkettejüknek nagy megkönnyebbülést, megelégedést okozott. Közben egymástól tanultak, s lassan túllépve a félénkségen, eljutottak a szenvedélyig. Hosszú nappalaik az erdő csendjében és hosszú, csillagfényes éjjeleik, egyaránt örömet okoztak.

Amikor Fátyol újra feljött a városból és a kései barackból hozott néhány szemet, mindketten felnevettek; a barackok jelképezték számukra a boldogság kezdetét. Próbálták marasztalni, hogy vacsorázzon velük, de Fátyol menni kívánt. — Maradjatok, amíg csak lehet — mondta nekik.

Abban az esztendőben túl korán ért véget a nyár. Hamar eljött az esős idő, már ősszel esett a hó, még oly messze délen is, mint Kútfő szigete. Vihar vihart követett, mintha maguk a szelek dühödtek volna fel a fortélyos alakok babrálásán és elnyomásán. A nők összeültek a magányos tanyaházak tűzhelye körül; Alkány lakói is kandallók mellett kerestek menedéket. Hallgatták a szél zúgását és az eső csapkodását, majd később a hó hideg csendjét. Kint az Alkány-öbölben a hullámok mennydörögve csaptak át a zátonyokon, és szerte a partvonalon dühösen támadtak a gránitszirtekre. Egy hajó, annyi sem indulhatott el ilyen időben.

Megosztották, amijük volt. E tekintetben csakugyan Mórred szigetén éltek. Kútfőn senki sem éhezett vagy telelt fedél nélkül, bár senkinek sem volt több a szükségesnél. Elrejtezve a világ elől, nem csupán a tenger és a viharok mögé, de saját varázslataik védelmébe is, mely álcázta a szigetet és tévútra vezette a hajókat, egyszerű életet éltek. Dolgoztak, beszélgettek és énekelték a dalokat. *A téli éneke*t és *Az ifjú király tette*it. Könyveik is voltak: az *Angládi krónikák*, és a *Bölcs hősök története*. Az idősek ezekből az értékes könyvekből olvastak fel egy csarnokban, lent a rakpart közelében, ahol a halásznők készítették és javították hálóikat. Volt ott bent egy nagy kandalló, amiben tüzet rakhattak. Az emberek eljöttek még a tanyákról is, hogy

meghallgassák a felolvasott történeteket, csendes, feszült figyelemmel. — Éhezik a lelkünk — mondta egyszer Parázs.

Összeköltözött Medrával, és a férfi kis házában éltek, nem messze a hálókötők házától, bár napjai java részét nővérével, Fátyollal töltötte. Parázs és Fátyol kisgyermekként egy tanyán élt Alkány közelében, amikor a gázlóri fosztogatók lecsaptak. Anyjuk a ház zöldséges pincéjében bújtatta őket, azután varázslataival próbálta megvédelmezni férjét és fiait, akik nemhogy nem rejteztek el, de szembeszálltak a rablókkal. Lemészárolták őket, a lábasjószággal együtt. A házat és a pajtát felégették. A kislányok a pincében maradtak aznap éjszakára, s másnap és a következő éjjelen is. Végül később, a romló tetemek elföldelésére összegyűlt szomszédság talált rá a két gyermekre, akik csendesen éhezve várták, míg elvonul a vész. Kapával és ekevassal fegyverkeztek fel, hogy megvédelmezzék a kőből és földből összehordott halmokat, melyekkel halottaikat terítették be.

Medra csupán utalásokat hallott e történetből, Parázstól. Egyik éjjel Fátyol, aki három évvel idősebb volt húgánál, és akiben az emlék tisztábban élt, elbeszélte a dolgot. Parázs is ott ült mellettük, csendben hallgatta.

Viszonzásképpen a férfi beszélt Fátyolnak és Parázsnak a bányákról Szamoriban, és a mágus Gellukról, és a rabszolga Aniebről is.

Amikor befejezte, Fátyol még sokáig hallgatagon ült, majd így szólt: — Őrá gondoltál, amikor azt mondtad: „nem tudtam megmenteni még azt sem, aki megmentette az életemet.”

— És te azt kérdezted, tudok-e bármit is mondani, amitől megbízhatsz bennem.

— Most mondtál — válaszolta Fátyol.

Medra megfogta a nő kezét, és homlokához emelte. Miközben beszélt, még vissza bírta tartani könnyeit. Most nem sikerült.

— Szabadságot ajándékozott nekem — szólalt meg. — És még mindig úgy érzem, hogy azóta mindent, amit tettem, azt rajta keresztül és őérte tettem. Nem, nem is őérte. Semmit sem tehetünk a holtakért. De…

— Értünk — szólt Parázs. — Értünk, akik élünk, rejtőzködve s nem elveszejtve, vagy mások elveszejtésén munkálkodva. A holtak már nem térnek vissza. A nagyok és hatalommal bírók pedig akadálytalanul törhetnek utat maguknak. Már csak azok őrzik a reményt, akik nem számítanak.

— Örökké rejtőzködnünk kell?

— Úgy beszélsz, mint egy férfi — jegyezte meg Fátyol, és szavait szelíd, sebzett mosoly kísérte.

— Igen — válaszolt Parázs. — El kell rejtőznünk, és örökre, ha szükséges. Mert ezeken a partokon túl már csak gyilkolás és megöletés

maradt. Te mondtad, és én hiszek neked.

— De nem rejtheted el az igaz hatalmat — mondta erre Medra. — Sokáig semmiképpen. Elhal rejtőzés közben, ha nem osztják meg.

— A mágia sohasem hal el Kútfőn — válaszolta erre Fátyol. — „Kútfőn minden varázs erős." Até maga mondta így. És te is jártál a fák alatt… A mi dolgunk, hogy megőrizzük ezt az erőt. Hogy elrejtsük, igen. Hogy összegyűjtsük, ahogyan egy ifjú sárkány gyűjti össze tüzét. És megosszuk. De csak itt. Átadjuk mindig a következőnek itt, ahol biztonságban van, és ahol a nagy hatalmú rablók és gyilkosok a legkevésbé keresik, mert itt nincs senki, aki számítana. És egy nap a sárkány ereje teljében lesz. Még ha ezer esztendeig tart is…

— De Kútfőn kívül — ellenkezett Medra — népek éheznek és nyomorognak és halnak meg. Tegyék ezt ezer esztendeig, minden remény nélkül?

Egyik nőről a másikra nézett: egyikük oly szelíd és rendíthetetlen, míg a másik — a maga komolyságában — heves és kedves, mint a feléledő tűz első lángnyelve.

— Enyhelyen — kezdte —, Kútfőtől távol, egy faluban az Onn-hegy lejtőjén, olyan emberek között, akik mit sem tudnak a világról, még ott élnek a Kéz asszonyai. Az a háló még ennyi esztendő elteltével sem szakadt el. Hogyan szőtték?

— Fortélyosan — válaszolta Parázs.

— És szélesre kiterítették! — Ismét egyik nőről a másikra nézett. — Enyhely városában nem tanítottak ki jól — folytatta. — A tanítóim azt mondták, ne használjam a mágiát rossz célokra, de félelemben éltek, és nem volt erejük szembeszegülni uraikkal. Nekem adományozták minden tudásukat, de az nem volt sok. Csupán a szerencsének köszönhető, hogy nem tévedtem rossz útra. És az erőnek, melyet Anieb ajándékozott nekem. Nélküle még mindig Gelluk szolgája lennék. És még ő is tanulatlan volt, rabszolga. Ha a varázslósággal rosszra tanítanak a legjobbak, és gonosz célokra törnek a hatalmasok, akkor hogyan növekedhetne itt az erőnk? Mivel táplálkozik majd az ifjú sárkány?

— Középen vagyunk — válaszolt most Fátyol. — Itt kell maradnunk. És várnunk.

— Adnunk kell, amit csak adhatunk — ellenkezett újra Medra. — Ha rajtunk kívül mindenki rabszolga, akkor mit ér a szabadságunk?

— Az igaz művészet győzedelmeskedik a hamis felett. A mintázat kitart majd.

Parázs rosszalló tekintettel adott hangsúlyt szavainak. A piszkavasért nyúlt és összébb húzta névadóját a tűzhely mélyén, majd egy apró ütéssel ismét lángra lobbantotta. — Ezt biztosan tudom. De az életünk rövid, és a mintázat igen hosszú. Bárcsak Kútfő olyan lenne, amilyen régen volt — bár többen ismernék itt az igaz művészetet,

tanítanák és tanulnák, nemcsak őriznék…

— Ha Kútfő olyan lenne, amilyen régen volt, akkor erősnek ismernék, és akik félnének tőlünk, azok ugyanúgy eljöhetnének, hogy lecsapjanak ránk és elgyengítsenek — jegyezte meg Fátyol.

— A megoldás a titoktartásban rejlik — szólt Medra. — De a baj gyökere is ott bújik mellette.

— A mi bajunkat a férfiak okozták — vágott vissza Fátyol —, ha megbocsátasz, kedves öcsém! A férfiak többet jelentenek a férfiak uralta országok szemében, mint a nők és a gyerekek együtt. Van itt ötven boszorkányunk, és fel sem figyelnek rájuk. De ha megtudnák, hogy van öt hatalommal bíró férfink, azonnal ránk törnének.

— Ezért van az, hogy bár vannak köztünk férfiak, mégis a *Kéz asszonyai* voltunk — tette hozzá Parázs.

— Még mindig azok vagytok — mondta a férfi. — És Anieb is közétek tartozott. Ő és ti és mi mindannyian, ugyanabban a börtönben senyvedünk.

— Mit tehetnénk? — kérdezte Fátyol.

— Kiműveljük erőnket! — válaszolta Medra azonnal.

— Egy iskola — tűnődött hangosan Parázs —, ahová a bölcsek eljöhetnek és egymástól tanulhatnak, és megismerhetik a mintázatot… A Liget megvédelmezne.

— A háborúzó urak nem foglalkoznak tudósokkal és iskolamesterekkel — kontrázott Medra.

— Azt hiszem, tőlük is félnek — vetette közbe Fátyol.

Így beszélgettek a hosszú télidőben, és másokkal is beszéltek. Beszélgetésük során a puszta látomás lassan célkitűzéssé változott, a vágyakozásból terv született. Fátyol mindig óvatos maradt, éberen figyelt a veszélyre. Dűne, a fehér hajú férfi annyira buzgott a tettvágytól, hogy — Parázs szerint — legszívesebben varázslóságra tanította volna Alkány minden gyermekét. Egyszer Parázs kitalálta, hogy Kútfő szabadságának lehetősége mások felszabadításában rejlik, és egyfolytában a Kéz asszonyainak újbóli megerősítését tervezte. De legbelül, a Liget fái közt eltöltött magányos napoknak köszönhetően, mindig a tiszta formákat kutatta, és feltette a kérdést: — Hogyan taníthatnánk művészetünket, ha nem is ismerjük azt?

És beszéltek erről is mind, a sziget bölcs asszonyai: milyen a mágia igaz művészete, és hol fordul hazuggá; hogyan lehet megtartani vagy elveszíteni a dolgok egyensúlyát; mely mesterségek szükségesek, melyek hasznosak és melyek veszélyesek; miért van az egyik embernek csak egy ajándéka, s megtanulhat-e olyan művészetet, melyhez a természet nem adományozott tehetséget? E viták során dolgozták ki a megnevezéseket, melyeket ma is használnak a mesterségekre: a fürkészés, az időjárásvetés, az elvarázsolás, a gyógyítás, az idézés, a formázás, a névtudás és a szemfényvesztés

mellett ott volt még az énekek ismerete is, a dalnokság. Ezek Kútfő mestereinek művészetei még ma is, ámbár a Dalnok birtokolja a Fürkész helyét is, mióta a fürkészést csupán hasznos mesterségnek tartják, amely nem méltó egy mágushoz.

És ezekkel a vitákkal született meg a kútfői mágusiskola.

Vannak persze, akik úgy vélik, ez közel sem az iskola születésének igaz története. Szerintük Kútfőt egy nő, a Sötétség Asszonya uralta, ki szövetséget kötött a föld Ősi Erőivel. Állítólag egy barlangban élt a Kútfő-hegy alatt, és sohasem jött ki a napfényre, hanem hatalmas varázslatokból egyre csak szőtte és szőtte hálóját a földek és vizek fölé. Így kényszerítette rá gonosz akaratát a férfiakra, míg végül az első Főmágus megérkezett a szigetre, belépett a barlangba, és a Sötétség Asszonyát legyőzve, átvette helyét.

Mi sem igaz e történetből, kivéve egyetlen dolgot: Kútfő első mesterei valóban feltártak egy nagy barlangot. Ám — mert bár Kútfő gyökere egyenlő minden sziget gyökerével — ez a barlang mégsem Kútfőn nyílt meg.

És igaz, hogy Medra és Elehal idejében Kútfő népe, a férfiak és nők valóban nem tartottak a föld Ősi Erőitől, hanem tisztelték azokat, látomásokat és hatalmat kértek tőlük. Ez is megváltozott az évek során.

A következő esztendőben későn érkezett a tavasz, hidegen és viharosan. Medra nekiállt a hajóépítésnek. Mire a barack kivirágzott, készített egy karcsú, de erős, egyvitorlás tengerjárót, enyhelyi formára ácsolva. *Reményteljes*nek nevezte el. Nem sokkal ezután kihajózott az Alkány-öbölből, senkit sem vitt magával. — Nyár végéig ne várj! — mondta Parázsnak.

— A Ligetben leszek — válaszolta a nő. — És a szívem veled marad, bármerre járj, én fekete vidrám, fehér csérem, szerelmem, Medra!

— És az enyém veled marad, tüzem parazsa, virágzó barackfám, szerelmem, Elehal!

* * *

Fürkésző utazásai közül az első alkalmával Medra, vagy Csér, ahogyan nevezte magát, felhajózott északra a Legbenső-tengeren, Szirmos felé, ahol már járt néhány esztendővel korábban. Laktak ott a Kéz népéből néhányan, akikben megbízott. Az egyikük, egy Varjú nevű férfi a világtól visszavonult, vagyonos ember volt, aki nem rendelkezett a mágia ajándékával, de szenvedélyesen vonzódott az

írott szóhoz, gyűjtötte a tudás és a történelem könyveit. Varjú volt az, ahogy Medra fogalmazott, aki annak idején belenyomta az orrát egy könyvbe és nem engedte el, amíg nem tanult meg olvasni. — Minden műveletlen mágus csak átok Óceánföldnek! — kiáltott fel. — Bűn tanulatlanul birtokolni a hatalmat! — Varjú különös alak volt, akaratos, öntelt, makacs, s ha szenvedélye védelméről volt szó, akkor igen bátor. Még évekkel korábban szembeszegült Eleresztett hatalmával is. Álcázva az enyhelyi Nagy Kapu városába utazott, majd négy könyvvel tért vissza, melyeket a régi uralkodói könyvtárból szerzett. Mostanság kerített — és erre igencsak büszke volt — egy eredetileg Út-szigetről származó misztikus értekezést a higanyról. — Közvetlenül Eleresztett orra elől hoztam el — mesélte Csérnek. — Gyere, vess rá egy pillantást! Egy híres varázslóé volt.

— Tinaral — vágta rá Csér. — Ismertem.

— Semmit sem ér, ugye? — kérdezte Varjú, aki azonnal lecsapott minden apróságra, ha köze volt a könyvekhez.

— Nem tudom. Nagyobb zsákmányra vadászom.

Varjú felkapta a fejét.

— A Nevek Könyvére.

— Elveszett Atéval együtt, amikor nyugatra ment — jegyezte meg Varjú.

— Egy Nemesgyík nevű mágus mesélte, hogy amikor Até Pendoron járt, elárulta egy varázslónak, hogy a Nevek Könyvét egy kilencvenszigeti nőnél hagyta megőrzésre.

— Egy nőnél! Megőrzésre! Kilencvenszigeten! Őrült volt a te mágusod?

Varjú lármázott ugyan, de már a puszta lehetőség izgatottá tette, hogy a *Nevek Könyv*e elérhető közelségben van. Ugrásra készen várta, hogy Csérrel elhajózhasson Kilencvenszigetre.

Így hát együtt vitorláztak délnek a *Reményteljes* fedélzetén. Először a bűzös Geap-szigeten kötöttek ki, ahonnan házalók álcájába bújva indultak tovább, és egyesével végigjárták a csatornák útvesztőjében fekvő szigetecskéket. Varjú jobb árukkal rakta meg a hajót, mint amilyet a helyi gazdák valaha is láttak, és Csér kedvező áron kínálta ezeket, többnyire cserealapon, mivel a szigetlakók között igen kevés pénz forgott. Népszerűségük gyorsan növekedett, hírük futótűzként terjedt. Közismertté vált, hogy könyvekért is cserélnek, ha a könyvek rejtélyesek és régiek. Persze, Kilencvenszigeten minden könyv régi volt és rejtélyes, már ami maradt belőlük.

Varjú szinte ujjongott örömében, amikor egyszer egy Akambar idejéből származó, pecsétes bestiáriumot kapott öt ezüstgombért, egy gyöngymarkolatú tőrért és egy vég Lorbanery-selyemért. Egy ideig csak ült a *Reményteljes* deszkáin, és halkan zümmögve rágta át magát a harikki, a pomat és a jegesmedve ódon leírásán. De Csér partra szállt

minden egyes szigetecskén, végigmutogatta áruikat a háziasszonyok konyháiban és az álmos hangulatú ivókban, ahol a vénemberek ültek egész nap. Néha hanyagul ökölbe zárta kezét, majd tenyérrel felfelé újra kinyitotta, mintha csak szokása lenne, de senki sem válaszolt a jelre.

— Könyvek? — kérdezte egy kosárfonó Észak-Szudiddin. — Mint az ott? — Hosszú papírcsíkokra mutatott, amelyeket beledolgoztak háza zsúptetejébe. — Talán jók valami másra is? — Varjú felbámult a nádszálak között itt és ott felbukkanó szavakra, és remegni kezdett dühében. Csér visszarángatta a hajóra, mielőtt haragja kitört volna belőle.

— Csak egy állatgyógyász-kézikönyv volt — ismerte el Varjú, amikor továbbhajóztak, és ő lecsillapodott valamelyest. — „Ínpók," ez állt ott, és valami a jerke tőgyéről. De ez a tudatlanság! Ez a kegyetlen tudatlanság. Beépítették a tetőbe!

— És ez még hasznos tudás volt — jegyezte meg Csér. — Milyenek legyenek az emberek, ha nem tudatlanok, mikor nem őrzik meg, és nem tanítják a tudást? Ha össze lehetne gyűjteni a könyveket, egyetlen helyre…

— Mint a Királyok Könyvtára — mondta erre Varjú, elveszett dicsőségről álmodozva.

— Vagy a te könyvtárad — fűzte hozzá Csér, aki körmönfontabbá vált az idők során.

— Szilánkok — vágta rá Varjú, elutasítva élete munkájának jelentőségét. — Maradványok csupán!

— Vagy a kezdet.

Varjú csak sóhajtott egyet.

— Úgy vélem, ismét délnek kellene haladnunk — szólalt meg Csér kis idő múltán, amikor bekormányozta a hajót egy szélesebb csatornába. — Dondy felé.

— Van érzéked a dologhoz — mondta Varjú. — Tudod, merre kell keresgélni. Egyenesen ahhoz a bestiáriumhoz mentél ott, a pajtapadláson… De itt nincs mit keresnünk. Nem találunk semmi fontosat. Até nem hagyhatta a tudáskönyvek legnagyszerűbbikét bugrisok közt, akik tetőt csinálnak belőle! Vigyél Dondyra, ha úgy tetszik. Aztán vissza Szirmosra. Elegem van ebből.

— És kifogytunk a gombokból — jegyezte meg Csér. Vidámság szállta meg; amikor Dondyra gondolt, érezte, hogy jó irányba haladnak. — Talán találok neked valamennyit útközben — kacagott fel. — Tudod, ehhez van tehetségem.

Még egyikük sem járt Dondyn. Álmatag, délvidéki szigetecske volt egyetlen takaros, régi kikötővároskával, Telióval, melynek házait rózsaszínes homokkőből építették, szántóföldjei és gyümölcsösei pedig termékenyek lehettek valaha. De már egy évszázada Gázlór urai vették

birtokukba, megadóztatták és rabláncra verték népét, a földet és lakóit egyaránt tönkretették. Telio napos utcáin szomorúság és por uralkodott. Az emberek úgy éltek ott, mint a vadonban, sátrakban és féltetők alatt, amelyeket hulladékból hordtak össze, de néhol még ennyire sem tellett. — Nincs itt dolgunk! — tört ki Varjú. — Ezeknek a nyomorultaknak egy szál könyvük sem lesz!

— Várj még! — kérte társa. — Adj egy napot.

— Veszélyes — ellenkezett tovább Varjú —, és oktalanság. — Nem tett több megjegyzést. A szerény, naiv fiatalember, akit valaha ő tanított olvasni, kiismerhetetlen vezetővé vált.

Követte Csért, le az egyik szélesebb utcán, egy kis házacskákból álló városrészbe, a néhai takácsnegyedbe. Dondy valaha a lenből élt, de a kőből épült áztatóházak már többnyire kihasználatlanul álltak, s a házak ablakain bepillantva láthatták a magukra hagyott szövőszékeket. Egy kicsiny téren, hol a fák árnyékot adtak a forró napsütésben, négy vagy öt nő ült és orsózott egy kút mellett. Véznácska gyerekek játszottak a közelben, nem törődve a hőséggel, és érdeklődés nélkül bámultak az idegenekre. Csér tétovázás nélkül tartott erre, mintha tudná, hová megy. Megállt a kútnál, és köszöntötte a nőket.

— Ó, szépember — válaszolta egyikük mosolyogva —, meg se mutassa, mi van a csomagjában, mert egy rézfityingem, annyi sincs, nemhogy elefántcsont. Legalább egy hónapja nem láttam pénzérmét.

— És egy darab vászon, asszonyom? Szövet vagy fonál? Dondy vászna a legjobb, így hallottam még Enyhelyen is. És amit most orsóznak, az is csakugyan szép. — Varjú egyszerre nézett megvetően és mulatva társára. Ő maga is elszántan tudott alkudni egy-egy könyvre, de hogy egy vidéki háziasszonnyal csevegjen gombokról és fonalakról, azt méltóságán alulinak érezte. — Hadd nyissam ki ezt — szólt Csér, és kiterítette zsákja tartalmát a tér kövezetére. A nők és a koszos, félénk gyerekek közelebb húzódtak, hogy lássák a csodákat, melyeket az idegen mutat. — Készruha érdekel, és festetlen szövet, meg minden hasonló, a gombokból kifogytunk. Ha lenne esetleg szarvból vagy csontból? Elcserélném ezt a kis bársonykalapkát három vagy négy gombért. Vagy egy tekercs szalagot? Nézzék a színeket! Remekül illik a hajához, asszonyom! De papírt és könyvet is elfogadunk. Urunk, Szirmoson, szívesen fogadja az ilyesmit, persze, ha van felesleges.

— Ó, maga kedves ember! — mondta kacagva a nő, aki az imént is szólt, közben egy vörös szalagot tartott fekete copfjához. — Bár lenne magának valamim!

— És nem lennék ilyen bátor csókot kérni — forgatta a szavakat Medra —, de egy nyitott tenyér nem nagy kívánság, ugye?

Mutatta a jelet, a nő csak nézett rá egy hosszú pillanatig. — Ez könnyű — szólt halkan, és válaszolt a mozdulatra —, de nem mindig

biztonságos, idegenek között.

A férfi tovább mutogatta áruikat, élcelődött a nőkkel és a gyerekekkel. Semmit sem tudott eladni. Úgy bámulták a kacatokat, mintha kincsek lennének. Hagyta, hadd nézzenek és fogdossanak meg mindent, amit mernek. Még azt is hagyta, hogy az egyik kölyök elemeljen egy kicsiny, csiszolt réztükröt. Látta eltűnni a szakadt rongyok alatt, de nem szólt. Végül összepakolt, mondván, mennie kell, és a gyermekek hamar szerteszaladtak.

— Van egy szomszédom — kezdte a fekete copfos nő —, akinek lehet valamennyi papírja, ha tényleg azt keresik.

— Áll rajta írás? — kérdezte Varjú, aki végig a kút káváján ült, unott tekintettel. — Vagy jelek?

A nő tetőtől talpig végigmérte. — Jelek vannak rajta, uram — válaszolta hűvösen. Azután visszafordult Csérhez, és melegebb hangon folytatta: — Ha velem jönnek; erre lakik. Bár csak egy szegény lány, azt megmondhatom — magának legalábbis —, hogy ő is ki tudja nyitni az öklét. De ez nem mindenkiről mondható el errefelé.

— Háromról mégis — szólt Varjú és hanyagul mutatta a jelet —, úgyhogy spóroljon az ecettel, jóasszony!

— Magának kéne spórolnia vele! Szegény népek vagyunk mi, ezen a fertályon.

— És műveletlenek — vágott vissza amaz.

A nő tekintete villogott, de vezette őket tovább.

Az egyik sikátor végében megálltak egy háznál. Valaha kellemes lak lehetett, kőből rakott két emelettel, de most félig üresen állt, elcsúfulva; az ablakkeretek többsége és a fal néhány köve is kihullott már. Átmentek egy udvaron, a sarkában kút állt. A nő bekopogott egy oldalajtón, és fiatal lány nyitotta ki.

— Boszorkánylak — jegyezte meg Varjú, megérezve a gyógyfüvek és illatos füstölők szagát. Hátrább lépett.

— Gyógyítók — vágta rá vezetőjük, és a lányhoz fordult: — Megint beteg, Bogárka?

A lány bólintott, Csérre nézett, azután Varjúra. Tizenhárom vagy tizennégy esztendős lehetett, erős testalkatú, sovány és komor, de a tekintete nyugodt.

— Ők a Kéz férfiai, Bogárka, egyikük alacsony és kedves, a másik magas és büszke, és azt mondják, papírokat keresnek. Tudom, hogy nektek volt valami ilyesmitek. Semmi sincs a zsákjukban, amire szükségetek lenne, de lehet, hogy elefántcsonttal is tudnak fizetni azért, amit akarnak. Jól mondom? — Tekintete ismét felvillant, ahogy Csérhez fordult. A férfi bólintott.

— Nagyon beteg, Gyékény — mondta a lány a fekete copfos nőnek. Megint Csérre nézett. — Nem tudsz gyógyítani? — Hangjában vád csendült.

— Nem.

— Ő az — mutatott Gyékény a lányra. — Ahogy az anyja és a nagyanyja is közénk tartozott. Engedj be, Bogár, legalább engem, hadd beszéljek vele. — A lány hátralépett egy kicsit, és Gyékény így fordult Medrához: — Az anyja tüdővésztől haldoklik. Egyik gyógyítónk sem tudta kikúrálni. Ő maga bármikor meggyógyította a görvélykórt, és a fájdalmat is elvette az érintésével. Csodálatos keze volt, és Bogár is ígéretesnek tűnik.

A lány intett, hogy kerüljenek beljebb. Varjú inkább kint várakozott. A magas és hosszú szoba még őrizte a jobb idők nyomait, de többnyire már réginek és szegényesnek látszott. Gyógyító kellékek és száradó füvek hevertek mindenfelé, bár rejlett valami rend az elhelyezkedésükben. A formás kőkandallóban félmaroknyi gyógyfű füstölgött, mellette keretes ágy állott. A rajta fekvő nő olyannyira rossz állapotban volt, hogy a helyiség félhomályában csupán csontnak és árnyéknak tűnt. Amikor Csér belépett, a nő megpróbált felülni és beszélni. Lánya felpolcolta hátát és fejét a párnákkal. Csér közelebb húzódott, meghallotta a beteg szavait. — Mágus. — Ezt mondta. — Nem véletlen.

Hatalommal bíró nő, tudta, kit lát maga előtt. Talán ő hívta ide?

— Fürkész vagyok — válaszolta Csér. — És kereső.

— Tudnád tanítani?

— Elvihetem azokhoz, akik tudják.

— Vidd.

— Elviszem.

Elernyedt párnáin, és lehunyta szemét.

Bármilyen hatalmas volt az asszony akaratereje, a beszéd kimerítette, megrázkódott. Csér felállt, és mély lélegzetet vett. Körbenézett, tekintete megállapodott a lányon. Ő nem viszonozta a pillantást, csak nézte anyját közönybe forduló, sötét bánattal. Miután a beteg biztosan elaludt, a lány csak akkor mozdult, segített Gyékénynek, aki mint barát és szomszéd, gyakran tette itt hasznossá magát. Épp a véráztatta szöveteket szedte össze, amelyek szerteszét hevertek az ágy körül.

— Megint vérzett, és nem bírtam elállítani — szólalt meg Bogár. Könnyek szöktek a szemébe, és lecsorogtak az állán. Arckifejezése alig változott.

— Ó, gyermekem — mondta Gyékény és megölelte —, ó báránykám! — Bár ő is ölelt, Bogár tartása merev maradt.

— Odamegy — sírta —, a falhoz, és én nem mehetek vele. Egyedül kell odamennie, mert nem mehetek vele. Te nem tudsz odamenni? — kiszakította magát az asszony öleléséből, és Csérre bámult. — Te oda tudsz menni!

— Nem — válaszolta a férfi. — Nem ismerem az utat.

Mikor Bogár beszélt róla az imént, abban a pillanatban Csér is látta, amit a lány: a hosszú domboldalt, ahogy lefut a sötétségbe, és rajta — az alkonyati félhomály szélén — egy alacsony kőfal. A kőfal mellett egy alak sétált, igen sovány, szinte anyagtalan, csont és árnyék nőalak. De nem az ágyban haldokló nő árnyát látta. Hanem Aniebet.

Azután a látomás eltűnt, és a férfi a boszorkánylány szemébe nézett. A vádló tekintet lassan megenyhült. Bogár a kezébe temette arcát.

— Hagynunk kell elmenni — mondta Csér halkan.

Erre a lány: — Tudom.

Gyékény egyikükről a másikra kapta éber, fényes tekintetét. — Nemcsak aranyos ember — szólalt meg —, de fortélyos alak is. Hát, nem maga az első.

A férfi kérdőn nézett rá.

— Ezt a helyet Até Házának nevezik — mondta a nő.

— Itt lakott — folytatta Bogár, és a büszkeség egy pillanatra áttört tehetetlen fájdalmán. — Até, a Mágus. Régen. Mielőtt nyugatnak indult. Minden anyám bölcs asszony volt. És ő velük élt itt.

— Adj egy lavórt — szólt Gyékény. — Be kell áztatnom ezeket.

— Hozok vizet — ajánlkozott Csér. Fogta a lavórt és kiment az udvarra, a kúthoz.

Akárcsak korábban, Varjú ismét letelepedett a kávára, unatkozva és nyugtalanul. — Vízhordófiú lettél a boszorkányoknál?

— Igen — válaszolta Csér. — És az is maradok, amíg meg nem hal. Azután elviszem a lányát Kútfőre. És ha bele akarsz nézni a Nevek Könyvébe, hát velünk jöhetsz.

* * *

Így hát Kútfő a tengeren túlról szerezte első tanítványát, az első könyvtárosával együtt. A *Nevek Könyve*, melyet most a Magányos Toronyban tartanak, alapjává és útmutatójává vált a névadás tudományának, amire a kútfői mágia épül. A lányt, Bogárkát, akiről azt beszélték, hogy tanítói tanítójává lett, a gyógyító művészet és gyógyfűtudomány úrnőjévé nevelték, s Kútfőn nagy tiszteletet szerzett e mesterségnek.

Varjú, aki képtelen volt akár csak egy hónapra elszakadni a Nevek Könyvétől, elküldetett gyűjteményéért Szirmosra, és áttelepült Alkányba. Megengedte az iskola népének, hogy tanulmányozza könyveit, de csak ha tiszteletet mutattak az írott szó iránt, és persze őiránta is.

Az eljövendő esztendők mintázata, így mutatkozott meg Csér számára. Késő tavasszal kihajózott a *Reményteljes* fedélzetén, s embereket keresett és talált a kútfői mágiaiskola számára — főként gyermekeket és fiatalokat, akik a mágia ajándékával születtek, és néhanapján felnőtt nőket és férfiakat is. A gyermekek többsége szegénységben élt, és bár Csér egyiküket sem hozta el akaratuk ellenére, a szülők és a földesurak ritkán tudták meg az igazságot: halásznak adta ki magát és inast keresett, vagy egy-egy lányt, hogy kitaníthassa a hálók mesterségére, avagy esetenként rabszolgákat vásárolt egy másik sziget urának. Ha melléadtak egy gyermeket, mert jobb életet kínált, avagy azért adták el, mert nélkülöztek, akkor mindig igazi elefántcsont érmékkel fizetett. Viszont, ha rabszolgát vett, akkor arannyal fizetett, és másnap már távozott is, mire az aranyérmék visszaváltoztak tehéntrágyává.

Keresztül-kasul beutazta a Szigetvilágot, egészen a Keleti Peremvidékig. Sohasem ment kétszer ugyanarra a szigetre úgy, hogy közben ne teltek volna el hosszú esztendők; hagyta kihűlni nyomát. Még így is híre kélt. Gyerektolvajnak nevezték el, rettegett varázslónak tartották, aki elviszi a gyermekeket jeges szigetére a messzi északon, és ott élve szívja ki vérüket. Út és Fennút szigetein még ma is mesélnek a kicsiknek a Gyerektolvajról, hogy bizalmatlanná tegyék őket az idegenekkel szemben.

Akkorra már a Kéz népéből is sokan tudták, mi készül Kútfőn. Fiatalokat küldtek innen is, onnan is. Férfiak és nők jöttek, hogy tanuljanak és tanítsanak. Sokan igen nehezen jutottak el oda, mert az elrejtő varázslatok erősebbek voltak, mint valaha, és gomolygó felhőnek mutatták a szigetet, avagy zátonynak a hullámtörők között. A kútfői szél is fútt, távol tartott minden hajót az Alkány-öböltől, ha nem volt a fedélzetén egy varázsló, aki ismerte a módját e szél megfordításának. Mégis jöttek, és ahogy teltek az esztendők, az iskolának nagyobb házra lett szüksége, mint Alkány bármely épülete.

Szigetvilágon a férfiak készítik a hajókat és a nők építik a házakat, ez a szokás; de e nagyszerű épület megépítésekor a nők hagyták, hogy a férfiak segítsenek nekik. Félretették a bányászok babonásságát, ami miatt távol tartották a férfiakat a bányáktól, avagy a hajóácsokét, amely miatt nő nem nézhette végig a vízre bocsátást. Így hát a nagy hatalmú férfiak és nők, együtt emelték Kútfő Nagy Házát. Alapkövének egy Alkány melletti dombocska tetején találtak helyet, a Liget közelében, és az épület a Kútfő-hegyre nézhetett. Falait nem csupán kőből és fából rakták, de mélyen beleszőtték varázsigéiket is, hogy mágiávaI erősítsék meg.

A dombon állva Medra így szólt: — Vízér halad pontosan alattam, és sohasem szárad majd ki. — Így hát óvatosan leástak, és elérték a vizet. Előbb hagyták kitörni a napfényre, azután megalkották a Nagy

Ház legelső részletét, amelyet azóta is az épület szívének tekintenek: a szökőkutas udvart.

Medra és Elehal épp ott sétált a fehér kövezeten, a falak még nem magasodtak föléjük.

Korábban a nő hozott egy fiatal berkenyecserjét a Ligetből, és odaültette a szökőkút mellé. Mindenki érezte, hogy ott jó helye lesz; megfelelően növekszik majd. A tavaszi szél a Kútfő-hegy felől rohamozta a tengert, és az ellenkező irányba fújta a szökőkút vizét. Fent, a hegyoldalon kis csoport gyűlt össze; O-szigetről jött Héga, a formamester — ahogy akkoriban nevezték —, a szemfényvesztés trükkjeire okította a körötte álló ifjakat. A sziporkák már elvirágzottak, csak hamvaikat szórták a szélbe. Parázs haját már szürke sávok, csíkozták.

— Elmégy hát, ismét — szólt. — Ránk hagyod, hogy helyretegyük az uralom és a rend kérdését. — Arckifejezése szenvedélyes volt, mint mindig, de ritkán szólt ilyen nyers hangon a férfihoz.

— Maradok, ha úgy akarod, Elehal.

— Igen, úgy akarom. De ne maradj! Fürkész vagy, el kell hát menned fürkészni. Csak arról van szó, hogy a továbbvezető útról — vagy az uralomról, ahogy Hadas kérte, hogy nevezzük — dönteni kétszer olyan nehéz, mint megépíteni a házat. És tízszer annyi vitát hoz. Bár kitérhetnék előle! Azt kívánom, bár veled sétálgathatnék, mint most is… És bár ne mennél el északra!

— Miért vitatkozunk? — kérdezte a férfi elkeseredetten.

— Mert már sokan vagyunk! Gyűjts össze húsz vagy harminc hatalommal bíró embert egyazon házba, és mindegyikük a maga feje után akar majd menni. És ha saját úttal bíró férfiakat hozol össze olyan nőkkel, akiknek szintúgy megvan a maga ösvénye, akkor mind neheztelni fognak egymásra. És persze, van némi valós megosztottság is közöttünk, Medra. Helyre kell tenni ezeket a dolgokat, és nem megy könnyen. Bár egy kis jóindulat sokat segít.

— Hadasról van szó?

— Hadasról és még több másik férfiról. Igen, mind *férfiak*, és ezt mindennél fontosabbnak tartják hangsúlyozni. Gyűlöletesnek tartják az Ősi Erőket. És a nők hatalmát gyanúsnak, mert szerintük mindenképpen az Ősi Erőkhöz kötődik. Mintha uralhatná vagy használhatná az Ősi Erőket bármely halandó lélek! De nekik a férfilényeg egyenlő a világgal. És igaz mágus csak férfi lehet. És önmegtartóztató.

— Ó, megint ez. — Medra hangjában bánat sejlett.

— Igen, megint ez. A nővérem mondta az éjjel, hogy Nemesnek és az ácsoknak felajánlották, emelnek nekik egy szárnyat vagy akár egy külön épületet is, ahol tiszták maradhatnak.

— Tiszták?

— Nem az én szavam ez. Hadasé. De visszautasították az ajánlatot. Uralkodni akarnak Kútfő felett, és elválasztanák a férfiakat a nőktől, hogy csak a férfiak dönthessenek mindenben. Miféle egyezségre juthatnánk velük? Miért jöttek ide egyáltalán, ha nem akarnak összedolgozni velünk?

— El kell küldenünk azokat a férfiakat, akik nem akarnak.

— Elküldeni? Haragot szítani? Hogy elmeséljék Gázlór vagy Enyhely urainak, hogy Kútfő boszorkányai vihart főznek a bográcsaikban?

— Elfelejtettem — mindig elfelejtem — válaszolta Csér letörten. — Mindig megfeledkezem a börtön falairól. Amikor kívül vagyok, nem viselkedem ilyen ostobán… De itt nem tudom elhinni, hogy ez egy börtön. Csak odakint, nélküled emlékszem… Nem akarom, de mennem kell. Nem tudom elfogadni, hogy itt bármi is rossz lehet vagy elromolhat, de… Mennem kell, és északnak kell mennem, Elehal. Amikor majd visszatérek, itt maradok örökre. Itt mindent megtalálok, amit valaha is kerestem. Vagy már meg is leltem.

— Nem — válaszolta a nő —, csak engem találtál meg… De még sokat kell kutatni és fürkészni a Ligetben is. Eleget, hogy még neked is munkát adjon. Miért északnak?

— Hogy kinyújtsam a Kezet, Anglád és Éa felé. Arra még sohasem jártam. Semmit sem tudunk az ottani varázslóságról. *Királyok Angládja, és a ragyogó Éa, szigetek legöregebbike!* Arrafelé biztosan találunk szövetségeseket.

— De Enyhely útban lesz — ellenkezett gyengén Parázs.

— Nem akarok átvitorlázni Enyhelyen, kedves szerelmem. Úgy tervezem, megkerülöm. Vízen. — Medra még mindig meg tudta nevettetni; és egyedül, csak ő. A férfi távollétében Parázs halk szavú és higgadt volt. Megtanulta már, hogy a türelmetlenség hasztalan mindazon munkákban, melyeket el kell végezni. Néha még mindig haragos grimaszt vágott, néha elmosolyodott, de sohasem nevetett. Amikor nevetni is tudott volna, akkor épp egyedül volt a Ligetben, mint régebben mindig, ha odament. De az Iskola megalapításának és felépítésének esztendőiben ritkán mehetett oda, és akkor is magával vitt néhány tanítványt, hogy megmutassa nekik az ösvények és a levélárnyak mintázatait; mert ő volt a formamester.

Abban az évben Csér később indult útnak. Magával vitt egy tizenöt esztendős fiút, Port, egy ígéretes időjárásvetőt, akinek a tengeren kellett gyakorolnia, és Szilajt, egy hatvan körüli nőt, aki hét vagy nyolc esztendeje jött el vele a szigetre. Szilajra a Kéz egyik asszonyaként talált rá, Bárkán. Bár nem rendelkezett semmiféle varázsajándékkal, annyira értett az emberek bizalmának felébresztéséhez és ahhoz, hogy rávegye őket a közös munkára, hogy otthon bölcs asszonyként tisztelték emiatt, ahogyan később Kútfőn is.

Ő kérte Csért, hogy vigye most magával, meglátogatná családját, anyját, húgát és két fiát; s a tervek szerint Por is ottmarad majd vele, míg a fürkész visszatér északról, és visszaviszi magával Kútfőre. Így hát északkeletnek indultak a Legbenső-tenger nyarában, és Csér megkérte Port, hogy idézzen enyhe mágusszelet a vitorlába, mert csak így érhetik el biztosan Bárkát, még a Hosszú Tánc előtt.

Ahogy elértek a sziget partjára, Csér elbűvölte a *Reményteljes* képét, hogy vízen lebegő fatörzsnek látsszon csupán; a kalózok és Eleresztett hajcsárai sűrűn járták azokat a vizeket.

Bárka keleti partján, Szeseszriben hagyta utasait, és a Hosszú Tánc után felhajózott az Ébenyhely-szoroson, hogy szándékai szerint ezután nyugatnak tartson, Omer déli partvonala mentén. Mindvégig fenntartotta szemfényvesztő bűbáját a hajón. A nyárközép szikrázón tiszta levegőjében, az északi szél mögött, meglátta a szoros kék vonala felett lebegő és homályos, kékesbarna földdarabot, az Onn-hegy hosszú, súlytalannak tetsző gerincét.

Nézd, Medra! Nézd!

Enyhely, az ő szigete, ahol népe él vagy hal, nem tudta már ennyi idő után. Ahol Anieb fekszik sírjában, ott fenn, a hegyoldalban. Nem tért vissza, sohasem jött ennyire közel, mennyi ideje már? Tizenhat vagy tizenhét esztendeje. Senki sem ismerné fel; senki sem emlékszik a fiúra, Vidrára, kivéve talán anyját, apját és nővérét, ha élnek még egyáltalán. És Nagy Kapuban biztosan lakik embere a Kéznek. Bár kisfiúként nem ismerte egyiküket sem, mostanra biztosan felismerné őket.

Addig hajózott felfelé a széles szoroson, mígnem az Enyhely-öböl szájáig húzódó dombság elrejtette az Onn-hegyet. Nem is láthatta meg újra a csúcsot, míg át nem haladt az öböl szűk bejáratán. És egyszer csak ott volt előtte a hegy, íveivel és szirtjeivel a nyugodt víz felett, melyen először próbált mágusszelet kelteni, úgy tizenkét esztendősen. És továbbhajózva látta a magas tornyokat előtörni a tengerből, előbb csak haloványan, csupán pontokként és vonalakként, majd kibontakoztak teljes valójukban; tornyai a világ közepén álló fehér városnak.

Gyávaság lett volna távol maradni Enyhelytől — féltette a bőrét, félt, hogy szüleit halva találja, s félt, hogy Anieb emléke túl élénken tér vissza.

Mert időnként úgy érezte, hogy amiképpen élve megidézte őt, úgy a holtak világából is kiszólíthatja. A kötelék, amely közöttük feszült, s amely lehetővé tette, hogy a nő kiszabadítsa, sohasem szakadt el. Sokszor megjelent álmaiban, csendesen állva, ahogy először látta Szamori bűzös kőtornyában. És néhány esztendeje látta őt Telióban egy haldokló ágya mellett, gyógyító látomásában, ahogy a túlvilági alkonyfényben lépdel a kőfal mellett.

Mostanra már megtudta, Elehaltól és másoktól, hogy miféle kőfal az ott. Az élők és a holtak világa között húzódik. De a látomásban Anieb a kőfalnak ezen az oldalán járt, s nem a másikon, amely lefutott a sötétségbe.

Tőle félt talán? Tőle, aki kiszabadította?

Elkapta az erős szelet, és a Déli Csúcsot megkerülve, elszántan bevitorlázott az enyhelyi Nagy-öbölbe.

* * *

Még lobogtak a zászlók Enyhely város tornyain, még király uralkodott ott. A zászlók a meghódított szigetekről és városokból származtak, és a király Eleresztett hadúr volt. Sohasem hagyta el a márványpalotát, ahol egész nap csak ült, rabszolgákkal szolgáltatta ki magát és figyelte, ahogy Vandór-Akbé kardjának árnyéka lassan végigmászik az alant fekvő háztetőkön, mint valami hatalmas napóra mutatója. Parancsolgatott, és a rabszolgák így válaszoltak: — Teljesítjük, fenséges uram. — Meghallgatásokat tartott, és az idősek így válaszoltak parancsaira: — Teljesítjük, fenséges uram. — Hívta mágusait, és Zsenge érkezett legelébb, mély meghajlással köszöntve őt. — Járni akarok! — kiáltotta, és gyenge kezével rácsapott béna lábára.

A mágus így válaszolt: — Fenséges uram! Ahogyan te is tudod, szegényes jártasságom nem segíthet, de elküldettem Óceánföld legjobb gyógyítójáért, aki Narveluénen él, és amikor megérkezik, fenséged biztosan újra tud majd járni, igen, és végigtáncolja a Hosszú Táncot.

Azután Eleresztett szitkozódott és üvöltözött, és a rabszolgái bort hoztak neki, és a mágus kiment, hajlongva, és közben még ellenőrizte, hogy a bénítóvarázs rendesen kitart.

Messze kényelmesebb volt számára ez, hogy Eleresztett maradt a király, ahelyett, hogy ő uralta volna Enyhelyt nyíltan. A fegyveresek nem bíztak meg a fortélyosokban, és nem szívesen szolgálták őket. Lényegtelen volt a mágus hatalma; ha nem érte el Mórred Ellenségének erejét, akkor nem tarthatott egyben seregeket és flottákat, mert a katonák és a tengerészek nem engedelmeskedtek neki. A nép megszokta már, hogy fél Eleresztettől és engedelmeskedik parancsainak; régi szokás volt ez már, erős megszokás. Még mindig az erőskezű vezető, a merész stratéga és a kegyetlen hóhér hatalmát tulajdonították neki; és tulajdonítottak neki olyan erőket is, melyekkel sohasem rendelkezett, példának okáért uralmat mágusai felett.

De már nem szolgálták mágusok Eleresztettet, kivéve Zsengét és

egypár szerény varázslófélét. Zsenge lassan elüldözte vagy megölette egyiket a másik után, minden riválisát Eleresztett udvartartásában, és Enyhely egyedüli uralkodójának számított, immáron több esztendeje.

Gelluk tanoncaként és segédjeként folyton bátorította mesterét az út-szigeti tudás tanulmányozására, így mindig szabadon cselekedhetett, amikor a mágus az imádott higanya után kutatva, hosszabb-rövidebb utakra indult. Gelluk váratlan veszte mégis megrázta. Volt benne valami rejtélyes, néhány dolog, néhány személy eltűnt közben. A mindig hasznos Vizslát felkérve, Zsenge alaposan utánanézett a történteknek. Hogy Gelluk hová lett, az természetesen nem maradt titok. Vizsla követte a nyomát egészen a föld egy sebhelyéig, és azután közölte, hogy a mágus odalent van, mélyen eltemetve a domboldalban. Zsenge nem kívánta kiásni. De a fiút, akit utoljára vele láttak, még Vizsla sem tudta nyomon követni. Nem volt képes megmondani, hogy a domb alá került Gellukkal együtt, avagy sikerült eltakarodnia. Nem hagyott hátra varázsnyomokat, mint a mágus — így mondta Vizsla —, és az eset utáni éjjelen hatalmas vihar zúdult a szigetre. Amikor Vizsla végül mégis talált nyomokat, kiderült, hogy azok egy elszökött rabszolganő nyomai, aki már halott volt, mire rátaláltak.

Zsenge nem büntette meg Vizslát a sikertelenségért, de megjegyezte az esetet. Nem volt hozzászokva a hibákhoz, és nem is szerette azokat. Az sem tetszett neki, amit Vizsla mondott arról a fiúról, Vidráról, és azt is megjegyezte.

A hatalom utáni sóvárgás önmagát emészti fel, növekszik, miközben elnyeli azt, aki sóvárog. Zsenge éhségtől szenvedett. Már-már éhen halt. Kevés megelégedéssel töltötte el, hogy uralkodhat Enyhely, a koldusok és elszegényedett parasztok földje felett. Mi jó van Maharion trónjának birtoklásában, ha senki más nem ülhet rá, csak egy iszákos nyomorék? Mi dicsőség maradhat még a város nagyszerű tornyaiban, ha nem lakja más, csak néhány csúszómászó rabszolga? Megkaphatott volna bármely nőt, akire szemet vetett, de a nők csak kiszipolyozták a hatalmat, ezt minden mágus tudta. Nem akart nőt látni a közelében. Ellenségért könyörgött; egy olyan ellenfélre vágyott, kinek az elpusztítása megéri az erőfeszítéseket.

Kémei már legalább egy esztendeje valamely titkos felkelésről sustorognak, amely lassan behálózza az egész birodalmát, varázslók lázadó csoportjairól, akik úgy nevezik magukat: a Kéz. Mohón kutatott az ellenség után, és talált egy ilyen csoportot. Mint kiderült, egy rakás vénasszonyról, bábáról, ácsról, sírásóról, bádogosinasról és néhány kiskölökről volt szó csupán. Megalázottnak érezte magát, s dühében mindegyiküket halálra ítélte a fickóval együtt, aki jelentést tett róluk. Nyilvános kivégzést tartottak Eleresztett nevében, a király elleni összeesküvés vádjával. Talán sohasem elég az effajta megfélemlítésből,

és sohasem késő végrehajtani. Mégis mélyen megérintette a dolog. Nem szerette, ha nyilvánosság elé kerül egy rakás bolond, akiknek sikerült ráijeszteniük. Szívesebben bánt volna el velük a maga módján, a maguk idejében. Közvetlen félelemre volt szüksége, hogy jóllakjon: látnia kellett, hogy az emberek félnek tőle, hallania kellett rémületüket, szagolnia, tapintania, ízlelnie a rettegést. De mióta Eleresztett nevében uralkodott, csak maga Eleresztett vált még félelmetesebbé a seregek és népek szemében, míg ő a háttérben maradt, rabszolgákkal és tanítványokkal foglalkozott.

Nem túl rég valami feladattal elküldte Vizslát, és visszatérve az öreg feltett egy kérdést: — Hallottál valaha is Kútfő-szigetről?

— Kamerytől délre és nyugatra fekszik. Gázlór uraihoz tartozik, már úgy negyven vagy ötven esztendeje.

Bár ritkán hagyta el a várost, Zsenge büszke volt a Szigetvilágról szerzett tudására, amit tengerészeinek jelentéseiből és a palotában található, csodálatosan pontos és ősi térképekből szedett össze. Ez utóbbiakat éjjeleken keresztül tanulmányozta, közben azon tűnődött, hogy merre és hogyan növelhetné birodalmát.

Vizsla bólintott, mintha elhelyezkedésén kívül mást nem is lenne érdemes megjegyezni Kútfőről.

— Nos?

— Volt egy öregasszony, akit megkínoztál, mielőtt megégettetted a többiekkel együtt. Emlékszel? Nos, akit megbíztál a dologgal, az mondta el. A nő a fiáról beszélt, a Kútfőn tartózkodó fiáról. Tudod, hívta őt, hogy jöjjön érte. De úgy, mintha a fiú megtehetné.

— És?

— Különösnek tűnik. Egy vénasszony egy belvidéki faluból, sohasem látott még tengert, de egy távoli szigetről hívja vissza a fiát.

— A fia halász lehetett, aki beszélt neki az utazásairól.

Zsenge legyintett. Vizsla szipákolt egyet, bólintott és távozott.

Zsenge sohasem hagyott figyelmen kívül semmiféle jelentéktelennek tűnő dolgot, amit Vizsla említett meg neki, mert végül a többségükről bebizonyosodott, hogy mégsem jelentéktelen. Utálta ezért a vénembert, és azért is, mert rendíthetetlen volt. Zsenge sohasem tisztelte Vizslát, és a lehető legritkábban használta, de az öreg túl hasznos volt, semmint kiaknázatlanul hagyhatta volna a képességeit.

A mágus megőrizte emlékezetében Kútfő nevét, és amikor újra hallotta, mi több, ugyanabban az összefüggésben, rögtön tudta, hogy Vizsla megint jó nyomon járt.

Három gyerek, két tizenöt vagy tizenhat esztendős fiú, és egy lány — úgy tizenkettő lehetett —, belekerült Eleresztett egyik járőrcsapatának hálójába, valahol Omer-szigettől délre. Mágusszéllel próbáltak elhajtani egy lopott halászhajót. A járőrhajó fedélzetén

időjárásvető is dolgozott, így kaphatták el őket: a varázsló egy nagy hullámmal terelte vissza a hajót. Amikor visszavitték őket Omerre, az egyik fiú megtört és bőgött valamit arról, hogy csatlakozni akartak a Kézhez. Ezt meghallván a tengerészek elmondták a gyerekeknek, hogy ezért kínzás és máglyahalál jár, mire a fiú megint elbőgte magát és kérte, hogy hagyják őket, és mindent elmond a Kézről és Kútfőről, meg Kútfő nagy mágusairól.

— Hozzátok elém őket! — parancsolta Zsenge a hírnöknek.

— A lány elrepült, nagyuram — válaszolta a férfi kelletlenül.

— Elrepült?

— Madár alakját vette fel. Kócsagét. Nem gondoltuk volna egy ilyen kislányról. Eltűnt, mielőtt észbe kaphattunk volna.

— Akkor hozzátok a fiúkat! — szólt Zsenge halálos türelemmel.

Csak egy fiút hoztak elébe. A másik kiugrott a hajóból, amikor átszelték az Enyhely-öblöt, és egy számszeríjlövedék megölte. Az eléberáncigált fiút olyan rettegésroham fogta el, hogy még Zsenge is megundorodott tőle. Hogy tudna megrémíteni egy olyan teremtményt, aki már megvakult és maga alá csinált félelmében? Mondott egy megkötő igét a fiúra, hogy állva tartsa és mozdulatlanul, mint egy kőszobor, azután úgy hagyta egy napon és egy éjjelen keresztül. Közben beszélt a szoborhoz, elmondta neki, hogy szerinte eszes fiú lehet, és biztosan jó tanítvány válna belőle, itt a palotában. Talán még Kútfőre is elmehet majd, hogy találkozzon az ottani mágusokkal.

Amikor leoldotta róla a varázskötelékeket, a fiú megpróbálta színlelni a mozdulatlanságot, és nem akart megszólalni. Zsengének bele kellett nyúlnia az elméjébe, ahogyan Gelluktól tanulta még régebben, amikor még a mestere volt a művészet helyi ura. Megtalálta, amit keresett. Azután a fiú már nem volt jó semmire, csak arra, hogy legyen kitől megszabadulnia. Megalázónak érezte, hogy hagyta, hogy az ostoba egyszerű népek, túljárjanak az eszén. Csak annyit tudott meg Kútfőről, hogy ott van a Kéz, és egy iskola, melyben varázslóságot tanítanak. És megtudta egy férfi nevét.

A mágusiskola ötlete nevetésre fakasztotta. Vaddisznóiskola, gondolta, sárkánykollégium! Viszont ajándékkal rendelkező férfiak gyülekeztek és tervezgettek valamit Kútfőn. Ez lehetségesnek tűnt, és minél többet gondolt egy mágusszövetség létezésének lehetőségére, a dolog annál jobban megrémisztette. Természetellenesnek tartotta, olyasminek, ami csak egy nagyobb erő irányítása alatt, egy uralkodó akarat hatására történhet meg — egy olyan mágus akaratára, aki elég hatalmas ahhoz, hogy a szolgálatába kényszerítse még az erősebb varázslókat is. Meglett hát az ellenség, akire várt!

Vizsla lent volt a bejáratnál, ezt mondták neki. Zsenge üzent, hogy jöjjön fel. — Ki az a Csér? — kérdezte, amint az öreg belépett.

A korosodó férfi külseje egyre inkább megfelelt nevének, arca

csupa ránc, orra megnyúlt, és tekintetében szomorúság fészkelt. Szipákolt egyet és úgy tűnt, mintha nemtudomot szeretne mondani, de rég rájött már, hogy Zsengének nem érdemes hazudnia. Sóhajtott egyet. — Vidra — mondta. — Aki megölte Fehérarcot.

— Hol bujkál?

— Nem bujkál. Járkál a városban, beszélget az emberekkel. Elment Véghágóba, a hegyen túlra, hogy meglátogassa az anyját. Most is ott van.

— El kellett volna mondanod — jegyezte meg Zsenge.

— Nem tudtam, hogy kergeted. Én is csak régebben űztem. Bolonddá tett. — Vizsla minden rosszindulat nélkül beszélt.

— Csapdába csalt és megölt egy nagy mágust, a mesteremet. Veszélyes alak. Bosszút akarok állni. Kikkel beszélt itt? Látni akarom őket. Azután a fickót is.

— Valami vénasszonnyal a kikötőben. Egy öreg vajákossal. A nővérével.

— Hozasd ide. Vidd az embereimet.

Vizsla szipákolt egyet, sóhajtott, majd bólintott.

Nem várhatott sokat a néptől, ha magával vitte Zsenge embereit. Megint ugyanaz: akit be kellett vinnie, az a Kézhez tartozik, és a Kéz nagy hatalmú varázslók szövetsége Mórred szigetén, vagy más néven Kútfőn. Az a férfi, Vidra vagy Csér, onnan jött, bár eredetileg enyhelyi, és a Kéz berkeiben nagy tisztelet övezi, pedig csak egy fürkész. Persze, a nővére eltűnt, talán elment Vidrával Véghágóba, az anyjukhoz. Zsenge beleturkál majd ködös, gyenge elméjükbe, megkínozza a legfiatalabbat, azután mindet megégeti úgy, hogy Eleresztett végignézhesse az egészet, az egyik ablak mellett ülve. Kellett valami szórakozás a királynak.

Az egész csak két napot vett igénybe. Zsenge végig Véghágó felé kémlelt és tapogatózott; Vizslát is odaküldte maga előtt, saját jelenését is odaküldte, hogy láthassa, mi történik. Amikor megtudta, hol tartózkodik a fickó, maga is odasietett. Sasszárnyakon, minthogy az alakváltás mestere volt, és e tekintetben oly bátor, hogy időnként sárkányformát is felöltött.

Tudta, hogy jó, ha óvatosan bánik ezzel az alakkal. Vidra legyőzte Tinaralt, és ott volt ez a Kútfő-dolog is. Biztosan birtokolt vagy hordozott valamiféle erőt. Zsenge nem könnyen ijedt meg egy egyszerű fürkésztől, aki bábákkal és vajákosokkal tanácskozik. Nem is bírta rávenni magát, hogy lopakodjon és ólálkodjon. Fényes nappal csapott le Véghágó szabálytalan területére, emberi lábakká egyengetve karmait, és karokká alakítva szárnyait.

Egy gyermek futott üvöltve az anyjához, más nem volt a közelben. De Zsenge elfordította fejét — még megtartva valamennyit a sas gyors, merev mozdulatából —, és figyelt. A mágusok felismerik

egymást, és már tudta, melyik házban keresse zsákmányát. Odament és szélesre tárta az ajtót.

Vékony, barna bőrű férfi ült az asztalnál, őt nézte.

Zsenge felemelte kezét, hogy megkötő varázst bocsásson a fickóra. Valahol megakadt közben: csak félig emelte fel karját a kívánt mozdulathoz.

Viadal kezdődött hát, gondolta, itt van az ellenség, akinek legyőzése megéri az erőfeszítést! Zsenge tett egy lépést hátrafelé, azután mosolyogva felemelte karjait. Oldalra nyújtózott ki nagyon lassú, de folyamatos mozdulattal, lerázva magáról a másik férfi esetleges próbálkozásait.

A ház eltűnt. Sem fal, sem tető, sem senki nem maradt a helyén. Zsenge ott állt a falucska poros terén, a reggeli napfény melengette felemelt karjait.

Szemfényvesztés volt az egész, hát persze. A meglepetés megállította egy pillanatra varázslás közben, és azután semlegesítenie kellett, hogy visszahozza az ajtót, a falakat, a tetőgerendákat, a napsugarak csillanását a mázas edényeken, a kandalló köveit, az asztalt. De az asztal mellett nem ült senki. Ellenfele eltünt.

Feldühödött, nagyon feldühödött, mint az éhező, kinek eledelét kiragadták a kezéből. Próbálta megidézni a férfit, Csért, hogy jelenjen meg újra, de nem ismerte az igaz nevét, és így nem lehetett hatalma a lelke vagy gondolatai felett. Az idézés válasz nélkül maradt.

Távolabb ment a háztól, visszafordult és tűzvarázslatot mondott rá, hogy a zsúp, a falak és minden ablak lángokat köpött. Nők rohantak ki sikoltozva. Bizonyára a hátsó szobában rejtőzködtek; nem foglalkozott velük. *Vizsla*, gondolta. Ismét elmondta az idézés igéit, Vizsla igaz nevét használva közben, és az öregember megjelent, ahogy kellett. Bár eléggé mogorván, és mondván: — Az ivóban voltam, arra lentebb. Elég lett volna kimondanod a köznapi nevemet, és jöttem volna.

Zsenge csak ránézett. Vizsla szája becsukódott és zárva maradt.

— Akkor beszélj, amikor megengedem! — szólt rá a mágus. — Hol van az a fickó?

Vizsla biccentett egyet északkelet felé.

— Mi van arra?

Zsenge kinyitotta Vizsla száját és elég hangot adott neki, hogy válaszolhasson. Hangja fakó volt, és élettelen: — Szamori.

— Milyen alakban?

— Vidra — válaszolta a fakó hang.

Zsenge elnevette magát. — Várni fogok rá — mondta. Emberi lábai sárgás karmokká, karjai széles tollú szárnyakká változtak, és egy sas röppent fel, hogy meglovagolja a szelet.

Vizsla szipákolt egyet, sóhajtott és követte, kelletlenül cammogva.

Közben mögötte elhaltak a lángok, és gyermekek sírtak és asszonyok szitkozódtak az öklüket rázva arra, amerre a sas eltűnt az égen.

A jótéteménnyel való próbálkozás veszélyes; az elme könnyen összetéveszti a jóra való hajlamot azzal, hogy valaki jól végzi el dolgait.

Persze, a Jennaván sebesen leúszó vidra, nem ezen gondolkodott. Nem is gondolt másra, csak a gyorsaságra és az irányra és a folyóvíz édes ízére és az úszás elragadó lendületére. Ámde valami ilyesmin gondolkodott Medra, amikor ott ült az asztal mellett a nagyanyja házában, Véghágóban, s épp anyjával és nővérével beszélgetett. Éppen mielőtt az ajtó kivágódott és ott állt az a szörnyű, nagyszerű alak.

Medra úgy érkezett meg Enyhelyre, hogy azt gondolta, mivel ő maga nem kíván ártani, így nem is árt majd senkinek. Mégis gyógyíthatatlan sérüléseket okozott. Férfiak, nők és gyermekek haltak meg, mert ő ott volt. Kínok közt haltak meg, élve égtek el. Rettentő veszélybe sodorta anyját és nővérét, saját magát, és önmagán keresztül Kútfőt. Ha Zsenge (akinek köznapi nevét is csupán a szóbeszédekből ismerte) elfogja és felhasználja — ahogyan állítólag használni szokta az embereket, kiürítve elméjüket, mint egy zsákot —, akkor Kútfőn mindenki ki lesz téve a mágus hatalmának, és az általa irányított flottáknak, seregeknek. Medra elárulhatja Kútfőt Enyhelynek, ahogyan az a soha meg nem nevezett mágus árulta el Gázlórnak. Talán az a férfi sem képzelte, hogy árthat valakinek.

Medra ismét azon gondolkodott, és ismét hiábavalón, hogyan hagyhatná el Enyhelyt minél előbb és minél észrevétlenebbül — amikor felbukkant az a mágus.

Most, mint vidra csak arra tudott gondolni, hogy vidrának kellene maradnia, vidrává kellene válnia az édes illatú vízben, az élő folyóban, örökre. Egy vidra sohasem hal meg, csak él, és egyszer vége szakad életének. De az áramlattal együtt sikló teremtményben halandó elme dolgozott; és ahol a patak maga mögött hagyta a Szamoritól nyugatra eső dombot, a vidra kimászott a sáros partra, majd helyén egy ember kuporgott dideregve.

Most merre? Miért jött ide?

Egyáltalán nem gondolkodott el ilyesmin. Csak felvette azt az alakot, amelyik a legközelebb állt hozzá, lefutott a folyóhoz, ahogyan egy vidra tette volna, és úszott, ahogyan egy vidra úszik. De csak a saját alakjában tudott emberként gondolkodni, rejtőzködni, dönteni, cselekedni, vagy mágusként, ha már mágussal kellett szembeszállnia.

Tudta, hogy nem győzheti le Zsengét. Már az első megkötővarázs kivédéséhez felhasználta minden erejét, amit ellenállásra tudott fordítani. A szemfényvesztés és az alakváltás volt minden trükkje. Ha megint szembekerül a mágussal, akkor ott pusztul. És Kútfő is, vele együtt. Kútfő és gyermekei, és a szerelme, Elehal, és Fátyol, Varjú,

Bogár, mindenki, a szökőkúttal együtt, abban a fehér kővel kirakott udvarban, és a mellette álló fának is vége. Csak a Liget marad meg. És az a zöld domb, csendesen, mozdulatlanul. Fejében visszhangzottak Elehal szavai, „Enyhely közöttünk fekszik.” És hallotta: „Az igaz hatalmak mindegyike, és az öreg erők mindegyike ugyanazon tőről fakad, ugyanott gyökeredzik.”

Felnézett. A patak felett ugyanaz a domboldal emelkedett, amelyet Tinaral mellett lépkedve közelített meg azon a bizonyos napon, Anieb jelenlétével az elméjében. Alig néhány lépésnyire, a túloldalán ott húzódott a sebhely, a varrat, még mindig jól láthatóan a nyári fű között.

— Anya! — szólította a földet, letérdelve a vörös forradás mellé. — Anya! Nyílj meg nekem!

Kezét a sebhelyre tette, de nem bírt a kellő hatalommal.

— Eressz be, Anya! — suttogta egy olyan nyelven, amely egyidős lehetett a domboldallal. A föld megremegett kissé és megnyílt.

Sas rikoltását hallotta. Talpra kecmergett, beugrott a sötét nyílásba.

Megjött a sas, körözve és rikoltozva szárnyalt a völgy, a domboldal, a patak melletti fűzfák felett. Tett egy utolsó kört, keresve és kutatva, majd visszarepült arra, amerről jött.

Hosszú idő múltán, valamikor késő délután, a vén Vizsla cammogott be a völgybe. Megállt itt és ott, azután szipákolt egyet. Leült a domboldalra a vörös sebhely mellé, megpihentette fáradt lábait. Vizsgálgatta a talajt ott, ahol néhány rög nemrégiben fordulhatott ki, és a fű is lenyomódott. Visszasimogatta a fűszálakat, hogy hamarabb helyreigazodjanak. Végül talpra vergődött, lement inni a tiszta vizű patakhoz, azután megindult a völgyben a bánya felé.

* * *

Medra kínok közt ébredt, sötétségben. Egy ideig ez volt minden, amit érzékelt. A kín jött, majd ment, a sötétség maradt. Később világosodott valamelyest, alkonyfénnyé, amelyben haloványan látott. Egy lejtő futott le onnan, ahol feküdt, rajta hosszú kőfal húzódott, azon túl mélységes sötétség tátongott. De felkelni nem bírt, hogy lemenjen a falhoz. A fájdalom váratlanul visszatért, élesen hasított a karjába, csípőjébe és fejébe. Azután beborította előbb a sötétség, végül a semmi.

Szomj, és vele a fájdalom. Szomj, és vízcsobogás.

Próbált visszaemlékezni, hogyan kell fényt teremteni. Anieb csak

annyit kérdezett szomorúan: — Tudsz fényt csinálni? — De ő nem tudott. Négykézláb mászott a sötétben, mígnem a víz csobogása felhangosodott, és tenyerével nedvesnek érezte a sziklákat. Tapogatózott, végül vizet talált. Ivott és próbált arrébb mászni a nedves kövekről. Nagyon fázott. Az egyik karja megsérült és erőtlenné vált. Ismét megfájdult a feje, nyöszörgött és reszketett, próbálta összehúzni magát, hogy őrizze teste melegét. Körötte sem meleg, sem fény.

Kicsivel arrébb ült, mint ahol teste feküdt, saját magát nézte, bár minden teljes sötétségbe burkolózott. Gyűrötten, zavarodottan feküdt a csillámpala szélénél beszivárgó patak közelében. Nem sokkal távolabb egy másik gyűrött halom hevert, rothadó vörös selyem, hosszú haj, csontok. Azon túl a barlang a messzeségbe nyúlt. Medra látta, hogy beugrói és átjárói sokkal távolabbra vezetnek, mint ahogy ő gondolta annak idején. A barlangot ugyanolyan közömbösen nézte, mint Tinaral tetemét, vagy a saját testét. Enyhe sajnálatot érzett. Teljességgel igazságos dolog, hogy ott haljon meg, a mellett, akit ő gyilkolt le. Így helyes. Minden helyénvaló. De valami fájt legbelül. Nem az összetört test éles kínjait érezte, hanem valami mélyebb, hosszabban tartó sajgást, egy életen át tartó sajgást.

— Anieb — szólalt meg.

Azután visszatért önmagába. Sebesült karja, dereka és feje dühödten kínozta, émelygett és szédült a vak sötétség közepén. Amikor megmozdult, felnyögött; mégis felült. *Élnem kell*, gondolta. *Emlékeznem kell az életre. A fénycsinálásra. Muszáj emlékeznem. Emlékeznem kell a levelek árnyékára.*

Meddig terjed az erdő?

Ameddig a képzelet elér.

Felnézett a sötétségben. Egy idő után kicsit megmozdította ép kezét, abból halovány fény szivárgott.

A barlang mennyezete magasan húzódott. A vízerecske egy a földbe ágyazott palalemez szélénél ereszkedett le a helyiség aljára. A csillámpala nevéhez méltón csillogott a lidércfényben.

Nem látta már a hosszú folyosókat és széles barlangtermeket úgy, ahogyan közönyös szellemtekintete mutatta korábban. Csak annyit látott, amennyit a pislákoló lidércfény mutatott, amennyi körötte felsejlett. Mint amikor Aniebbel menekültek, azon az éjjelen, minden egyes lépéssel a halál felé tartva a sötétségben.

Térdre emelkedett, s azután azt gondolta, hogy szavakat suttog: — Köszönöm, Anya! — Valahogy talpra állt, de elesett, mert csípője bal oldalába oly éles fájdalom hasított, hogy fel kellett kiáltania. Kis idő múltán újra próbálkozott és felállt. Elindult előre.

Sokáig tartott, mire átkeveredett a barlang túlfelére. Sérült karját bedugta ingébe és ép kezével fájó csípőjét szorította, így valamivel

könnyebb volt járnia. A falak fokozatosan folyosóvá szűkültek. A tető lentebb ereszkedett, alig valamivel a feje felett húzódott. Víz szivárgott belőle és folyt le az egyik falon, hogy kis tócsákba gyűljön a sziklapadlón. Nem Tinaral látomásának vörös termében járt, ahol a mennyezetet tartó oszlopokon ezüstszín rúnák ragyognak. Csak föld, csak por és szikla és víz volt körötte. A levegő hűs és mozdulatlan. A patak csobogásától távolabb csend uralkodott. A lidércfény csillogásán túl sötétség terjengett.

Medra lehajtotta fejét, ahogy megállt ott. — Anieb! — szólította halkan a nőt. — Ide is el tudnál jönni? Nem ismerem az utat. — Várt egy ideig. Sötétséget látott és csendet hallott. Lassan és nehézkesen belépett az átjáróba.

* * *

Zsenge nem tudta, a fickó hogyan menekülhetett el előle, de két dologban biztos volt: jóval hatalmasabb mágus lehetett, mint akikkel eddig találkozott, és vissza fog térni Kútfőre, amilyen gyorsan csak tud, mert ott lehetett hatalmának forrása és központja. Semmi értelme nem volt a megelőzésével próbálkozni, már előnyt szerzett. De Zsenge követhette, mint egy vezetőt, és ha saját hatalma kevés is esetleg, olyan erőt vihet magával, aminek mágus képtelen ellenállni. Hát nem megtörtént, hogy maga Mórred is közel állt a vereséghez, nem is boszorkányság, hanem az Ellenség seregeinek nyomása alatt?

— Fenségednek előre kellene küldenie a flottákat — mondta Zsenge a karosszékben ülő öregembernek a királyok palotájában. — Nagyszámú ellenség gyülekezett ellened a Legbenső-tenger déli részén, de elpusztítjuk őket. Száz vitorlás úszik ki Nagy Kapu kikötőjéből, Omerről és Déli Kapuból, és persze, az eszki hűbérbirtokodról. A legnagyobb tengeri erő, amit valaha is látott a világ! Személyesen vezetem a támadást. És a dicsőség a tiéd. — Tele szájjal röhögött, és Eleresztett rémülettel bámult rá. Végül kezdte megérteni, hogy ki az úr és ki a szolga.

Így kézben tartva a dolgokat, Zsenge két nap alatt összeszedte Eleresztett embereit, és a nagyszerű flotta kisiklott az Enyhely-öbölből. Útközben még az adót is beszedték. Nyolcvan hajó úszott el Bárka és Ilien mellett, egyenletes mágusszéltől hajtva, amely egyenesen Kútfő felé vitte őket. Időnként Zsenge a fehér selyemtalárjában, hosszú, fehér mágusbotjával — mely a legtávolabbi észak valamiféle tengeri bestiájának szarvából készült — kiállt a vezérgálya deszka fedélzetű orrába, alatta száz evező csapott le újra és újra a vízre, mint valami

úszva repülő sirály szárnya. Időnként maga is sirállyá változott, vagy sassá vagy sárkánnyá, hogy a flotta felett vagy előtt repüljön, és amikor emberei így látták, azt kiáltozták felmutogatva: — A sárkányúr! A sárkányúr!

Iliennél partra szálltak vízért és élelemért. A több száz fős tömeg gyors haladása miatt, nem maradt idő a készletek rendes feltöltésére. Elárasztották az Ilien nyugati partján fekvő városkákat, elvették, amit el akartak venni, majd ugyanezt tették Vissti és Kamery szigeteken. Zsákmányoltak, amit tudtak, és felégették, amit otthagytak. Azután a hatalmas flotta nyugatnak fordult, Kútfő-sziget egyetlen öble, az Alkány-öböl felé. Zsenge ismerte a kikötőt Enyhely térképeiről és tudta, hogy egy domb magasodik fölé. Amikor közelebb értek sárkányalakot öltött és felröppent, magasan a hajók fölé, vezetve azokat, tekintetével a dombot keresve nyugaton.

Amikor meglátta azt haloványan zöldellni a ködös tenger felett, felkiáltott — emberei a hajókon mind hallották a sárkány rikoltását —, és gyorsabb szárnyalásba fogott. Hódító serege sebesen úszva követte.

Minden Kútfőről szóló szóbeszéd váltig állította, hogy a szigetet varázsigék védelmezik és bűbáj rejti el, hétköznapi ember szeme nem látja. Ha szőttek is varázslatokat a domb és az öböl köré, akkor azok bizonyára megnyíltak Zsenge előtt, merthogy fátyolszerűvé, áttetszővé váltak tekintete előtt. Semmi sem homályosította el az elé táruló képet, avagy tette próbára akaratának erejét, ahogy átrepült az öböl, egy kicsiny városka és egy félkész épület felett, a zöld dombtetőhöz. Ott karmait meresztgetve és rozsdavörös szárnyaival nagyokat csapva leereszkedett.

A saját alakjában. Nem önnön akaratából változott vissza. Riadtan, elbizonytalanodva állt.

Szél fútt, a hosszú fű bólogatva köszöntötte. A nyár ereje teljében lévén a fűszálak kezdtek kiszáradni, elsárgulni, a csipkeszirom kis fehér fejecskéin kívül, virág nem nyílott közöttük. Egy nő közeledett gyalogosan a domboldal hosszú füvében. Nem követett ösvényt és könnyedén lépdelt, sietség nélkül.

Zsenge gondolt rá, hogy felemeli kezét és egy varázslattal megállítja, de mégsem emelte fel kezét, és a nő jött tovább, egyre közelebb ért. Csak akkor állt meg, amikor már alig néhány karnyújtásnyi távolságra volt, és még mindig kicsit alatta. — Mondd a neved! — kérte a nő, és ő válaszolt: — Teriel.

— Miért jöttél, Teriel?

— Hogy elpusztítsalak.

Kerek arcú nőt látott maga előtt, középkorút, alacsony termettel, de erőt sugárzó alkattal, szürke sávokkal a hajában, és sötét tekintettel fekete szemöldöke alatt. Olyan tekintettel, amely fogva tartotta az ő

tekintetét, és igaz szavakat csalt ajkaira.

— Elpusztíts? Elpusztítanád ezt a dombot? A fákat amott? — A nő lenézett egy fás ligetre, amely a domb közelében állt. — Talán Tritán, aki teremtette őket, meg is semmisíthetné őket. Talán a föld egyszer elpusztítja önnön magát. Talán a mi kezünkkel pusztítja el magát, ha vége mindennek. De nem a tiéddel. Hamis király, hamis sárkány, hamis ember! Ne gyere a Kútfő-hegyre, amíg nem ismered a földet, amin állsz. — Ezután egyetlen mozdulatot tett, lemutatott a lába elé. Azután megfordult és lement a domboldal hosszú füvében lépdelve arra, amerről jött.

Mások is álltak a dombon, Zsenge csak akkor látta meg őket. Sokan mások, férfiak és nők és gyermekek, élők, és a holtak szellemei hasonlóképpen; sokan, nagyon sokan. Megrémült tőlük és elrettent, próbált varázslatot szőni, hogy elrejtezzen előlük.

De nem szőtt varázslatot. Mágiája elhagyta. Elment, kifutott testéből-lelkéből és beszivárgott a szörnyű dombtetőbe, az iszonytató talajba, alatta. Végleg elhagyta. Nem volt már mágus, csak egy ember, mint sokan mások, hatalom nélkül.

Tudta, teljességgel tisztában volt vele, de még mindig próbált varázsigéket mondani, és felemelte karjait a megfelelő mozdulatok elvégzéséhez, majd a levegőt csépelte haragjában. Azután elnézett kelet felé, szemét erőltetve próbálta meglátni a gályák evezőinek felvillanó csapásait, a vitorlákat a hajókon, melyek biztosan jönnek és megtorolják veszteségét, megmentik őt.

Ám csak ködöt látott a tengeren, mindenhol az öbölszájon túl. Ahogy figyelte, a köd a szeme láttára sötétedett és sűrűsödött, mászott tova a lassú hullámokon.

* * *

Ahogy a föld a nap felé fordítja orcája valamelyik felét, úgy kél nappal és éjszaka, ámde méhében nincs ily váltakozás. Medra az örök éjszaka mélyén járt. Erősen sántított, és nem bírta folytonosan megtartani a lidércfényt. Amikor az elhalt, mindig meg kellett állnia, le kellett ülnie és aludnia kellett. Az alvás sohasem volt egyenlő a halállal, ahogy ő gondolta és érezte. Felébredt, mindig dideregve, mindig kínok közt, mindig szomjasan, és amikor sikerült pislákoló fényt teremtenie, talpra állt és ment tovább. Aniebet sohasem látta, de tudta, hogy ott jár előtte. Őt követte. Időnként nagy barlangtermek jöttek, máskor tócsányi mozdulatlan állóvizek. Nem szívesen törte meg felszínük nyugalmát, de innia kellett. Úgy vélte, már régóta csak

egyre lejjebb és egyre mélyebbre hatol, mígnem elérte a leghosszabb víztócsát, és azután az út felfelé vezetett. Ettől kezdve néha Anieb követte őt. Egyszer-egyszer Medra a nevén szólította, de a nő nem válaszolt. A másik nevet a férfi nem volt képes kimondani, de sokszor gondolt a fákra, a fák gyökereire. A fák gyökereinek birodalmában járt. Meddig terjed az erdő? Ameddig az erdők húzódnak. Ameddig az életek, és olyan mélyre nyúlnak, mint a fák gyökerei. Ameddig a levelek árnyékai elérnek. A barlangban nem voltak árnyékok, csupán sötétség, és ő csak ment tovább, és ment tovább, mígnem meglátta Aniebet maga előtt. Látta szeme villanását, göndörödő haja felhőjét. A nő visszanézett rá egy pillanatig, azután oldalt fordult és könnyedén lefutott egy hosszú, meredek lejtőn, le a sötétségbe.

Ahol Medra megállt, már nem volt teljesen sötét. Arcát gyenge fuvallat simogatta. Messze előtte, halványan, apró fény derengett, de nem lidércfény volt. Elindult arrafelé. Régóta csúszott-mászott már a barlangokban, jobb lábát csak húzta, mert csípője nem bírta el a súlyát. Csak ment és ment. Megérezte az esti szél illatát, és meglátta az alkonyi eget egy fa levelein és ágain túl. Ívekbe görbült tölgyfagyökér alkotott barlangszájat a felszínen, nem nagyobbat, mint amin egy ember vagy egy nagyobbfajta borz átmászhatott. Átmászott. Ott hevert a fa gyökerei között, nézte, ahogy a fény elhalványodik, és egy-két csillag megjelenik a levelek között.

Ott talált rá Vizsla, mérföldekre a völgytől, nyugatra Szamoritól, a nagy Fahorn-erdő szélén.

— Megvagy hát — szólt az öreg lenézve a sáros, ernyedt testre. Azután hozzá tette: — Bár kissé későn. — Hangjában sajnálkozás csendült. Előregörnyedt, hogy megnézze, bírja-e vinni vagy vonszolni valamiképpen, és gyengén megérezte az élet melegét. — Szívós vagy — mormolta. — Akkor hát ébredj fel! Gyerünk, Vidra, ébredj!

Felismerte Vizslát, bár felülni és megszólalni nem tudott. Azt öreg levette köpönyegét és a fiú vállára terítette, végül megitatta őt a flaskájából. Azután lekuporodott Vidra mögött, hátát nekivetette a tölgy roppant törzsének, és egy ideig csak az erdőt bámulta. Kora délelőtt lehetett, meleg, a nyári napfény a zöld ezernyi árnyalatában szűrődött át a leveleken. Egy mókus perlekedett valahol a tölgy ágain, és egy szajkó válaszolt. Vizsla megvakargatta a nyakát és felsóhajtott.

— A mágus rossz nyomon jár, mint mindig — szólalt meg végül. — Szerinte már elindultál Kútfő-szigetre, és ott akar elkapni. Nem szóltam neki.

A férfira nézett, akit csak Vidraként ismert.

— Lementél oda, abba a lyukba, a vén mágushoz, ugye? Megtaláltad?

Medra bólintott.

— Hmn. — Vizsla megengedett magának egy rövid, morgó

nevetést. — Megtalálod, amit keresel, ugye? Akárcsak én. — Látta, hogy társa mennyire kimerült, és így folytatta: — Elviszlek innen. Hívok egy kocsist onnan lentről, a faluból, csak hadd szuszogjam ki magam. Na ide figyelj! Ne izgasd magad. Egyáltalán nem vadásztam rád ezekben az években, pedig Zsenge nagyon akarta a fejed. Ahogy annak idején Gelluk. Sajnálom, hogy a kezére adtalak. Gondolkodtam a dologról. Arról, amit akkor mondtam, hogy a fortélyos alakok összetartanak. És arról, hogy kinek dolgozunk. Nem láttam, hogy mennyi lehetőségem volt. És mivel rossz dolgot tettem veled, úgy gondoltam, hogy ha legközelebb találkozunk, akkor törlesztek valami szívességfélével, ha tudok. Mint egyik fürkész a másiknak, érted?

Vidra nehezen kapott levegőt. Vizsla a kezére tette kezét egy pillanatra, és ezt mondta: — Ne aggódj! — Azután felállt. — Pihenj jól! — kívánta őszintén.

Talált egy kocsist, aki elvitte őket Véghágóba. Vidra anyja és nővére beköltöztek a rokonokhoz, amíg újra felépítik leégett házukat. A fiút hitetlenkedő örömmel fogadták. Nem ismervén Vizsla kapcsolatát a hadúrral és mágusaival, úgy kezelték az öreget, mint maguk közül valót, a jó embert, aki az erdő szélén rátalált a félholt Vidrára, és hazahozta őt. Bölcs ember, mondogatta Vidra anyja, biztosan valami bölcs ember lehet. Elhalmozták, amivel csak tudták.

Vidra lassan gyógyult, lassan épült fel. A csontkovács megtett minden tőle telhetőt a sérült karral és csípővel, a bölcs asszony kenőcsöt kevert a sérülésekre, melyeket a csorba sziklák okoztak kezén, fején és térdein. Anyja pedig elhalmozta minden finomsággal, amit a kertekben és a bogyósokban talált, de ugyanolyan gyengén és nyomorékan hevert, ahogyan Vizsla odavitte. Elment a szíve, így mondta Véghágó bölcs asszonya. Valahová máshová, ahol félelem vagy bánat vagy szégyen emészti.

— Hova hát? — kérdezte Vizsla.

Hosszas hallgatás után Vidra így felelt: — Kútfő-szigetre.

— Ahová a jó öreg Zsenge ment a nagy flottával. Értem. Barátaid vannak ott. Nos, az egyik hajó biztosan visszatért, mert láttam egy fickót, lentebb az ivóban, aki azon szolgált. Megyek és megkérdezem. Kiderítem, hogy eljutottak-e egyáltalán a szigetig, és ott mi történt. Amit már most is tudok az annyi, hogy úgy tűnik, a jó öreg Zsenge késlekedik a hazatéréssel. Hmn, hmn — nevetett a saját élcén. — Késlekedik a hazatéréssel — ismételte és felkelt az ágy mellől. Vidrára nézett, akin nem volt sok néznivaló. — Pihenj jól! — köszönt el, és kiballagott.

Több napig távol maradt. Amikor visszatért, egy lóvontatta kocsin, úgy nézett ki, hogy Vidra nővére rohanvást vitte a hírt: — Vizsla csatát nyert vagy szerencsét fogott! Városi ló mögött ül városi kocsin, mint valami herceg!

De az asszony mögött már jött is Vizsla. — Nos — kezdte —, először is, amikor bementem a városba, felmentem a palotába, csak hogy meghallgassam a híreket, és hát mit látok ott? Látom a vén kalózkirályt a lábain állva, és parancsokat kiabál, ahogy régen is. Felállt! Már évek óta nem tudott felállni. Parancsokat kiabált! És egyikük azt csinálta, amit mondott, másikuk meg nem. Szóval el is jöttem onnan rögtön, mert az effajta helyzet veszélyes lehet, tudod, egy palotában. Azután elmentem a barátaimhoz, hogy megkérdezzem, merre lehet a jó öreg Zsenge, és hogy eljutott-e a flottája Kútfőre, visszajött-e már, meg minden. Úgy mondták, Zsengéről senki sem tud. Nem látták, meg nem is üzent. Majd én megtalálom, ezzel ugrattak, hmn. Tudják, hogy kedvelem a fickót. A hajókról meg annyit mondtak, hogy némelyikük visszatért, és a rajtuk szolgálók állítják, hogy sohasem jártak Kútfőn. Még csak nem is látták azt, pedig egyenesen arra hajóztak, amerre a térképek mutatják, de nem volt ott egy fia sziget sem. Aztán meg ott voltak néhányan az egyik nagy gályáról. Azt mondták, hogy amikor közel értek a helyhez, ahol a szigetnek kellett volna lennie, ködbe futottak, de olyan sűrűbe, mint a vizes rongy. A tenger vize is besűrűsödött, hogy az evezősök nem bírtak belecsapni, és egy napon meg egy éjszakán keresztül ottragadtak. Amikor kikeveredtek, nem találták a flotta többi hajóját, és a rabszolgák közel álltak a lázadáshoz, így a kapitány inkább hazavezényelte a hajót, amilyen gyorsan csak tudta. Egy másik, a vén *Viharfelhő*, ami valaha Eleresztett saját hajója volt, akkor futott be, amikor ott voltam. Beszéltem néhány rajta szolgáló fickóval. Azt mondták, hogy csak ködöt és zátonyokat találtak ott, ahol a szigetet gyanították, úgyhogy továbbúsztak délnek vagy hét másik hajóval, és összefutottak egy gázlóri flottával. Az ottani urak meghallhatták, hogy nagy flotta indult délnek, fosztogatva a partok mentén, merthogy nem is álltak meg kérdezősködni, hanem rögtön mágustüzet zúdítottak rájuk. Mellékük úsztak, hogy csáklyázzanak, ha tudnak, és a fickók szerint, akikkel beszéltem, még elmenekülni is csak kemény harc árán tudtak, és nem is sikerült mindenkinek. Ezalatt végig egy szót sem hallottak Zsenge felől, és az időjárás is csak annak a hajónak dolgozott rendesen, amelyiknek a fedélzetén szolgált egy-egy zsákos. Úgyhogy visszajöttek a Legbenső-tenger teljes hosszán, így mondta a fickó a *Viharfelhő*ről, szanaszét szóródva, mint a kutyafalka, vesztes marakodás után. Na, hogy tetszenek a hírek, amiket hoztam?

Vidra a könnyeivel küszködött; elrejtette arcát, mint egy kiskölyök. — Igen — válaszolt nagy nehezen —, köszönet érte.

— Gondoltam, hogy tetszenek majd. Eleresztettről szólva — folytatta Vizsla —, ki tudja! — Szipákolt és sóhajtott egyet. — Ha neki lennék, hát visszavonulnék — fejezte be. — Azt hiszem, magam is így teszek.

Vidrának sikerült visszanyernie az uralmat arca és hangja felett. Megtörölte szemét és orrát, megköszörülte torkát, majd így szólt: — Jó ötletnek tűnik. Gyere el Kútfőre. Biztonságosabb.

Úgy tűnik, elég nehéz megtalálni azt a helyet — válaszolta Vizsla.

Én megtalálom.

IV. Medra

Vénember állt meg ajtónk mellett,
Kinyitotta gazdagnak, szegénynek;
Kicsikből, nagyokból jött is a sokaság,
De kevés léphetett be Medra Kapuján.
Elfut a víz, messzire el,
Elfut a víz.

Vizsla Véghágóban maradt. Jól megélt fürkésztudományából, és a helyi ivót már korábban megkedvelte, ahogy Vidra anyjának vendégszeretetét is.

Ősz kezdetére Eleresztett már egy kötélen lógott a Megújult Palota egyik ablakában, és ott rothadt, miközben hat hadúr viszálykodott a királysága felett. A nagyszerű flotta hajói egymást kergették a szorosban, és a mágusok által felkorbácsolt tengereken.

De a *Reményteljes*, melyet az enyhelyi Kéz két ifjú varázslója hajtott és kormányzott, biztonságban levitte Medrát a Legbenső-tenger déli felére, Kútfő-szigetre.

Parázs a kikötőben várta. Sántán és lesoványodva sietett hozzá a mágus. Megfogták egymás kezét, de Medra nem bírt az asszony szemébe nézni. — Túl sok halál nyomja a szívem, Elehal.

— Jer velem a Ligetbe — válaszolta a nő.

Együtt mentek a fák közé, és ott is maradtak a tél beálltáig. A következő esztendőben építettek egy kis kunyhót a Ligetből kifutó Alkány-patak közelében, és nyaranta ott laktak.

A Nagy Házban dolgoztak és tanítottak. Végignézték, ahogy kőről-kőre felépül, és építői védelmező, megerősítő, békítő igéket rejtenek, minden kövébe. Végignézték, ahogy Kútfő uralma megszilárdul, bár sohasem lett oly szilárd, mint kívánták, és mindig valamely különbözőség okán kellett megerősíteni; merthogy mágusok jöttek más szigetekről, és emelkedtek ki az Iskola diákjai közül. Hatalommal, tudással és büszkeséggel bíró férfiak és nők, akik megesküdtek ugyan az összetartásra és a jó célok érdekében való cselekvésre, de mindegyikük a maga ösvényeit kívánta bejárni.

Megöregedvén Elehal belefáradt az Iskola kérdéseibe és problémáiba, s egyre inkább vonzották a fák, melyek közt egyedül járt, ment, ameddig a képzelet elér. Medra is a fák közötti ösvényeket rótta, de nem tudott olyan messzire eljutni, mint a nő, sántán nem követhette.

Parázs halála után a férfi egyedül lakott a kis házban, a Liget

közelében.

Egy őszi napon ellátogatott az Iskolába. A kerti kapun lépett be, amelyhez a Kútfő-hegy felőli ösvény vezet el. A kútfői Nagy Ház egyik furcsasága, hogy egyáltalán nem találsz rajta kaput vagy nagyszerű bejáratot. Az úgynevezett hátsó ajtón kell belépned, amely — bár szarvból faragták, keretét pedig egyetlen hatalmas sárkányfog alkotja, amire az Ezerlevelű Fa mását faragták — kívülről nem látszik többnek egyszerű ajtónál egy kopottas utácska végén; avagy bejuthatsz a kerti kapun át, amely a szokásos tölgyfából készült, egyszerű vasalattal. De elülső ajtót vagy kaput nem találsz.

Medra átvágott a termeken és kőfolyosókon a legbenső részhez, a márvánnyal kirakott szökőkutas udvarhoz, ahol az Elehal által ültetett fa már hatalmasra növekedett, ágain vöröslöttek a berkenyebogyók.

Meghallván, hogy náluk jár, Kútfő tanítói összegyűltek, a férfiak és nők, akik mesterségük mestereivé váltak. Mielőtt kiköltözött a Ligethez, Medra fürkészmesterként tartozott közéjük. Azóta egy fiatal nő tanította a művészetet, ugyanúgy, ahogyan az idős férfi tanította meg őneki.

— Azon gondolkodtam — kezdte mondandóját — hogy nyolcan vagytok. Ám a kilences jobb számnak tűnik. Hadd legyek újra mester, ha nektek is megfelel ez!

— S mihez kezdenél, Csér mester? — kérdezte az idéző, egy ősz hajú mágus Ilienről.

— Őrzöm az ajtót — válaszolta Medra. — Sántán amúgy sem tudok nagyon eltávolodni tőle. Öreg vagyok és sokat utaztam, talán tudni fogom, mit mondhatok az érkezőknek. Lévén fürkész, kifürkészhetem, hogy ki tartozik ide, s ki nem.

— Ez sok veszélytől óvna meg, és sok gondot levenne a vállunkról — jegyezte meg utódja.

— És hogyan fognál hozzá? — kérdezett újra az idéző.

— Megkérdem a nevüket — válaszolta Medra. Azután elmosolyodott. — Ha megmondják, akkor bejöhetnek. És amikor úgy vélik, hogy mindent kitanultak, újra kiléphetnek. Ha meg tudják mondani a nevemet.

Így lett hát. Élete hátralévő részében Medra őrizte a kútfői Nagy Ház ajtajait. A kerti kaput, amely a hegyre nyílt, sokáig Medra Kapujának nevezték még azután is, hogy a századok során oly sok dolog megváltozott, abban az épületben. És azóta Kútfő kilencedik mestere a kapu őrzője.

Véghágóban és az Onn-hegy lába körül fekvő falvakban, az asszonyok rejtélyes dalocskát énekelnek szövés és fonás közben, amelynek utolsó sora talán arról a férfiról szól, kit Vidrának és Csérnek és Medrának neveztek.

A három, mi soha nem lesz már:
Ragyogó Szoléa a hullámok felett,
Tengerben úszó sárkány,
S vízimadár, mi sírjában is röppent.

Feketerózsa és Gyémánt

Tengerészdal Nyugat-Enyhelyről

Hová szerelmem tart,
Oda tartok én is.
Amerre hajója úszik,
Arra úszom én is.
Együtt nevetünk,
S együtt sírunk majd,
Élek, ha ő él,
S vele halok, ha meghal.
Ahová szerelmem tart,
Oda tartok én is.
Amerre hajója úszik,
Arra úszom én is.

Enyhely-sziget nyugati részén, a tölgyes-gesztenyés erdőkkel borított dombok között fekszik egy városka, Tisztás. A helység egyik jómódú lakóját, egy kereskedőt, Arany néven ismerte a környék. Arany vette meg azt a fűrészmalmot, ahol a tölgypallókat vágják az enyhelyi Nagy Kapu és Déli Kapu hajóácsainak, és ő birtokolta a legnagyobb gesztenyés ligeteket. Övé volt a sok szekér és ő bérelte fel a kocsisokat, akik elszállították a pallót és a gesztenyét a dombokon túlra. Nagyon jól keresett a fákon, és mikor fia megszületett, felesége így szólt: — Nevezhetnénk Gesztenyének, vagy akár Tölgynek is. — De az apa csak ennyit mondott: — Gyémánt. — Merthogy a férfi szemében egyedül a gyémánt volt értékesebb az aranynál.

Így hát a kicsi Gyémánt Tisztás legelőkelőbb házában növekedett kövérkés, ragyogó tekintetű csecsemőből pirospozsgás, örömteli kisfiúvá. Hangja édes volt, éneklő, hallása kiváló, és szerette a zenét. Így hát Tulipán, az anyja, egyéb kedves nevek mellett Pacsirtának és Rigónak becézte, mert egyébiránt a Gyémántot sohasem kedvelte igazán. A fiúcska teledúdolta és dalolta a házat; utánzott minden dallamot, amint először meghallotta, és saját dallamokat talált ki, amikor nem hallott semmilyent. Anyja megkérte a bölcs asszonyt, Gubancot, hogy tanítsa meg neki az *Éa teremtésé*t és *Az ifjú király tetteit*, és a fiú tizenegy esztendősen már Naptérte főterén énekelte a *Téli ének*et a nyugati földek urának, aki birtokait körbejárva tett látogatást, a Tisztástól valamivel fentebb fekvő városban. Az uraság és az úrnő megdicsérték a fiú hangját, s gyémántos fedelű, pöttöm

aranydobozkával jutalmazták, amely kedves és díszes ajándék volt Gyémántnak és anyjának. De Arany mindig valamelyest türelmetlen maradt a dalolással és a bizsukkal szemben. — Vannak ennél fontosabb dolgok is, fiam — mondogatta. — És akadnak nagyobb nyeremények.

Gyémánt tudta, hogy apja az üzletre gondol — a favágókra, a fűrészelőkre, a malomra, a gesztenyeligetekre, a begyűjtőkre, a kocsisokra, a kocsikra —, munkákra és beszédekre és tervezésre, mindenféle bonyolult, felnőtt dologra. Sohasem érezte úgy, hogy sok köze lenne az ilyesmihez, hát akkor hogyan legyen legalább annyi köze hozzá, amennyit atyja elvár tőle? Talán majd megtudja, mire felnő, így gondolkodott.

De valójában Arany nem csupán az üzletre gondolt. Megfigyelt valamit a fiával kapcsolatban, amit, mondjuk így, nem igazán az üzleti ügyek mellé helyezett, hanem inkább föléjük, és ha meglátta, rendszerint lehunyta a szemét.

Eleinte úgy vélte, Gyémánt csak néhány trükkhöz ért, mint oly sok gyermek, s a többiekhez hasonlóan majd elveszti a mágikus ajándék ez apró szikráját. Kicsi fiú korában Arany maga is képes volt csillámlóvá tenni árnyékát. A családja mindig biztatta, hogy mutassa meg a trükköt a látogatóknak; így mire hét vagy nyolc esztendős lett, a dolog elvesztette csodálatosságát, és ő soha többé nem próbálkozott ilyesmivel.

Amikor látta Gyémántot lemenni egy lépcsőn úgy, hogy lába nem érintette a fokokat, előbb azt hitte, látása csalta meg. De néhány nap múltán újra látta gyermekét, ezúttal felfelé lebegett a lépcsőn, közel egyujjnyival a tölgyfa korlát felett. — Tudod ezt lefelé is? — kérdezte Arany, és Gyémánt így válaszolt: — Hát persze, ugyanúgy kell csinálni. — És lágyan lelebegett, mint felhő a délkeleti szélben.

— Hol tanultál te ilyesmit?

— Csak úgy kitaláltam — válaszolta a fiú, bizonytalanul. Nem tudta, apja mit fog szólni.

Arany nem dicsérte meg fiát, nem akarta önhitté vagy hiúvá tenni olyasvalami miatt, ami múló gyermeki ajándék is lehetett, akárcsak édesen csengő hangja. Már így is túl sok lesz a hűhó a dolog körül.

De egy esztendő múltán, vagy talán valamivel később meglátta fiát a hátsó kertben, játszótársával, Rózsával. A gyermekek egymással szemben ültek, összedugták fejüket és nevetgéltek. Valami különös vagy rejtélyes érzés hatására az apa megállt az ablaknál, és figyelni kezdte őket. Valami ugrált a két gyerek között, fel és le. Egy béka talán? Egy nagy szöcske? Kiment a kertbe, hogy közelebbről szemügyre vegye azt a valamit. Csendesen lépkedett, mert bár termetes ember volt, a kicsik nem hallották meg. Ami a két gyerek csupasz lábszárai között fel s le ugrándozott, az nem más volt, mint

egy kődarab. Amikor Gyémánt felemelte kezét, a kő felugrott, amikor megrázta kezét, a kő körözni kezdett, majd ha elernyesztette ujjait, a kő visszaesett a földre.

— Most te — szólt Gyémánt Rózsának, és a lány is megcsinálta ugyanazt, de a kő ekkor csupán megrebbent kissé. — Ó — suttogta a lány —, itt van az apukád.

— Ez nagyon érdekes játék — szólalt meg Arany.

— Gyémi találta ki — vágta rá Rózsa.

Arany nem kedvelte a lányt. Egyszerre volt szókimondó és távolságtartó, szeleburdi és félénk. Ráadásul leány volt, és egy évvel fiatalabb Gyémántnál, mi több, egy boszorkány kölke. Szerette volna, ha fia a vele egykorú, hasonszőrű fiúkkal játszik, Tisztás tiszteletre méltó családjainak gyermekeivel. Tulipán kitartóan „bölcs asszonynak" nevezte a boszorkányt, de egy boszorkány mindig csak boszorkány marad, és a lánya nem megfelelő társaság Gyémántnak. Ámbár mulattatta valamelyest, hogy a fia tanítja trükkökre a boszorkánygyereket.

— Tudsz még mást is? — kérdezte Gyémánttól.

— Furulyázni — válaszolt Gyémánt azonnal, és elővette zsebéből a kis hangszert, melyet anyjától kapott a tizenkettedik születésnapjára. Ajkaihoz emelte, ujjai táncoltak a lyukakon, és eljátszott egy kedves, ismerős dallamot a nyugati partról, „Hová szerelmem tart".

— Nagyon jó — mondta atyja. — De a síphoz nagyon sokan értenek, azt ugye tudod?

Gyémánt a játszótársára pillantott. A lány elfordította fejét, és lesütötte szemét.

— De én tényleg nagyon gyorsan megtanultam — válaszolta a fiú.

Arany mordult egyet, nem hatotta meg a dolog.

— Magától is játszik — jött Gyémánt újabb ötlete, és maga elé tartotta a sípot. Ujjai ismét táncba kezdtek a lyukakon, és a hangszer ismét megszólalt. Többször is hamisan szólt, és a végén hangja panaszosan magasra emelkedett. — Még nem tudom jól — mentegetőzött a fiú zavartan.

— Nagyon jó, nagyon jó — nyugtatta Arany. — Gyakorolj csak. — És otthagyta őket. Nem tudta, mit kellett volna mondania. Nem akarta arra biztatni fiát, hogy még több időt töltsön a zenével, vagy azzal a lánnyal. Már így is sokat töltött velük, és egyikük sem segít abban, hogy jusson valamire az életben. De az ajándéka, ez a letagadhatatlan ajándék — kőnek lebegtetése, sípnak megszólaltatása —, nos, nem lenne helyes sokat adni rá, de talán ellenezni sem szabad.

Arany szemében a pénz jelentette a hatalmat, de nem az egyetlen hatalmat. Elismert két másikat is, egy egyenlőt és egy nagyobbat. Az egyik a származás volt. Amikor a nyugati föld ura ellátogatott a

birtokára Tisztás közelében, Arany örömmel mutatta ki hűségét. Az uraság arra született, hogy kormányozzon és őrizze a békét, ahogy ő maga arra született, hogy üzlettel foglalkozzon és vagyont szerezzen. Mindenki a maga helyén és idejében, és mindenki — lett légyen bár nemes vagy közrendű — rászolgál a tiszteletre és megbecsülésre, ha jól és becsülettel végzi dolgát. Voltak persze kisebb urak is, akiket Arany bármikor megvehetett vagy eladhatott, kölcsön vehetett vagy adhatott. Nemesnek születettek, de nem szolgáltak rá sem a megbecsülésre, sem a hűségre. A születés hatalma és a pénz hatalma természetesen feltételes, és meg kell keresni, fenn kell tartani, máskülönben elvész.

De a gazdagokon és a nemeseken túl ott voltak azok, akiket hatalommal bíróknak neveztek: a mágusok. Az ő hatalmuk, bár kevéssé gyakorolják, teljes. Ők tartották kézben a régóta király nélkül tengődő Szigetvilág egészének sorsát.

Ha Gyémánt ilyesfajta hatalommal született, ha volt ilyen ajándéka, akkor Arany minden álma és terve, hogy üzletembert farag belőle, hogy maga mellé veszi és a segítségével kiterjeszti területét a Déli Kapuig, hogy felvásárolja a gesztenyés erdőket Resé felett — mindezen tervek szilánkokra hullottak. Elutazik Gyémánt (mint az anyja nagyapja) a kútfő-szigeti mágusiskolába? Dicsőséget szerez (ahogy az említett rokon tette) a családnak és uralkodni fog nemesen, közrendűn, mágusként folytatja a régens udvarában, az enyhelyi Nagy Kapuban? Arany maga is szinte lebegve sietett fel a lépcsőn, képzelete szárnyán repült.

De a fiúnak nem mondott semmit, ahogyan a fiú anyjának sem. Hallgatag ember volt, aki nem bízik holmi víziókban, amíg azok nem válnak megragadható lehetőségekké; s nője, bár kötelességtudó, szerető feleségnek, anyának és háziasszonynak ismerték, máris túl sokra tartotta Gyémánt tehetségét és képességeit. Emellett, mint minden nő, ő is hajlamos volt a babonára és a pletykára, s válogatás nélkül barátkozott. Az a lány, Rózsa is azért lógott annyit Gyémánttal, mert Tulipán felbiztatta az anyját, Gubancot, hogy gyakrabban tegyen náluk látogatást. Meg akar beszélni vele minden apró dolgot, ami kapcsolatos a fiukkal, és többet fecsegett már neki, mint amennyit bárkinek is tudnia kellene, Arany háztartásáról. Az ő dolgai nem tartoztak a boszorkányra, gondolta a férfi. Másrészről, Gubanc talán meg tudja mondani, hogy a fia mennyire ígéretes, van-e tehetsége a mágiához… De hamar elhessegette a gondolatot, hogy majd a banyát kérdi meg, vagy hogy bármivel kapcsolatosan kikéri a boszorkány véleményét, legkevésbé a fiával kapcsolatosan.

Végül úgy határozott, hogy vár még és figyel. Türelmes ember lévén, erős akarattal négy teljes esztendőn keresztül tett így, mígnem Gyémánt betöltötte a tizenhatot. Jól megtermett fiú lett, aki remekelt

a játékokban és a tanulmányokban, bár nem veszítette el arcának pirospozsgás színét és tekintetének gyermeki ragyogását, vagy akár kisfiús vidámságát. Nehezen vette tudomásul hangja elváltozását, amikor az édes szoprán dallamtalanná és rekedtessé lett. Arany reménykedett benne, hogy ez véget vet az éneklésnek, de a fiú továbbra is a vándorló muzsikusok, balladázók és hasonszőrűek körül lebzselt, és megtanult tőlük minden ostobaságot. Nem kereskedő fiának való élet ez, aki majd örökli atyja tulajdonát és malmait és üzletét, ezért Arany így szólt: — Az énekelgetésnek vége, fiam! Gondolkodj férfiként immáron!

Gyémánt a Kedves-patak forrásánál kapta igaz nevét, a Tisztás feletti dombok között. Bürök, a mágusként ismert nagy-nagybácsi jött fel Déli Kapuból, hogy nevet adományozzon az ifjúnak. És Bürök meghívást kapott a névadónapi ünnepségre is egy esztendővel később, egy nagy ünnepségre sörrel és étkekkel mindenkinek, és új ruhákkal, inggel, szoknyával vagy pantallóval minden gyereknek, ami régóta szokás volt Nyugat-Enyhelyen. És tánccal a zöld mezőn, egy meleg őszi estén. Gyémánt sok barátot tudott maga mellett, minden vele egykorú fiút a városkában, és minden leányt is. A fiatalok táncoltak, és némelyikük kicsit túl sok sört vett magához, de senki sem viselkedett túl illetlenül, így az este örömteli és emlékezetes maradt. A következő reggelen Arany újra elmondta fiának, hogy férfiként kellene gondolkodnia.

— Gondolkodtam ezen — Így válaszolt a fiú, rekedtes hangján.

— És?

— Nos, én… — kezdte Gyémánt, és belé ragadt a szó.

— Mindig arra számítottam, hogy bevehetlek majd a családi üzletbe — mondta Arany semleges hangon. Gyémánt nem válaszolt. — Van bármi ötleted, hogy mihez akarsz kezdeni az életeddel?

— Időnként.

— Beszéltél Bürök mesterrel?

Gyémánt habozott, mielőtt válaszolt volna: — Nem. — Kérdőn nézett atyjára.

— Viszont én beszéltem vele tegnap éjjel — folytatta Arany. — Elmondta, hogy vannak a természetnek bizonyos ajándékai, amelyeket nemcsak nehéz, de helytelen és veszélyes dolog visszafogni.

Gyémánt imént elsötétedett tekintetébe újra fény költözött.

— A mester szerint az ilyesfajta ajándék vagy tehetség kiműveletlenül nem csupán kárba vész, de igen veszélyes is lehet. A művészetet tanulni és gyakorolni kell, így mondta.

Gyémánt arca felragyogott.

— De azt is mondta, hogy a művészetet a maga kedvéért kell kitanulni és gyakorolni.

Gyémánt buzgón bólintott.

— Ha valódi ajándékkal bírsz, szokatlan képességgel, akkor mindez még inkább igaz. Egy boszorkány nem sok bajt okozhat a szerelmi bájitalaival, de — így mondta — még egy falusi varázslónak is vigyáznia kell, mert ha a művészetet csupán szükségletek kielégítésére használja, akkor elgyengül és kártékonnyá válik… Természetesen még egy varázslót is megfizetnek. És a mágusok, ahogy te is tudod, az urak mellett élnek, és megkapnak mindent, amit csak kívánnak.

Gyémánt feszülten figyelt, homlokát összeráncolta kicsit.

— Szóval, hogy egyszerűen és egyenesen fogalmazzak, ha rendelkezel ilyesféle ajándokkal, Gyémánt, akkor annak semmi haszna, legalábbis közvetlenül, az üzletünkre nézvést. A maga módján kell kiművelni és kézben tartani, kitanulni és gyakorolni. Csak ezután — ezt is ő mondta — tudják a tanítók megmondani, hogy mihez kezdj vele, és hogy miért jó ez neked. Vagy másoknak — tette még hozzá nyomatékosan.

Hosszú szünet következett.

— Elmondtam Bürök mesternek — folytatta ezután Arany —, hogy láttalak, amikor egy kézmozdulattal és egy szóval átváltoztattad egy madár faragott mását élő állattá, amely felröppent és énekelni kezdett. Láttalak fényt teremteni a puszta légben. Nem tudtad, hogy figyellek. Sokáig figyeltelek, és nem szóltam. Nem akartam, hogy túl sokat várj el a gyermeki játszadozástól. De most már úgy hiszem, igazi ajándokkal bírsz, talán nem is kicsinnyel. Amikor elmondtam Bürök mesternek, amiket láttam, ő is egyetértett. Azt mondta, el kellene menned Déli Kapuba, hogy mellette tanulj egy esztendeig, vagy még tovább akár.

— Tanuljak Bürök mester mellett? — kérdezett vissza Gyémánt, hangja fentebb emelkedett vagy fél oktávval.

— Ha te is úgy kívánod.

— Én, én… én sohasem gondoltam még erre. Gondolkodhatok rajta? Egy ideig — egy napig?

— Persze — válaszolta Arany, jólesett neki fia megfontoltsága. Azt hitte, Gyémánt azonnal elfogadja az ajánlatot, ami természetes is lett volna talán, de kínos az atyának, a bagolynak, aki talán sasfiókát nevelt.

A maga részéről Arany őszinte alázattal tekintett a mágiaművészetre, mint olyasvalamire, ami rajta kívül álló dolog — nem puszta játékszer, mint a zene vagy a mesemondás, hanem tömérdek lehetőséget rejtő gyakorlati üzlet, amelyhez az ő üzlete sohasem érhet fel. És emellett, bár ezt sohasem ismerte volna el, tartott is a mágusoktól. Valamelyest megvetette a vajákosokat trükkjeikkel és szemfényvesztéseikkel és érthetetlen makogásukkal együtt, de a mágusoktól titkon félt.

— Anya tudja már? — kérdezte Gyémánt.

— Megtudja, ha eljön az ideje. Neki nincs szerepe a döntésedben, Gyémánt. A nők mit sem tudnak ezekről a dolgokról, és semmit sem tudnak kezdeni vele. Egyedül kell választanod, mint egy férfinak. Megértetted? — Arany igen határozottan beszélt, ezt a helyzetet alkalmasnak találta arra, hogy elkezdje elválasztani az ifjút az anyjától. Egy lány legyen ragaszkodó, de egy fiúnak meg kell tanulnia elindulni. És Gyémánt elég határozottan bólintott, bár elgondolkodó arcot vágott. Az apa elégedett lehetett.

— Bürök mester elmondta, hogy — legalábbis szerinte — mire való, illetve miféle ajándékom vagy tehetségem lehet…?

Arany biztosította fiát, hogy igen, a mágus elmondta, hogy milyen ajándok látható. A fiú nagy megkönnyebbülést okozott neki a szerénységével. Félig-meddig tudatosan, rettegett az eshetőségtől, hogy Gyémánt félresöpri őt, eddig megszerzett hatalma bizonygatásával. Azzal a rejtélyes, kiszámíthatatlan és veszélyes hatalommal, amely mellett Arany minden vagyona, tudása és méltósága jelentéktelenné törpült.

— Köszönöm, apám! — szólt végül az ifjú. Arany megölelte és a dolgára indult, igen elégedetten gyermekével.

* * *

A füzesben volt a találkahelyük, a Kedves melletti ligetben, a kovácsműhely mögött, valamivel lentebb. Amikor Rózsa odaért, Gyémánt rögtön így fogadta: — Azt akarja, hogy tanuljak Bürök mester mellett! Most mit tegyek?

— A mágus mellett?

— Azt hiszi, hatalmas nagy tehetségem van. A mágiához.

— Ki hiszi?

— Az apám. Meglátta, amikor gyakoroltunk. De azt mondja, hogy Bürök szerint mellette kellene tanulnom, mert veszélyes lehet, ha nem teszem. Ó! — És Gyémánt a fejét fogta.

— De hát van tehetséged.

Az ifjú felnyögött, és a halántékát dörzsölgette. Régi játszóhelyük porában ült, egy mélyedésfélében a füzek között. Odahallatszott a patak csobogása, ahogy kavicsos medrében fut, és a kovács kalapácsolása fentebbről. A lány vele szemben ült le.

— Emlékezz, miket csináltál már! — mondta. — Nem tudtad volna megcsinálni, ha nincs tehetséged.

— Kicsiny tehetség — válaszolta Gyémánt közömbös hangon. —

Elég néhány trükkhöz.

— Honnan tudod?

Rózsát sötét bőrrel és göndör hajfelleggel áldotta meg a természet, emellett keskeny ajakkal és figyelmes tekintettel, komoly vonásokkal. Csupasz lába és keze poros lett, szoknyája és kabátkája gyalázatosan nézett ki. Formás, törékenynek tűnő ujjai piszkosak. Gombját vesztett felsője alatt ametiszt nyakláncot viselt. Anyja, Gubanc, jól megélt a gyógyításból, csontkovácsolásból és bábáskodásból, fürkészésből, főzetekből és altatókenőcsökből. Megtehette volna, hogy új ruhákba öltözteti lányát és saját magát, cipőt vesz és rendszeresen tisztálkodik, de úgy tűnt, nem érzi szükségét ilyesminek. És a háztartás gondos vezetése sem tartozott az érdeklődési körébe. Lányával többnyire főtt csirkén és sült tojáson éltek, minthogy sokszor baromfival fizették meg szolgáltatásait. Kétszobás házuk udvarán tyúkok és macskák keverték a bajt a vadonszerűvé növekedett növényzetben. Gubanc kedvelte a macskákat, a békákat és az ékszereket. Az ametiszt nyakláncot fizetségképpen kapta, amikor Arany főerdészének fia született, az ő segítségével. A boszorkány is teleaggatta magát karkötőkkel és bokaláncokkal, amelyek csillogtak és csörömpöltek, amikor türelmetlenül próbált valami varázslatfélét szőni. Időnként egy kismacska ült a vállára, és nem volt figyelmes anya. Rózsa számon is kérte rajta, már hétesztendősen: — Minek vagyok én neked, ha nem is kellek?

— Hogy tudnál segíteni a gyerekszülésben, ha neked nincs egy se? — válaszolta Gubanc.

— Csak gyakorlás voltam! — morgott a gyerek.

— Minden csak gyakorlás — felelte anyja. Egyébiránt Gubanc nem volt rossz természetű. Ritkán tett bármit is a lányáért, de sohasem bántotta, sohasem szidta meg, és megadta neki, amit kellett: ételt, saját békát, ametiszt nyakláncot, leckéket boszorkányságból. Új ruhákat is adott volna, ha Rózsa kéri, de ő sohasem szólt ezért. A lány már kisebb korában is tudott gondoskodni magáról; ez volt az egyik oka, hogy Gyémánt megszerette. A lány mellett megérezte a szabadság ízét. Nélküle csak akkor érezte ugyanazt, amikor zenét hallgatott, és maga is énekelt és zenélt.

— Van hozzá tehetségem — válaszolta az ifjú, és belekapaszkodott a saját hajába.

— Biztosan nem akarod megtartani a fejed? — kérdezte a lány.

— Tudom, hogy Szurok szerint is van…

— Persze, hogy van! És mit számít, hogy Szurok mit gondol? Már most is kilencszer jobban játszol, mint ő valaha.

Emiatt is nagyon szerette.

— Létezik mágus, aki zenél? — kérdezte a lányra nézve.

Rózsa eltűnődött. — Nem tudom.

— Én sem. Mórred és Elfáran énekeltek egymásnak, és ő mágus volt. Azt hiszem, van valami dalnokmester is Kútfőn, aki az énekeket és a történelmet tanítja. De arról még nem hallottam, hogy egy mágus zenész legyen.

— Nem látom be, miért ne lehetne. — Rózsa sohasem látta be, hogy valami nem lehetséges. Ismét egy dolog, amiért annyira szerette őt.

— Mindig úgy tűnt, hasonlók valamiképpen — mondta a fiú —, a mágia és a zene. A varázsigék és a hangok. Egy bizonyos szempontból mindenképpen egyformák.

— Gyakorlás — vágta rá Rózsa, meglehetősen savanyú arccal. — Tudom. — Egy kavicsot pöccintett Gyémánt felé, és a kis kődarab félúton pillangóvá változott. A fiú is kavicsot dobott a lány felé, és a két pillangó együtt libbent és játszadozott előttük egy percig, mielőtt újra kavicsként hullottak volna alá. Már számos ilyen változatát találták ki a régi kőemelgetős trükknek.

— Menned kellene, Gyémi — szólalt meg a lány. — Csak hogy kiderüljön.

— Tudom.

— Mi lenne, ha mágus lenne belőled! Ó! Képzeld el, mi mindent taníthatnál nekem! Alakváltást — átváltozhatunk bármivé. Lovakká! Medvékké!

— Vakondokká — vágta rá Gyémánt. — Valóban úgy érzem, legszívesebben elbújnék a föld alá. Mindig azt hittem, hogy ha megkapom a nevem, apa majd arra akar kitanítani, amivel ő foglalkozik. De esztendők óta figyelt már. Lehet, hogy végig ilyesmit forgatott a fejében. De mi van, ha lemegyek a városba és kiderül: a varázsláshoz még annyira sem értek, mint a számokhoz? Miért nem csinálhatom azt, amiről *tudom*, hogy értek hozzá?

— Akkor miért nem csinálod mindet? A mágiát és a zenét is, valahogyan. Számfejtőt bármikor bérelhetsz magadnak.

Amikor nevetett, a lány kicsiny arca felragyogott, keskeny ajkai elnyíltak, és szeme eltűnt egy hunyorításban.

— Ó, Feketerózsa! Szeretlek!

— Hát persze, hogy szeretsz. Jól is teszed. Máskülönben bűbájt mondanék rád.

Mindketten térdre emelkedtek, arcuk szinte összeért, megfogták egymás kezét. Apró csókokkal borították be egymás arcát. Ajkaival Rózsa simának érezte Gyémánt arcát, mint az érett szilvát, alig egy kicsinyt csiklandósnak az ajkak felett és az állon, ahol a fiú már rendszeresen borotválkozott. Ajkaival Gyémánt selymesnek érezte Rózsa arcát, alig egy kicsinyt érdesnek az egyik arccsontnál, ahol az imént megtörölte poros kezével. Közelebb húzódtak egymáshoz, hogy

mellkasuk is összeért, de a kezük még lent maradt oldalt. Csókolóztak.

— Feketerózsa — lehelte a fiú a lány fülébe a titkos nevet, melyen ő szólította.

A lány nem szólt semmit, csak melegen belelehelt a fiú fülébe, és ő felnyögött. Megszorította a lány kezét. Kicsit elhúzódtak egymástól.

Visszaültek a sarkukra, de nem engedték el egymás kezét.

— Ó, Gyémi! — szólalt meg a lány. — Szörnyű lesz nélküled.

— Nem megyek — jelentette ki Gyémánt. — Sehová. Soha.

* * *

De persze, mégiscsak lement Déli Kapuba, apja egyik kocsiján, melyet apja egyik kocsisa hajtott, és Bürök mellett ült az alkalmatosságon. Íratlan törvény, hogy az emberek általában azt teszik, amit a mágusok javasolnak nekik. És nem kis megtiszteltetés, ha egy mágus a tanítványának vagy segítőjének nevez valakit. Bürök, aki botját Kútfőn szerezte, már hozzászokott, hogy kisebb-nagyobb fiúk szülei keresik meg ez ügyben, és ha a gyermeknek volt ajándéka, hát tanította is. Kicsit kíváncsi is volt erre a fiúra, kinek vidám természete és jó modora valamiféle tartózkodást vagy önbizalom hiányt rejtett. Az apa gondolata volt, nem az ifjúé, hogy ajándéka lehet. Ez szokatlan, bár a vagyonosok közt talán mégsem annyira, mint a köznép köreiben. Mindenesetre már előlegként is jelentős tanulópénzt kapott aranyban és elefántcsontban. Ha a fiú tényleg mágusféle lehet, akkor szívesen pártfogásába veszi. Ha csupán — ahogy gyanította — gyermeki hajlamokról van szó, akkor hazaküldheti őt azzal, ami a tanulópénzből megmarad. Bürök becsületes, gerinces, humortalan mágustudós volt, és nem érdekelték holmi érzelmek vagy képzelgések. Az ő művészete a nevekkel volt kapcsolatos. — A művészet a nevekkel kezdődik és végződik — mondta, ami valóban igaz, ámbár a kezdet és a vég között számos más dolog is akad még.

Így történt hát, hogy Gyémánt az igék, szemfényvesztés, átváltoztatás vagy hasonló cifra trükkök — ahogy Bürök hívta az ilyesmit — megismerése helyett egy hosszúkás, keskeny szobában ült, az öreg város egy keskeny sikátora felett. Szavak hosszú-hosszú felsorolásait próbálta beírni emlékezetébe: a hatalom szavait a Teremtés Nyelvéből. Növények és növényi részek, állatok és állatok testrészei, szigetek és szigetek részei és hajók részei és az ember testének részei, mind megnevezve. A szavak sohasem álltak össze, sohasem alkottak mondatokat, csak felsorolásokat. Hosszú-hosszú

felsorolásokat.

Gyémánt elméje elkalandozott. A „szempilla” az Igaz Beszédben *siasa*, olvasta, és hirtelen szempillák pillangószárny-érintését érezte az arcán, sötét szempillákét. Csodálkozva nézett fel, nem tudta, mi érinthette meg. Később megpróbált visszaemlékezni a szóra, de nem bírta kimondani, csak állt némán.

— Emlékezet, emlékezet! — mondta Bürök. — A tehetség mit sem ér emlékezet nélkül! — Nem bánt durván a fiúval, de engedékenyen sem. Gyémántnak elképzelése sem volt arról, hogy milyen véleménnyel lehet róla Bürök, de gyanította, hogy nem túl jóval. A mágus időnként magával vitte, ha elhívták valamerre. Többnyire megerősítő varázsigéket kértek tőle házakra és hajókra, kutakat tisztított meg, és a városi tanácsban ült, ahol ritkán szólalt meg, de mindig figyelmesen hallgatta a többieket. Egy másik mágus, aki nem Kútfőn tanult ugyan, de kiváló tehetsége volt a gyógyításhoz, ő foglalkozott Déli Kapu betegeivel és a haldoklókkal. Bürök örömmel átadta e feladatokat. Csak a tanulásban lelte örömét, és amennyire Gyémánt megfigyelhette, nem igazán varázsolt. — Tartsd meg az egyensúlyt, ez a legfontosabb! — mondta a fiúnak. — Tudás, rend és uralom. — Ezeket a szavakat oly sokszor hangoztatta már, hogy dallammá álltak össze Gyémánt fejében, és újra meg újra elénekelték magukat: tudáááás, reeend és uralooom…

Amikor Gyémánt dallamot képzelt a nevek felsorolásához, sokkal gyorsabban meg tudta tanulni azokat. Ám a dallamok részévé váltak a neveknek, és a mágus kérésére inkább kiénekelte őket, oly tisztán — közben hangja újfent megerősödött, sötét tenorrá lett —, hogy Bürök arca rángani kezdett.

Mint tanítványtól, elvárták Gyémánttól, hogy a mestere mellett legyen. Vagy a nevek sorát tanulmányozza abban a hátsó szobában, ahol a mágus a tudáskönyveket és szókönyveket tartotta; vagy aludjon. Bürök ragaszkodott a korai fekvéshez és korai keléshez. De Gyémántnak itt is, ott is akadt egy-egy üres órája. Ilyenkor mindig kiment a kikötőbe, leült egy mólóra vagy lépcsőre, és Feketerózsára gondolt. Amint kilépett a házból és eltávolodott Bürök mestertől, rögtön Feketerózsa jutott eszébe. Csak rá gondolt, és nagyon keveset gondolt bármi vagy bárki mással. Ez egy kicsit meglepte. Úgy vélte, honvágya kell legyen, amikor anyjára gondol. Sokszor gondolt anyjára és mindig honvágya is volt, ahogy ott feküdt esténként az ágyon, csupasz és szűkös szobájában, egy tányér szűkös borsókása után — merthogy a mágus, legalábbis ez a mágus, nem élt olyan fényűzően, mint azt Arany képzelte. Éjjelente Gyémánt nem gondolt Feketerózsára. Anyja jutott eszébe, vagy a napfényes szobák és a meleg étel, vagy egy dallam, amit ilyenkor fejben gyakorolt egy képzelt hárfán, majd lassan álomba merült. Feketerózsa inkább csak

akkor jutott eszébe, amikor a kikötőben járt és bámulta az öböl vizét, a mólókat, a halászhajókat, csak amikor kint járt és eltávolodott Büröktől és a házától.

Így hát szabad órái úgy teltek meg örömmel, mintha a lánnyal találkozott volna. Mindig is szerette őt, bár azt még nem fogta fel, hogy mindenkinél és mindennél jobban szerette. Amikor vele volt, még ott a kikötőben is, amikor csak rágondolt, akkor élt igazán. Bürök mester házában és jelenlétében sohasem érezte teljesen élőnek magát, inkább egy kicsit talán halottnak. Nem teljesen halottnak, de egy kicsit igen.

Néha, valamelyik mólólépcsőn ülve, ahol a piszkos öbölvíz körbenyaldosta az alatta lévő fokokat, ahol a sirályok rikoltozása és a rakodómunkások kiáltásai vékony és félszeg muzsikát szőttek a légbe, lehunyta szemét és szerelmét oly tisztán, oly közel látta, hogy úgy érezte, ha kinyújtja kezét, megérintheti. Ha kinyújtotta kezét, csak gondolatban, ugyanúgy, mint amikor fejben hárfázott, valóban mintha megérintette volna. Kezében érezte a lány kezét, arcán érezte arcát, melegen-hidegen, selymesen-érdesen, ajkain ajkait. Képzeletében szólt is a lányhoz, és Rózsa válaszolt, a saját hangján, nevén szólította, azon a rekedtes-nőies hangján.

De amikor visszament a házhoz Déli Kapu utcáin, mindig elveszítette a lány képét. Megesküdött, hogy megőrzi, megtartja gondolataiban, vagy este újra rágondol, de a kép elhalványodott. Mire kinyitotta Bürök mester házának ajtaját, addigra mindig nevek sorát citálta halkan, vagy azon gondolkodott, mi lehet a vacsora, minthogy szinte mindig éhes maradt. Amíg nem lett egy szabad órája és nem rohanhatott vissza a kikötőbe, addig nem bírt a lányra gondolni.

Talán ez okból érezte úgy, hogy azokban az órákban valóban találkozik vele, és ezekért az órákért élt, nem is tudván, mire vár, míg cipőtalpa nem érintette a kövezetet, míg a kikötő látványa nem került elébe. Azután visszaemlékezett mindarra, amire érdemes volt emlékeznie.

Elmúlt a tél és a tavasz kezdeti hidege, majd a késő tavasz felmelegedésével együtt levél érkezett anyjától, egy kocsis hozta. Gyémánt elolvasta, azután megmutatta Bürök mesternek, mondván: — Anyám kérdi, hogy otthon tölthetnék-e egy hónapot ezen a nyáron?

— Valószínűleg nem — válaszolta a mágus, és azután, mintha csak akkor vette volna észre Gyémánt jelenlétét, letette a tollat és így folytatta: — Meg kell kérdeznem, fiatalember, hogy kívánod-e mellettem folytatni tanulmányaidat?

Gyémántnak ötlete sem volt, hogy mit kellett volna mondania erre. Eszébe sem jutott, hogy ez esetleg az ő döntésétől függhet. — Gondolod, mester, hogy maradnom kellene? — kérdezett vissza végül.

— Valószínűleg nem.

Gyémánt megkönnyebbülést várt, feloldozást, de ehelyett elutasítást és szégyent érzett.

— Bocsáss meg, mester! — mondta, de a hangjában méltóság zengett, épp elég, hogy a másik felpillantson rá.

— Elmehetsz Kútfőre — szólt Bürök.

— Kútfőre?

A fiú csodálkozó tekintete zavarta a mágust, bár Gyémántot ismerve tudta, hogy nem kellene zavartatnia magát. A mágusok inkább a túlzott önbizalmat szokták meg, fajtájuk ifjaitól. A szerénységet későbbre várják, ha eljő egyáltalán. — Igen, Kútfőt mondtam. — Bürök hangjából kihallatszott, hogy nincs hozzászokva az ismétléshez. És azután, mivel ez a fiú, ez az elkényeztetett, holdkóros fiú, akinek sohasem fog benőni a feje lágya, szótlan türelmességével megszerettette magát, Bürök, megsajnálta és még hozzátette: — Elmehetsz Kútfőre vagy kereshetsz egy mágust, aki megtanítja neked, amit kell. Természetesen az is kell, amit én tanítok. Szükséged lesz a nevekre. A művészet a nevekkel kezdődik és végződik. Ámde az ajándékod másféle. Gyenge az emlékezeted a szavakhoz, szorgalmasan meg kell erősítened. Az azonban nyilvánvaló, hogy vannak bizonyos képességeid, amelyeknek kiművelésre és fegyelmezett gyakorlásra van szüksége. Minthogy én a nevekhez értek, így neked valaki más segíthet ebben. — A szerénység szerénységet szül, még ott is, ahol nem várná az ember. — Ha elmégy Kútfőre, akkor küldök veled egy levelet, és felhívom rád az idéző-mester figyelmét.

— Ó — csodálkozott tovább Gyémánt. Az idézőmester művészete minden mágikus tudomány közül talán a legrejtélyesebb és legveszélyesebb.

— Talán tévedek, persze — folytatta Bürök száraz, fénytelen hangon. — Lehet, hogy a mintázatokhoz van tehetséged. Vagy talán az egyszerű átváltoztatáshoz és elvarázsoláshoz. Nem vagyok bizonyos benne.

— De te… Én éppen…

— Ó, igen. Szokatlanul lassú vagy, fiatalember, képességeid kimutatásában. — Gyémánt lemerevedett kissé a nyers hangnemtől.

— Azt hittem, a zenéhez van tehetségem — jegyezte meg.

Bürök egy legyintéssel elhessegette a dolgot. — Az igaz művészetről beszélek — mondta. — És egyenes leszek. Tanácsolom, írj a szüleidnek — én is írhatok nekik —, és közöld, hogy elutazol a kútfői iskolába, ha így döntesz; vagy Nagy Kapuba, ha Csökönyös mester maga mellé vesz, mert szerintem hajlana rá, ha én javaslom. Azt viszont kifejezetten nem tanácsolom, hogy hazalátogass. A család és a barátok kötelékei pont azok, amelyektől meg kell szabadulnod.

Most, ha eddig nem sikerült.

— A mágusoknak nincs családja?

Bürök örömmel látta, hogy mégiscsak akad egy kis tűz a fiúban. — Ők egymást tekintik családtagoknak — válaszolta.

— És nincsenek barátaik?

— Összebarátkozhatnak. Mondtam én olyat, hogy ez az élet könnyebb? — Rövid szünet. Bürök egyenesen Gyémántra nézett. — Volt valami lány.

Tekintetük találkozott egy pillanatra, de Gyémánt lesütötte szemét és nem válaszolt.

— Apád mondta. Egy boszorkány lánya, gyermekkori játszótárs. Atyád úgy véli, varázslatokat tanítottál neki.

— Ő tanított engem.

Bürök bólintott. — Ez érthető, gyermekek között. De most már lehetetlen. Érted, miért?

— Nem — válaszolta Gyémánt.

— Ülj le! — kérte Bürök. Egy hosszú pillanat múltán Gyémánt megmozdult, és elfoglalta a mágussal szemben lévő, magas támlájú széket.

— Itt megvédhetlek, ahogyan eddig is tettem. Kútfőn szintúgy biztonságban lehetsz. Ott maguk a falak… De ha hazalátogatsz, akkor neked kell megvédelmezned magad. És ez nehéz egy ifjúnak, igazán nehéz feladat — egy még megacélozatlan akarat próbája, amelyben az igaz cél sem segít, hisz az elme még nem látja azt. Nyomatékosan javaslom, hogy ne kockáztass. Írj a szüleidnek, és menj el Nagy Kapuba vagy Kútfőre. Az éves taníttatásod díjának felét visszaadom, elég lesz az alapvető kiadásokra.

Gyémánt egyenesen és csendben ült. Az utóbbi időben termete majdnem elérte az apjáét, és külseje nagyon is férfiassá vált, bár továbbra is őrizte fiatalosságát.

— Hogy érted azt, Bürök mester, hogy megvédelmeztél?

— Úgy, ahogyan magamat is védelmezem — válaszolt a mágus, és ingerlékeny hangon folytatta: — Az alku, fiam. A hatalom, amit fel kell adnunk a hatalomért. Túllépünk a létezés alacsonyabb állapotain. Bizonyára te is tudod, hogy a hatalom minden igaz embere szüzességet fogad.

Hosszabb csend borult rájuk. Végül Gyémánt törte meg: — Szóval vigyáztál… hogy…

— Természetesen. Ez hozzátartozik a tanítói felelősségemhez.

Gyémánt bólintott. — Köszönöm, mester! — szólt és felállt. — Bocsáss meg — folytatta —, de gondolkodnom kell.

— Hová mégy?

— Le a vízhez.

— Jobb lenne, ha itt maradnál.

— Itt nem tudok tisztán gondolkodni.

Bürök tudhatta éppen, hogy miről volt szó, de miután elmondta a fiúnak, hogy a továbbiakban nem ő lesz a mestere, nem akarta paranccsal visszatartani. — Igaz ajándékkal bírsz, Essiri — szólalt meg a fiú igaz nevét használva, melyet ő adott neki a Kedves-patak forrásánál, s mely az Öreg Beszédben fűzfát jelentett. — Nem sikerült teljesen felismernem. Úgy hiszem, még te sem ismered teljesen. Vigyázz vele! Ha rosszul használunk egy ajándékot, vagy elzárkózunk a használatától, az nagy veszteséghez, vagy nagy ártalomhoz vezethet.

Gyémánt bólintott, szenvedőn, bűnbánón, lázadástól mentesen, merev mozdulattal.

— Menj hát! — engedte el a mágus, és Gyémánt kiment.

Később Bürök megtudta, hogy sohasem kellett volna engednie a fiút kilépni a házból. Alábecsülte Gyémánt akaraterejét, avagy ama varázslat erejét, amelyet a lány jelentett a fiú számára. Beszélgetésük reggel esett meg, Bürök pedig visszatért az ősi rontás tanulmányozásához, amihez épp megjegyzéseket írt. Vacsoraidőig nem is gondolt újra tanítványával, s míg meg nem ette egyedül a szegényes eledelt, addig nem is ismerte be, hogy a fiú valószínűleg elszökött.

Bürök utálta a kisebb művészeteket, s még inkább utálta, ha alkalmazásukhoz kellett folyamodnia. Ezért nem szőtt fürkészvarázst, mint bármelyik varázsló tette volna. Nem is szólította Gyémántot semmiféle módon. Dühös volt, talán sértett is. Jót akart a fiúnak és felajánlotta, hogy ír az idézőnek az érdekében, azután még aznap, Gyémánt elbukott az első jellempróbán. — Üvegből van — mormolta maga elé a mágus. Ez a gyengesége legalább bebizonyította, hogy nem veszélyes. Néhány tehetségnek nem szabad hagyni, hogy elvaduljon, de ez az ifjú nem kívánt ártani, messze állt tőle a rossz szándék. Nem voltak céljai. — Gerinctelen — mondta Bürök a csendes háznak. — Másszon csak haza az anyjához!

Azért még sajgott a szíve, hogy Gyémánt egyetlen szó, köszönet vagy bocsánatkérés nélkül hagyta ott. Ennyit a jó modorról, gondolta.

* * *

Amikor elfútta a lámpát és lefeküdt, a boszorkány lánya bagolyszót hallott, azt a halk, folyékony hu-hu-hút, ami miatt az emberek elnevezték az állatot nevetőbagolynak. Fájó szívvel hallgatta a huhogást. Ez volt a jelük nyári éjjeleken, amikor kilopakodtak, hogy találkozzanak a fűzfaligetben, lent a Kedves partján. Már nem gondolt a fiúra éjjelente. A hosszú téli estéken mindig küldött neki valamit.

Megtanulta anyja küldővarázsát és tudta, hogy ez igazi varázslat. Elküldte Gyémántnak az érintését, a hangját a nevével, újra és újra. Üzenetei csak ürességgel és csenddel találkoztak. A semmiben tapogatózott. Kizárták. A fiú nem hallhatta meg.

Többször is előfordult, mindig hirtelen és nappal, hogy néhány percig közel érezte magához, mintha ott lett volna a fejében, és mintha kezét kinyújtva megérinthette volna. Ám éjjelente csak Gyémánt hiányát érezte, a tiltást. Már hónapok óta meg sem próbálta elérni, de szívét még kínozta a bánatos vágy.

— Hu-hu-hú — szólalt meg újra a bagoly az ablak alatt, azután még hozzátette suttogva: — Feketerózsa! — A lány bánata meglepetésbe csapott át, kiugrott az ágyból, és szélesre tárta a spalettákat.

— Gyere ki! — suttogta Gyémánt, egy árny a csillagfényben.

— Anyám nincs itthon. Gyere be! — És rohant az ajtóhoz.

Szorosan, keményen megölelték egymást, egy ideig úgy is maradtak csendben. Gyémánt úgy érezte, mintha a jövőjét ölelné, az életét, az egész életét tartaná karjaiban.

Végül a lány mozdult meg először, megcsókolta a fiú arcát és azt suttogta: — Hiányoztál, hiányoztál, hiányoztál. Meddig maradhatsz?

— Ameddig akarok.

A lány kézen fogta és bevezette. Gyémánt kicsit mindig vonakodott belépni a boszorkányházba, az átható szagú, rendetlen helyre, amelyet vastagon megült a női titok, a boszorkányság rejtélye. Nagyon különbözött a saját tiszta otthonától, még inkább a mágus házának rideg egyszerűségétől. Megborzongott, mint ló a hajópallón; ahogy ott állt, túl magas volt a gyógynövényfüzéres szarufákhoz. Egyenes tartású, magasra nőtt férfi volt, és megviselt is, negyven mérföldet gyalogolt, úgy tizenhat órán át, s közben egy falatot sem evett.

— Hol van anyád? — kérdezte suttogva.

— A vén Páfrány mellett ül. Délután halt meg az öregasszony, anya mellette virraszt egész éjjel. De hogy jutottál ide?

— Gyalogoltam.

— A mágus megengedte, hogy hazalátogass?

— Elszöktem.

— Elszöktél! Miért?

— Hogy megtarthassalak.

A lányra nézett, az élettel teli, tüzes, sötét arcra a vad hajfelhőben. Csak egy vékony ingruhát viselt, s a fiú meglátta melleinek végtelenül érzéki és lágy ívét. Újra magához húzta, és bár a lány is megölelte, rögtön utána kicsit mereven el is húzódott.

— Hogy megtarts? — ismételte. — Egész télen úgy tűnt, nem nagyon zavar, hogy elveszítesz. Akkor most mi vett rá, hogy

visszagyere?

— El akart küldeni Kútfőre.

— Kútfőre? — bámult rá a lány. — Kútfőre, Gyémi? Akkor tényleg lehet valamilyen ajándékod — varázsló lehettél volna!?

Megdöbbentő volt hallani, hogy Rózsa Bürök oldalán áll.

— A varázslókat semmibe veszi. Úgy értette, hogy mágus lehetnék. Hogy mágiával foglalkozhatnék. Nemcsak boszorkánysággal.

— Ó, értem már — mondta Rózsa egy hosszú pillanat múltán. — De nem értem, miért kellett elszöknöd.

Elengedték egymás kezét.

— Hát nem érted? — Elkeserítette a lány értetlensége, mert ő maga sem értette igazán. — Egy mágusnak semmi dolga a nőkkel. A boszorkányokkal. Ilyesmivel.

— Ó, tudom. Ennek felette állnak.

— Nem, nem állnak felette…

— De igen. Fogadok, hogy el kellett felejtened minden varázslatot, amit tanítottam. Ugye?

— Az nem ugyanaz…

— Valóban nem. Nem a nemes művészet. Nem az Igaz Beszéd. Egy mágus nem piszkíthatja be ajkait köznapi szavakkal. „Gyenge, mint a női mágia, hasztalan, mint a női mágia.” Gondolod, hogy nem tudom, mi a szavuk járása? Szóval miért jöttél vissza?

— Hogy lássalak.

— Minek?

— Ezt meg hogy érted?

— Sohasem küldtél semmit, és nem hagytad, hogy én küldjek neked, mindvégig, amíg távol voltál. Azt hittem, csak ki kell várnom, míg végül belefáradsz a máguskodásba. Hát, én meg belefáradtam a várakozásba. — A lány hangja alig hallhatóan, nyers suttogásként szólt.

— Valaki forgolódik körülötted — mondta Gyémánt. Még mindig nem hitte el, hogy a lány csak úgy ellene fordulhat. — Ki környékezett meg?

— Nem rád tartozik, ha igen! Elmehetsz, hátat fordíthatsz nekem! A mágusoknak semmi köze a dolgaimhoz, meg az anyám dolgaihoz se. Hát akkor én se akarok tőled semmit, soha. Menj!

Éhesen, csalódottan, értetlenül, Gyémánt a lány felé nyúlt, hogy újra megölelje, hogy teste beszéljen helyette, megismételve azt az első, forró ölelést, amelyben benne volt minden együtt töltött nap és év, mi több, egész eddigi életük. Hirtelen két lépéssel hátrébb találta magát, kezei szúrtak, füle csengett, szeme káprázott. Rózsa tekintete villámokat szórt, ujjai közül szikrák pattantak ki, ahogy ökölbe szorította kezét. — Meg ne próbáld még egyszer! — suttogta a lány.

— Attól te sose félj! — motyogta Gyémánt, sarkon fordult és

kiment. Félmaroknyi szárított zsálya akadt a hajába, és vékony ösvényt húzott utána a légben.

* * *

Az éjszakát a régi találkahelyen töltötte, a füzesben. Eleinte még remélte, hogy a lány eljön, de nem jött, és a fiú hamarosan elaludt a fáradtságtól. Együtt ébredt a nap első, hideg sugaraival. Felült és gondolkodni kezdett. Az életéről gondolkodott a hűvös fényben. Más volt minden, mint aminek régebben hitte. Lement a forráshoz, amelyben nevét kapta. Ivott, megmosta kezét és arcát, próbálta rendbe szedni külsejét, amennyire csak lehetett, azután visszament a városkába, fel az előkelő házhoz, apja házához.

Az első örömkiáltások és ölelések után a szolgák és anyja leültették, egyenesen a reggelizőasztal mellé. Így került meleg étel a gyomrába, és ezzel együtt némi fagyos bátorság a szívébe, mire visszatért az apja, aki már reggeli előtt kiment, hogy utánanézzen egy kocsikaravánnak, amelyet Nagy Kapu felé kívánt elindítani.

— Fiam! — összeérintették arcukat. — Hát Bürök mester adott egy kis szabadidőt?

— Nem, apám. Eljöttem.

Arany csak bámult, azután telerakta tányérját és leült. — Eljöttél — visszhangozta.

— Igen, apám. Úgy döntöttem, nem kívánok mágus lenni.

— Hmm — hümmögött Arany, megrágva a dolgot és az ételt. — Szóval úgy döntöttél, hogy eljössz. Teljesen a te döntésed volt? A mester rád hagyta?

— Teljesen az én döntésem volt, de nem kértem a beleegyezését.

Arany nagyon lassan rágott, tekintete az asztalon. Gyémánt akkor látta apját ilyennek, amikor egy erdész jelentette, hogy a gesztenyés liget fáit megtámadta valami betegség, és amikor rájött, hogy egy öszvérkereskedő becsapta.

— Azt akarta, hogy menjek el a kútfői iskolába, és tanuljak az idézőmester mellett. Ő odaküldött volna, én döntöttem másképpen.

Némi idő elteltével Arany megkérdezte, még mindig az asztal lapját szemlélve: — Miért?

— Nem ilyen életet szeretnék.

Újabb hallgatással telített szünet. Arany a feleségére nézett, aki az ablak mellett állt, és csendben figyelt. Azután a fiához fordult. Arcán a harag, a csalódottság, a zavarodottság és a tisztelet keveréke lassan helyet adott valami egyszerűbb kifejezésnek, egy szinte bűnrészes

hunyorításnak. — Értem — mondta. — És milyen életet szeretnél?

Csend, ezúttal valamivel rövidebb. — Ilyent — válaszolta végül Gyémánt. Hangja színtelen volt. Nem nézett sem anyjára, sem apjára.

— Hah! — kiáltott fel Arany. — Jól van hát! Azt kell mondjam, örülök ennek, fiam. — Betömött egy darab húsos pitét, de folytatta: — Máguskodni, Kútfőre menni, meg minden, sohasem tűnt komoly dolognak, nem igazán. És ha te elmégy, akkor nem is tudom, mi értelme ennek az egésznek. Tudod, az üzletnek. De ha itt vagy, akkor érdemes csinálni. Érdemes. Jól van hát! De idefigyelj! Csak úgy elszaladtál a mágustól? Vagy tudta, hogy eljössz?

— Nem. Majd írok neki — válaszolta Gyémánt új, színtelen hangján.

— Nem lesz dühös? Azt mondják, a mágusok türelme kevés. Csupa büszke népség.

— Dühös lehet már most is — felelte a fiú — de nem fog tenni semmit.

Így is lett. És Arany legnagyobb csodálatára, Bürök mester visszaküldte a tanulópénz kínos alapossággal kiszámolt kétötödét. A csomagot Arany egyik kocsisa szállította le, aki egy rakomány gerendát vitt Déli Kapuba, és a pénz mellett egy Gyémántnak szóló írás is volt. Ennyi állt benne: „Az igaz művészethez egyszerű szív kell.” Az összehajtogatott papiroson a fűzfa archik írásjele állt címzésként, és aláírásképpen Bürök a saját rúnáját rajzolta oda, amely egyszerre jelentett bürökfát és szenvedést.

Gyémánt saját napos szobájában ült az emeleten, kényelmes ágyán, hallgatta anyja dúdolását, ahogy tett-vett a házban. Kezében tartotta a mágus levelét, és újraolvasta a sorokat. Nézegette a két rúnát. Az a kihűlt és lomha elme, amely azon a reggelen született, ott a füzesben, elfogadta és megértette a leckét. Nincs mágia. Soha többé. Sohasem csinálta szívvel-lélekkel. Csak játéknak tekintette, közös játéknak Feketerózsával. Hagyta elmenni, kicsusszanni elméjéből az Igaz Beszéd szavait, elfeledte a neveket is, amelyeket a mágus házában tanult, bár felismerte a bennük rejlő szépséget és hatalmat. Az nem az ő nyelve volt.

A saját nyelvét csak ővele bírta beszélni. És őt elveszítette, hagyta elveszni. A hamis szívnek nincs igaz beszéde. Már csak a kötelesség nyelvén tudott megszólalni: beszerzés és eladás, kiadás és bevétel, haszon és veszteség.

És ezen túl csak a semmi maradt. Voltak szemfényvesztések, kis varázslatok, pillangóvá változott kavicsok, fából faragott madarak, melyek élő szárnyakon röppentek egy vagy két percig. De valójában sohasem volt választása. Csak egy út maradt nyitva előtte.

* * *

Arany mérhetetlenül boldog volt, de még csak nem is tudott erről. — A vénember visszakapta a drágakövét — mondta a kocsis az erdésznek. — Édes az öröme, mint a friss vaj — válaszolt amaz. Arany nem vette észre, hogy mennyire kedves lett hirtelen mindenkivel, de azt felfedezte, milyen édes az élet. Megvette a ligetet Resé felett, nem a legjobb áron, az bizonyos, de legalább nem a Keleti Dombban lakó vén Lentigally szerezte meg. Gyémánt dolgozhat vele, mert még sok munka kellett, hogy az ottani termelés rendesen beinduljon. A gesztenyefák között jópár fenyő is állt, amelyeket ki kellett vágni, el kellett adni árbocrúdnak, gerendának és széldeszkának, majd gesztenyecserjéket kellett ültetni a helyükre. Idővel olyan tiszta lehet, mint a Nagy Liget, a gesztenyés királyság szíve. Idővel, persze. A tölgy és a gesztenye nem növekszik éjszaka, mint az éger és a fűz. De idejük az volt. Most már jutott idejük mindenre. A fiú alig lépett a tizenhetedik esztendejébe, és ő maga is csak a negyvenötödiket taposta. Ereje teljében van. Néha öregnek érezte magát, de akkor elhessegette a gondolatot, mint valami képtelen badarságot. Igenis ereje teljében van. A legidősebb fákat, amelyek túl öregek már, ki kell vágni a fenyőkkel együtt. Bútoranyagnak még jók lesznek.

— Nos-nos — mondogatta feleségének, elég gyakran —, újfent kivirágoztunk? Visszakaptad a szemed fényét, mi? Nincs több búslakodás?

És Tulipán mosolyogva megsimogatta férje kezét.

Egyszer azonban a mosolygó egyetértés helyett így szólt: — Örülök, hogy visszajött, de… — És Arany nem hallotta meg a többit. Az anyák arra születtek, hogy aggódjanak a gyermekeikért, és a nők arra születtek, hogy soha ne legyenek elégedettek. Nem látta értelmét, hogy meghallgassa az aggályoskodó litániát, amely mindig újra és újra előkerült Tulipán életében. Persze, hogy úgy véli, a kereskedőélet nem elég jó az ő fiának. Talán még az sem lenne elég jó, ha ő lenne Enyhely királya.

— Talál magának egy hozzávaló lányt — válaszolta Arany, bármit is mondott az imént felesége —, és akkor majd összeszedi magát. Mágusok közt élt, tudod, milyenek azok, és ez visszavetette kissé. De ne aggódj, majd rendbe jön. Gyémánt tudja, hogy mit akar.

— Remélem — Tulipán csak ennyit szólt.

— Legalább nem ólálkodik a boszorkánylány körül — folytatta Arany. — Annak vége. — Később jutott eszébe, hogy egy ideje a felesége sem látogatta meg a boszorkányt. Évekig olyan bizalmasan voltak, mint a tolvajok, minden figyelmeztetése ellenére, és mostanában Gubanc egyáltalán nem jött a ház közelébe. Még ugratta

is ezzel feleségét. Látta, amikor a nő csombormentával és kutyatejjel hintette be a ládákat és az összehajtott ruhákat a molyok elleni védekezésképpen, és így szólt: — Nem kellene elhívnod vén barátnédat, azt a bölcs asszonyt, hogy elátkozza neked a dögöket? Vagy már nem vagytok annyira jóban?

— Nem — felelte felesége halk, színtelen hangon. — Már nem vagyunk.

— És ez újabb jó hír a háznál! — vágta rá Arany vigyorogva. — Amúgy is, mi lesz abból a lányból? Úgy hallottam, valami zsonglőrrel állt össze.

— Egy zenésszel — helyesbített Tulipán. — Múlt nyáron.

* * *

— Névadónapi mulatság — örvendezett Arany. — A játék, a zene és a tánc ideje, fiam! Tizenkilenc lettél. Ünnepeld hát meg!

— Keleti Dombba kell mennem, Kén öszvéreivel.

— Nemnemnem. Kén egyedül is elintézi, amit kell. Maradj csak itthon, és ünnepelj! Keményen dolgozol, kell a pihenés. Felbérelünk egy egész zenekart! Ki a legjobb a környéken? Szurok és a társasága?

— Nem akarok mulatságot rendezni, apám — válaszolta Gyémánt és felállt. Nyújtózkodás helyett megrázta magát, mint egy ló. Már nagyobb volt, mint Arany, és e magasság miatt, hirtelen mozdulatai ijesztőek voltak. — El kell mennem Keleti Dombba — fejezte be a beszélgetést és kiment.

— Mi lehet vele? — tette fel Arany a költőinek szánt kérdést feleségének. Korántsem költői válaszképpen, a nő nem szólt semmit.

Miután Arany a dolgára indult, Tulipán a számvevőszobában talált rá fiára, épp a főkönyvet lapozgatta. A nő a papírra pillantott. Nevek és számok hosszú-hosszú oszlopai álltak rajta, adósságok, hitelek, haszon és költség tételei.

— Gyémi! — szólította meg, s az ifjú felnézett. Arca még mindig kerek volt, megőrzött valamennyit gyermeki színéből is, bár csontjai erősödtek, és tekintetében búskomorság ült.

— Nem akartam megbántani apa érzéseit.

— Ha ünnepséget akar, biztosan megrendezi. — Hangjuk hasonló volt, magas fekvésű, de sötét színezetű és halk, visszafogott. A nő leült egy székre fia mellé, a magas asztalhoz.

— De én nem szeretném — erősködött az ifjú. Megállt, de azután mégis folytatta: — Valóban nem akarok semmiféle táncmulatságot.

— Mindig megszerezte, amit akart — mondta Tulipán szárazon,

de gyengéden.

— Nem érdekel.

— Tudom.

— Az a baj…

— A zene a te bajod — vágott közbe anyja.

Gyémánt bólintott.

— Nincs értelme, fiam — folytatta Tulipán, hangja hirtelen szenvedéllyel telt meg —, *semmi* értelme, hogy mindent feladj, amit szeretsz!

Az ifjú megfogta anyja kezét és megcsókolta, ahogy ott ültek egymás mellett.

— Ezek a dolgok nem keverednek egymással — válaszolta. — Keveredniük kellene, de nem teszik. Erre jöttem rá. Amikor otthagytam a mágust, azt hittem, bármi lehet belőlem. Tudod — mágus, zenész, apa fia, Rózsa szerelme… De ez így nem működik. Ezek a dolgok nem keverednek egymással.

— Dehogynem — ellenkezett az anyja. — Minden összefügg mindennel. Minden összekuszálódik.

— Talán így van, a nőknek. De én… az én szívem nem lehet hamis.

— Hamis? A tiéd? Feladtad a mágusléletet, mert tudtad, hogy előbb-utóbb elárulnád.

A szavak láthatóan megrendítették a fiút, és nem is tagadta.

— De miért? — kérdezte Tulipán. — Miért adod fel a zenét?

— Ide egyszerű szív kell. Nem hárfázhatok, miközben az öszvértenyésztővel alkudozom. Nem írhatok balladát a számokról, melyek azt mutatják, hogy mennyit kell fizetnünk a gesztenyeszedőknek, ha nem akarjuk, hogy Lentigally elcsábítsa őket! — Hangja már remegett kicsit a zaklatottságtól, s tekintetében harag telepedett a szomorúság helyébe.

— Hát elvarázsoltad magad — jegyezte meg az anyja —, ahogy az a mágus is annak idején. Elvarázsoltad magad, hogy biztonságban lehess. Hogy megmaradj az öszvértenyésztők és a gesztenyeszedők, meg hasonlók mellett! — Egyik öklével az asztalon heverő főkönyvre csapott, amelyben tömött, közömbös oszlopokat alkottak a nevek és a számok. — Csendet varázsoltál magadra — tette még hozzá.

Hosszas hallgatás után a fiatal férfi megkérdezte: — Mi mást tehettem volna?

— Nem tudom, kedvesem. Nem akarom, hogy hallgass. Szeretem, hogy apád ilyen boldog és büszke rád. De nem bírom elviselni, hogy boldogtalannak és alázatosnak látlak! Nem tudom. Talán igazad van. Talán egy férfi mindig csak egyvalamivel foglalkozhat. Nekem mégis hiányzik az éneked.

Tulipán könnyezett. Összeölelkeztek, s az anya megsimogatta fia

sűrű, fényes haját, bocsánatot kért őszinteségéért, és újra összeölelkeztek. Az ifjú elmondta, hogy az övé a legkedvesebb anya a világon, azután Tulipán kiment. De az ajtóból még visszafordult és így szólt: — Hagyd, hogy megrendezze, Gyémi! És neked is szabad örülnöd az életnek.

— Úgy lesz — válaszolta az ifjú, hogy kedvére tegyen.

* * *

Arany rendelte a sört, az ételt és a tűzijátékot, de a zenészek kiválasztását Gyémánt vállalta magára.

— Hát persze, hogy hozom az egész társaságot — válaszolta Szurok a felkérésre. — Az ilyen zsíros lehetőséget nem szabad elmulasztani! Apád ünnepségeire eljön a sziget nyugati felének minden kóbor muzsikusa.

— Megmondhatod nekik, hogy csak ti kaptok fizetséget.

— Ó, eljönnek ők a megtiszteltetés miatt is — felelte a hárfás, a negyven körül járó, magas, hosszú állkapcsú, kancsal figura. — Talán te is beállsz mellénk? Volt hozzá kezed, mielőtt pénzcsinálással kezdtél foglalkozni. És a hangod sem lesz rossz, ha dolgozol rajta egy kicsit.

— Kétlem — válaszolta Gyémánt.

— Az a lány, akivel annyira együtt voltál, a boszorkány Rózsája, most Dolgossal mászkál. Ők is biztosan ott lesznek.

— Akkor várlak — fejezte be gyorsan Gyémánt.

— Túl nemes és előkelő mostanában, hogy beszélgessen egy kicsit — morgott hangosan Szurok. — Én tanítottam hárfázni. De mi az a gazdag embernek?

* * *

Szurok csípős szavai még sokáig kísérték, és az állítólagos mulatság súlya olyannyira nyomta lelkét, hogy az étvágya is elment. Egy ideig még abban is reménykedett, hogy megbetegszik, és ki kell hagynia az egészet. De a nevezetes nap eljött, és Gyémántnak sem volt értelmes kifogása. Nem olyan feltűnően, elhivatottan vagy hevesen, mint apja, de megjelent és táncolt és mosolygott. Minden gyermekkori barátja eljött, úgy tűnt, egyik felük hozzáment a másik felükhöz, de a

flört még szokásban maradt, és csinos lányok vették körbe. Tetemes mennyiséget ivott Bütyök főzőmester kiváló seréből, és úgy gondolta, el bírja viselni a zenét, ha maga is táncol, nevetgél és beszélget tánc közben. Így hát táncolt a széplányokkal, akik kézről-kézre adták, és amikor elfogytak, elölről kezdték.

Arany nagy ünnepe is volt ez; táncteret ácsoltatott a ház melletti zöld rétre, és sátrat állíttatott az öregeknek, ahol ehettek, ihattak és pletykálkodhattak. Új ruhákat vett a gyerekeknek, és zsonglőröket és bábosokat hívatott, némelyiküket bérelte, mások jöttek maguktól, hogy összeszedjék, ami csurranhat-cseppenhet, legalább ingyen sörből, ha rézből nem is. Arrafelé minden mulatság odavonzotta a vándormutatványosokat és kóbor zenészeket; így éltek, és bár nem hívták, mégis szívesen fogadták őket. Egy búgó hangú meseénekes búgó hangú duda kíséretében dalolta el *A sárkányvitézek tettei*t. A nagy tölgy alatt a dombtetőn, kis embercsoport gyűlt köré. Amikor Szurok hárfás, sípos, violás és dobos társasága szünetet tartott egy lélegzet és egy korty erejéig, helyükbe rögtön másik banda ugrott. — Hé, ezek Dolgosék! — kiáltott fel az egyik széplány Gyémánt mellett. — Ők a legjobbak!

Dolgos, egy világos bőrű, feltűnően öltözködő fickó, páros fuvolán játszott. Társaságában egy violás, egy csörgődobos és Rózsa szerepelt, aki síppal egészítette ki a többieket. Előbb egy dobbantós, gyors és tiszta muzsikát játszottak el, néhány táncosnak talán túl gyors is volt. Gyémánt és partnere végig bent maradtak, és az emberek éljeneztek és tapsoltak, amikor befejezték a táncot, izzadva és lihegve. — Sört! — mordult fel Gyémánt, és ifjak, fiúk és lányok örvénye ragadta el zajos nevetgélés és csevegés közepette.

Hallotta, hogy mögötte megszólal a következő dallam, de csak a viola magában, erőteljesen és szomorúan, egy tenor kíséretében; „Hová szerelmem tart."

Egyetlen húzással ledöntött egy korsó sört, és a lányok körötte mind nyakának hatalmas izmait figyelték, ahogy nyelés közben megfeszültek. A többiek nevetgéltek és csevegtek, és Gyémánt egész testében megrázkódott, ahogy a legyektől zargatott ló rázza meg magát. Így szólt: — Ó! Nem…! — Elrohant az éjszakában a lámpások mögé, amelyek a serfőző bódéja körül lógtak. — Hová megy? — kérdezte az egyik, mire egy másik: — Visszajön majd! — És tovább nevetgéltek és csevegtek.

A dallam véget ért. — Feketerózsa — szólt az ifjú a lány mögött, a sötétben. Rózsa odafordult és ránézett. Fejük egy magasságban volt, a lány keresztbe tett lábbal ült a tánctér szélén, Gyémánt a füvön térdelt.

— Gyere a füzesbe! — kérte.

Rózsa nem válaszolt. Dolgos őt nézte, azután ajkaihoz emelte a

fuvolát. A csörgődobos hármas ütemet koppantott hangszerén, és már bele is fogtak egy matróztáncba.

Mikor a lány újra körülnézett, Gyémánt már nem volt ott.

Egy órán belül Szurok és társai újra zenélni kezdtek. Hálátlanul a tervezettnél hosszabbra nyúlt pihenőért és a több sörért, Gyémánt félbeszakította a zenét és a táncot. Hangosan odakiáltott Dolgosnak, hogy takarodjon el.

— Na, itt van már a hárfapöcögtető — válaszolta a fuvolás. Szurok megsértődött, az emberek egyikhez vagy másikhoz pártoltak, és amíg a vita rövid, de heves csúcsára hágott, Rózsa az erszényébe tette sípját, és elosont a tömeg mögött.

A mulatság lámpásaitól távolabb sötét volt, de a lány ismerte az utat. A fiú ott várta. A fűzfák sokat növekedtek az utóbbi két évben. Csupán kis ülőhely maradt a zuhatagszerű zöld lombok között.

Ismét zene szólt, távolian, haloványan, a szél halk zúgásán és a patak csobogásán keresztül.

— Mit akarsz, Gyémánt?

— Beszélgetni.

Csupán hangok és árnyak álltak egymással szemben.

— Legyen — szólt a lány.

— Meg akartalak kérni, hogy szökj el velem — kezdte az ifjú.

— Mikor?

— Akkor. Amikor vitatkoztunk. Mindent rosszul mondtam. Azt hittem… — Hosszú szünet. — Azt hittem, el tudnék szökni. Veled. És zenélni. Abból élni meg. Együtt. Ezt akartam mondani.

— De nem mondtad.

— Tudom. Mindent rosszul mondtam. Mindent rosszul csináltam. Mindent elárultam. A mágiát. És a zenét is. És téged is.

— Én megvagyok — válaszolta a lány.

— Biztos?

— Nem vagyok igazán jó sípos, de nem is játszom rosszul. Amit te nem tanítottál meg, azt kiegészítem varázslattal, ha kell. És a többiek is rendben vannak. Dolgos nem olyan rossz fickó, mint amilyennek látszik. Senki sem próbál megkörnyékezni. Remekül megélünk. A teleket anyámmal töltöm és segítek neki. Szóval, megvagyok. És veled mi van, Gyémi?

— Minden rossz.

A lány mondott volna valamit, de inkább hallgatott.

— Bár gyerekek lennénk még! — folytatta az ifjú. — Most már…

— Mi változott?

— Rossz döntést hoztam.

— Egyszer? — kérdezett rá Rózsa. — Vagy kétszer is?

— Kétszer.

— A harmadik már bölcsesség.

Egy ideig egyikük sem szólalt meg. A lány épp csak kivehette Gyémánt körvonalait a lombok fekete árnyai közt. — Nagyra nőttél — mondta. — Tudsz még fényt csinálni, Gyémi? Látni akarlak.

A fiú a fejét rázta.

— Ez volt az egyetlen, amit te meg tudtál csinálni és én nem. És sohasem tanítottad meg.

— Nem tudtam, hogyan csinálom — válaszolta Gyémánt. — Néha sikerült, néha nem.

— És az a mágus Déli Kapuban nem tanította meg, hogyan kell csinálni, hogy mindig sikerüljön?

— Csak neveket tanított.

— És most miért nem tudod?

— Lemondtam róla, Feketerózsa. Ha folytattam volna, nem csinálhattam volna semmi mást. Inkább nem folytattam. Ehhez egyszerű és egyenes szív kell.

— Nem értem, miért — mondta a lány. — Anyám kikúrálja a lázat, megkönnyíti a szülést és megtalál egy elvesztett gyűrűt, és talán ez még mind semmi ahhoz képest, amire a mágusok és a sárkányvitézek képesek, de mégsem teljesen semmi. És semmit sem adott fel érte. Még attól sem veszített el semmit, hogy engem világra hozott. Éppen azért szült meg, hogy tudja, hogyan kell szülni! Csak mert megtanítottál zenélni, talán le kellett volna mondanom a varázslatainkról? Most is elbánok egy lázzal. Miért kéne lemondanod az egyik dologról, hogy csinálhasd a másikat?

— Apám — kezdte Gyémánt, azután elhallgatott, és felnevetett. — Nem férnek meg egymás mellett. A pénz és a zene.

— Az apa és a boszorkánylány — jegyezte meg Rózsa.

Újra csend telepedett közéjük. Csak a füzek levelei susogtak serényen.

— Visszajönnél hozzám? — kérdezte Gyémánt. — Visszajönnél és élnél velem és hozzám jönnél, Feketerózsa?

— Az apád házában nem, Gyémi.

— Bárhol. Szökjünk meg.

— De a zene nélkül nem kaphatsz meg.

— És a zenét sem nélküled.

— Igen — válaszolta a lány.

— Dolgosnak nem kell egy hárfás?

Rózsa tűnődött egy kicsit, azután elkacagta magát. — Talán bevenne még egy sípost — felelte végül.

— Egyáltalán nem gyakoroltam, mióta elmentem — jegyezte meg az ifjú. — De a zene mindig a fejemben volt, ahogy te is… — A lány Gyémánt felé nyúlt. Letérdeltek egymással szemben, a fűzfaágak a hajukat súrolták. Csókot váltottak, előbb csak bátortalanul.

* * *

A Gyémánt távozását követő esztendőkben Arany több pénzt csinált, mint előtte bármikor. Minden alku hasznot hozott. Mintha maga a jószerencse fogadta volna kegyébe a férfit. Roppant vagyonos emberré vált.

Fiának nem bocsátott meg. Boldog megkönnyebbülést hozott volna, de Arany nem engedett. Hogy Gyémánt így elment, szó nélkül, a névadónapja éjjelén, és éppen azzal a boszorkánylánnyal, befejezetlenül hagyva minden elkezdett becsületes munkát, hogy csavargó muzsikusnak, fillérekért danászó és pengető és vigyorgó hárfásnak álljon — Arany számára csak szégyent és kínt és haragot okozott ezzel. Tragédiának élte meg.

Tulipán sokáig osztozott férje érzéseiben, minthogy csak akkor láthatta fiát, ha hazudott a férjének, amit viszont nem könnyen tett meg. Elsírta magát, ha arra gondolt, hogy Gyémánt éhes, és eleinte nehezen tudott elaludni esténként. Az ősz hideg éjjelei újabb bánatra adtak okot. De ahogy az idő haladt előre, és többször is hallotta az embereket úgy beszélni Gyémántról, mintha legalább Nyugat-Enyhely legédesebb hangú énekese lenne, avagy nagyurak előtt hárfázna a Kardtoronyban, bánata egyre enyhült. És egyszer, amikor Arany lement Déli Kapuba, Gubanccal együtt szamaras kordéra kaptak és elkocsiztak Keleti Dombba, meghallgatták Gyémántot, ahogy elénekli *Az elveszett királynő dalá*t, miközben Rózsa ott ült mellette, és Tulipán a térdén ringatta a kis Tulipánt. És ha e történet befejezése nem is boldog, mindenesetre örömteli, ennél többet pedig ritkán kap az ember.

A Föld csontjai

Ismét esett, és Re Albi mágusát erősen kísértette a gondolat, hogy elmond egy időjárásvarázst, csak egy egészen kicsinyke kis igét, amellyel elküldené az esőt a hegy másik oldalára. Sajogtak a csontjai. A nap után sajogtak, így hívták, hogy bújjon elő, süssön keresztül bőrén és húsán, szárítsa ki inait a sok eső után. Természetesen, kínoldó varázst is ismert, de az csak elrejtette a fájdalmat egy időre. Ami őt bántotta, arra nem volt gyógyír. Az öreg csontoknak napsütés kellett. A mágus csendesen álldogált háza ajtajában, a sötét belső és az eső-csapkodta nyílt tér között, és visszafogta varázsolhatnékját. Egyszerre volt dühös magára, mert visszafogta magát, és mert vissza volt fogva.

Már sohasem szitkozódott — a hatalommal bírók nem igazán szitkozódtak, nem volt biztonságos dolog —, de egy köhentő morgás kíséretében megköszörülte torkát, mint valami medve. Egyetlen pillanattal később mennydörgés gurult le a Gont-hegy felhők közé rejtett magasabb lejtőiről, visszhangot vert északon és délen, majd elhalt a köd borította erdők mélyén.

— Jó jel — gondolta Illő. Hamarosan elál majd az eső. Fejére húzta csuklyáját és kiment az esőbe, hogy megetesse a csirkéket.

Benézett a tyúkólba, talált három tojást. Vörös Kalóz épp kotlott. A tojásai már majdnem kipattantak. Viszont az atkák egyfolytában zaklatták és elhanyagoltnak, kimerültnek tűnt. Illő elmormolt néhány szót az atkák ellen, és emlékeztette magát, hogy ki kell takarítania a tyúkülőkast, amint a kiscsirkék kikeltek. Azután kiment a baromfiudvarra, ahol Barna Kalóz és Szürke és Kamáslis és Őszinte és Király tanácsot ültek az eresz alatt, néha halk, házsártos megjegyzést téve az esőre.

— Délre elál — szólt oda a mágus a szárnyasoknak. Megetette őket, és visszaballagott a házba a három tojással. Gyerekkorában szeretett a sárban mászkálni. Eszébe jutott, mennyire élvezte a cuppogós-hűvös anyagot, ahogy elborítja lábujjait. Még mindig szeretett mezítláb járni, de a sarat már nem kedvelte annyira, mint régen; főként ragadóssága miatt, mert utálta, hogy meg kell törölnie a lábát, mielőtt belép a házba. Amikor még döngölt padlója volt, ez nem számított annyira, de utóbb fapadlót kapott, mint valami úr vagy gazdag kereskedő vagy főmágus. Hogy távol tartsa a talaj hidegét a csontjaitól. Nem is a saját ötlete volt. Csendes jött fel Gonti Kapuból a múlt tavasszal, hogy fapadlót fektessen az öreg házba. Még vitatkoztak is a dolog miatt. Persze, tudhatná már, ennyi idő után, hogy Csendessel hiába vitázik.

— A puszta földön járok már hetvenöt esztendeje — morgolódott

Illő. — Még néhány év nem árthat meg nagyon!

Természetesen, Csendes erre nem válaszolt; hagyta a levegőben lógni a mágus szavait, hogy kicsengjen belőlük bolondságuk.

— A földet könnyebb tisztán tartani — védekezett tovább Illő, tudván, hogy már veszített. Való igaz, a keményre döngölt agyagpadlót csak felsepred, azután itt és ott behinted egy kis vízzel, hogy a maradék por ne szállhasson fel. Mégis butaságnak hangzott az egész.

— Ki fogja lefektetni azt a padlót? — kérdezte azután, merő aggályoskodásból.

Csendes csak bólintott, magára értette.

Tény, hogy a férfi elsőrendű munkásnak számított: ácsolt, bútorokat készített, falat rakott, tetőt fedett. Már régebben bizonyított, amikor még Illő tanítványaként élt a mágus házában, és tenyere még nem puhult fel, Gonti Kapu módos polgárai között. A lapokat Hatodik fűrészmalmából hozta, Re Albiból, Anyó ökrös kordéján. Lefektette a padlót és másnap fényesre csiszolta, míg az öreg növényeket gyűjtött odafent, a Lápos tónál. Mire Illő hazaért, addigra úgy csillogott, mint maga a sötét tófelszín. — Meg kell mosnom a lábam, mindig, mielőtt bejövök — morgolódott a mágus, és nagyon óvatosan lépett rá. A fa sima volt és kényelmes, mint a puha cipőtalp. — Szatén — jegyezte meg. — Ezt nem csinálhattad meg egyetlen nap alatt! Biztosan rámondtál egy vagy két varázslatot. Falusi kunyhó palotapadlattal. Hát, legalább jól néz majd ki, ha jön a tél, és a tűz fénye megcsillan rajta! Vagy szőnyeget is szereznem kell rá? Valami gyapjúfélét aranyrojttal, mi?

Csendes csak mosolygott. Elégedett volt magával.

Néhány esztendővel korábban jött el Illő kunyhójához. Azaz mégsem, húsz vagy huszonöt éve is lehetett az már. Jó ideje. Igazán kisfiús volt; hosszú lábakkal, kócos fejjel, kerek arccal. Összeszorított száj, tiszta tekintet. — Mit akarsz? — kérdezte tőle a mágus jól tudván, mit akart: amit minden kisfiú akart. Akarattal nem nézett bele abba a tiszta tekintetbe. Illő jó tanító volt, a legjobb Gonton, és ezt tudta is. De már belefáradt a tanításba, nem akart újabb inast láb alatt. És veszélyt érzett.

— Tanulni — suttogta a fiú.

— Menj el Kútfőre! — válaszolta a mágus. A fiú cipőt és jóféle bőringet viselt. Biztosan össze tudta volna szedni valahonnan a hajóútra valót.

— Már voltam.

Erre Illő végignézett rajta. Se köpeny, se bot.

— Megbuktál? Elküldtek? Elszöktél?

A fiú fejrázással felelt minden kérdésre. Lesütötte szemét, száját is megint összeszorította. Csak állt ott, erőt gyűjtött, csendben

szenvedett. Nagy levegőt vett, egyenesen a mágus szemébe nézett.

— A mesterségemet itt lelem meg, Gonton — válaszolta, még mindig alig hangosabban a suttogásnál. — Az én mesterem Helész.

A mágus, akinek igaz neve Helész volt és ugyanolyan nyugodtan állt, mint eddig, mereven szemezett a fiúval, míg végül az utóbbi félrenézett.

A csendben Illő a fiú nevét kereste, és két dolgot látott egyszerre: egy fenyőtobozt és a Zárt Száj rúnáját. Még tovább kutatva, mint hangot hallotta meg elméjében a nevet; de nem mondta ki.

— Belefáradtam a tanításba és a beszédbe — válaszolta. — Csak csendet kívánok. Így megfelel?

A fiú bólintott egyet.

— Akkor nekem Csendes leszel — folytatta a mágus. — Alhatsz a beugróban a nyugati ablak alatt. A fáskamrában van egy régi szalmamatrac. Szellőztesd ki. Ne hozd be vele az egereket. — És ezután elsétált a Bukófal felé, dühösen a fiúra, hogy jött, és magára is, hogy engedte maradni; de nem a harag nyomta igazán a szívét. Hosszúkat lépett — akkoriban ez még ment —, tűrte a tengeri szél rohamait, és a reggeli nap sugarai még épp csak kibukkantak a hegy roppant tömege mögül. Kútfő mágusaira gondolt, a mágiaművészet mestereire, a rejtélyek és a hatalom tudóira. Túl sok volt nekik a fiú, talán? Akkor nekem is túl sok lesz, ezt gondolta és elmosolyodott. Békés ember volt, de nem bánta, ha néha adódik egy kis veszély.

Megállt és érezte a talajt a talpa alatt. Mezítláb volt, mint általában. Kútfői diákként még ő is cipőt viselt. De azután hazajött Gontra, Re Albiba, mágusbottal a kezében, és rögtön lerúgta cipőjét. Megállt és csak arra figyelt, milyen érzés újra csupasz talppal érezni a nyers földet és a köveket a szirt tetejére vezető ösvényen, a sziklatömeget az ösvény alatt, és a sziget gyökerét mélyen, az örök sötétségben. A vizek alatti sötétségben, ahol minden sziget gyökere összeér és eggyé válik. Így mondta Buzgó, a tanítója, és így mondták a kútfői mesterek is. De ez akkor is az ő szigete maradt, az ő sziklája, az ő ösvényének pora. Mágiája innen nőtt ki. „A mesterségemet itt lelem meg," ezt mondta a fiú, de a lényeg mélyebben rejlett holmi mesterségnél. Ez talán olyasmi, amit megtaníthat neki: azt, ami mélyebben rejlik a mesterségnél. Ezt ő maga is itt tanulta meg Gonton, még mielőtt Kútfőre ment.

És a fiúnak bottal kellett volna jönnie. Miért engedte el Nemmeziz bot nélkül, üres kézzel, mint valami inast vagy vajákost? Az ilyen hatalomnak nem kellene figyelmeztetés, irányítás nélkül kikerülnie a világba.

— A tanítómnak sem volt botja — gondolkodott tovább Illő. — A fiú talán tőlem akar egyet? Gonti tölgyet egy gonti mágus kezéből? Hát, ha kiérdemli, kap tőlem egyet. Ha zárva tartja a száját. És

ráhagyom a tudáskönyveimet is.

Ha ki tudja takarítani a tyúkólat és megérti *Danemer glosszái*t, és zárva tartja a száját.

Az új tanítvány kitakarította a tyúkólat és megkapálta a babot, megtanulta *Danemer glosszái*nak értelmezési módját, emellett az *Angládi arkánum*ot is forgatta, és mindvégig zárva tartotta a száját. Csak figyelt. Hallgatta, amit Illő mondott; néha Illő gondolatait hallgatta. Megtette, amit a mágus elvárt tőle, és azt is, amiről Illő nem tudta, hogy elvárja. Ajándéka messze túlmutatott Illő irányításán, de ezzel együtt mégis jól tette, hogy Re Albiba ment, és ezt mindketten tudták.

Eközben Illőnek apák és fiúk jutottak eszébe időnként. Ő maga vitában állt apjával, egy fürkészvarázslóval, mert Buzgót választotta mentorának. Apja azt üvöltötte, hogy Buzgó tanítványa nem az ő fia többé, ettől kezdve haragot táplált és engeszteletlen halt meg.

A mágus látott már fiatal férfiakat sírva fakadni, amikor megszületett első fiuk. Látott már szegényeket, akik egy esztendőnyi keresetet ajánlottak fel a boszorkányoknak az egészséges fiú ígéretéért, és látott egy gazdag embert, aki megérintve aranycicomás pólyába fektetett babájának arcát így szólt: — Én halhatatlanságom! Látott már férfiakat, akik megverték, elnyomták és megalázták, leköpték és elgáncsolták fiaikat, mert gyűlölték a saját halálukat, amely bennük testesült meg. És látta a viszonzott gyűlöletet a fiak tekintetében, a fenyegetést, a sajnálattól mentes megvetést. És mindezt látva Illő megértette, miért nem békült ki apjával soha.

Látta egyszer, ahogy apa és fia együtt dolgozik hajnalhasadtától napnyugtáig; az öreg egy vak ökröt vezetett, a középkorú férfi pedig az ekeszarvat fogta, egyetlen szó nélkül egész nap. Amikor hazaindultak, az öreg egyszer fia vállára tette a kezét.

Örökké emlékezett erre. Eszébe jutott akkor is, amikor téli estéken, a kandalló fényénél azt a sötét arcot figyelte, amely egy nagy tudáskönyv fölé hajolt, vagy meglátott egy varrnivaló inget. A szemek lesütve, a száj zárva, a lélek figyel.

— Egyetlen egyszer az életben, ha szerencsés, a mágus talál valakit, akihez beszélhet. — Nemmeziz mondta ezt Illőnek egy vagy két esztendővel azelőtt, hogy megválasztották főmágusnak. Akkoriban ő volt a formamester, és Illő őt kedvelte meg leginkább a tanítók közül. — Úgy hiszem, ha maradnál, Helész, sokat beszélgethetnénk.

Illő egy ideig képtelen volt válaszolni a kimondatlan kérésre. Azután dadogva, hamis bűntudattal a túlzott megtiszteltetés és a hitetlenkedés miatt azt felelte: — Maradnék én, mester, de Gonton lesz dolgom. Bár itt lenne inkább, melletted…

— Ritka ajándék, hogy valaki tudja a helyét, mielőtt minden helyet bejárt volna. Nos, időnként küldj nekem egy-egy tanítványt.

Kútfőnek szüksége van a gonti varázstehetségre. Úgy hiszem, errefelé gyakran elfelejtünk dolgokat, fontos dolgokat, amelyeket érdemes lenne megtartani emlékezetünkben…

És Illő tanítványokat küldött az iskolába, hármat vagy négyet, ifjúkat tehetséggel ehhez vagy ahhoz; de akire Nemmeziz várt, az a maga akaratából jött és ment, és Illő nem tudta, mit gondolnak róla Kútfőn. És Csendes, persze, nem mondta el. Valahogy magától értetődőnek tűnt, hogy az ifjú két-három esztendő leforgása alatt megtanulja azt, ami másnak hat-hét évbe kerül, és amit sokan sohasem tanulnak meg. Csendesnek ez csupán alapozás volt.

— Miért nem jöttél előbb hozzám? — kérdezte tőle Illő. — És azután elmehettél volna Kútfőre, hogy csiszold a tudásodat.

— Nem akartam pazarolni az idődet.

— Nemmeziz tudja, hogy eljöttél hozzám?

Csendes megrázta a fejét.

— Ha kegyeskedtél volna közölni vele a szándékaidat, akkor még talán üzent is volna.

Csendes meglepettnek tűnt. — Barátok voltatok?

Illő egy ideig nem válaszolt. — A mesterem volt. Barátok is lehettünk volna talán, ha ott maradok Kútfőn. Van a mágusnak barátja? Felteszem, csak annyi, amennyi felesége lehet, vagy fia… Egyszer azt mondta, hogy ha a mágus talál magának valakit, akihez beszélhet, akkor szerencsés ember… Ezt ne feledd. Ha szerencsés vagy, egy napon ki kell majd nyitnod a szád.

Csendes lehajtotta gondolatokkal teli fejét.

— Ha nem rozsdásodik össze — tette még hozzá Illő.

— Ha úgy kívánod, beszélek — szólt az ifjú, buzgó szenvedéllyel nyilvánítva ki, hogy Illő kérésére hajlandó meghazudtolni akár eredendő természetét is. A mágus elnevette magát.

— Arra kértelek, hogy ne tedd — mondta. — És nem is a saját vágyamról szóltam. Ne törődj vele, beszélek én eleget kettő helyett is. Tudni fogod, mit mondj, amikor eljön az ideje. Ez az igazi művészet, érted? Tudni, mit mondj és mikor. És a többi hallgatás.

A fiú három esztendeig aludt a szalmamatracon, a kis nyugati ablak alatti beugróban. Varázslóságot tanult, etette a csirkéket, fejte a tehenet. Egyszer javasolta Illőnek, hogy tartson kecskét. Nem szólalt meg legalább egy héten keresztül, egy hideg, esős, őszi héten keresztül. Azután így szólt: — Tartanod kellene néhány kecskét.

Illő egyik nagy tudáskönyve nyitva hevert az asztalon. Segítségével a mágus épp próbálta újraszőni az egyik akasztán igét, amely még évszázadokkal korábban megtört, és hatalmát veszítette a Fundaur-emanációktól. Épp kezdett ráérezni a hiányzó szóra, amely talán betölthette volna az egyik kihagyást a szövegben, és már majdnem megvolt, amikor: — Tartanod kellene néhány kecskét —

mondta Csendes.

Illő mindig is bőbeszédű, türelmetlen embernek tartotta magát, lobbanékony természettel. A szitokszó tilalmát nehéz tehernek érezte már fiatal korában is, s harminc esztendőn át a tanítványok, varázslatot kérők, tehenek és baromfik ostobasága igencsak próbára tette. A tanítványok és a varázslatot kérők félték szavát, a tehenek és a csirkék rá se hederítettek kitöréseire. Viszont Csendesre sohasem haragudott még meg azelőtt. Sűrű, nyúlós csend telepedett közéjük.

— Minek?

Csendes mintha észre sem vette volna a hosszú hallgatást, vagy Illő furcsán lefojtott hangját. — Tejért, sajtért, sült húsért, társaságért — válaszolta.

— Te tartottál valaha kecskét? — kérdezte a mágus, még mindig azon az elfojtott, erőltetetten nyugodt hangon.

Csendes megrázta a fejét.

Tény, hogy városi fiú volt, Gonti Kapuban született és nevelkedett. Semmit sem mondott magáról, de Illő körbekérdezősködött kicsit. Apja, egy dokkmunkás, a nagy földrengés idején halt meg, amikor Csendes hét vagy nyolc lehetett; anyja szakácskodott egy vízmelléki fogadóban. Tizenkét esztendősen a fiú valami zűrbe keveredett, talán a mágiája miatt, és anyjának sikerült inasnak adnia Kötél, egy köztiszteletben álló völgyszáji varázsló mellé. Tőle kapta az igaz nevét, és összeszedett ott valamennyi jártasságot az ácsolásban és tanyasi munkákban, bár nem olyan sokat. Kötél volt oly nagylelkű, hogy három esztendő elteltével kifizette Csendes útját Kútfőre. Ez volt minden, amit Illő megtudott.

— Nem szeretem a kecskesajtot — jegyezte meg.

Csendes bólintott egyet, elfogadólag, mint mindig.

Azóta Illőnek időnként eszébe jutott, hogyan sikerült megőriznie nyugalmát, amikor a fiú a kecsketartás felől kérdezte; és az emlék egyfajta csendes megelégedéssel töltötte el minden alkalommal, akár az utolsó falat, egy tökéletesen érett körtéből.

A következő néhány napot azzal töltötte, hogy megpróbálta újra elkapni azt a hiányzó szót, azután Csendest is ráállította az akasztán igék tanulmányozására. Végül együtt sikerült kidolgozni a megoldást, hosszas bajlódás árán. — Mintha vak ökörrel szántanánk — jegyezte meg egyszer Illő.

Nem sokkal később mágusbotot ajándékozott Csendesnek, gonti tölgyből.

És Gonti Kapu főura ismét megpróbálta rávenni Illőt, hogy menjen le a városba, és használja tudását az ottaniak érdekében. A mágus Csendest küldte le maga helyett, aki ott is maradt.

És Illő ott állt a saját küszöbén, kezében három tojással, és az eső hidegen csurgott le a hátán.

Mióta állt már ott? Miért is állt ott meg? A sárra gondolt és a padlóra, meg Csendesre. Ki akart menni az ösvényre, ami felvezet a Bukófalra? Nem, az még évekkel korábban volt, évekkel korábban és napsütéses időben. Akkor pedig épp esett. Megetette a csirkéket és visszajött a házba három tojással, amelyek még mindig melengették a kezét. Azok a selymes-barna langymeleg tojások; és a mennydörgés még mindig ott visszhangzott a fejében, ott rezgett a csontjaiban, a lábában. Mennydörgés?

Nem. Volt egy dörrenés, nemrég. Ez már nem lehetett az a mennydörgés. Érezte már ezt valamikor, de nem ismerte fel, mi okozhatja. Rég volt — mikor is? Nagyon rég, még az előtt az idő előtt, amelyre az imént gondolt vissza. Mikor, mikor is lehetett? — Még a földrengés előtt. Pont a földrengés előtt. Pont mielőtt Esszária mellett egy félmérföldnyi partszakasz beleroskadt a tengerbe, és az embereket saját otthonaik romjai zúzták halálra, és Gonti Kapu mólóit hatalmas hullám árasztotta el.

Lelépett a küszöbről, hogy csupasz talpával érezze a talajt, de a sár eltompított és elnyelt minden mélységbéli üzenetet. Letette a tojásokat a küszöbre, leült melléjük, lemosta lábait az ajtó mellé tett edényben összegyűlt esővízzel, szárazra törölte az edény fülére kötött ronggyal, ismét kézbe vette a tojásokat és lassan felállt, majd bement a házba.

Éles pillantást vetett botjára, amelyet az ajtó mögötti sarokban, a falnak támasztva tartott. Betette a tojásokat a kamrába, éhes lévén gyorsan megevett egy almát, és felkapta a botot. Ternyőfából készült, alul rézbilinccsel, marokmagasságban szaténnal vonták be. Nemmezitől kapta.

— Állj meg! — parancsolt rá a bot saját nyelvén, és eleresztette. A mágusbot felfelé meredve megállt egy helyben, mintha tartóba csúsztatták volna a végét.

— Le a gyökerekig — szólt Helész türelmetlenül, a Teremtés Nyelvén. — Le a gyökerekig!

A botot figyelte, ahogy ott állt előtte, a csillámló padlón. Kis idő múltán a ternyőfa megrebbent, nagyon haloványan megremegett, megrezzent.

— Úgy, csináld csak — biztatta a vén mágus.

— Mit kellene tennem? — kérdezte hangosan, rövid szünet elteltével.

A bot megbillent, majd ismét nyugodtan állt, megint megrebbent.

— Elég ebből, kedvesem — szólt Illő és megfogta a botot. — Gyere velem. Nem csoda, hogy Csendes jutott az eszembe. El kell küldetnem érte… üzenetet küldök neki… Nem. Mit is mondott Buzgó? Találd meg a középpontot! Ezt kell kérdezni. Ezt kell tenni… — Így mormogott magában, ahogy levette nehéz köpönyegét, vizet tett fel a

korábban meggyújtott tűzre, s elcsodálkozott, hogy vajon mindig így beszélt-e magában, akkor is, amikor Csendes még mellette volt? Nem. Azután szokott rá, hogy Csendes elment, gondolta végig, és elméje egyik része továbbra is az élet köznapi dolgaival foglalkozott, míg a másik felkészült az eljövendő iszonyatos pusztításra.

Keményre főzte a három friss tojást és velük együtt azt is, amelyik már ott pihent az éléskamrában. Azután mindet betette egy tarisznyába négy almával és egy tömlő gyantás borral együtt, arra az esetre, ha egész éjjel kint kellene maradnia. Köszvényesen megrázkódott, ahogy magára terítette nehéz köpönyegét, felkapta botját, szólt a tűznek, hogy aludjon ki, végül kilépett az ajtón.

Már nem tartott tehenet. Megállt és tűnődve nézett a baromfiudvar felé. Mostanában róka látogatja a gyümölcsöst. De a csirkéknek szedegetnie kell majd valamit, ha ő távol lesz. Tegyék hát próbára a szerencséjüket, mint bárki más. Kicsit kinyitotta a kapujukat. Bár az eső már nem volt több némi ködpermetnél, a szárnyasok ott maradtak összebújva a tyúkól eresze alatt, vigasztalhatatlanul búslakodva. Király sem kukorékolt aznap reggel.

— Van bármi mondanivalótok? — kérdezte tőlük Illő.

Barna Kalóz, a kedvence, megrázta magát és kárált egy kicsit. A többiek hallgattak.

— Hát akkor, vigyázzatok magatokra! Láttam a rókát teliholdkor — fejezte be mondandóját a mágus, és útjára indult.

Menet közben elgondolkodott; erősen próbált visszaemlékezni. Próbálta elméjébe idézni mindazt, mit tanítója mondott egyszer bizonyos dolgokról. Különös dolgokról, oly különösekről, hogy nem is tudta eldönteni, vajon igaz varázslóságról vagy csupán boszorkányságról van szó, ahogy Kútfőn tesznek különbséget. Olyan dolgokról, melyekről Kútfőn biztosan sohasem hallottak még, s ezekről ő sem beszélt ott, talán attól tartva, hogy az ottani mesterek megvetik majd, mert komolyan vesz ilyen szavakat. Talán mert tudta, hogy úgysem értették volna meg, vagy talán mert ezek gonti dolgok voltak, gonti embereknek szóltak. Leírva nem szerepeltek még Buzgó tudáskönyveiben sem, amelyek pediglen Nemestől, Perregál nagyszerű mágusától származtak. Ezek a dolgok szóban terjedtek csupán. Hazai igazságok voltak.

— Ha olvasnod kell a hegyben — így mondta tanítója —, akkor menj el a Sötét-tóhoz, Szemere legelője fölé. Ott megláthatod az utat. Meg kell találnod a középpontot. Látni fogod, hogyan lépj be.

— Belépni? — suttogta Illő, akkor még fiatal fiúként.

— Mit tehetnél kintről?

Illő sokáig hallgatott ezután, majd megkérdezte: — Hogyan?

— Így. — És Buzgó kitárta hosszú karjait, majd az ég felé emelte azokat egy olyan igeszövés mozdulatainak kezdeteként, melyekről Illő

később megtudta, hogy az átalakulás nagyszerű varázslatához tartoznak. Buzgó elmondta a szükséges szavakat, úgy elferdítve, ahogy csak a mágiatanítók tudják, amikor nem kívánják megidézni magát a varázslatot. Illő mindig is hallás után tanult, emlékezett a szükséges dolgokra. Amikor Buzgó befejezte, ő csendesen elismételte a szavakat, gondolatban csupán, és ügyetlenül próbálta elvégezni a szükséges mozdulatokat. Egyszer csak megállt, félbehagyta az egészet.

— De ezt nem lehet visszacsinálni! — kiáltott fel meglepetten.

Buzgó bólintott. — Visszafordíthatatlan.

Illő nem ismert olyan átalakítóvarázst, amelyet nem lehetett visszafordítani, kimondatlanná tenni, kivéve talán a Szétválasztás Szavait, melyek csupán egyetlen egyszer hangoztak el.

— De miért…?

— Szükség esetére — válaszolta tanítója.

Illő tudta, hogy hiába is kérne magyarázatot. Az effajta varázslat megidézése nem túl gyakori dolog; kevés esélye volt rá, hogy valaha is használnia kell. Hagyta a szörnyű varázst, hadd süllyedjen elméje mélyére, hadd rejtezzen el az ezer hasznos vagy szépséges vagy szükséges trükk és bűbáj leple alá, Kútfő törvényei és tudománya, s Buzgó ráhagyományozott könyveinek bölcsessége mögé. A kegyetlen, rémületes, hasztalan varázs hatvan esztendeig bújt meg tudata egy sötét sarkában, mint valami rég elfeledett házacska alapköve egy hatalmas, kivilágított és kincsekkel telt nemesi lak pincéjének mélyén.

Az eső elállt, bár a csúcsot még mindig köd rejtette el, és az erdőben felhőfoszlányok ölelték át a fákat. Bár nem volt olyan fáradhatatlan gyalogló, mint Csendes — aki képes lett volna akár az egész életét kint tölteni és a Gont-hegy vadonját járni —, de Illő is Re Albi szülötteként látta meg a világot, és úgy ismerte a környékbeli ösvényeket, mint saját magát. Lerövidítve az utat lefordult Fasírt kútja mellett, és még dél előtt kiért Szemere legelőjére, egy termékeny padkára a hegyoldalban. Egymérföldnyivel lentebb, immáron napfényben fürödve, ott álltak a tanyaházak, amiket egy domb védett a széltől. A dombon juhok hada mozdult, mint valami felhő árnyéka. Gonti Kapu és öble nem látszott onnan, úgy elrejtőzött az ázott, összevissza dombok közé.

Illő barangolt egy ideig, mielőtt rátalált arra, amit Sötét-tónak is lehetett nevezni. Kicsiny és sáros ösvény vezetett egy nádas mélyére, a vízhez, mocsárszerű bizonytalanságát, csak kecskepaták nyomai törték meg. Maga a víz valóban sötét volt, annak ellenére, hogy a fényes ég alatt, és jóval a tőzeges talaj felett gyűlt össze. Illő a kecskék nyomait követte — magában morogva, amikor lába belesüppedt a sárba és majd' kificamodott a bokája —, hogy ne essen el. A vízpart meredélyén nyugodtan megállt. Előregörbedve megdörzsölte bokáját. Figyelt.

Tökéletes csend vette körül.

Szél sem fútt. Madár sem dalolt. Sem távoli bégetés vagy mekegés vagy bármiféle kiáltás. Mintha az egész sziget elcsendesedett volna. Légy sem zümmögött.

Nézte a sötét vizet. Semmit sem tükrözött vissza.

Vonakodva előrelépett, csupasz lábbal és lábszárral. Köpönyegét egy órával korábban feltekerte és tarisznyájába dugta, amikor a nap kisütött végre. Nád között lépkedett. A fenék lágyan, hívogatón tartotta fogva egy-egy hosszú pillanatra. Semmi zajt nem csapott, ahogy lassan bement a tavacska közepére, még a mozgása által keltett hullámkörök is aprók, hamar elenyészők voltak. A víz hosszan sekély maradt. Azután óvatos talpával nem lelte többé a tófeneket, és megállt.

A víz megremegett. Először a csípőjén érezte, csak csiklandozó simogatásként, mintha valami szőrme érintené; azután látta is, a tavacska széltében-hosszában az egész felszín remegett. Nem a körkörös fodrozódás volt ez, amit ő keltett, és ami már el is halt azóta, hanem különös borzongás, didergés, rázkódás, újra meg újra.

— Hol? — kérdezte suttogva, azután kimondta a szót hangosan is, azon a nyelven, mit minden dolog megért, amelynek nincs más nyelve.

Csak a csend válaszolt. Azután egy hal szökkent fel a fekete, rázkódó vízből, egy fehéres-szürke, alkar-hosszú hal, és ugrás közben felkiáltott, halk, de tiszta hangon, ugyanazon a nyelven: — Javed!

A vén mágus ott maradt még egy ideig. Fejben összeszedte Gont-sziget mindazon neveit, melyeket az esztendők sokasága alatt megismert: a lejtőkét, a szirtekét és a szorosokét, és egy perc múltán már tudta, merre lesz Javed. Azt a helyet hívták így a Teremtés Nyelvén, ahol a gerincek kettéválnak, épp Gonti Kapu felett, bent az összevissza dombság mélyén. Nem jó hely. Egy ott összpontosuló földrengés lerombolhatja a várost, összezárná az öbölpart karjait, egyszerre zúdítana árhullámot és földcsuszamlást az épületekre. Illő megremegett a gondolatra, bőre együtt borzongott a vízfelszínnel.

Megfordult és kiment a partra, sietősen, nem óvatoskodott lépéseivel és nem foglalkozott vele, hogy megtöri a csendet lihegésével. Kivergődött az ösvényre, át a nádason, míg végül talpa szilárd talajt és érdes füvet ért, meghallotta a szúnyogok zúgását és a tücskök ciripelését. Ott leült a földre, lezökkent, mert lábai remegtek.

— Nem fogom bírni — mondta hangosan, archikul. — Nem vagyok rá képes — folytatta. — Egyedül nem.

Annyira össze volt zavarodva, hogy amikor végül szólítani akarta Csendest, nem jutottak eszébe a varázslat első szavai, pedig semmi ilyesmit nem felejtett el az utóbbi hatvan esztendőben. Azután, amikor úgy hitte, hogy megvan, idézést kezdett mondani szólítás helyett, és a varázslat életre kelt még mielőtt rájött volna tévedésére, és szavanként

kellett megállítania és visszafordítania.

Kitépett valamennyi füvet, és ledörzsölte a nyálkás sarat lábairól. Még nem száradt meg, csak bepiszkította a bőrét. — Utálom a sarat — suttogta magának. Összeszorította fogait, és hamarosan abbahagyta lábainak tisztogatását. — Szilárd talaj kell nekem — mondta és finoman meglapogatta a földet maga mellett. Azután nagyon lassan, nagyon óvatosan belekezdett a szólítóvarázsba.

* * *

Egy forgalmas utcán, amely levezetett Gonti Kapu forgalmas rakpartjára, a mágus Oromon megtorpant. Társa, egy hajóskapitány még lépett néhányat, mielőtt megállt, megfordult és látta, hogy Oromon a levegővel beszélget.

— Természetesen eljövök, mester! — ígérte. Azután rövid szünet elteltével: — Mennyire hamarosan? — Ezután hosszabb szünet következett, majd olyan nyelven szólt a levegőnek maga előtt, amelyet a kapitány egyáltalán nem értett, és olyan mozdulatot tett, amitől egy pillanatra elsötétült körötte a lég.

— Kapitány! — fordult hirtelen előző beszélgetőtársához. — Bocsánatodat kérem, de hajódnak még várnia kell arra a bűvigére. Földrengés közeleg. Figyelmeztetnem kell a várost. Megmondanád a kikötőben lévőknek, hogy minden hajó ússzon ki a nyílt tengerre? Távolodjanak el a Páncél-szirtektől. Sok szerencsét! — megfordult és vissza felrohant az utcán. A magas, erőteljes alkatú férfi, durva szálú, szürkülő hajjal, szarvasként szökellt.

Gonti Kapu egy hosszú, keskeny öböl belső végében fekszik, lejtős partvonalak között. Az öböl bejárata két hatalmas földnyúlvány között nyílik; ezeknek neve Kapu Kapuja, Páncél-szirtek. Egymástól alig száz lábnyi távolságra találhatók. Megvédelmezik Gonti Kapu népét a nyílttengeri kalózoktól. Ugyanakkor veszélyt is jelentenek: a hosszúkás öböl egy törésvonal mentén alakult ki, és a föld valaha kinyílt állkapcsai, be is csukódhatnak egyszer.

Amikor elvégezte, amit elvégezhetett a város figyelmeztetése érdekében — és látta a kapuőrséget és a kikötői őrséget minden tőlük telhetőt megtenni annak érdekében, hogy az utak ne váljanak gyilkosan zsúfolttá a pánikba esett emberektől —, bevette magát a város jelzőtornyának egyik helyiségébe. Bezárta az ajtót, nehogy megzavarják, és elküldte jelenését a hegyoldalban, Szemere legelője felett heverő Sötét-tóhoz.

Vén mestere a fűben ült, nem messze a tavacskától, épp egy almát

evett. Mellette tojáshéj-darabkák pettyezték a földet, lábait száradó sár feketítette. Amikor felnézett és meglátta Oromon jelenését, ajkai széles, kedves mosolyra húzódtak. Még sohasem tűnt ennyire öregnek. Minthogy elfoglalt volt, Oromon már közel egy esztendeje nem látta; Gonti Kapuban mindig adódott valami dolga. Az urak és a közemberek egyformán elegendő munkát adtak, és esélye sem volt rá, hogy kisétálhat majd az erdőbe, a hegyoldalra, vagy leülhet Helész kis házában, Re Albi szélén, és nyugodtan meghallgathatja az öreget. Helész vén ember volt már, közel nyolcvan lehetett, és megrémült. Boldog mosollyal fogadta Oromont, de látszott, hogy megrémült.

— Kigondoltam, mit tehetnénk — kezdte minden bevezető nélkül. — Megpróbáljuk megakadályozni, hogy a törésvonal széthúzódjon. Te a Kapunál, én pedig a belső végen, a hegynél. Tudod, együtt. Képesek lehetünk rá. Érzem, ahogy erőt gyűjt. Te nem?

Oromon megrázta a fejét. Jelenése leült Helész mellé, a fűszálak meg sem rezzentek a súlytalan képmás érintésétől. — Azzal voltam elfoglalva, hogy pánikot okozzak a városban, és kiküldjem a hajókat az öbölből — mondta. — Mit érzel? Hogyan érzed?

Módszertani kérdés volt, mágus tette fel mágusnak. Helész tűnődve habozott egy kicsit a válasz előtt.

— Ezt még Buzgótól tanultam — felelte, és újra elhallgatott.

Első tanítójáról soha semmit nem mondott Csendesnek. A vajákosról, aki még Gonton sem szerzett hírnevet, vagy legfeljebb rossz híre lehetett. Oromon csak annyit tudott, hogy Buzgó sohasem járt Kútfőn, ehelyett Perregálon tanult, s valami rejtély vagy szégyen feketítette be a nevét. Bár más mágusokhoz viszonyítva Helész eléggé beszédes volt, néhány dologgal kapcsolatosan a kövek hallgatásába temetkezett. És Oromon, aki tisztelte a hallgatást, sohasem kérdezte Helészt a tanítójáról.

— Nem kútfői mágia — tette hozzá az öreg. Hangja kissé száraznak tűnt, szava erőltetettnek. — De persze, nincs benne semmi egyensúly ellen való. Semmi rázós.

Mindig ezt a szót használta a gonosz tettekre, a szerzés igéire, az átkokra és a fekete mágiára: „rázós dolog.”

Kis idő elteltével, a megfelelő szavak után kutatva folytatta: — Por. Sziklák. Afféle földmágia. Régi már, nagyon régi. Olyan öreg, mint maga a sziget.

— Az Ősi Erők? — mormolta Oromon.

Helész így válaszolt: — Nem vagyok biztos benne.

— Uralja magát a földet?

— Úgy vélem, inkább segít jól kijönni vele. Belülről érteni meg. — A vén mágus néhány maroknyi föld alá temette az almacsutkát és a nagyobb tojáshéjakat, azután gondosan lelapogatta a kis buckát. — Persze, ismerem a szükséges szavakat, de igazán csak

menet közben fogom tudni, hogy mit tegyek. Ez a baj a nagy varázslatokkal. Akkor tanulod meg igazán a használatukat, amikor már használod őket. Nincs mód a gyakorlásra. — Felnézett. — Á… ez az! Érzed?

Oromon megrázta a fejét.

— Megfeszült — mondta Helész, keze még mindig a kis buckát lapogatta, ahogyan a gazda nyugtatgat egy ijedt tehenet. — Azt hiszem, nagyon közel van már. Nyitva tudod tartani a Kaput, barátom?

— Mondd el, mit fogsz tenni…

De Helész csak a fejét rázta. — Nem — válaszolta. — Nincs rá idő. Nem is a te dolgaidhoz tartozik. — Bármit is érzett a földben vagy a levegőben, az egyre jobban elvonta a figyelmét, és rajta keresztül Oromon is megérezte a felgyülemlő ellenállhatatlan feszültséget.

Szótlanul ültek. A nyugtalanság elmúlt, és Helész megkönnyebbülten mosolyodott el. — Nagyon régi dolog ez — szólalt meg —, amit csinálni fogok. Bár lenne időm gondolkodni még rajta. Át is adhattam volna. De annyira nyersnek tűnik. Nehézkesnek és kifinomulatlannak… Buzgó sohasem mondta, hol tanulta. Biztos afféle női titoknak tartotta. Persze, itt… Mindenesetre, sokféle tudás van a világon.

— Női titok?

— Afféle. — Helész felnézett, kiismerhetetlen arccal, talán sunyi tekintettel. — Nem tudtad? Nem, lehet, hogy sohasem beszéltem erről. Régóta gondolkodom már, mi különbség lehetett a varázslóságában attól, hogy nő volt. Vagy hogy én férfi vagyok… Leginkább az számít, legalábbis nekem úgy tűnik, hogy kinek a házában lakunk éppen. És kit engedünk be a házunkba. Az effajta dolgok… Megint! Megint kezdődik…!

Hirtelen feszült mozdulatlanságba dermedt, arcán erőlködő kifejezés, tekintete befelé forduló, mint egy jóslófájástól szenvedő nőé. Ez merült fel Oromonban, amikor ránézett mesterére és megkérdezte: — Hogy értetted azt, hogy „belülről”?

A roham elmúlt; Helész válaszolt: — Hát úgy. Belülről. Ott, Javednél. — Lemutatott az összevissza dombságra. — Bemegyek, próbálom tartani a dolgokat, hogy ne csússzanak el, érted? A hogyant majd kitalálom, miközben csinálom, ez kétségtelen. Azt hiszem, ideje visszatérned magadhoz. A dolgok felgyorsulnak. — Megint hirtelen hallgatott el és úgy nézett, mintha erős fájdalom gyötörné. Kicsit talán meg is görnyedt, kezét ökölbe szorította. Küszködve felállt. Oromon akaratlan is kinyújtotta kezét, hogy segítsen.

— Hasztalan — jegyezte meg a vén mágus vigyorogva. — Napfény vagy és szél csupán. Én pedig föld leszek és kő. Most inkább menj! Üdvözlet néked, Aihal! Tartsd… tartsd nyitva azt a szájat! Most

az egyszer, rendben?

Oromon engedelmesen visszatért önmaga valójához az áporodott levegőjű, kárpitozott szobába, Gonti Kapu jelzőtornyában. Nem értette a vén mágus tréfálkozását egészen addig, míg az ablak felé nem fordult, és meg nem látta a Páncél-szirteket, amelyek összecsukódni akaró állkapcsokként nyúltak előre a hosszú öböl körül. — Nyitva tartom — mondta már csak magának, és a dolgára indult.

* * *

— Azt kell tennem, tudod — mondta a vén mágus, még mindig Csendesnek, csak mert jólesett beszélni valakihez, még akkor is, ha senki sem volt a közelében —, hogy bemegyek a hegybe, igen, a belsejébe. De nem úgy ám, ahogy egy fürkészvarázsló teszi, nemcsak megtapogatom a dolgokat odabent és rájuk nézek és ízlelgetem esetleg. Mélyebbre kell hatolni. Végig lefelé. Nemcsak az erekig, hanem egyenesen le a csontokig. Így. — S egyedül állva a magasföldi legelőn, a déli fényben, Helész szélesre tárta karjait azzal a mozdulattal, amellyel minden nagyobb varázslat létrehozása kezdődik; azután a Teremtés Nyelvén beszélt tovább.

Semmi sem történt, hiába mondta ki a szavakat, amelyeket Buzgó, a vén boszorkány-mentor tanított neki zord ajkaival — hosszabb és vékonyabb karokkal végzett mozdulatok kíséretében —, az elferdített szavakat, melyeket ő most igazakként dobott a levegőbe.

Semmi sem történt, és volt ideje sajnálatát kifejezni a napfénynek és a tengeri szélnek. Kételkedni a varázslatában és önmagában, mielőtt a föld körötte felugrott, és szárazan, melegen, sötéten beborította, magába fogadta.

Ott már tudta, hogy sietnie kell, mert a föld csontjai sajognak a mozgástól, és eggyé kell válnia velük, hogy vezethesse mozdulataikat — de képtelen volt a sietségre. Az átalakulások zavara lett úrrá rajta. Annak idején volt ő már róka és bika és szitakötő is, és tudta, milyen lényeget változtatni. De ez teljesen más volt, ez a lassú növekedés. — Mérhetetlenedem. — Gondolataiban így tudta körülírni.

Kinyúlt Javed felé, a sajgás felé, a szenvedés felé. Ahogy közelebb ért úgy érezte, mintha nyugat felől valami hatalmas erő áradna belé, mintha Csendes karonfogva segítené. És ezen a kapcsolaton keresztül ő is átáramoltathatta a saját erejét, a Gont-hegy erejét, hogy segítségére legyen a másiknak. — Nem mondtam el neki, hogy nem megyek vissza — fogalmazta meg gondolatban utolsó archik szavait, utolsó bánatát, mikor végül leért a föld csontjaihoz. Megtalálta a tüzes

verőereket, a hatalmas szívként dobogó magot. Tudta már, mit kell tennie. Nem emberi nyelven szólt a földhöz: — Nyugodj meg, csak nyugalom! Jól van, na, jól van már. Tarts ki! Úgy. Együtt megleszünk.

És ő is megnyugodott, ő is kitartott, sziklaként a sziklában, földként a földben, a hegy tüzes-sötét mélyén.

* * *

Az ő mágusuk, Oromon volt az, akit a város népe látott egyedül kiállni a kikötői jelzőtorony tetejére, amikor az utcák megemelkedtek és lesüllyedtek, kidobták magukból köveiket, és az agyaggal tapasztott falak porrá omlottak, és a Páncél-szirtek egymás felé indultak, hatalmas nyögések közepette. Oromont látták, maga elé nyújtott kézzel, ahogy megfeszülve széttárta karjait: és a szirtek is szétváltak, követték a parancsot, azután egyenesen álltak, mozdulatlan. A város megrázkódott, majd nyugodtan állt tovább. Oromon állította meg a földrengést. Ezt látták, hát ezt mondták mindenkinek.

— Velem volt tanítóm, s vele az ő tanítója — szólt Oromon, amikor nevét dicsérték. — Csak azért tudtam nyitva tartani a Kaput, mert ő megnyugtatta a hegyet. — És akkor dicsérték szerénységét, de nem hallgatták meg szavát. A figyelem ritka ajándék, és az embereknek hősökre van szükségük.

Amikor a városban ismét helyreállt a rend és a hajók is visszatértek és újjáépítették a leomlott falakat, Oromon elmenekült dicsérői elől, és felment a Gonti Kapu feletti dombok közé. Meglelte azt a furcsa kis völgyet, a Nyíró-hasadékot, amelyet a Teremtés Nyelvén kimondott igaz nevén Javednek szólíthattak, ahogy Oromon igaz neve Aihal volt. Egy egész napot eltöltött ott, a környéket járva, mintha keresett volna valamit. Este leheveredett a csupasz földre, és beszélt hozzá. — El kellett volna mondanod. Legalább elköszöntem volna. — Ennyit szólt csupán. Azután elsírta magát, és könnyei a száraz porba hullottak a fűcsomók között, és kicsiny sárfoltocskákat teremtettek, pöttöm nedves pettyeket.

Ott aludt a földön, matrac vagy takaró nélkül. Együtt kelt a nappal és Re Albi felé vette az irányt, felballagott a magas dombra. Nem ment be a faluba, inkább kikerülte és így jutott el a házhoz, amely magányosan emelkedett valamivel északabbra a többi épülettől, a Bukófalnál. Az ajtó tárva-nyitva állt.

Az utolsó babszemek nagyra, vastag héjúra növekedtek száraikon; a káposzták is szépen híztak. Három tyúk köszöntötte, a poros küszöb környékén kotyogtak és csipegettek. Egy vörös, egy barna, egy fehér;

egy szürke pedig a tyúkólból kiabált ki. Kiscsirkék nem voltak körülöttük, és a kakas is eltűnt. Király, ahogy Helész szólította. — A király halott — gondolta Oromon. Talán valamelyik tyúk épp azért kotlik, hogy felnevelje a trónörököst. Mintha rókaszagot érzett volna a ház mögötti kis gyümölcsösből.

Kisepregette a port és a leveleket, amiket a szél fútt be a nyitva hagyott ajtón, a fényesre csiszolt fapadlóra. Kiszellőztette Helész matracát és takaróját a napfényes-friss levegőn. — Itt maradhatok egy ideig — tűnődött. — Jó ház ez. — Azután kis idő elteltével az jutott eszébe: — Tarthatnék néhány kecskét.

A Magas-lápon

Szemel szigete északra és nyugatra fekszik Enyhelytől, túl a Pelági-tengeren, délre és nyugatra az Angládoktól. Bár az óceánföldi Szigetvilág nagy szigeteinek egyike, mégis igen kevés történet szól e vidékről. Angládnak megvan a maga dicső történelme, Enyhelynek a maga gazdagsága, és Pálnnak is a maga rossz hírneve, de Szemel mintha csupán tehenek és juhok otthona lenne, erdők és kicsiny városkák földje egy nagy, csendes, Andád-hegyként megnevezett vulkánnal mindezek felett.

Az Andádtól délre terül el az a vidék, amelyre a hamu alig száz lábnyi magasságból hullott alá, mikor a hegy legutóbb elkiáltotta magát. Folyók és patakok vágnak utat maguknak, ahogy a tenger felé haladnak a sík magaslaton, tekeregve és medencéket töltve meg, gyorsulva és lassulva. Lápot teremtve, egy nagy, elhagyatott és csupa víz pusztaságot távoli horizonttal, kevés fával és nem sok emberrel. A hamuszürke talaj dús, fényes szálú füvet nevel, és az itteniek lábasjószágot legeltetnek, marhahúst termelnek a népesebb déli partvonalnak. Az állatok mérföldekre is elkószálnak a síkságon, ahol a folyók szolgálnak természetes kerítésekként.

Mint más hegyek, úgy az Andád is meghatározza az időjárást. Maga köré gyűjti a felhőket. A nyár rövid, a tél hosszú ott, fenn a Magas-lápon, ahogy Szemel lakói nevezték el a területet.

Egy korán sötétedő téli napon utazó állt meg két ösvény szélseperte kereszteződésében, merthogy egyik sem tűnt elég ígéretesnek. Csupán tehenek nyomai kerülgették a nádasokat, és az utazó nézelődött, hátha meglátja a követendő irány valami jelét.

A hegyről lefelé sétálva házakat látott itt is, ott is a lápvidéken, egy falut nem túl messze. Úgy vélte, afelé a falu felé tart, de valahol rossz irányba fordulhatott. Az ösvények szélén magas nádszálak meredeztek, így a bárhol megcsillanó fényt sem láthatta meg. Valahol a lába közelében víz lottyant halkan. Cipőjét rég elhasználta már, amikor az Andád csúcsát kerülte meg a durva, fekete lávakő-utakon. A talpak teljesen elvékonyodtak, és mindkét lába sajgott már a lápos ösvények nedves hidegétől.

Nagyon gyorsan besötétedett. Délről ködféleség emelkedett fel, és befeketítette az eget. Csupán a hegy hatalmas, homályos tömege körül ragyogtak tisztán a csillagok. Szél susogott a nádasokban halkan, szomorún.

Az utazó csak állt a kereszteződésben, és visszafütyült a nádasban susogó szélnek.

Valami megmozdult az ösvények egyikén, valami nagy és sötét tömeg a sötétségben.

— Ott vagy, kedves? — kérdezte az utazó. Az Öreg Beszéd szavaival szólt, a Teremtés Nyelvén. — Gyere hát közelebb, Ulla! — folytatta, és az üsző tett egy vagy két lépést az idegen felé, a neve felé, és az ember odasétált hozzá. Érintésével jobban érzékelte a nagy fejet, mint látásával. Megsimogatta a selymes bemélyedést a szemek között, és megvakargatta a homlokot a fejletlen szarvak tövénél. — Szépséges vagy — mondta neki, és ahogy a nagyobb, melegebb testnek dőlt, megérezte az állat leheletének fűszagát. — Vezetnél, kedves Ulla? Elvezetnél oda, ahová mennem kell?

Szerencséjére tanyasi üszőre lelt, s nem egy szabadon kószáló állatra, amely csak még mélyebben bevezette volna az ingoványba. Ez az Ulla átugrotta a kerítést, de miután vándorolt valamennyit, kezdett visszavágyódni a pajtába, anyja mellé, akitől időnként még el-ellopott egy pofányi tejet; és szívesen vezette haza az utazót. Lassan, de céltudatosan lépdelt, követte az egyik csapást, és a férfi vele ment, kezét az állat hátán tartotta, amikor az ösvény elég széles volt kettejüknek. Amikor az üsző térdig érő patakon gázolt át, az utazó a farkát fogta, hogy vezettesse magát. Az állat kivergődött a sáros partra és kiszabadította farkát, de megvárta, míg az ember utánamászik, talán még nála is esetlenebbül. Csak ezután cammogott tovább kényelmesen. A férfi ráakaszkodott és az oldalán lógott, hogy felmelegedjen valamelyest, mert a patak hidege szinte csontig hatolt, és nagyon didergett.

— Múúú — szólt vezetője halkan, elnyújtottan, és az utazó halovány, sárgás fény kis négyzetét látta meg baloldalt, nem is túl messze.

— Köszönet néked! — mondta és kitárta az előttük álló kaput az üszőnek, amely el is ballagott üdvözölni az anyját. Eközben az idegen a sötét udvaron keresztül elbotladozott az ajtóhoz.

* * *

Biztosan Bogyó állt az ajtóban, de az asszony nem értette, hogy miért kopogtatott. — Gyere be, te bolond! — kiáltott ki, de a következő kopogtatásra letette a varrnivalót, és az ajtóhoz lépett. — Tán máris részeg vagy? — kérdezte, azután meglátta az idegent.

Először királynak gondolta, de legalábbis úrnak, vagy egyenesen a dalokból kilépő Maharionnak, ahogy a magas férfi ott állt, szálfaegyenesen, szépségesen. Azután koldusnak tartotta, eltévedett embernek koszos ruházatban, ahogy az az alak remegő karokkal ölelgette ott magát.

Az utazó így szólt: — Eltévedtem. Talán már a faluban lennék? — Hangja rekedt volt és érdes, egy koldus hangja, de nem egy koldus kiejtésével.

— Az még fél mérfölddel arrébb van — válaszolta Ajándok.

— És fogadó is van?

— Nincs, csak Orábiban, tíz-tizenkét mérfölddel délebbre. — A nő eltűnődött egy pillanatra. — Ha szállás kell éjszakára, van egy üres szobánk. Vagy Szánnak biztosan van, ha bemegy a faluba.

— Itt maradnék, ha lehet — válaszolt az idegen szinte hercegi felhanggal, bár fogai össze-összekoccantak, és az ajtófélfába kapaszkodott, hogy talpon tudjon maradni.

— Vegye le a cipőjét — szólt az asszony. — Teljesen átázott. Jöjjön már be! — Félreállt és így folytatta: — Üljön le a tűzhöz! — És oda is vezette Golyó helyére, a kandalló mellé. — Felszítom kicsit a tüzet — tette még hozzá. — Kér egy kis levest? Még meleg.

— Köszönöm, asszonyom! — mormolta az idegen, és lekuporodott a tűz mellé. A nő hozott neki egy bögre erőlevest. Mohón, de óvatosan itta meg, minthogy rég elszokott már a forró ételektől.

— Átjött a hegyen?

Amaz csak bólintott.

— Mi dologból?

— Ide tartottam — válaszolta a férfi. Már kevésbé remegett. Csupasz lába szomorú látványt nyújtott, véraláfutásokkal, feldagadtan, agyonázva. Az asszony szólni akart, hogy tegye a tűz mellé, de aztán mégsem mondta ki. Abban már bizonyos volt, hogy nem koldust fogadott be.

— Nem sokan jönnek ide, a Magas-lápra — jegyezte meg az asszony. — Csak házalók, meg effélék. De télen még ők sem.

A férfi befejezte levesét, és visszaadta a tálkát. A nő visszaült a helyére, az olajlámpás melletti székre, a kandalló jobb oldalára, és újra ölébe vette a varrást. — Melegedjen át, aztán megmutatom az ágyát — mondta. — Abban a szobában nincs tűz. Milyen volt az időjárás fent, a hegyen? Azt beszélik, havazik is már.

— Csak némi zápor — válaszolta az idegen. Az asszony végignézett rajta, most már jobban látta, a lámpa és a tűz fényében. Nem volt fiatal, lefogyhatott, és nem is volt olyan magas, mint először gondolta. Finom arca volt, de mintha valami hiányzott volna róla. — Összetörtnek tűnik — gondolta —, összetört embernek.

— Miért jött a lápra? — kérdezte. Joga volt megkérdezni, minthogy beengedte a házába, bár kissé kényelmetlenül érezte volna magát, ha erőltetnie kell a kérdést.

— Azt mondták, valami marhavész öli a lábasjószágot. — Most, hogy a hideg már nem tette reszelőssé és vacogóssá, hangja a maga gyönyörűségében zengett. Mint a mesemondóké, amikor a hősökről és

a sárkányvitézekről beszélnek. Talán maga is mesemondó lehet, vagy netán énekes? De nem; a marhavészről beszél.

— Olyasmi.

Talán segíthetek az állatokon.

— Gyógyítóféle?

Amaz csak bólintott.

— Akkor nagyon jó, hogy jött. Az a kórság szörnyű. És egyre rosszabb lesz.

Az utazó hallgatott. Az asszony látta, hogy lassacskán megmelegszik, tagjai elfeledik a hideg okozta görcsöket.

— Tegye közelebb a lábát a tűzhöz — szólt az asszony hirtelen. — Van itt egy régi cipő, a férjemé volt. — Ezt nehezen mondta ki, de valahogy mégis megkönnyebbült tőle. Amúgy is, miért tartogatná még Golyó cipőjét? Bogyónak túl kicsi, neki meg túl nagy. A ruháit már elosztogatta, de a cipőt megtartotta, nem is tudta, minek vagy kinek. Úgy tűnik, épp ennek a fickónak. A dolgok maguktól is megoldódnak, ha kivárjuk az idejét. — Magának adom — mondta. — A magáé tönkrement.

A férfi rápillantott. Sötét tekintete mélységesnek tűnt, olvashatatlannak, mint a lovaké.

— Meghalt — magyarázta a nő kérdés nélkül. — Két éve már. Mocsárláz vitte el. Arra is vigyázni kell errefelé. A vízben van. Most a bátyámmal lakom itt. Bent van a faluban, az ivóba ment. Tejből élünk, én csinálom a sajtot. A mi csordánk még nem beteg. — És közben gonoszságűző jelet vetett magára. — Közel tartom őket. Kint a legelőkön nagyon elterjedt a marhavész. Talán a hideg megállíthatja.

— Inkább csak megöli a beteg állatokat — válaszolta a férfi. Kicsit álmosnak tűnt.

— Ajándok a nevem — mondta az asszony. — A bátyámat meg Bogyónak hívják.

— Sirály — mutatkozott be az utazó is rövid hallgatás után, és a nő arra gondolt, hogy ezt a nevet most találta ki magának. Nem illett hozzá. Semmi sem illett hozzá, valahogy ez az ember nem volt egész. Az asszony nem érzett bizalmatlanságot, de azért óvatos maradt. Mégis, ez az idegen nem jelenthetett veszélyt. Volt benne valami kedvesség, ahogy az állatokról beszélt. Biztosan jól megérti őket, gondolta a nő. Maga is lehetett volna egyfajta állat, csendes, sebzett teremtés, amelynek védelemre lenne szüksége, de nem kéri.

— Jöjjön! — szólt oda. — Jöjjön, mielőtt itt alszik el. — És a férfi engedelmesen követte Bogyó szobájába, amely nem volt több egy szekrény méretű beugrónál. A ház sarkában falazták el. Az özvegy szobája a kémény mögött bújt meg. Bogyó majd hazatér részegen valamikor, és kap egy szalmamatracot a kéménysarokban. Hadd aludjon jól ez az utazó, legalább egy éjjelt. Talán egy vagy két rezet is

hátrahagy majd. Akkoriban nagy hiány volt pénzérméből a háztartásban.

* * *

A saját szobájában ébredt, mint mindig, a Nagy Házban. Nem értette, miért olyan alacsony a mennyezet, miért van olyan friss, mégis savanykás illata a levegőnek, és hogy kerülnek marhák az udvarra. Fekve maradt és megvárta, míg visszatér ez a másik hely és ez a másik ember, akinek a köznapi nevére nem emlékezett, bár mintha előző este megmondta volna egy üszőnek, vagy egy nőnek. Az igaz nevére még emlékezett, de az itt nem volt jó, bárhol is legyen az az itt. Fekete utak, meredek lejtők és roppant nagy zöld vidékek hevertek előtte, rajtuk csillogó vizű folyók nyújtózkodtak. Hideg szél fútt. A nádas susogott és egy fiatal tehén átvezette egy fagyos patakon, és Emer nyitott ajtót. Tudta a nevét, amint meglátta. De valami más nevet kell használnia. Nem szólíthatja az igaz nevén. Emlékeznie kell, milyen nevet mondott a nőnek, hogyan szólítsa. Nem lehetett Iriot, pedig ő Iriot volt. Talán idővel még az a másik ember is lehet belőle. Nem, ez így nem jó, ennek az embernek kell lennie. Ennek az embernek, akinek sajog a lába és fáj a talpa. De az ágya kényelmes. Jó ágy, tollágy, meleg, és még nem is kell kiszállnia belőle. Szunyókált még egy keveset, ellebegett Iriottól.

Amikor végre sikerült felkelnie, azon gondolkodott, hogy vajon mennyi idős lehet, és a kezeit nézve próbált rájönni. Egy legfeljebb negyvenesztendős ember kezeit tartotta maga elé, bár hetvennek érezte magát, és úgy is mozdult, remegősen. Felhúzkodta a ruháit, büdösek voltak már, minthogy napok és napok óta csak utazott. Talált egy pár cipőt a szék alatt, viseletest, de még jó erős pár cipőt, és mellettük egy pár kötött harisnyát is. Felhúzkodta a harisnyát sebes lábára, és kibicegett a konyhába. Emer egy nagy teknő mellett állt, és valami nehezet tisztogatott egy ronggyal.

— Köszönet ezekért, és a cipőért is — szólt, és az ajándékért mondott köszönet eszébe juttatta a nő köznapi nevét, de csak úgy fejezte be: — asszonyom!

— Nem tesz semmit — válaszolta az asszony, miközben átemelte azt a valamit egy nagyobbfajta fazékba, és beletörölte kezét a kötényébe. Az idegen semmit sem tudott a nőkről. Már tízéves kora óta nem ott élt, ahol nők jönnek-mennek. Akkoriban tartott is tőlük valamennyire, azoktól az asszonyoktól, akik abban a nagy, hosszú konyhában dolgoztak, és mindig rákiáltottak, hogy takarodjon az

útjukból, ne legyen láb alatt. De mióta Óceánföldet járja, találkozott más nőkkel, és úgy találta, hogy nem olyan nehéz kijönni velük, ahogy az állatokkal sem. Főként a saját dolgukkal foglalkoztak, és nem sok figyelmet fordítottak az ismeretlenre, csak ha elrémítette őket. Ezt meg próbálta kerülni. Nem kívánta, és oka sem volt elrémíteni őket. Nem férfiak voltak.

— Egy kis friss aludttejet? Reggelire nagyon jó. — A nő végigmérte tekintetével, de nem túl hosszan, és nem nézett a szemébe. Mint egy állat, mint egy macska, felmérte a másikat, de nem kihívón. És volt még ott egy macska is, egy nagy szürke, a kandalló mellett hevert, és az izzó parazsat bámulta. Iriot elfogadta a tálat és a kanalat a nőtől, azután letelepedett az előző esti helyére. A macska felugrott, és dorombolva odabújt.

— Még ilyet! — szólalt meg az asszony. — Kevesekkel ilyen barátságos ám!

— Biztos az aludttej miatt.

— Vagy megismeri a gyógyítót, talán.

Békés volt ott, az özveggyel és a macskával. Jó házat talált.

— Hideg van odakint — jegyezte meg az asszony. — Reggelre jeges lett a teknő. Már megy is tovább?

Hallgatás. A férfi elfeledkezett róla, hogy szavakkal kell válaszolnia. — Maradnék még, ha lehet — felelte azután. — Itt maradnék.

Látta, hogy a nő elmosolyodik, de látta arcán a vonakodást is, míg kis idő elteltével kibökte: — Akkor hát, legyen üdvözölve nálunk, jóuram, de meg kell kérdenem, hogy nem tudna-e fizetni valamennyit a szállásért?

— Ó, hát persze — válaszolta a férfi zavarodottan. Felkelt és elbicegett az ágyhoz a tarisznyájáért. Kezében egyetlen érmével tért vissza, egy kicsiny angládi aranykoronával.

— Csak az ételért, meg a tűzért, tudja, a tőzeg olyan sokba kerül mostanság — mentegetőzött vendéglátója, azután meglátta a pénzdarabot.

— Ó, uram — szólt meglepetten, és a férfi tudta, hogy valamit elrontott.

— A faluban senki sem tudja ezt váltani — magyarázta a nő. Egy hosszú pillanatig a férfi arcába bámult. — Az egész falu együtt sem tudná ezt váltani! — És elnevette magát. Akkor hát nem volt semmi baj, de a „váltani” szó még egy ideig ott csengett Iriot fejében.

— Nem változott meg — mondta akaratlan, de már tudta, hogy a nő nem így értette. — Elnézést — próbált más megoldást keresni —, ha maradhatnék egy hónapig, ha maradhatnék a télen, akkor sem jó? Kell egy hely, ahol ellehetek, amíg az állatokkal foglalkozom.

— Tegye csak el! — felelte az asszony, és újra elnevette magát,

idegesen intett közben. — Ha meg tudja gyógyítani a marhákat, azt a tenyésztők megfizetik, és akkor nekem is lesz miből adnia. Nevezzük ezt biztosítéknak inkább, ha úgy megfelel. Tegye csak el, jóuram! Beleszédülök, ha csak ránézek. — Bogyó! — kiáltott fel örömében, merthogy hirtelen megviselt, összeaszott férfi tárta szélesre az ajtót, és engedett be egy hideg szélrohamot. — Az uraság nálunk marad, amíg kikúrálja az állatokat. Már megmutatta, hogy fizetni is tud érte. Úgyhogy a kéménysarokban alszol, mert addig övé a kisszoba. Ez itt a bátyám, Bogyó, jóuram.

Bogyó biccentett, és mormolt valamit. A szeme be volt dagadva. Iriotnak úgy tűnt, mintha a férfit megmérgezték volna. Amikor Bogyó ismét kiment, a nő közelebb lépett és halk, határozott hangon így szólt: — Nincs baja, csak az ital bántja, de nem is nagyon maradt már neki más, csak az ital. Lassan teljesen elissza az eszét, meg mindenünket. Szóval, tudja, úgy tegye el a pénzét, hogy Bogyó ne találja meg. Ha nem bánja, hogy szólok, uram. Nem fogja keresni. De ha meglátja, biztosan elveszi. Gyakran már nem is tudja, mit csinál, tudja?

— Igen — válaszolta Iriot —, értem. Maga kedves asszony. — A nő a bátyjáról beszélt, hogy nem tudja, mit csinál. És megbocsátott neki. — Maga rendes testvér — tette még hozzá a férfi. Ezek a szavak idegenül csengtek számára, olyan szavak voltak, amelyeket korábban sohasem mondott ki, még csak nem is gondolt rájuk. Bár mintha ismerné őket az Igaz Beszédben is, amit itt nem szabad használnia. Mereven mosolyogva megvonta vállát.

— Időnként szívesen kiporolnám a gúnyáját — jegyezte meg az asszony, és visszament a munkájához.

Az utazó nem is tudta, milyen fáradt volt, amíg nem talált menedéket. Egész nap csak szunyókált a tűzhely mellett, a szürke macska társaságában, miközben Ajándok a munkáját végezve sürgött-forgott, és időnként étellel kínálta. Szegényes, gyér táplálékkal, de ő mégis lassan, minden falatot nagyra értékelve fogyasztotta el. Estefelé a fiútestvér ismét elment, és az özvegy sóhajtva jegyezte meg: — Biztosan hatalmas adósságot csinál, mert van egy bérlőnk. Persze, nem a maga hibája.

— Ó, talán mégis — felelte Iriot. — Az én hibám. — De a nő megbocsátott; és a szürke, szendergő macska súlya, kedves teherként nehezedett a férfi ölébe. Az állat álmai megjelentek elméjében: sík mezők képe, ahol a többi négylábúval beszélget, és a félhomályos éjszakák emlékei. A macska ugrott egyet, tejet kapott, lágy és mély hangon dorombolt. Nem voltak hibák és vétkek, csak nagy-nagy ártatlanság. Nem volt szükség szavakra. Itt nem találhattak rá. Nem is járt itt igazán, hogy is találhattak volna rá? Nem kellett kimondania semmilyen nevet. Senki sem létezett körötte, csak az özvegyasszony, a

macska, és a lobogó tűz. Átjött a halott hegyen, fekete utakon, de itt a patakok már lassan folydogálnak a legelők között.

* * *

Az a férfi biztosan őrült, és ő nem is tudta igazán, miért engedte be vagy hagyta, hogy maradjon, mégsem volt bizalmatlan, és nem is félt tőle. Mégis, mit számít, ha őrült? Kifinomult ember, és talán bölcs is lehetett valaha, mielőtt az történt vele, ami történt. És nem is annyira őrült. Biztosan őrült egy kicsinykét, őrült néha. Valahogy semmi sem egész benne vagy vele, még az őrültsége sem. Nem emlékezett a névre, amin bemutatkozott, és az embereknek azt mondta, szólítsák Pomatnak. Biztosan nem emlékszik az ő nevére sem, mindig csak asszonyomnak szólítja. De lehet, hogy csak udvariasságból. Ő is jóuramnak szólította illemből, és mert sem a Sirály, sem a Pomat név nem illett rá egészen. A pomat, ahogy ő hallotta, valami kicsiny állatka lehet éles fogakkal és hang nélkül, de a Magas-lápon biztosan nem él ilyesmi.

Így gondolkodott Ajándok, és még az is felmerült benne, hogy talán az állatok kikúrálását is csak őrültségében találta ki a férfi. Nem úgy viselkedett, mint a gyógyítók, akik mindenféle füvekkel, varázslatokkal és kenőcsökkel jöttek. De miután pihent pár napot, Pomat megkérdezte, hogyan jut el a tenyésztőkhöz, és elment megkeresni őket. Még fájó lábbal, de Golyó cipőjében. Ettől az asszony szíve megenyhült irányában.

Este tért vissza, sántábban, mint azelőtt, mert persze Szán kiment vele a Hosszúmezőre, ahol marháinak java részét legelteti. Itt egyedül csak Égernek volt lova, több is, de azokat a tehenészeinek tartotta fenn. Az asszony vendége elé tett egy vödör meleg vizet és egy tiszta törölközőt, hogy mossa meg szegény lábát, azután még azt is megkérdezte, hogy szeretne-e megfürdeni, amit a férfi szívesen elfogadott. Vizet melegítettek hát, és megtöltötték a vén dézsát, és az asszony bement a kisszobába, amíg vendége megfürdött a kandalló előtt. Mire kijött, Pomat már mindent szépen rendbe tett, a törölközők ott függtek a kandalló felett. El sem tudta képzelni, hogy egy férfi hajlandó törődni az efféle dolgokkal, és ki várná ezt el egy gazdag embertől? Talán nem voltak szolgái ott, ahonnan jött? Nem is volt vele több gond, mint a macskával. Kimosta a saját ruháit, még az ágyneműjét is egy napos reggelen, és kiakasztotta száradni, mielőtt szállásadónője észrevehette volna, mit csinál. — Nem kellett volna, jóuram, megcsináltam volna a magaméval együtt — mondta az

özvegy.

— Nem kellett volna — visszhangozta a férfi azon a távoli hangon, amelytől úgy tűnt, mintha nem is értené a hozzá intézett szavakat; de azután így folytatta: — Maga nagyon sokat dolgozik.

— Ki nem? Szeretek a sajttal foglalkozni. Érdekes dolog ez is. És még jól tartom magam. Egyedül attól félek, hogy ha megöregszem és elgyengülök, akkor nem tudok majd felemelni egy sajtos kast vagy formát. — Szavai kíséretében még kerek, izmos karját is megmutatta, kezét ökölbe szorítva, mosolyogva közben. — Nagyon is jó ez egy ötvenöt esztendős asszonynak! — tette még hozzá. Butaság volt az egész dicsekvés, de Ajándok mindig büszkén beszélt karjainak erejéről, fiatalos mozgékonyságáról és jelentős jártasságáról.

— De így gyorsabb — próbált még mentegetőzni a férfi, komoly arccal.

Csodálatos volt, hogy az idegen mennyire értett a tehenekhez. Amikor együtt mentek ki, és az asszonynak segítség kellett, a férfi kiválóan helyettesítette Bogyót, és ahogyan Ajándok öreg barátnéjának, Rőtnek mesélte nevetve, a férfi talán ravaszabbul közelített a lábasjószághoz, mint Golyó vén kutyája. — Beszél hozzájuk és megesküdnék rá, hogy az állatok megértik valami módon. Az üsző meg úgy követi, mintha valami bábu lenne, amit maga után húz. — Bármit is végzett kint a legelőkön a marhákkal, a tenyésztők és a legények csupa jót beszéltek róla. Persze, ők szívesen belekapaszkodtak bármilyen ígéretbe. Szánnak már a fél csordáját elvitte a marhavész. Éger meg sem tudta mondani, mennyi állatot veszített már el. Mindenhol tetemek hevertek. Ha nem lett volna annyira hideg, a Magas-láp már minden bizonnyal rothadó hús szagától bűzlött volna. Senki sem mert inni a vizekből, csak ha előbb egy óráig forralták, vagy a kutakból jött, az özvegyéből vagy a falu közepén állóból, amely nevet adott a helységnek.

Egyik reggel Éger egy tehenésze lovagolt be az udvarba, felnyergelt öszvért vezetett kantáron. — Éger uraság azt mondta, hogy Pomat uraság meg tudja majd ülni. Ki kellene menni a keleti mezőkre, és az megvan úgy tíz-tizenkét mérföld — mondta a fiatal fickó.

A vendég kijött a házból. Egy fényes és ködös reggelen történt ez, a lápot csillámló párafelhők fedték. Az Andád a ködök felett lebegett, hatalmas és megtört formaként az északi égen.

A gyógyító mit sem szólt a tehenészlegényhez, csak egyenesen az öszvérhez lépett, amelynek talán Szán nagydarab nősténye lehetett az anyja, apja pedig Éger fehér csődöre. Maga az öszvér fehéres aranyderes volt, fiatal még, kedves pofával. A férfi beszélt hozzá vagy egy percig, belesuttogott az állat nagy, formás fülébe, és a homlokát simogatta.

— Mindig ezt csinájja — mondta a legény Ajándoknak. — Beszél

hozzájuk. — Hangjában egyszerre bujkált csodálkozás és megvetés. A férfi Bogyó egyik ivócimborája volt, de viszonylag illemtudó fiatalember, legalábbis egy tehenészhez képest.

— És meggyógyítja a marhákat?

— Hát, nem tünteti el egycsapásra az egész marhavészt, de mintha meggyógyítaná azokat az állatokat, amelyikek még nem kezdtek el botladozni. És amelyikek még nem kapták el, azokat meg aszondja, hogy távol tartja tőlük. Úgyhogy az uraság szerteküldi minden legelőre, hogy csinájja, amit tud. Soknak már így is túl késő.

A gyógyító ellenőrizte a hevedereket, meglazított egy szíjat, és felmászott a nyeregbe, nem szakértő módon, de az állat egyáltalán nem ellenkezett. Hátrafordult inkább hosszú fehér fejével, és lovasára nézett gyönyörű szemeivel. A férfi elmosolyodott. Ajándok még sohasem látta mosolyogni.

— Mehetünk? — kérdezte a legénytől, aki intett Ajándoknak és már el is indult, kis termetű kancája horkantott egyet. A gyógyító követte. Az öszvér puhán, kényelmesen lépdelt hosszú lábaival, fehérsége szinte ragyogott a reggeli verőfényben. Ajándok úgy képzelte, egy herceg valahogy így léptet el, mint a mesékben, és figyelte, ahogy a lovasok hamarosan eltűnnek az egyik ködfellegben, a téli puszta homályos barnasága mélyén, belevesznek a fehér csillámlásba, eltávolodnak.

* * *

A legelőkön nehéz munka folyt. — Ki nem dolgozik itt keményen? — Ezt kérdezte Emer és megmutatta kerek, erős karját, kemény, vörös kezét. Éger, a tenyésztő elvárta a gyógyítótól, hogy maradjon kint a mezőkön addig, míg meg nem érintett minden élő állatot a hatalmas csordában. Két tehenészt is küldött, segítségképpen. Valami táborfélét vertek egy földre terített pokrócból és egy félsátorból. A lápvidéken azonban nem sok égetnivaló akadt, csak alacsony bozót meg száraz nád, így a tűz a vízforraláshoz is épp csak lobogott, és mindig túl kicsi maradt ahhoz, hogy az ember rendesen megmelegedjen mellette. A tehenészek körbelovagoltak és próbálták egybeterelni a marhákat, hogy ne kelljen egyesével utánamenni minden, a fagyos füvet legelészve kóborló állatnak. Nem bírták azonban sokáig egyben tartani a bandát, megdühödtek, és a gyógyítóval is kiabáltak, hogy miért nem halad gyorsabban. Ő pedig furcsállotta, hogy nincs türelmük az állatokhoz, amelyeket tárgyakként kezeltek — mint ahogy a tutajos bánik a folyón

leúsztatott cölöpökkel —, mindet erővel irányították.

És vele sem voltak türelmesek, mindig sürgették, hogy fejezze már be; de nem úgy önmagukkal, a saját dolgaikkal. Amikor egymás közt beszélgettek, mindig kényelmesen tervezgették, hogy mit fognak csinálni a városban, Orábiban, ha megkapják a bérüket. Az idegen hamar megismerte Orábi szajháit, Százszorszépet és Aranyost, és azt is, akit Égő Bokornak neveztek. A tehenészeknek szorosan egymás mellett kellett ülniük, mert mindannyiuknak szükségük volt a melegre, amit a kis tűz kiadhatott magából. Pomat érezte, hogy a fiatalok nem fogadták be maguk közé, és ő sem akart ott lenni velük. Érezte, hogy kicsit félnek a varázslótól és féltékenyek is rá, de mindenekfelett megvetik és lenézik. Öreg volt, idegen volt, nem közülük való. A félelmet és a féltékenységet ismerte, és próbálta elkerülni, de a megvetést megjegyezte. Örült, hogy nem közülük való, hogy nem akarnak szólni hozzá. Félt, hogy valamiképpen ellenükre tehet.

A következő jeges reggelen felébredt, amikor a másik kettő még a takarójába csavarodva aludt. Tudta, merre lehetnek a legközelebbi marhák, és megkereste őket. Betegségük már igencsak ismerős volt. Érezte a keze lángolásán, és — az előrehaladottabb eseteknél — a gyomra émelygésén. Az egyik fiatal ökör mellett, amelyik már le is heveredett, szédülés és hányinger támadta meg. Nem is lépett közelebb, csak elmormolt néhány szót a haldoklás megkönnyítésére, és ment tovább.

Az állatok hagyták, hogy közöttük járkáljon, holott elvadultak már, és nem kaptak mást az emberi kéztől, mint herélést és taglót. Kedvét lelte bizalmukban, és büszke volt rá. Nem kellett volna, de ő büszke volt. Ha meg akarta érinteni valamelyik termetes állatot, nem kellett mást tennie, mint megállni mellette és beszélni hozzá egy kicsit, miközben a beszélni nem tudók nyelvén — Ulla —, megnevezte a teremtményt. — Ellu. Ellua. — Csak álltak közönyösen, néha az egyik vagy a másik hosszan nézte őt. Néha egyikük odaballagott könnyed, hanyagul méltóságos lépteivel, és belelehelt a férfi nyitott tenyerébe. Amelyek odamentek hozzá, azt mindet meg tudta gyógyítani. Ráhelyezte kezeit a merev szőrű, forró horpaszokra és nyakakra, és tenyerén keresztül gyógyító erőt áramoltatott az állatokba, közben hatalommal bíró szavakat ismételgetett. Egy idő után az állatok megrázták magukat, vagy fejükkel odaböktek kicsit, vagy egyszerűen csak továbbléptek. Ő meg csak leeresztette kezét maga mellé, és állt még ott egy ideig, kiüresedve és kimerülten. Azután egy másik közeledett, nagy, kíváncsi, szégyenlősen bátor, sárral borított állat, és ő érezte a betegséget, ahogy elzsibbasztja, megcsiklandozza tenyerét vagy forrósággal borítja el kezét, esetleg szédül tőle. — Ellu — szólt és odament, ráhelyezte kezeit, mígnem újra hűvös, nyugodt egészséget érzékelt, mintha hegyi patakba nyúlt

volna.

A legények arról vitáztak, hogy meg szabad-e enni a marhavésztől elpusztult ökör húsát. Az élelem, amit magukkal hoztak, már induláskor is csekélynek tűnt, most pedig kezdett végképp elfogyni. Ahelyett, hogy húsz vagy harminc mérföld lovaglás árán újra felpakoljanak, inkább abból a fiatal ökörből akartak vágni egy-két darabot, amelyik a minap hunyt el.

Pomat korábban rávette őket, hogy forraljanak fel minden vizet, amit meg akarnak inni. Akkor pedig így szólt: — Ha megeszitek azt a húst, akkor előbb-utóbb szédülni fogtok. Azután vakon botladoztok majd, míg végül úgy pusztultok el, mint ezek az állatok.

Szitkozódtak és gúnyolódtak, de hittek neki. Ő maga sem tudta, igazat mondott-e. Igaznak tűnt, amikor kimondta. Talán csak bosszantani akarta őket. Talán csak meg akart szabadulni tőlük.

— Lovagoljatok vissza! — mondta nekik. — Hagyjatok csak itt. Egy embernek még legalább három vagy négy napra elég ez az élelem. Azután meg visszavisz az öszvér.

Nem kellett győzködnie őket. Ellovagoltak és mindent hátrahagytak: a takarókat, a sátrat, a vasfazekat. — Hogy visszük ezt mind vissza? — kérdezte hátasától. Az csak nézett szomorúan a két póni után, majd horkantott egyet. Máris hiányolta a társaságot.

— Előbb be kell fejeznünk a munkát — mondta neki a férfi, és az állat szelíden rábámult. Minden állat türelmes, de a lófélék türelme csodálatos dolog, önkéntes adomány. A kutyák hűségesek, türelmükben sok az engedelmesség. A kutyák rendszeretők, urakra és alattvalókra osztják fel a világot. De a lovak mind urak. Beleegyeznek a közös munkába. A férfi emlékezett rá, amikor valaha a nagydarab, vaskos lábú igáslovak között járt, félelem nélkül. Érezte leheletüket a vállán, a fején. Régen volt már. Odalépett a csinos öszvérhez és beszélt hozzá, kedvesnek nevezte, simogatta és becézgette, hogy ne érezze egyedül magát.

Még hat napon át tartott, mire végigment a keleti legelőkre kicsapott csordán. Az utolsó két napon, lovagolva kereste meg az elszórtan kószáló kis csoportokat, amelyek szinte a hegyoldalig is elvándoroltak. Sokuk még nem fertőződött meg; őket könnyedén megvédelmezte. Az öszvér a csupasz hátán vitte, és kényelmessé tette az utazást. Ennie azonban már nem volt mit. Mire visszalovagolt a faluba, már egészen elnehezedtek a tagjai, és elgyengült a térde. Sokáig tartott, míg Éger istállóitól hazaballagott, merthogy az öszvért ott kellett hagynia. Emer boldogan üdvözölte, és megfeddte, és próbálta megetetni, de ő azt mondta, hogy még nem bír enni. — Ahogy ott voltam a betegségtől sújtott mezőkön, a betegséggel körülvéve, magam is betegnek éreztem magam. Nemsokára megint lesz majd étvágyam — magyarázta.

— Maga megőrült! — hordta le az asszony. Nagyon dühös volt, de ez a harag törődésből fakadt. Miért nem eredhet mindig törődésből a harag?

— Legalább fürdött volna! — folytatta.

A férfi sejtette, milyen szaga lehet, és megköszönte a figyelmeztetést.

— Mennyit fizet Éger mindezért? — kérdezte Ajándok, miközben vizet tett fel melegedni. Még mindig ingerült volt és nyersebben beszélt, mint szokott.

— Nem tudom.

Az asszony megállt és rábámult.

— Nem mondott neki árat?

— Árat? — lobbant fel a büszkeség a férfiban. Azután eszébe jutott, hogy kinek nem szabad lennie, és szerényen tette hozzá: — Nem. Nem mondtam.

— Minden ártatlanságra mondom — Ajándok hangja sziszegett —, meg fogja nyúzni magát! — Beleöntött egy kannányi gőzölgő vizet a dézsába. — Még elefántcsontja is van — folytatta. — Mondja meg, hogy azt kér a munkáért! Tíz napig éhezett odakint a hidegben, hogy meggyógyítsa az állatait! Szán csak a rezet ismeri, de Éger elefántcsonttal is fizethet. Már elnézést, hogy a dolgaiba ártom magam, jóuram! — Az özvegy kirohant két vödörrel a kúthoz. Az utóbbi időben semmire sem használta már a patakvizet. Bölcs asszony volt, és kedves. A férfi elgondolkodott, hogy vajon miért élt ő oly sokáig, a kevésbé kedves emberek között?

— Majd meglátjuk — válaszolta Éger másnap —, hogy valóban meggyógyultak-e. Ha kibírják a telet, tudja, akkor tényleg biztosak leszünk benne, hogy a kúrálása igazi. Nem mintha kételkednék benne, de így igazságos, tudja? Nem várhatja el, hogy kifizessem, amit kifizetnék magának, ha nem fogott a kuruzslása, és később az állatok megdöglenek. Csak megelőzöm a bajt! De persze, azt sem akarom, hogy nincstelenül várakozzon. Adok előleget, hogy kihúzza addig is, amíg biztosan rendbe jönnek a dolgaink, tudja?

A rezek mennyiségét nem lehetett tisztességesnek nevezni. Iriot előretartotta kezét, és a tenyésztő hat rézérmét számolt bele, egyesével. — Ennyi! Így igazságos és kerek — tette hozzá lelkesen. — Aztán meg ránézhetne az egyesztendős ökrökre a hosszútavi legelőn, a következő néhány napban.

— Nem — válaszolta Iriot. — Szán csordája nagyon rosszul nézett ki, amikor elmentem. Ott van rám szükség.

— Na nem, ott nincs, Pomat uraság! Amíg kint volt a keleti mezőkön, jött egy vajákos, egy gyógyító, a déli partról járt már itt, és Szán felbérelte. Dolgozzon nekem, és jól megfizetem. Nemcsak rézzel, talán, ha az állatok jól lesznek.

Iriot nem mondott igent vagy nemet, vagy köszönetet akár, csak szó nélkül otthagyta Égert. A tenyésztő nézett utána egy ideig, majd kiköpött. — El veled! — mormolta maga elé a szitokszót.

A bajok előérzete erősebben támadt a férfira, mint bármikor, mióta megérkezett a Magas-lápra. Küzdött ellene. Hatalommal bíró ember jött, hogy meggyógyítsa a lábasjószágot; egy másik mágiatudó. Éger elmondása alapján egy varázsló. Csak egy varázsló, nem mágus. Csak egy vajákos gyógyító. Nem kell tartania tőle. Nem kell félnie a hatalmától, de meg kell látogatnia, hogy biztos legyen a dolgában. Ha ugyanazzal foglalkozik ott, amivel ő, akkor nem lehet baj. Még együtt is dolgozhatnak. Ha ugyanazt csinálja. Ha valóban csak egy vajákos, és nem ártani kíván. Ahogyan ő maga.

Leballagott Tisztakút egyetlen és igencsak egyenetlen utcáján Szán házához, amely nagyjából középen állhatott, szemben az ivóval. Szán, egy nyakas fickó úgy a harmincas éveiben, épp egy férfival beszélgetett az ajtóban, egy idegennel. Amikor meglátták őt, tekintetük nyugtalanná vált. Szán befordult a házba, és az idegen követte.

Iriot tétován odaballagott a bejárathoz. Nem ment be, csak beszólt a nyitott ajtón: — Szán uraság! Az állatokról lenne szó, amiket a folyók közt legeltet. Már ma kimehetnék. — Nem tudta, miért mondta ezt. Nem ezt akarta mondani.

— Ó! — jött oda Szán az ajtóhoz, és hümmögött egy kicsit. — Nem kell, Pomat uram. Ez itt Napfény mester, azért jött, hogy elbánjon a marhavésszel. Korábban is kikúrálta már néhány állatomat, körömrothadás volt akkoriban. Meg amilyen fáradtnak maga kinéz, miután egyedül végigjárta Éger marháit, tudja…

A varázsló is kikukkantott Szán mögül. Ayett, ez volt a neve. Kicsiny hatalom rejtezett benne, az is romlott a tudatlanságtól és a visszaélésektől és a hazugságoktól. De a féltékenység, mint máglya lobogott lelkében. — Már vagy tíz éve járok ide — mondta, közben tetőtől-talpig végigmérte Iriotot. — Aztán valaki idesétál északról, elveszi a dolgomat, és vannak, akik nagyon civódnának az ilyesmi miatt. De a civódás nem jó a varázslók között. Mer' maga afféle, hatalommal van, nemde? Hát én is. Ahogy azt az itteni jónépek is jól tudják.

Iriot próbálta kimondani, hogy nem akar civódást. Próbálta elmondani, hogy kettőnek is elég tennivaló akad a környéken. Próbálta elmondani, hogy nem akarja elvenni a munkáját. De mindezen szavak semmivé foszlottak a másik lángoló féltékenységétől, elégtek, még kimondatlan.

Ayett egyre szemtelenebb tekintettel bámult a hebegő férfira. Valamit mondani kezdett Szánnak, de Iriot összeszedte magát és közbevágott.

— Magának… — kezdte — el kellene mennie. Vissza, ahonnan jött. — Az utóbbi szavak kimondása közepette bal kezével a levegőbe hasított, mintha késsel vágna, és Ayett hátrazuhant, felborított egy széket, és csak bámult bambán.

Csak egy gyenge kis vajákos volt, csaló kuruzsló, néhány hitvány varázslattal. Vagy legalábbis annak tűnt. És ha rejtőzködik, eldugja hatalmát, mikor vetélytársat érez? Meg kellett állítania, kötöznie kellett, meg kellett neveznie. Iriot kimondta a megkötés szavait, és a rettegő alak lekuporodott, összehúzta magát, reszketett és vékony, magas hangon felsírt. Rossz, rosszat teszek, én vagyok gonosz, nem ő, ez jutott Iriot eszébe. Megállította a varázslatot, visszafogta a szavakat, küzdött ellenük, de végül mégis elkiáltott egyet. És Ayett teste megvonaglott, megrázkódott, a férfi hányni kezdett, és Szán csak bámult, és próbálta kimondani, hogy: — El veled! El veled! — És bántalom nem esett. De a tűz már ott lángolt Iriot kezében, és égette a szemét, amikor megpróbálta elfedni tekintetét a kezével, és égette a nyelvét, amikor beszélni próbált.

* * *

Jó ideig senki sem mert a közelébe menni. Összerogyott Szán küszöbe előtt. Úgy hevert ott, mint valami halott. De a délről jött gyógyító azt mondta, hogy nem halt meg, és veszélyes, mint egy vipera. Szán mindenkinek elmondta, hogy Pomat hogyan átkozta meg Napfényt, hogy iszonytató szavakkal zsugorította egyre összébb, és kínozta is velük, mintha izzó vassal bántotta volna. Egy szempillantás alatt elmúlt ugyan a dolog, de a fickó beteg maradt utána, de hát ki nem lett volna az, és mindeközben valami fény vette körül Pomatot, valami bizonytalanul pislákoló fény, és az árnyékok ugráltak körötte, és a hangjában nem maradt semmi emberi. Iszonytató volt az egész.

Napfény mondta nekik, hogy szabaduljanak meg tőle, de nem maradt ott, hogy megnézze, tényleg megteszik-e. Visszasietett a déli úton, amerről jött, miután felhajtott egy pint sört az ivóban. Közben elmondta, hogy nincs hely két varázslónak egy faluban, és majd visszajön, talán, amikor az a fickó, bárki is legyen, elment.

Senki sem merte megérinteni. Messziről bámulták a Szán küszöbe előtt heverő emberkupacot. Szán felesége hangosan zokogva mászkált fel s alá az utcában. — Rossz jel! Rossz jel! — siránkozott. — A babám is holtan születik majd, tudom én azt!

Bogyó ment és odahozta húgát, miután meghallgatta Napfény történetét az ivóban, és azután Szán változatát is, és persze több másik

elmondást is, amelyek azóta születtek. A legjobb az volt, amiben Pomat megnövekedett tíz láb magasra, és egy villámmal egy szénkupacra taszította Napfényt, mielőtt habzani kezdett a szája, elkékült és összeesett.

Ajándok sietve érkezett. Egyenesen Szán küszöbéhez lépett, az emberkupac fölé hajolt, és rátette a kezét. Mindenki lélegzetvisszafojtva mormolt: — El veled! El veled! — Kivéve Rőt legkisebb lányát, aki félreértette a jeleket, és vékony hangján így kiáltott: — Segítsünk, gyorsan!

A kupac megmozdult, és lassan felemelkedett. Látták, hogy a gyógyító az, ahogy ők ismerték, ugráló lángnyelvek és árnyak nélkül, bár nagyon betegnek tűnt. — Jöjjön! — szólt neki Ajándok és talpra segítette, támogatta, miközben lassan végigmentek az utcán.

A falusiak a fejüket rázták. Ajándokot mindig is bátor nőnek ismerték, de van olyan dolog a világon, ami már vakmerőség. Vagy mégiscsak bátor, mondták később az ivóban, de nem úgy, ahogy kell, és rosszkor, ugye? Senkinek se kellene beleártania magát a varázslók dolgába, ha nem született bele. És nem kellene varázslófélékkel közösködni. Ezt mindig elfelejti valaki. Olyanok, mint minden ember, de valójában mégsem olyanok. Mintha a gyógyító nem tudna ártani! Frisset csinál a romlott ételből, és meggyógyítja a nyüves jerkét. Ez még rendben is lenne. De keresztezd csak az útját, és máris megnézheted magad! Tűz meg árnyak meg átkok jönnek a semmiből! Fura dolgok ezek! Az a fickó is mindig fura volt. Honnan jött egyáltalán? Tudja valaki?

* * *

Az asszony ágyba dugta, lehúzta cipőjét, és hagyta aludni. Bogyó későn ért haza és ittasan, mint mindig, és elesett és beverte a homlokát a kandalló vasába. Véresen és dühöngve kiabált Ajándokkal, hogy tegye ki a sarlatánt a jégre, azonnal rúgja ki. Azután belehányt a hamuba, és elaludt a kandallónak dőlve. Az asszony ráhempergette a matracára, lehúzta a cipőjét és hagyta aludni. Bement a kisszobába, hogy megnézze a másikat. Lázasnak tűnt, és Ajándok a homlokára tette a kezét. A férfi kinyitotta szemét, egyenesen az asszony szemébe nézett, kifejezéstelenül. — Emer — suttogta, és újra lehunyta szemét.

Ajándok iszonyodva hátrált el az ágytól.

Később, a saját ágyában, már sötétben, csak feküdt és gondolkodott: Biztosan ismeri a mágust, aki a nevemet adta. Vagy valamikor kimondtam a nevem. Talán hangosan kimondtam

álmomban. Vagy valaki megmondta neki. De hát senki sem tudja. Soha senki nem tudta a nevem, csak a mágus és anyám. És ők már meghaltak… meghaltak… Biztosan álmomban mondtam ki…

De tudta, hogy nem így történt.

* * *

Kis olajlámpást tartott maga elé, a fény vörösre festette az ujjait, és arannyal vonta be arcát. A férfi az igaz nevén szólította. Ajándok hagyta aludni.

* * *

Az idegen reggelig aludt és úgy riadt fel, mint aki betegségből ébred, gyengén és elkínzottan. Az asszony képtelen volt félni tőle. Úgy találta, a férfi semmire sem emlékszik a faluban, a varázslóval történtekből. Még arra a hat rézre sem emlékezett, amelyek szétszóródtak az ágyában, és amelyeket valószínűleg végig az öklébe szorítva tartott.

— Kétségtelenül Éger adta fizetségképpen — mondta Ajándok. — Az a tuskó!

— Azt mondtam neki, hogy megnézem az állatait… a folyók közti legelőn, ugye? — kérdezte amaz, nyugtalanul. Az űzött kifejezés visszatért arcára, és hirtelen felkelt.

— Üljön csak le! — húzta vissza az asszony. Az utazó leült, de továbbra is ideges maradt.

— Hogyan tudna gyógyítani, ha maga is beteg? — kérdezte Ajándok.

— Hogy máshogy?

De újra megnyugodott, simogatni kezdte a szürke macskát.

Ajándok bátyja jött be. — Gyere ki! — kérte az asszonyt, amint belépett, látván, hogy a gyógyító az ágyon szendereg. Kimentek a ház elé.

— Nem tűröm ezt tovább — jelentette ki Bogyó. Hirtelen megszállhatta a házigazdaszellem. Homlokán nagy, sötét seb tátongott, szeme bedagadt, és keze inkább reszketett, mintsem remegett.

— És hová mégy? — kérdezte a nő.

— Neki kell mennie!

— Ez az én házam. Golyó háza. Maradhat. Mész vagy maradsz, rajtad áll.

— Az is rajtam áll, hogy ő megy vagy marad. És megy. Nemcsak neked van itt szavad! Mindenki azt mondja, hogy mennie kell. Nem kell ide.

— Ó, persze! Meggyógyította a csordák felét, és kifizették érte hat rézérmével, most már mehet. Valóban, milyen igazságos! Addig tartom itt, amíg akarom, és ezzel le is zárhatjuk a dolgot.

— De nem fogják megvenni tőlünk a tejet és a sajtot — nyafogott Bogyó.

— Ki mondta?

— Szán felesége. Meg minden asszony.

— Akkor majd elviszem a sajtot Orábiba — válaszolta a nő. — Majd ott eladom. A fenébe, bátyám, menj és mosd már ki azt a sebet! És válts inget! Bűzlesz, mint egy istálló. — És az asszony visszament a házba. — Ó! — szólt halkan, és zokogni kezdett.

— Mi a baj, Emer? — kérdezte a gyógyító, felé fordítva sovány arcát és különös tekintetét.

— Nem jó ez így, tudom, hogy nem jó! Semmi sincs rendben egy részeges mellett — válaszolta az asszony. Megtörölte szemét a kötényével. — Mi törte meg ennyire magát? — kérdezte. — Talán az ital?

— Nem — válaszolta amaz sértődés nélkül, talán meg sem értve teljesen a kérdést.

— Hát persze, hogy nem. Bocsánatát kérem!

— Talán azért iszik, mert másvalaki szeretne lenni — jegyezte meg a férfi. — Hogy változtasson…

— Azért iszik, mert iszik, és kész — mondta Ajándok. — Van, akivel így van. Kint leszek a bódéban. Bezárom az ajtót, jó? Lehet… lehet, hogy idegenek mászkálnak majd a környéken. Pihenje ki magát. Hideg van odakint. — Biztos akart lenni benne, hogy a férfi bent marad és nem esik bántódása, és senki sem fogja zaklatni. Később bemegy majd a faluba, szót vált néhány értelmesebb emberrel, és véget vet a hitvány szóbeszédeknek, ha tud.

Amikor bement, Éger felesége, Rőt, és még többen mások is egyetértettek abban, hogy a varázslók összezördülése a munka miatt nem új dolog, és nem kell tovább foglalkozni vele. De Szán és a felesége és az ivóba járók nem fogják annyiban hagyni a dolgot, merthogy a marhavész mellett ez volt az egyetlen dolog, ami érdeklődést keltett ezen az elhagyatott vidéken. — Amellett — tette még hozzá Rőt —, amikor rezeket számolt valaki markába, a férjemet sohasem tartotta vissza a tudat, hogy esetleg elefántcsonttal is fizethetne.

— Élnek még a marhák, amelyikeket megérintette?

— Amennyire én látom, igen. És azóta egy sem betegedett meg.

— Mert igazi varázsló, Rőt — mutatott rá Ajándok szenvedélyesen. — Tudom.

— Pont ez a baj, drágám — felelte Rőt. — És ezt is tudod. Nem neki való hely ez. Nem a mi dolgunk, hogy ki ez a férfi, de hogy miért jött ide, azt meg kellene kérdezned tőle.

— Hogy meggyógyítsa az állatokat — válaszolta Ajándok.

Még három nap sem telt el Napfény távozása óta, amikor újabb idegen érkezett: egy férfi lovagolt fel a déli úton, jó lovon, és szállás után érdeklődött az ivóban. Átküldték Szán házához, de Szán felesége sikítozni kezdett, amikor meghallotta, hogy újabb idegen áll az ajtóban, és azt kiáltozta, hogy ha Szán beengedi ezt a másik boszorkányembert, akkor a babájuk kétszeresen is holtan születik majd.

— Nos, hát akkor mégsem. — Az idegen kényelmetlenül érezte magát. — Nem tudnék segédkezni egy idő előtti szülésnél. Akad talán egy szoba az ivó felett?

— Küldjétek a bódéhoz — szólt közbe Éger egyik tehenészlegénye. — Ajándok mindent hazavisz, amit talál. — Szavait halk nevetgélés és mormolás követte.

— Visszafelé, arra — mutatta a korcsmáros.

— Köszönet érte — felelte az utazó és elvezette lovát, amerre mutatták az utat.

— Minden idegen egy rakáson lesz, legalább — jegyezte meg a korcsmáros, és ezt még elismételgették néhányszor az éjszaka során, mint a jókedv kifogyhatatlan forrását, mint a legjobb mondatot a marhavész kezdete óta.

* * *

Ajándok épp a tejesbódéban volt, az esti fejés eredményét szűrte és szedte edényekbe. — Asszonyom! — szólította meg egy hang az ajtóból, és ő a gyógyítót gondolva oda, így válaszolt: — Egy pillanat és befejezem. — Amikor megfordult és meglátta az idegent, majdnem elejtette a kezében tartott lábast. — Ó, hogy meglepett! — mondta. — Mit tehetek önért?

— Szállást keresek éjszakára.

— Bocsánatát kérem, de már foglalt minden hely. Van egy bérlőm, és ott van a bátyám is, na meg én. Talán Szánnak, a faluban…

— Onnan küldtek ide. Azt mondták, „minden idegen egy rakáson

lesz”. — A férfi a harmincas éveiben járhatott, becsületes képe és megnyerő külseje volt, egyszerű öltözéket viselt, bár a mögötte álló kis ló remek hátasnak tűnt. — Ellakok az istállóban, asszonyom, az is megteszi. A lovamnak van szüksége jó helyre, elfáradt idefelé. Elalszom az istállóban, és reggelre el is megyek. A tehenek között jól el lehet lenni a hideg éjjeleken. Fizetek is örömmel, asszonyom, ha két réz megfelel. A nevem Karvaly.

— Ajándok vagyok — válaszolta az özvegy kicsit nyugtalanul, de a fickó nem tűnt ellenszenvesnek. — Legyen hát, Karvaly mester. Foglalkozzon előbb a lovával. Ott a kút, ott meg talál szénát. Aztán jöjjön be a házba. Tudok adni egy kis tejlevest, és köszönöm, egy rézérme bőven megteszi. — Valahogy nem szívesen nevezte jóuramnak, mint a gyógyítót. Ebben a férfiban nem volt semmi „uras”. Nem nézte nemesembernek, amikor először meglátta, vagy bármi hasonlónak.

Amikor végzett a bódéban és visszament a házba, az újonnan érkezett fickó, Karvaly, már a kandalló előtt kuporgott, és hozzáértő módon igazgatta a parazsat. A gyógyító a kisszobában aludt. Az asszony benézett, majd rácsukta az ajtót.

— Nincs túl jól — mondta, halkan szólt. — A teheneket gyógyította kint a láp keleti részén napokig a hidegben, és nagyon kimerítette magát.

Ahogy munkájára indult a konyhába, Karvaly segített, a legtermészetesebb módon, annyira, hogy az asszony elcsodálkozott: a távolról jött férfiak mintha háziasabbak lennének, mint a lápvidékiek. Könnyen elbeszélgettek, és Ajándok mesélt neki a gyógyítóról, minthogy magáról nem volt sok mondanivalója.

— Kihasználják a varázslót, aztán azt állítják, hogy hasznavehetetlen — jegyezte meg. — Ez nem igazságos.

— De megijesztette őket valahogy, nem?

— Gondolom, igen. Jött egy másik gyógyító, egy fickó, aki volt már itt korábban is. Nem sokat csinált, persze, ahogy én láttam. Nem sokat tudott kezdeni a tehenemmel, amikor begyulladt a tőgye, két esztendeje. És a balzsamja is csak disznózsír volt, erre mérget vennék. És hát, ez a fickó mondta Pomatnak, hogy elveszi a munkáját. És lehet, hogy Pomat visszamondta ugyanezt. Aztán elvesztették a fejüket, és valami fekete varázslatot csináltak, talán. Legalábbis Pomat, gondolom. De végül nem bántotta a fickót, hanem maga esett össze ájultan. És most nem emlékszik semmire a dologból, a másik meg sértetlenül elsétált. És azt mondják, hogy minden állat, amelyikeket megérintett, még mindig talpon van és egészséges. Tíz napot töltött kint szélben és esőben, gyógyította az állatokat. És tudja, mennyit adott neki az a tenyésztő? Hat rezet! Csoda, ha kissé megharagudott? De nem azt mondom… — leállította magát, majd

másképpen folytatta: — Nem mondom, hogy nem fura alak egy kicsit, néha. Ahogy a boszorkányok és a varázslók mind fura alakok, gondolom. Talán ilyennek kell lenniük, ha már ilyen erőkkel meg mindennel foglalkoznak. De igaz ember, és kedves is.

— Elmondhatok egy történetet — kezdte Karvaly —, asszonyom?

— Mesemondó talán? Miért nem ezzel kezdte? Az lenne hát? Csodálkoztam is, hogy tél van, meg minden, és valaki az utat rója. A lováról nézve meg azt hittem, valami kereskedőféle. Tudna mondani egy történetet? Igazán kevés a szórakozás errefelé, minél hosszabb, annál jobb! De előbb a leves! És hadd üljek le, hogy meghallgassam…

— Nem vagyok mesemondó, nem egészen, asszonyom — válaszolta a férfi egy kedves mosoly kíséretében —, de van önnek egy történetem. — És amikor megette a levesét, és Ajándok elhelyezkedett a varrnivalóval a kezében, az utazó belekezdett a történetbe.

— A Legbenső-tengeren, a Bölcsek-szigetén Kútfő-szigeten, ahol a mágiát tanítják, ott lakik kilenc mester.

Ajándok lehunyta szemét, úgy élvezte a mesét.

A férfi megnevezte őket, a trükkmestert és a gyógyfüvest, az idézőt és a formázót, a szélvetőt és a dalnokot, a névtudót és az elvarázsolót. — Az elvarázsoló és az idéző művészete igen veszélyes — mondta. — Az elvarázsolás más néven alakváltás, ahogy talán hallott is már róla, asszonyom. Még egy köznapibb varázsló is tudja, hogyan kell szemfényvesztő változásokat okozni, rövid időre egy dolgot egy másik dologgá változtatni, vagy elváltoztatni a saját alakját. Látott már ilyesmit?

— Hallottam róla — suttogott az özvegy.

— És néha a boszorkányok és a varázslók azt állítják, hogy meg tudják idézni a halott szellemét, hogy beszéljen őrajtuk keresztül. A gyermeket, akit szülei gyászolnak. A boszorkánykunyhóban a sötétben hallhatják, ahogy sír vagy kacag.

Ajándok bólintott.

— Ezek csak szemfényvesztő, látszatkeltő varázslatok. De vannak igazi elváltoztatások és igazi idézések is. És néha ezek igazi kísértést jelentenek egy mágusnak! Csodálatos dolog sólyomszárnyon repülni, asszonyom, és sólyomszemmel látni az alant elsuhanó földeket. És az idézés, amelynek a névadáshoz is köze van, óriási hatalom. Az igaz név ismerete hatalmat ad, maga is tudja, asszonyom. És az idéző egyenesen ehhez a hatalomhoz folyamodik. Csodálatos dolog megidézni egy régóta halott személy szellemét és hasonmását. Látni Elfáran szépségét, ahogy Szoléa gyümölcsöseiben jár, ahogy Mórred látta, mikor a világ még fiatal volt…

A férfi hangja elhalkult, elsötétedett.

Nos, visszatérve a történetre, negyven vagy talán még több esztendővel ezelőtt született egy gyermek Bárkán, amely a Legbenső-

tenger egy gazdag szigete, Szemeltől délre és keletre. Ez a gyermek egy alintéző fia volt, Bárka urának háztartásából. Nem épp egy szegény ember fia, de nem épp egy hasznos kölök. És a szülei fiatalon haltak meg. Nem is volt, aki rendesen foglalkozott volna vele, mígnem felfigyeltek arra, amit tett, és amit megtehetett. Fortélyos kis csibész volt, ahogy az ottaniak mondták. Voltak bizonyos erői. Egyetlen szóval meg tudta gyújtani és el bírta oltani a tüzet. Lábasokat és serpenyőket röptetett a levegőben. Galambbá tudott változtatni egy egeret, ami azután Bárka urának nagy konyhájában repkedett. És ha keresztezték az útját vagy megrémült valamitől, akkor ártani is képes volt. Egyszer egy fazék forró vizet zúdított egy szakácsra, aki rosszul bánt vele.

— Ó, kegyelem! — suttogta Ajándok. A történet kezdete óta egyetlen mozdulatot sem tett a tűvel és a cérnával.

— Egyetlen gyermek volt, és a ház mágusai nem lehettek igazán bölcs emberek, mert kevés bölcsességet és kifinomultságot mutattak a fiúval szemben. Talán féltek tőle. Megkötözték a kezét és kipeckelték a száját, hogy ne tudjon varázsolni. Bezárták a pincébe, egy kőhelyiségbe, amíg úgy nem gondolták, hogy megszelídült. Elküldték, hogy a nagy birtok istállóiban lakjon, merthogy az állatokkal jól kijött, és a lovak mellett mindig csendesebb volt. De összevitázott egy istállófiúval, és egy halom trágyává változtatta szegényt. Amikor a mágusok visszaváltoztatták az istállófiút, megint megkötözték a gyermeket, kipeckelték a száját, és feltették egy Kútfő felé tartó hajóra. Úgy gondolták, majd az ottani mesterek megszelídítik.

— Szegény gyermek — mormolta az asszony.

— Csakugyan, merthogy a tengerészek is féltek tőle, és az egész úton megkötözve tartották. Amikor a kútfői Nagy Házhoz értek és a kapusmester meglátta a fiút, azonnal levette a kötelékeit és kiszabadította nyelvét. És a szóbeszédek szerint a Nagy Házban az volt a fiú első dolga, hogy felfordította a hosszú asztalt az ebédlőben, megsavanyította a sört, és egy időre disznóvá változtatott egy diákot, aki próbálta megállítani… De a mesterekkel nem bírt el.

— Nem büntették meg, ehelyett igékkel visszatartották vad erőit, míg rávették a fiút, hogy figyelmezzen rájuk és tanuljon. Ez is sokáig tartott. Lázadó lélekkel született és emiatt kihívásnak, veszélynek nézett minden olyan erőt, amellyel nem rendelkezett, minden olyan dolgot, amit még nem ismert, s harcolni próbált ezek ellenében, míg valamelyikük nem győzedelmeskedik. Sok ilyen fiú van. Én is ilyen voltam. De nekem szerencsém volt. Fiatalon megtanultam a szükséges leckét.

— Nos, végül ez a fiú is megtanulta visszafogni haragját, és uralni erejét. És micsoda hatalmas erő volt az! Bármilyen művészetet tanult, azt könnyedén megértette. Túl könnyedén, így lenézte a

szemfényvesztést, az időjárás uralmát és még a gyógyítást is, mert nem tartott tőlük, és számára nem jelentettek kihívást. Nem érzett késztetést, nem talált magában elegendő elhivatottságot ahhoz, hogy efféle művészetek mesterévé legyen. Így történt hát, hogy amikor Nemmeziz, a főmágus megadta igaz nevét, a fiú belefogott az idézés nagyszerű és veszélyes művészetének tanulmányozásába. Hosszú időn keresztül az idéző-mester mellett tanult.

— Attól kezdve Kútfőn élt, mert onnan ered minden mágia, és ott tartják fenn. És ő nem érzett vágyat az utazás iránt, vagy hogy más emberekkel találkozzon, vagy hogy világot lásson, mondván, hogy az egész világot magához tudja idézni, ha akarja — és ez igaz is volt. Talán éppen ebben rejlik, ama művészet veszélyessége.

— Nos, az idéző — és minden mágus — számára tiltott dolog az, hogy élő lelket szólítson. Igen, képesek vagyunk szólítani őket. Elküldhetjük hozzájuk a hangunkat, vagy egy jelenést magunkról, a képmásunkat. De nem idézzük meg őket lélekben vagy testben, hogy megjelenjenek előttünk. Csak a holt lelkeket szabad megidézni. Csak az árnyakat. Azt is elmondhatom, hogy miért van ez így. Egy élő ember megidézése azt jelenti, hogy a mágusnak teljhatalma van felette, teste és lelke felett egyformán. Senkinek, legyen bármily bölcs vagy hatalmas, nincs joga tulajdonának tekinteni és így használni egy másik embert.

— De a vetélkedés szelleme ott dolgozott a fiúban, hiába érett férfivá. Ez a szellem nagyon erős Kútfőn: mindig jobb akarsz lenni a többieknél, mindig első akarsz lenni… A művészet könnyen versengéssé válik, játékká. És a befejezése méltatlan lesz önmagához… Akkoriban nem akadt ott más ember, akinek ajándéka ily nagy lett volna, nem mintha más tekintetben bárki is jobb lett volna nála. Úgy találta, hogy őt nagyon nehéz legyőzni. És ez őt magát rémisztette meg a legjobban, emellett bosszantotta is.

— Nem volt helye a mesterek között, minthogy az idézőmestert már korábban megválasztották: egy erős férfit, ki élete delén járt, és még nem kívánt visszavonulni vagy meghalni. A fiúból lett férfi tiszteletet vívott ki a sziget tudósai és tanítói között, de nem tartozott a kilencek közé. Mellőzöttnek érezte magát. Talán mégsem volt olyan jó dolog, hogy ott maradt, mágusok és mágiát tanuló fiúk között, hatalomra és még nagyobb hatalomra vágyók között, akik mind a legerősebbek akartak lenni. Mindenesetre, ahogy teltek-múltak az évek, ő egyre zárkózottabb lett, eltávolodott a többiektől és magányosan folytatta tanulmányait, toronyszobai cellájába zárkózva. Egyre kevesebb diákot tanított, egyre kevesebbekkel beszélt. Az idézőmester tehetséges diákokat küldött hozzá, de a Kútfőn tanulók többsége egyáltalán nem ismerte. Ebben az elszigeteltségben gyakorolni kezdett bizonyos művészeteket, amelyeket nem jó

gyakorolni, és nem vezetnek jó eredményre.

— Egy idéző könnyen hozzászokik, hogy egyetlen szavára szellemek és árnyak jönnek és mennek körötte. Talán ez a férfi úgy gondolkodott: Ki tilthatja meg nekem, hogy hasonlóképp tegyek az élőkkel? Miért van hatalmam, ha nem használhatom? Így hát élőket kezdett magához szólítani, azokat, akiktől tartott Kútfőn, akiket vetélytársnak hitt, akiknek hatalmára féltékeny volt. Amikor azok megjelentek előtte, ő elvette hatalmukat, magáévá tette azt, elcsendesítette őket. Nem tudták elmondani, hogy mi történt velük, mi lett a hatalmukkal. Nem is tudták igazán.

— Így történt, hogy végül saját tanítóját, az idézőmestert szólította maga elé, rajtaütésszerűen ragadva el őt.

— De az idéző harcolt ellene mind testben, mind szellemben, és segítségül szólított, és én jöttem. Együtt küzdöttünk az akarat ellenében, amely elpusztíthatott volna minket.

Közben egészen beesteledett. Ajándok lámpása kialudt. Csak a kandalló vörös fénye ragyogott Karvaly arcán. Ez nem olyan arc volt már, amilyennek az asszony először gondolta. Megviseltnek tűnt, keménynek és egyik oldalán sebzettnek. Tényleg egy ragadozó madár arca, ezt gondolta most a nő. Csendben figyelt a férfi szavára.

— Ez nem egy mesemondó története, asszonyom. Nem olyan történet, amelyet más valaha is elbeszél.

— Akkoriban még eléggé új volt nekem az egész főmágusi élet. És fiatalabb is voltam, mint ellenfelünk, talán nem is féltem tőle eléggé. Ketten is csak annyit tehettünk, hogy megvédelmeztük magunkat ott, a toronyszoba mágikus csendjében. Senki sem tudta, mi zajlik éppen. Küzdöttünk. Nagyon sokáig küzdöttünk. És egyszer csak vége lett az egésznek. A férfi ereje megtört. Ahogy egy bot törik el. Megtört ember lett belőle. De arra még maradt elég ereje, hogy elmeneküljön. Az idézőmester örökre elhasználta ereje egy részét, hogy felülkerekedjen az elvakult akaraton. És nekem nem volt elég erőm, hogy megállítsam a menekülőt, és az sem jutott eszembe, hogy bárkit utánaküldjek. És egy szikrányi erő nem maradt bennem, hogy magam követhettem volna. Így tűnt el Kútfőről. Egyszerűen csak elment.

— Nem tudtuk teljesen eltitkolni a harcot, bár a lehető legkevesebbet beszéltünk róla. És sokak szerint jó volt megszabadulni tőle, mert mindig is félőrültnek tartották, és talán most már teljesen megőrülhetett.

— Ám miután az idéző és én felgyógyultunk a lelkünkön ejtett sérülésekből — ha mondhatom így —, és az ostobaság állapotából, ami egy ilyen küzdelmet követ, az jutott eszünkbe, hogy talán nem olyan jó, ha egy ilyen nagy hatalmú ember, egy nagyerejű mágus jár Óceánföldön úgy, hogy nem teljesen van ép eszénél, és talán eltelt már haraggal, szégyennel, bosszúvággyal is.

— Nyomát sem leltük. Kétségtelenül valami madárrá változtatta magát, vagy hallá, amikor elhagyta Kútfőt, amíg elért egy másik szigetre. És egy mágus el tud rejtezni a kutatóvarázs elől. Fürkészeket küldtünk szerteszét, minden számunkra lehetséges módon, de nem érkezett tőlük semmiféle válasz. Így hát magunk indultunk a keresésére, az idézőmester a keleti szigetek felé, magam nyugatnak. Idővel, amikor erre az emberre gondoltam, elmémben egy nagy hegy képe jelent meg, egy letört csúcs, és alatta, tőle délre hosszú, zöld táj terült el. Emlékeztem a kútfői földrajzleckékre még fiatalabb koromból, hogy Szemel-szigeten található egy ilyfajta vidék, az Andád-hegy mellett. Így érkeztem a Magas-lápra. Úgy hiszem, jó irányba jöttem.

Csend telepedett rájuk. Csak a tűz sustorgott.

— Beszéljek vele? — kérdezte Ajándok, hangja nyugodt maradt.

— Nincs rá szükség — válaszolta a férfi, egy sólyom tekintetével. — Majd én. — Azután így szólt: — Iriot!

Az asszony a kisszoba ajtajára nézett. Az kinyílt, és az idegen ott állt mögötte, lesoványodva és fáradtan, sötét tekintete egyszerre volt álomittas, zavarodott és kínokkal terhes.

— Kóbor. — Ennyit mondott. Lehajtotta fejét. Egy idő után újra felnézett, és megkérdezte: — Elvennéd a nevemet?

— Miért kellene ilyet tennem?

— Csak ártalmat szül. Gyűlöletet, büszkeséget, kapzsiságot.

— Azokat a neveket elveszem tőled, Iriot, de a sajátodat megtarthatod.

— Nem értettem — folytatta Iriot — a többieket. Hogy ők mások. Mind mások vagyunk. Másoknak kell lennünk. Hibáztam.

A Kóbornak nevezett férfi odalépett a másikhoz és megfogta a kezét, melyet az idegen félig kinyújtva tartott, mintha kérlelné.

— Hibáztál. De jóvá teheted. Fáradt vagy, Iriot, és az út igen nehéz, ha egyedül járod. Kérlek, gyere velem haza!

Iriot a mellkasára ejtette fejét, mintha mindjárt végleg leterítené a fáradtság. Minden feszültség és indulat eltávozott testéből. De azután ismét felnézett, ezúttal nem Kóborra, hanem Ajándokra, aki csendesen ült a kandalló mellett.

— Dolgom van itt — felelte.

Kóbor is az asszonyra nézett.

— Igen — erősítette meg Ajándok. — Gyógyítja a lábasjószágot.

— Megmutatják, hogy mit tegyek — szólt Iriot —, és hogy ki vagyok. Tudják a nevem. De nem mondják ki soha.

Néhány hosszú pillanat elteltével Kóbor magához húzta az idős férfit, és karjaiban tartotta. Halkan mondott neki valamit, azután elengedte. Iriot sóhajtott egyet.

— Semmi hasznom ott, Kóbor, te is tudod — mondta. — Itt

viszont van. Ha hagyják, hogy elvégezzem a munkát. — Újra Ajándokra nézett, s Kóbor ugyanúgy tett. Az asszony egyikről a másikra pillantott.

— Te mit mondasz, Emer? — kérdezte a sólyomszerű férfi.

— Azt mondom — kezdte az asszony, hangja elvékonyodott és elgyengült, s a gyógyítóhoz beszélt —, hogy ha Éger marhái talpon maradnak a télen, a tenyésztők könyörögni fognak, hogy maradjon. Bár szeretni nem szeretik.

— Senki sem szereti a varázslókat — válaszolta erre a főmágus. — Nos, Iriot! Eljöttem érted, télnek idején, és egyedül kell visszatérnem?

— Mondd meg nekik… mondd meg, hogy hibáztam — felelte Iriot. — Mondd meg nekik, hogy hibáztam. Mondd meg Torionnak… — Itt megállt, zavarodottan.

— Elmondom neki, hogy egy ember életének változásai talán túl vannak minden általunk ismert művészeten, és talán minden bölcsességünkön is — szólt a főmágus. Azután újra az özvegyre nézett. — Maradjon, asszonyom? Maga is úgy kívánja, miképpen ő?

— Tízszer több hasznát veszem segítségképpen vagy csak társaságképpen is, mint a bátyámnak — válaszolta Emer. — És kedves és igaz ember, ahogy már mondtam. Uram.

— Akkor hát legyen így! Búcsúzom, Iriot, kedves társam, tanítóm, vetélytársam, barátom. Bátor asszony vagy, Emer, tiszteletem és köszönetem örökkön tiéd marad. Legyen béke szívedben és kandallód körül. — És tett egy mozdulatot, mely csillámló nyomot hagyott egy pillanatra a kandalló kövei felett. — Megyek aludni az istállóba — tette még hozzá és kiment.

Az ajtó becsukódott mögötte. Csend ülte meg a házat, csak a tűz sustorgott halkan.

— Gyere a tűz mellé — kérte az asszony. Iriot odalépett és letelepedett.

— Tényleg ő a főmágus? De tényleg?

A férfi csak bólintott.

— A világ főmágusa — morfondírozott Ajándok. — És a tehénistállómban alszik. Fekhetne az ágyamban is…

— Nem fogadná el.

Az asszony tudta, hogy a másiknak igaza van.

— Gyönyörű a neved, Iriot — szólalt meg kis idő múltán. — Sohasem tudtam a férjem igaz nevét. És ő sem az enyémet. Nem mondom ki többé a tiédet. De jó, hogy tudom, mert te is tudod az enyémet.

— Gyönyörű a neved, Emer — válaszolta a férfi. — Szívesen kimondom, amikor csak akarod.

Szitakötő

I. Iria

Apja őseinek nagy és gazdag birtokai voltak, Út szintén nagy és gazdag szigetén. Bár a királyság idején semmilyen előjogokra vagy címekre nem tartottak igényt, a Maharion bukását követő sötét évek hosszú során át kemény kézzel kormányozták embereiket, jövedelmük jó részét visszatáplálták a földbe, életben tartottak valamelyes igazságszolgáltatást, és sikerrel szálltak szembe a környék apró zsarnokaival. Miután Kútfő bölcseinek erőfeszítései árán a Szigetvilágba visszatért a rend, egy időre fölvirágzott a család, a birtokaival és a környező falvakkal együtt. Ez a virágzás, a rétek, a hegyi legelők, a tölgyerdő borította hegytetők a birtokot szállóigékkel övezték, amelyek szerint valaki „olyan kövér, mint az iriai tehén”, vagy „szerencsés, akár egy iriai”. A birtok urai és számos lakosa a nevük elé biggyesztették a hely nevét, mondván, hogy ők „iriaiak”. A földművesek és a pásztorok tavaszról-tavaszra, évről-évre, nemzedékről-nemzedékre oly következetesen követték egymást, akár a hegyi tölgyek. A földeket birtokló család mégis sokat változott az idők során, és a szerencse szeszélyei szerint.

Megosztotta a fivérek örökség fölötti vitája. Egyik utód a gőgjével, a másik ostobaságával zilálta szét a gazdaságát. Egyiküknek egy lánya volt, aki férjhez ment egy kalmárhoz, és a városból próbált gazdálkodni. A másiknak két fia, akik szintén hajba kaptak, és tovább darabolták a már megosztott földet. Amikor a Szitakötő néven ismert lány megszületett, Iria birtoka — bár még a Szigetvilág egyik legvonzóbb hegyes-völgyes, erdős-mezős tájéka volt — a bosszú és viszálykodás csataterévé züllött. A szántók elgazosodtak, a pajták teteje berogyott, a fejőállások üresen ásítottak, a pásztorok följebb terelték nyájaikat a dúsabb és biztonságosabb hegyi legelőkre. Az öreg ház, a birtok valamikori központja, már félig romosan düledezett a dombtetőn, a százados tölgyek között.

Tulajdonosa a magát „Iria urának” nevező négy férfi egyike volt. A másik három valójában „Ó-Iria urának” kiáltotta ki magát. Az első ifjúságát és örökségе maradványait bíróságokon, és Út fővárosa, Szökőkút urainak előszobáiban pocsékolta el. Bizonygatta jogát az egész birtokra, úgy, ahogyan az fönnállt száz évvel azelőtt. A kudarctól megkeseredetten tért vissza, és élete hátralévő részét az utolsó szőlőbirtokán termő súlyos vörösbor vedelésével és azzal töltötte, hogy földjei határán bóklászott egy falka neveletlen és koszos kutyával, a zsiványok távol tartása végett.

Még Szökőkútban megnősült. Olyan nőt vett el, akiről Iriában senki nem tudott semmit, mivel valamelyik másik szigetről származott, azt beszélték, valahonnan nyugatról. Nem is járt soha

Iriában, mert még a városban elvitte őt a gyermekágyi láz. Amikor a férfi hazaérkezett, hároméves kislányát is magával hozta. Rábízta a házvezetőnőre, és azon nyomban el is feledkezett róla. Csak akkor jutott eszébe néha, amikor alaposan berúgott. Ilyenkor, ha megtalálta gyermekét, odaállította a széke mellé, jobb esetben a térdére ültette, és vég nélkül darálta a fülébe, mi minden rosszat tettek az emberek vele és Iria ellen. Káromkodott, ordítozott, vedelt és a kislányt is itatta, szigorúan intvén őt, hogy becsülje meg az örökségét, és legyen hű Iriához. A lányka a bort megitta, de gyűlölte a káromkodást, a nyavalygást, az álságos könnyeket és a velük járó suta becézéseket. Szitakötő, ha tudott, elszökött mindez elől, lement a kutyákhoz, lovakhoz és marhákhoz, hogy megesküdjön nekik: ő csak anyjához lesz hű, akit senki sem ismert, még ő sem, és senki nem becsült vagy szeretett rajta kívül igazán.

Amikor betöltötte tizenharmadik évét, az öreg vincellér és a házvezetőnő — a valamikori népes cselédség végső maradéka — figyelmeztették a gazdát, hogy itt lenne az idő, a lányka névadó napjának megtartására. Megkérdezték, küldjenek-e a városi varázslóért, vagy megteszi a helybéli javasasszony is? A ház ura erre dühében torkaszakadtából üvöltötte: — Egy tanyasi boszorkány? Egy koszos vajákos adományozza Iria leányának igaz nevét? Vagy valami csúszómászó hókuszpókusz-szolgája azoknak a pofátlan földharácsolóknak, akik kifosztották a nagyapámat? Ha az a görény a földemre teszi a lábát, ráuszítom a kutyákat, hogy tépjék ki a máját! Ezt mondjátok meg neki, ha akarjátok! — És így tovább. Vén Margaréta visszavonult a konyhájába, vén Toboz a venyigéihez, a tizenhárom éves Szitakötő meg kirohant a házból, végig lefelé a domboldalon, a faluba. Apja káromkodásait zúdította a kutyákra, akik a lármától izgatottan, ugatva és üvöltve vetették magukat a nyomába. — Helyedre, sötét lelkű szuka! Takarodj! Mocskos áruló! — Erre a kutyák elhallgattak, és behúzott farokkal sompolyogtak vissza a házba.

A falu vajákos asszonya éppen egy birka hátulján tátongó, elfertőződött sebből szedegette ki a nyüveket, amikor a kislány odaért. A javasasszony mindennapi neve Róza volt, mint annyi nőé Út szigetén és a környező Szigetvilágban. Azok, akiknek titkos neve úgy szívja magába az erőt, mint gyémánt a fényt, legtöbbször szeretik, ha mindennapi nevük közönséges, egyszerű, mint a többi embereké.

Róza gépiesen mormolt valami varázsigét, de közben a keze és kicsi, éles pengéjű kése végezte el a munka javát. A jerke türelemmel viselte az acél vájkálását. Homályos, keskeny, borostyánszínű szemével némán meredt a csöndbe. Csak néha dobbantott egyet kicsi, bal első lábával, valami sóhajféle kíséretében. Szitakötő közelről figyelte Róza munkálkodását. Az asszony kihúzott egy férget, ledobta,

ráköpött, és már nyúlt is a másikért. A lányka a jerkéhez simult, az állat meg hozzá, így nyújtottak támaszt egymásnak. Róza kihúzta az utolsó férget, ledobta, ráköpött és odaszólt a lánynak: — Add csak ide azt a vödröt! — Kimosta a sebet sós vízzel. A jerke nagyot sóhajtott, majd kiügetett az udvarról, egyenesen hazafelé. Elege volt már a gyógyításból. — Kistök! — kiáltotta Róza, mire köpcös fiúcska bújt elő a bokor alól, ahol addig szundikált. A jerke után poroszkált, amelynek ő lett volna a pásztora, bár az állat volt az idősebb, nagyobb, jobban táplált, sőt talán még bölcsebb is, mint ő.

— Azt mondták, neked kell megadnod az igaz nevemet — szólalt meg Szitakötő. — Mire apám bedühödött… hát, ez a helyzet.

A vajákos asszony nem szólt semmit. Tudta, hogy a lány igazat mond. Ha egyszer Iria ura kimondta valamire, hogy engedi vagy nem engedi, döntését többé nem változtatta meg. Még büszke is volt a hajthatatlanságára, hiszen szerinte csak a gyönge emberek mondanak valamit, majd vonják vissza a szavukat.

— Miért nem választhatom meg magam az igaz nevemet? — kérdezte Szitakötő, mialatt Róza a kezét és kését lötykölte a sós vízben.

— Azt nem lehet.

— De miért nem? Miért csak egy vajákos vagy egy varázsló teheti meg? Te ilyen ügyekben mit csinálhatsz?

— Nos — mormolta Róza, és kilöttyintette a sós lét háza parányi előudvarának csupasz földjére. A ház, mint minden vajákosé, kissé távolabb állt a falutól. — Háát… — folytatta. Fölkelt és tétován körülnézett, mintha a választ, egy birkát vagy a törülközőjét keresné. — Meg kell tudnod egyet-mást az erőről neked is, érted? — sóhajtotta végül, és fél szemmel Szitakötőre pillantott. Szitakötő egyszer a bal, másszor a jobb szemében vélte látni a titkot, mert a javasasszony mindig csak egyik szemével nézett egyenesen, a másikkal valahová oldalra, másfelé.

— Milyen erőről?

— Az egyetlenről — mormolta Róza és éppoly hirtelen indult be a házba, ahogy a jerke kocogott ki az udvarról. Szitakötő követte őt, de csak a küszöbig. Senki nem lépett be egy vajákos házába hívás nélkül.

— Azt mondtad, bennem van — suttogta a lányka az egy helyiségből álló házikó, nehéz szagú sötétjébe.

— Azt mondtam, hogy van erőd, nagyon is nagy — szólt ki a javasasszony a homályból. — És ezt te is tudod. De hogy mit kell tenned, azt nem tudod, és én sem. Ezt neked kell kiderítened. De olyan erőd nincs, amely megadhatná az igaz nevedet.

— De miért nincs? Mi tartozhat jobban az ember énjéhez az igaz nevénél?

Hosszú csönd következett.

A vajákos asszony szappankő nehezékkel ellátott orsóval, és maréknyi zsíros gyapjúval jött elő a házból. Leült az ajtaja melletti kis padra, és megpörgette az orsót. Megfont egy jó karhosszúságnyi szürkésbarna szálat, mielőtt megszólalt.

— A nevem én magam vagyok. Igaz. De végül is, mi maga a név? Az, ahogy más valaki szólít. Ha senki más nem lenne, csak én, ugyan mi szükségem lenne névre?

— De… — Szitakötő megtorpant a különös érvelés hallatán. Majd kis idő múltán megkérdezte: — Szóval az igaz név valamiféle ajándék?

Róza bólintott.

— Add meg hát nekem az igaz nevemet, Róza! — kérte a kislány.

— Apád megtiltotta.

— Én pedig kérem.

— De itt ő az úr.

— Tarthat szegénységben, tudatlanságban, hitványságban, de névtelenségben nem!

A vajákosnő fölsóhajtott, nehezen és feszülten, akár előbb a jerke.

— Ma este — mondta Szitakötő — a forrásunknál, az Iria-domb alatt. Amiről nem tud, nem bánthatja őt — folytatta félig fojtott, félig dühödt hangon.

— Rendes névadó nap jár neked is, zenével, tánccal, lakomával, mint minden fiatalnak — erősködött a vajákos. — A névadás pillanata hajnaltájra esik… és tényleg muzsika kell, meg vigasság, meg minden. Nem lopakodás éjnek évadján, titokban, mindenki tudta nélkül.

— Tudom én. De honnan tudod, Róza, milyen nevet mondj ki? Talán a víz súgja meg neked?

A vajákosnő egyszer nemet intett acélszürke fejével. — Nem tudom megmondani neked. — Szájából a „nem tudom” azt jelentette: „nem akarom”. Szitakötő tovább figyelt. — Az erő, ahogy már említettem. Csak úgy jön. — Róza abbahagyta a fonást és egyik szemével egy felhőre pillantott a nyugati égen, mialatt a másik kicsit észak felé sandított. — Ott vagytok a vízben együtt, te meg a gyermek. A gyerekkori nevedet leveted. Az emberek tovább is használhatják azt köznapi nevedként, bár nem az igaz neved, és soha nem is volt az. E pillanattól nem vagy többé gyermek, de még neved sincs. Várnod kell. Kinyitod a tudatodat, mint… mint, mondjuk egy ház ajtaját szellőztetéskor. És egyszer csak megjön. Kiejted a szádon… az igaz nevedet. A leheleted formálja meg. Te adod annak a gyermeknek a nevét, a te leheleted. Nem gondolkodsz rajta. Hagyod, hogy hozzád tapadjon. És akkor valahogy átmegy rajtad… hozzád, ahhoz, akihez tartozik. Ez az erő… és így működik. Így fest hát az egész. Az ember nem maga csinálja. Csak annyit kell tudnod, hogyan hagyd érvényesülni. Ennyiből áll az egész mesterség.

— A varázslók többre képesek — vélekedett a leányka.

— Senki sem képes ennél többre — mormolta Róza.

Szitakötő erősen megcsóválta a fejét, hogy a nyakcsigolyái beleroppantak, és türelmetlen mozdulattal nyújtotta ki hosszú kezét-lábát. — Nos, akkor megteszed? — kérdezte.

Róza egyet bólintott.

Éjjeli sötétben találkoztak az Iria-domb alatti mezőn… jóval napnyugta után, és jóval napkelte előtt. Róza halvány lidércfényt gyújtott, hogy megtalálják a mocsaras réten átvezető ösvényt a forráshoz, amely meder nélkül bugyogott kicsiny nádgyűrűjében. A hűvös sötétségben, pár pislákoló csillag és a dombhajlat alatt levetkőztek, és belegázoltak a sekély vízbe. Lábuk mélyen belesüllyedt a bársonyos iszapba. — Elveszem a nevedet, gyermek! — fogta meg a lányka karját a vajákos asszony. — Már nem vagy gyermek… és nincs neved.

Nem moccant semmi.

— Egy nő kapja meg most a nevét. Irián vagy!

Még egy pillanatig moccanatlanul álltak. Akkor az éjszakai szellő meglegyintette csupasz vállukat. Borzongva jöttek ki a vízből, megszárítkoztak, ahogy tudtak, azután mezítláb, kimerülten botorkáltak ki a mezőre, gyökereken bukdácsolva az éles nádlevelek között. Miután kiértek, Szitakötő szaggatott, ingerült hangon suttogta: — Hogy adhattad nekem ezt a nevet?

A vajákos nem válaszolt semmit.

— Ez nem igaz! Ez nem az én igaz nevem! Azt reméltem, hogy a nevem majd fölébreszti az igaz énemet is. De ettől csak rosszabb lett. Rosszul csináltad! Hiszen csak egy vajákos vagy! Elhibáztad! Hiszen ez az ő neve! Neki jár. Olyan büszkén viseli, az ostoba birtokával és bolond nagyapjáéval együtt. Nem akarom! Nem kell nekem! Még mindig nem tudom, ki vagyok én igazán. Nem vagyok Irián! — A nevet kiejtve hirtelen elhallgatott.

A javasasszony még mindig nem szólt semmit. Némán ballagtak egymás mellett a sötétben. Végül Róza mégis megszólalt panaszos, ijedt hangon: — Csak úgy jött.

— Ha bármikor, bárkinek elárulod, megöllek! — sziszegte Szitakötő.

Erre a vajákos asszony megtorpant. — Elárulni bárkinek? — nyávogta, akár egy macska.

Szitakötő is megállt. — Sajnálom — sóhajtotta egy pillanat múlva. — De valahogy úgy érzem, mintha… elárultál volna.

— Az igaz nevedet mondtam ki. Nem is olyan, amilyenre eleve gondoltam. Nekem magamnak is idegen valahogy. Olyan, mintha valamit félbehagytam volna. De ez a te neved. Ha netán cserbenhagyna, az is az igazsághoz tartozik. — Rövid tétovázás után Róza nyugodtabb, hűvösebb hangon folytatta: — Ha akarod az erőt,

amellyel elárulhatsz engem, Irián, én megadom neked… az én igaz nevem Etaudisz.

Ismét különösen meglebbent a szellő. Mindketten reszkettek, a foguk vacogott. Szemtől szemben álltak a sötét mezőn, alig látták egymás halvány árnyképét. Szitakötő előrenyújtotta kezét, és megragadta a vajákosnőét. Szoros, hosszú öleléssel zárták a karjukba egymást, aztán sietve mentek tovább. A javasasszony faluszéli kunyhója, Iria örökösnője pedig a dombtetőn álló romos háza felé, ahol a kutyák — akik viszonylag nyugodtan elengedték — most olyan bősz ugatással és üvöltéssel fogadták, amire félmérföldes körben mindenki fölriadt álmából. Kivéve a ház urát, aki csontrészegen hortyogott kihűlt kandallója előtt.

II. Agyar

Nyugat-Iria ura, Nyírfa, nem birtokolta az öreg házat, viszont övéi voltak az ősi birtok közepén a legtermékenyebb földek. Apja, akit jobban érdekelt a szőlő és a kert, mint a rokonokkal való viszálykodás, igazán vonzó birtokrészt hagyott rá. Az ifjú gazda embereket fogadott föl a gazdaság irányítására, a bognárműhelybe és a fuvarozáshoz, míg maga élvezte a gazdagságát. Feleségül vette Útfél város ura öccsének csinos lányát, és végtelen gyönyörűségére szolgált, hogy ezáltal a lányai félig nemesi származásúak lettek. Abban az időben divat volt, hogy a nemesi udvarokban saját varázslót tartottak. Igazi mágust bottal, szürke köpönyeggel, a Bölcsek-szigetén szerzett tudással, így hát Nyugat-Iria ura is hívott egyet magához Kútfőről. Meg is lepődött rajta, milyen egyszerű a dolog, ha rendesen megfizeti az árát.

Az Agyar nevű fiatalembernek valójában még nem volt sem varázslóbotja, sem köpönyege. Meg is mondta, hogy akkor válik majd véglegesen varázslóvá, ha visszamegy Kútfő szigetére. A Mesterek azért küldték ki a nagyvilágba, hogy tapasztalatokat gyűjtsön, mivel az Iskola minden leckéje sem elegendő ahhoz, hogy bárki megszerezhesse általa, a varázslói ranghoz megkövetelt tudást. Nyírfa kicsit kétkedve hallgatta mindezt, de az ifjú megnyugtatta, hogy kútfői tanulmányai fölruházták őt mindazzal a varázstudománnyal és mágikus erővel, amelyek szükségesek lehetnek Nyugat-Iriában vagy Út egész szigetén. Ennek bizonyítására előidézte, hogy szarvascsorda suhanjon át az ebédlőn, nyomában csapatnyi hattyúval, majd eltűnjenek a déli és az északi falon át. Végül ezüstmedencéből szökőkút fakadt az asztal közepén, s amikor az uraság és családja — követve a varázsló példáját — merített belőle, kiderült, hogy a legzamatosabb bor. — Angládi bor — somolygott az ifjú szerény, mégis valahogy öntelt mosollyal. Eddigre már teljesen meghódította a ház asszonyát és leányait. Nyírfa is azt gondolta magában, hogy a varázslóinas megéri az árát, bár ő saját szőlőinek fanyarkás vörösborait jobban kedvelte. Azoktól ugyanis jól berúghatott, ha eleget ivott belőlük, míg ez a sárgás lé alig több, holmi mézes víznél.

Ha a fiatal varázsló valóban tapasztalatokat keresett, igencsak kevésre számíthatott Nyugat-Iriában. Valahányszor Nyírfa vendégeket fogadott Medertorokból vagy a szomszédos uradalmakról, ismét megjelent a szarvascsorda, a hattyúcsapat és az aranyló borsugár. A langyos tavaszi estéken ezenkívül igazán látványos tűzijátékokat is produkált. Ám ha a kertészek vagy szőlészek jöttek a kéréseikkel, nem növeszthetné-e a varázsló idén valamivel nagyobbra a körtéket vagy űzné el a szürkerothadást a déli szőlőkből, Nyírfa gazda így förmedt rájuk: — Egy kútfői varázsló nem süllyedhet idáig. Menjetek a falusi

vajákoshoz, dolgozzon meg érte, hogy itt lehet. Amikor a legkisebb lányuk szamárköhögésbe esett, a ház asszonya még akkor sem merte zavarni az ifjú mágust. Inkább suttyomban elküldött Rózáért, hogy jönne föl a hátsó ajtón át, és csinálna valami szert vagy dúdolna el egy bűvös éneket, amellyel visszaállíthatná a gyermek egészségét. A varázsló eközben mintha észre sem vette volna a lányka betegségét, a körtefákat vagy a szőlőket. Csak a maga dolgaival foglalkozott, amint az illik is egy tanult mesterhez. Napjait a környék bejárásával töltötte, kecses fekete kancája hátán, amelyet a gazdájától kapott, miután tudatta vele: nem azért jött ide Kútfőről, hogy a vidéki dűlőutak porában gázoljon, vagy éppen sarát dagassza gyalogszerrel.

Útja néha elvezetett egy dombtetőn, a hatalmas tölgyek között álló öreg udvarház közelében. Ha letért a faluba vezető útról a domboldal felé, nyomban falkányi nagypofájú kutya vetette felé magát hörögve és vicsorogva. A kanca rettegett a kutyáktól, ágaskodott, hányta-vetette magát, ezért a varázsló inkább betartotta a tisztes távolságot. Viszont volt érzéke a széphez, fél szemmel mindig megbámulta a kora nyári délután fátyolos fényében szundikáló öreg épületet.

Egyszer megkérdezte Nyírfától, miféle hely az. — Iria — felelte a gazda —, úgy értem, Ó-Iria. Jog szerint engem illetne. De a körülötte dúló évszázados marakodás és viszálykodás után öregapám inkább a sorsára hagyta, hogy véget vessen a reménytelen pörösködésnek. Az ottani gazda ugyan máig huzakodna velem, ha nem lenne folyton olyan részeg, hogy beszélni sem tud. Évek óta nem is láttam az öreget. Egy lánya van neki, azt hiszem.

— Szitakötő a neve, ő végez minden munkát. Láttam egy percre tavaly. Magas és olyan szép, akár egy virágzó gyümölcsfa — szólt közbe a legkisebb lány, Rózsa, aki eddigi, tizennégy esztendőnyi élete során majd' minden idejét fürkészéssel töltötte. Kínozta a köhögés. Anyja kétségbeesett, könyörgő pillantást vetett a varázslóra. Ezúttal csak meg kellett hallania ezt az iszonyú köhögést! Agyar rámosolygott a leánykára, mire az anya szíve hevesen földobogott. Biztosan nem mosolyogna ilyen vidáman, ha Rózsa köhögése valóban komoly betegséget jelentene.

— Semmi közük hozzánk azoknak az alakoknak odafönt az öreg háznál — vetette közbe a ház ura savanyú képpel. A tapintatos varázsló nem kérdezett többet. Viszont látni szerette volna a virágzó gyümölcsfához hasonlóan szép leányzót, rendszeresen ellovagolt hát Ó-Iria mellett. Megállt volna a faluban is, hogy kérdezősködjön, de nem volt hol megállnia, és senki sem válaszolt volna a kérdéseire. Egy kancsal tekintetű vajákos asszony pillantott csak rá, és már el is tűnt a kunyhójában. Ha fölmegy a házhoz, biztosan találkozik egy egész falkányi pokolbéli ebbel, és valószínűleg egy részeg öregemberrel is,

gondolta a varázsló. Az ügy mégis megéri a kockázatot, tépelődött. Őrjítően unalmas volt számára a nyugat-iriai élet, és különben sem riadt vissza soha egy kis kalandtól. Fölkocogott hát a dombra, mire a kutyák valóban körülugrálták, és hisztérikus ugatás közepette kapkodtak a lova lábai után. A kanca ágaskodott és kirugdalt a fenevadak felé, és csak azért nem bokrosodott meg, mert lovasa lecövekelte egy megállító varázsigével és a karja erejével. A kutyák most már az ő lába után kapkodtak, s már azon volt, hogy szabadjára engedi a lovat, amikor valaki az üvöltő falka közé rontott, szitkozódott, és szíjjal verte vissza a dögöket a helyükre. Mikor a csatakos, vadul lihegő hátast végre sikerült megfékeznie, valóban olyan szépnek látta a lányt, mint egy virágzó gyümölcsfát. Nagyon magas volt és nagyon izzadt, keze, lába, szája, szeme, orra nagy; a fején poros, kócos hajtömeg. — Helyetekre! Vissza a házba, piszkos dögevők, undok szukafiak! — ordította a nyüszítő, hátráló kutyák felé.

A varázsló megtapogatta kezével a jobb lábát. Az egyik kutya szemfoga fölhasította a nadrágja szárát, amelynek szövetén átütött a vér.

— Megsérült? — kérdezte a lány. — Ó, ezek az alattomos férgek! — simogatta végig a kanca jobb első lábát. Visszahúzott kezén a ló verejtékével keveredett vér csillant. — No, jól van, jól van — mormolta. — Derék lány vagy, bátor szívű. — Az állat lehajtotta fejét, és egész testében megremegett a megkönnyebbüléstől.

— Mi a fenének tartotta ott, állva a kutyák között? — förmedt a lány mérgesen a férfira. Odatérdelt a ló lába mellé és fölnézett a varázslóra, aki a nyereg magasából nézett vissza rá, mégis valahogy magát érezte kicsinek és nyomorultnak.

A lány nem várt választ. — Majd én fölvezetem — mondta és talpra állt. A gyeplőszár után nyúlt. Agyar érezte, a nő azt várja tőle, hogy leszálljon. Miközben úgy is tett, megkérdezte: — Olyan komoly? — És a ló lábára nézett, ahol csak némi véres habot látott.

— No, gyere hát, kedves — suttogta az ifjú hölgy… nem a férfinak. A kanca bizalommal telve poroszkált utána. Végigmentek a domboldalon körben futó durva ösvényen egy öreg, kővel és téglával kirakott padozatú istállóhoz, amelyben nem voltak lovak. Csak füstifecskék laktak benne. Ott cikáztak a tető fölött, és szakadatlanul pletykálkodtak sebes nyelvükön.

— Tartsa nyugodtan! — mondta a fiatal nő, és otthagyta a varázslót azon az elhagyatott helyen, kezében a gyeplővel. Kis idő múltán visszajött egy jókora vödörrel és nekiállt, hogy egy szivaccsal lemossa a kanca lábát. — Vegye le róla a nyerget! — mordult oda, és hangjában ott bujkált a hangosan ki nem mondott „maga bolond”! Agyar engedelmeskedett. Félig bosszantotta, félig csodálattal töltötte

el a lány nyers, óriási ereje. Már egyáltalán nem tűnt a szemében virágzó almafának, de mégis szép volt, a maga nagydarab, haragos módján. Az állat teljesen alárendelte magát neki. Ha a lány rászólt: — Tedd odébb a lábad! — odébb tette a lábát. Közben az ifjú hölgy alaposan végigcsutakolta, visszatette rá a nyeregtakarót, és kivezette a napsütésre. — Nem lesz semmi baja — jelentette ki. — Van a lábán egy hasított seb, de ha naponta négyszer-ötször megmossa sós vízzel, simán begyógyul. Sajnálom. — Az utolsó szót is őszintén, bár indulatosan mondta ki, mintha még mindig az járna az eszében, hogyan engedhette a férfi, hogy egy helyben álló lovát, ilyen csúnyán megmarják a kutyák. Ekkor nézett a másik szemébe először egyenesen. Tiszta tekintete narancsbarna színű volt, mint a sötét topáz vagy a borostyánkő. Különös szeme volt… éppen egy magasságban a varázslóéval.

— Én is sajnálom — reagált a férfi szándékos, megjátszott könnyedséggel.

— Ez a ló a nyugat-iriai gazdáé. Ezek szerint maga a varázslója?

A férfi szertartásosan meghajolt. — Agyar vagyok Enyhely nagy kikötőjéből, szolgálatára. Szabadna…

— Azt hittem, hogy Kútfőről való — vágott közbe a lány.

— Onnan is — felelte a férfi visszanyert önbizalommal. A nő csak meredt rá azzal a különös tekintetével, amely éppoly megfejthetetlen, akár egy birkáé, gondolta magában a férfi. Ekkor a lány váratlanul kitört: — Ott élt? Ott tanult? Ismeri a főmágust?

— Igen — mosolyodott el a másik. Aztán elfintorodott, és egy pillanatig a lábszárára szorította a tenyerét.

— Maga is megsebesült?

— Semmiség — dörmögte a varázsló. Valóban, szinte bosszantó, de a sebe már nem is vérzett. A nő megint az arcába nézett.

— Mi… milyen ott… Kútfőn?

A férfi — éppen csak egy kicsit sántikálva — odament egy közeli tuskóhoz, és letelepedett rá. Kinyújtotta a lábát, megmasszírozta a sérült részt, és fölnézett a lányra. — Hosszú időbe telne elmesélnem, milyen is ott, Kútfőn — válaszolta. — Persze, azért örömmel megtenném.

* * *

— Igen, varázsló, vagy majdnem az — dünnyögte Róza. — Kútfői varázsló. Nem szabad kérdésekkel zaklatnod — folytatta nem is indulatosan, hanem inkább burkolt félelemmel.

— Őt nem zavarja — nyugtatta a nőt Szitakötő. — Csak éppen alig válaszol néha valamit. Elmesélte nekem, milyen ott. Keresztülmész a városon… Alkány városán. Van ott egy utcára nyíló ajtó… vagy inkább kapu… de mindig zárva van. Úgy néz ki, mint egy közönséges ajtó. — A vajákos némán hallgatta. Képtelen volt ellenállni a titkok csábításának, és elfojtott vágyai feltörésének. — És ha bekopogtatsz, odajön egy ember, egy külsőre szintén közönséges ember. Aztán próbára tesz. Mondanod kell egy szót… egy jelszót, mielőtt beengedne. Ha nem tudod, soha nem lépheted át azt a küszöböt. De ha mégis bejutsz, megláthatod, hogy az egészen másféle ajtó. Szarvakból készült, rajtuk egy fa kifaragva, a kerete meg egy agyar, egyetlen foga egy sárkánynak, aki réges-régen élt, sokkal Vandór-Akbé, Mórred vagy egyáltalán az emberek előtt. Itt a Szigetvilágban, eleinte csak sárkányok voltak. Az agyart az Onn-hegyen találták, Enyhely szigetén, a világ közepén. A fa leveleit pedig olyan finoman faragták ki, hogy átsejlik rajtuk a napsugár, mégis olyan erős, hogy ha a kapusmester becsapja, nincs varázsige, amely megnyithatná. Azután a kapusmester teremről-teremre vezet, míg teljesen össze nem zavarodsz, mire végre kiértek a szabadba. A Szökőkút udvarára, a Nagy Ház legmélyebb bugyrában. Ez az a hely, ahol a főmágusnak kellene lennie, ha ott lenne…

— Folytasd! — mormolta a vajákosnő.

— Ez minden, amit eddig elmondott nekem — sóhajtotta Szitakötő, visszatérve a puhának tűnő langyos tavaszi napsütésbe, a kedves, végtelenül otthonos faluba, Róza kis előudvarába, saját hét fejős birkájához, amelyek ott legelésznek a hegytetőn… a tölgyfák bronzszínű koronáihoz. — Nagyon is óvatos, amikor a mesterekről beszél.

Róza bólintott.

— Viszont mesélt nekem némelyik tanulóról.

— Azzal senkinek sem ártott, gondolom.

— Nem tudom — tétovázott Szitakötő. — Csodálatos, hogy hallhattam valamit a Nagy Házról, de azt hiszem, hogy az ottaniak, ha meg… nem is tudom.

— No persze, többnyire kisfiúkként kerülnek oda. De én azt hittem, hogy nekik… — fölnézett a hegyoldalban legelésző juhokra, és az arca gondterhelt volt. — Némelyikük egyszerűen komisz és buta — suttogta halkan. — Bejutnak az iskolába, mert gazdagok. És csak azért tanulnak, hogy még gazdagabbak legyenek. Vagy hatalmuk legyen.

— Hát persze, hogy ezt csinálják — mormolta Róza. — Pontosan ezért vannak ott.

— De az az erő — hiszen te magad magyaráztad nekem — nem arra való, hogy megmondjuk az embereknek, mit csináljanak vagy mennyit fizessenek…

— Csakugyan?

— Nem is tudom…

— Ha a szó gyógyíthat, a szó sérthet is — bölcselkedett a vajákosnő. — Ha a kéz ölhet, akkor gyógyíthat is. Szerencsétlen az a szekér, amelyik csak egy irányban tud menni.

— De Kútfőn éppen azt tanulják meg, hogyan használják az erőt jóra, nem bántásra, nem harácsolásra.

— Valamennyire mindennek köze van a haszonhoz, azt hiszem. Az embereknek élniük kell. De mit tudok én? Én azzal keresem a kenyeremet, amit tudok. De nem avatkozom bele a magas művészetekbe, a végzetes mesterségekbe, amilyen például a halottlátás. — És Róza kezével a levegőbe rajzolta a kimondott szó által hordozott veszély jelét.

— De hát minden veszélyes valamennyire — vélekedett Szitakötő, s ezúttal túlnézett a birkákon, a hegyen, a fákon, egyenesen a mélységbe, a nyugodt, színtelen ürességbe, amilyen a tiszta ég hajnal előtt.

Róza őt nézte. Tisztában volt vele, hogy nem tudja, kicsoda Irián, vagy mivé lehet. Egy nagydarab, erős, indulatos, tudatlan, ártatlan, dühös nőszemély, igen. De már akkor, amikor még gyerek volt, Róza meglátott benne valami többet, valamit, ami túlmutatott a hétköznapi énjén. És amikor Irián így elfordult a világtól, mintha belépett volna abba a térbe, időbe vagy énjén túli lénybe — amely rettentő távolságban tanyázott Róza tudományától —, ilyen alkalmakkor Róza félt tőle, és egyszersmind féltette őt.

— Hát csak vigyázz! — mormolta a vajákos asszony sötéten. — Minden veszélyes, nagyon is igaz… különösen a varázslókkal való pajtáskodás.

Mivel szerette, tisztelte és bízott benne, Szitakötő soha nem nézte volna le Róza bármely intelmét, de ezt a varázslót sehogy sem láthatta veszedelmesnek. Nem értette őt, az igaz, de a veszélyességének gondolata, mármint, hogy ő maga veszedelmes, sehogyan sem illett az elképzelései közé. Próbálta tisztelni őt, de sehogy sem ment. Okosnak és jóképűnek látta, de nem tartotta igazán sokra… azon túl, amit mesélhetett. A férfi tudta, mire kíváncsi a lány, így apránként el is mondta neki a titkot, s akkor kiderült, hogy ez nem elég, még többet akart volna tudni. Agyar türelmes volt vele, és a lány hálás is volt a türelméért, mivel tisztában volt vele, mennyivel gyorsabban vág a férfi esze az övénél. A varázsló néha mosolygott a lány tudatlanságán, de sohasem gúnyolta ki vagy torkollta le miatta. A vajákosnőhöz hasonlóan, ő is szívesen válaszolt kérdéssel a kérdésre. Bár a Róza kérdéseire adott válaszokat Szitakötő gyakran már előre tudta, viszont a saját kérdéseire adott válaszokról mit sem tudott. Ezt meglepőnek, ijesztőnek, sőt fájdalmasnak érezte, mivel addigi hitében rendítette

meg őt.

Nap mint nap, amikor elbeszélgettek Iria kopott istállójában, ahol szokásuk szerint találkoztak, a lány kérdezett, a varázsló pedig egyre többet elmondott neki… bár mindig vonakodva és töredékesen. A mestereit védi, gondolta a lány, védelmezi Kútfő ragyogó képét… míg egy szép napon csak beadta a derekát, és végre nyíltan válaszolt.

— Nagyon jó emberek vannak ott — kezdte. — A főmágus valóban nagy egyéniség és bölcs ember volt. Csakhogy ő elment. És a mesterek… Némelyik zárkózott, csak a tudományának él, egyre több igét, mind több nevet akar megtudni, de a tudását semmire sem használja. Mások a bölcsesség szürke köpönyege alá rejtik a törekvéseiket. Ma már nem Kútfő a Szigetvilág hatalmi központja. Az enyhelyi udvar az. Kútfő dicső múltjából él, miközben ezernyi varázsigével védelmezi magát a jelentől. De mi van odabent, azok mögött a varázsfalak mögött? Viaskodó indulatok, félelem minden újtól, rettegés a fiataloktól, akik elvehetik a vének hatalmát. A központban pedig semmi. Egy üres udvar. A főmágus sohasem tér vissza.

— Ezt honnan tudod? — suttogta a lány.

— A sárkány vitte el őt — nézett rá komoran a másik.

— Te láttad? Láttad azt is? — És Szitakötő ökölbe szorított kézzel próbálta elképzelni azt a szárnyalást.

Jó idő múltán jött csak ki újra a napfénybe, az istálló elé, a gondolataihoz és kérdéseihez. — De még ha el is ment — dünnyögte —, mégiscsak akadnak igazi bölcsek is a mesterek között… nem?

Mikor a férfi fölpillantott, hogy válaszoljon, arcán melankolikus mosoly villant. — A mesterek minden titka és bölcsessége nem is tűnik olyan nagynak, tudod, ha kikerül a napvilágra. A tudás trükkjei csodás illúziók. De az emberek ezt nem akarják elhinni. Nekik kell igazán a titokzatosság, az illúzió. És ugyan ki hibáztathatja őket? Olyan kevés szépség és érték akad bármelyikünk életében.

Mintegy a szavai igazolására fölvett a padozatról egy tégladarabot, földobta a levegőbe, mire az gyönyörű kék szárnyú pillangó képében röppent el a fejük mellett, mialatt Agyar tovább beszélt. Előrenyújtotta a kezét, mire a lepke az ujjára szállt. Megrázta az öklét, és a pillangó megint tégladarabként hullott vissza a földre.

— Az én életemben sincs sok érték — sütötte le a szemét a padozat felé a lány. — Csak annyit tudok, hogyan vezessem ezt a gazdaságot, hogyan álljak meg a lábamon, és mondjak igazat. De ha arra gondolok, hogy még Kútfőn is minden csak trükk és hazugság, akkor gyűlölöm azokat az embereket, amiért becsaptak engem, és mindenkiből bolondot csináltak. De nem lehet hazugság, legalábbis nem minden szó. A főmágus bement a Névtelenek labirintusába, és

kihozta onnan a Béke Gyűrűjét. Elment a halál földjére az ifjú királlyal, legyőzte a pók-mágust, és visszatért. Ezt magának a királynak a szavaiból tudhatjuk. Még itt is éneklik azt a dalt a hárfások, és egy mesélő is jött, hogy elmondja a történetét.

A varázsló szomorúan bólogatott. — De a főmágus minden erejét elveszítette a halál földjén. Akkor talán az egész varázstudomány meggyöngült.

— Róza igéi éppen olyan hatékonyak, mint régen — vetette közbe a lány határozottan.

A varázsló elmosolyodott. Nem mondott semmit, de a lány érezte, hogy a férfi szemében milyen semmiség egy falusi vajákos, hiszen ő annyi nagy tettet és hatalmas erőt látott, tapasztalt. — Ó, ha én nem lennék nő! — sóhajtott föl a lány őszinte szívvel.

A férfi ismét mosolygott. — De hiszen szép nő vagy — mondta egyszerűen, s nem azon a negédes hangon, mint korábban, mielőtt a lány figyelmeztette rá, hogy utálja azt a hangnemet. — Ugyan, miért kellene férfinak lenned?

— Akkor elmehetnék Kútfőre. Láthatnék és tanulhatnék. De miért, miért csak férfiak mehetnek oda?

— Mert így rendelkezett az első főmágus, évszázadokkal ezelőtt — válaszolta a férfi. — Persze, ezen már én magam is eltöprengtem.

— Valóban?

— Gyakran. Amikor az ember nap mint nap csak fiúkat és férfiakat lát a Nagy Házban és mindenütt az iskolában… Tudván, hogy a varázslatok hatására a városi asszonyok még a Kútfőt kiszolgáló földekre sem merik betenni a lábukat. Talán sok évente egyszer, valamely magas rangú hölgy beléphet a Ház külső udvarára. De miért van ez így? Hát minden nő képtelen a megértésre? Vagy talán a Mesterek félnek tőlük, rettegnek a csábítástól? Talán nem, de akkor attól félnek, hogy netán megváltozna a szabály, a törvény, amelynek tisztaságán olyannyira őrködnek…

— A nők is élhetnek szemérmesen, akár a férfiak — szögezte le Szitakötő konokul. Tisztában volt vele, hogy keményen és érdesen beszél, miközben a férfi olyan finoman és szerényen szól hozzá, mégsem tehetett másként.

— Hát persze! — ragyogott föl tisztán Agyar mosolya. — De a vajákosok azért nem mindig szemérmesek, nem igaz? Talán éppen ez az, amitől a Mesterek rettegnek. Lehet, hogy a szüzesség nem is olyan fontos, ahogyan azt Kútfő törvénye előírja. Nem azt szolgálja ez, hogy az erő megőrizze tisztaságát, hanem hogy az övék maradjon. Kitiltják a nőket, kitiltanak mindenkit, aki nem hajlandó magából heréltet csinálni… csak hogy megtarthassák azt az erőt… Ki tudhatná mindezt? Egy varázslónő! Ez pedig megváltoztatna mindent, minden

szabályt.

A nő látta, hogy a másik gondolatai előtte járnak, eszméket idéznek és játszanak velük, átalakítják őket, ahogy a tégladarabbal és a pillangóval is történt. Nem tarthatott lépést vele, nem is játszhatott vele, csak bámult rá csodálkozva.

— Te elmehetnél Kútfőre — szólalt meg a férfi izgalomtól csillogó szemmel, merészen, huncut kacsintással. Válaszul a lány könyörgő, szinte rémült hallgatására hozzátette: — Igen, megtehetnéd. Igaz, nő vagy, de van mód a külsőd megváltoztatására. Benned megvan egy férfi bátorsága, akaratereje, szíve. Te beléphetnél a Nagy Házba. Tudom.

— És mit csinálnék ott?

— Amit minden tanuló. Egyedül laknál egy kőcellában, és rendületlenül tanulnád a bölcsességet. Lehet, hogy te nem egészen így képzeled a dolgot, de ezzel is meg kellene békélned.

— Nem sikerülne. Rájönnének. Be sem jutnék. Ott van a kapusmester, te magad mondtad. Nem ismerem a szót, amelyet mondanom kellene neki.

— A jelszót, igen. De én megtaníthatlak rá.

— Megteheted? Ezt szabad?

— Nem törődöm vele, mit szabad — mondta a férfi elkomoruló arccal, amilyennek a lány még sohasem látta. — Maga a főmágus mondta: „A szabályok azért vannak, hogy áthágjuk őket”. A szabályokat az igazságtalanság alkotja, és a bátorság töri meg. És nekem megvan hozzá a bátorságom, ha neked is.

A lány ránézett a férfira. Egyetlen hang nem jött ki a torkán. Fölállt, azután egy pillanat múlva kiment az istállóból, végig a domboldalt félkörívben ölelő úton lefelé. Az egyik kutya, a kedvence, egy nagydarab, ronda véreb, hűségesen baktatott utána. Megállt a lejtőn, kicsivel a mocsaras forrás fölött, ahol tíz évvel azelőtt Rózától megkapta a nevét. Ott állt egy darabig, a kutya leült mellette, és fölbámult az arcába. Egyetlen tudatos gondolata sem volt, csak a szavak ismétlődtek a fejében makacsul: „elmehetnék Kútfőre és végre megtudhatnám, ki is vagyok igazán”.

Nyugat felé nézett, a nádasokon, füzeseken és távoli hegyeken túl. A nyugati égbolt teljesen tiszta, üres volt. Nyugodtan állt és úgy érezte, hogy a lelke teljesen beleolvad abba az égboltba, végleg kiszáll belőle.

Halk neszt, tompa klappogást hallott, amint a fekete kanca közelgett a réten át. Szitakötő ekkor visszatért önmagába, odakiáltott a varázslónak, és lefutott hozzá a domboldalon.

* * *

A férfi nem tervezett, és nem is igazán óhajtott ilyen kalandot. De nyilvánvaló őrültsége miatt annál jobban tetszett neki, minél többet gondolkodott róla. A kilátás, hogy a hosszú, szürke telet Nyugat-Iriában töltse, súlyos kőként nyomasztotta a lelkét.

Nem volt itt számára semmi, ezen a Szitakötő nevű lányon kívül, aki egyre jobban lefoglalta minden gondolatát. Elsöprő, ártatlan ereje eddig is teljesen lenyűgözte, ám azért tett meg mindent, amit csak a lány kért tőle, mert remélte, hogy egyszer az is enged majd az ő kérésének. Arra gondolt, mégis érdemes lesz végigjátszania ezt a játszmát. Ha Szitakötő most elszökik vele, a játék szinte megnyertnek tekinthető. Ami a dolog tréfás oldalát illeti — mármint, hogy férfinak álcázva bejuttathatná őt Kútfő Iskolájába —, az majdnem biztos kudarcot ígért. Mégis örült neki, mert így megfricskázhatta a mesterek és kisinasaik minden patetikus, túlfűtött pompáját. És ha mégis sikerül, ha csak egy percre is képes bejuttatni egy nőt azon az ajtón… ó, micsoda gyönyörteli elégtétel lenne az!

A pénz persze gondot jelentett. A lány természetesen azt hitte, hogy majd ő, a nagy varázsló egyet csettint az ujjával, és máris átszelik a tengert valami varázshajón, varázsszelek szárnyán. De amikor megmondta neki, hogy helyet kell váltaniuk egy közönséges hajón, a lány habozás nélkül kijelentette: — Itt van a sajtpénzem.

A férfi rajongott az ilyen egyszerű megnyilvánulásaiért. Néha meg is rettent tőle, amit mélységesen restellt. Róla szőtt álmaiban sohasem a lány engedett neki, hanem ő engedett a hatalmas, romboló erejű édességnek, hogy alámerüljön a megsemmisítő ölelésbe. Ezekben az álmokban a lány túlment a felfoghatóság határán, ő maga pedig semmivé zsugorodott. Reszketve és szégyenkezve merült föl ilyesféle álmaiból. Nappali világosságban, amikor láthatta a nő nagy, piszkos kezét, hallhatta csacska, egyszerű beszédét, visszanyerte fensőbbsége érzetét. Szerette volna, ha lett volna valaki, akinek elmondhatná a lány kiszólásait; mondjuk valamelyik régi barátja az enyhelyi Nagy Kapuból, aki biztosan jót mulatna rajtuk. „Itt van a sajtpénzem” ismételgette magában visszaúton Nyugat-Iriába, és fölkacagott. — Igenis megcsinálom! — jelentette ki fennhangon, amire a fekete kanca mintha kíváncsian hegyezte volna a fülét.

Nyírfának azt mondta, hogy üzenetet kapott kútfői tanítójától, a trükkmestertől, ezért azonnal indulnia kell. Hogy miért, azt természetesen nem mondhatja el, de miután odaérkezett, a dolog nem tarthat sokáig. Fél hónap körül oda, ugyanannyi vissza, egyszóval legkésőbb Hanttörés előtt visszatér. És tisztelettel kéri az uraságot, hogy adjon neki némi előleget a fizetése terhére, a hajóút és szállás költségeire. Hiszen egy kútfői varázsló nem hagyatkozhat az emberek jóindulatára — már ami a szükségleteit illeti —, hanem mindenért

fizetnie kell, mint bármely más embernek. Nyírfa egyetértett mindezzel, és egy kövér erszényt nyomott a varázsló kezébe útiköltség gyanánt. Ez volt évek óta az első igazi pénz Agyar zsebében: tíz elefántcsont lemezke, egyik oldalán a szökőkúti vidra, a másikon, Lebannen király tiszteletére, a Béke Rúnájának képe. — Üdvözlet, kis pofátlanok — köszöntötte őket, amikor magára maradt. — Ti, no meg az a sajtpénz, megteszitek az útra.

Nagyon keveset beszélt Szitakötőnek a terveiről. Leginkább azért, mert alig tervezett valamit. Sorsukat a véletlenre és saját eszére bízta, mely utóbbi ritkán hagyta cserben, ha tisztességes eséllyel használhatta. A lány is alig kérdezett tőle valamit. — Egész úton férfiruhát kell viselnem? — Volt egyik kérdése. — Igen — hangzott a válasz —, de ez persze csak álca. Nem mondok rád hasonulási varázsigét, míg Kútfőre nem érünk.

— Azt hittem, átváltozási varázsigéről van szó — mormolta Szitakötő.

— Az egyáltalán nem lenne bölcs dolog — utánozta Agyar tehetségesen az elvarázsolómester nyomasztó ünnepélyességét. — Ha nagyon kell, akkor persze megteszem. De majd magad is meglátod, hogy a varázslók igen ritkán használják a nagy erejű igéket. Mégpedig alapos okból.

— Az egyensúly miatt — fogadta el a lány a hallottak legegyszerűbb okát, mint szinte mindig.

— És talán azért is, mert a mesterségükben már nincs akkora erő, mint régen volt — tette hozzá a férfi. Maga sem volt tisztában vele, miért akarja megingatni a lány hitét a varázslatokban. Talán, mivel a nő erejének bármily csekély csökkenése, teljességének csorbulása az ő malmára hajtotta a vizet. Kezdetben csak arra törekedett, hogy az ágyába csalja őt… ezt a játékot nagyon kedvelte. Ezúttal a játék hamarosan valamiféle versengéssé fajult, amire nem számított, de véget sem vethetett neki. Végül már nem is csak a lány elnyerésére, hanem a legyőzésére is törekedett. Nem engedhette meg, hogy egy nő diadalmaskodjon fölötte. Be kell bizonyítania neki és saját magának is, hogy Szitakötő álmai teljességgel értelmetlenek voltak.

A nő teljes fizikai közönye láttán türelmét elég korán elveszítette, ezért varázseszközhöz folyamodott. Vajákos csábító igéhez, amely iránt ugyanakkor kétségeket is táplált, bár amúgy tapasztalatból, elég hatékonynak ismerte. Akkor vetette rá a bűvös szavakat, amikor a lány — szokása szerint —, éppen valamilyen tehénállást javítgatott. Az eredmény nem az a lágy odaadás lett, amilyet más lányok esetében tapasztalt Enyhelyen vagy Alkányban. Szitakötő fokozatosan elcsöndesedett és komorrá vált. Többé nem sorolta végtelen kérdéseit Kútfőről, és nem válaszolt az ő szavaira sem. Amikor végül nagyon óvatosan közeledett hozzá és megfogta a kezét, a lány úgy fejbe

kólintotta valamivel, hogy beleszédült. Látta, amint Szitakötő fölpattan és kiviharzik az istállóból, egyetlen szó nélkül, mialatt kedvenc ronda kutyája poroszkál a nyomában. A dög mintha vigyorogva nézett volna vissza rá.

A lány az öreg házhoz vezető ösvényen futott. Amikor a feje kitisztult, a varázsló is utánaeredt, abban a reményben, hogy az ige mégis működik valamennyire, és mindez csak a lány különösen szokatlan taktikája azért, hogy az ágyába csalja őt. A házhoz közeledve azonban összetört edények csörömpölését hallotta meg. A részeges apa támolyogva, ijedt képpel jött elő a házból, a nyomában Szitakötő nyers, éles kiáltásaival: — Ki a házból, te részeg, csúszómászó áruló! Bolond, szégyentelen kéjenc!

— Elvette tőlem a kedvenc kupámat — panaszkodott Iria ura az idegennek egy riadt kiskutya nyüszítésével, miközben nagy kutyái körülugrálták. — És össze is törte!

A varázsló kereket oldott. Két teljes napig nem is jött vissza. A harmadik napon óvatosan ellovagolt Ó-Iria mellett, és a lány futva közeledett felé a lejtőn. — Sajnálom a történteket — nézett föl rá füstösen csillogó, borostyánszínű szemével. — Nem tudom, mi törhetett rám a minap. Rettentő dühös voltam, de nem terád. Bocsánatot kérek.

A férfi persze kegyesen megbocsátott neki, de többé nem próbálkozott nála szerelmi varázsigével.

Abban reménykedett, hogy hamarosan úgysem lesz majd szüksége rá, valóságosan a hatalmába keríti a lányt. Most már látta, mit kell tennie ezért. A nő maga adta kezébe a kulcsot. Óriási fizikai erővel és akarattal rendelkezett, de szerencsére butácska volt, ő viszont nem.

Nyírfa egy szekéren hat hordó kiváló vörösbort küldött egy borkereskedő megrendelésére, Medertorok kikötőjébe. Örömmel vette, hogy a varázslója afféle testőrként követi a szállítmányt, mivel a bor értékes volt, és bár az ifjú király igazán igyekezett minél hamarabb helyreállítani a szilárd jogrendet, még mindig előfordultak rablóbandák az országutakon. Így tehát Agyar a négy erős ló által húzott és az egyenetlen úton dülöngélő szekér oldalán lógázva a lábát elhagyta Nyugat-Iriát. A Szamárhegy tövében toprongyos alak tápászkodott föl az útfélről és kérte, hogy vigyék őt magukkal. — Nem ismerlek — förmedt rá a kocsis durván, és már emelte is az ostorát, hogy elriassza az idegent, de a varázsló előrement hozzá. — Hadd szálljon föl a fickó, jóember. Semmi bajt nem okozhat, amíg én itt vagyok.

— Akkor jól tartsa rajta a szemét, mester — dörmögte a kocsis.

— Úgy lesz — kacsintott közben a varázsló Szitakötőre. A porral, parasztlajbival, kopott nadrággal és koszos kalappal jól álcázott lány nem kacsintott neki vissza. Szabályosan játszotta a szerepét, mialatt a

hátsó saroglyán egymás mellett ülve lóbálták a lábukat. Közben a hat testes, félmázsás hordó ott billegett közöttük, és a bakon bóbiskoló kocsis között. Az álmos nyári hegyek és mezők csigalassúsággal maradoztak el mögöttük. A varázsló persze tette volna közben a szépet, de a lány válaszul csak némán megrázta a fejét. Talán megriadt a vad tervtől, amelybe most már végleg belekeveredett. Ki tudhatná. Mindenesetre súlyosan, ünnepélyesen hallgatott. Nagyon hamar megunnám ezt a nőt, gondolta magában Agyar, ha egyszer végre magam alá gyűrhetném. A gondolattól szinte elviselhetetlenül megbizsergett, de amint odapillantott, vágyai visszahúzódtak a nő lehengerlő jelenléte láttán.

A valaha teljesen az iriai gazdasághoz tartozó úton nem voltak fogadók. Ezért amikor a nap a nyugati mezőkre ereszkedett, megálltak egy tanyánál, ahol a jászolhoz köthették a lovaikat, szín alá állíthatták a szekeret, magukat pedig elvackolhatták az istálló padozatán szétterített szénán. A helyiség sötét és áporodott levegőjű, a széna dohos volt. A varázslóban most nem buzgott semmiféle vágy, bár Szitakötő alig három arasznyira feküdt tőle. Olyan híven játszotta a férfit egész nap, hogy kis híján még a társát is meggyőzte vele. Meglehet, még a vénembereket is sikerül megtévesztenie, gondolta Agyar; elvigyorodott és álomba merült.

Még egy teljes napig döcögtek az úton. Egy vagy két heves nyári záport is átvészeltek, mire alkonyattájt megérkeztek Medertorok fallal kerített, virágzó kikötővárosába. A kocsist útjára bocsátották, végezze a gazdájától kapott feladatát. Maguk ezalatt leballagtak a kikötőbe, hogy valami éjjeli szállás után nézzenek a dokkok közelében. Szitakötő olyan csöndben szemlélte maga körül a várost, ami egyaránt lehetett az áhítat, a tompaság vagy éppen a tiltakozás jele. — Helyes kis város ez — magyarázta neki a varázsló —, de az egyetlen igazi ezen a világon Enyhely. — Hiába igyekezett lenyűgözni a lányt. Szitakötő mindössze annyit kérdezett tőle: — Ugye, nem gyakran járnak hajók Kútfőre? Mit gondolsz, sok időnkbe telik még, mire találunk magunknak egyet?

— Nem, ha van varázspálcám.

A lány abbahagyta a tekingetést, és egy darabig elgondolkodva baktatott Agyar mellett. Szép volt a mozgása, merész és kecses, a fejét fölszegte.

— Azt mondod, hogy egy mágusnak engedelmeskednének? De te nem vagy még igazi mágus.

— Ez csak formaság. Mi, magasabb rangú bűbájosok is viselhetünk pálcát, ha kútfői ügyekben járunk el… amint most én is teszem.

— Azáltal, hogy engem odaviszel?

— Mivel viszek nekik egy tanulót, igen. Nagy tehetségű

tanulót. — A lány nem kérdezett többet; sohasem vitatkozott. Ez volt egyik legfőbb erénye. Aznap este, mialatt a tengerparti szállóban vacsoráztak, szokatlan lágysággal kérdezte Agyartól. — Szóval, nagy tehetségem van?

— Véleményem szerint igen — felelte a varázsló.

A lány eltöprengett. A beszélgetés néha keserves lassúsággal alakult. — Róza is folyton azt hajtogatta, hogy van erőm — szólalt meg végül —, de nem tudta megmondani, miféle. És én… én is tudom, hogy van, de azt nem, miben rejlik.

— Éppen azért mégy Kútfőre, hogy megtudd — emelte rá poharát a férfi. Pillanatnyi késéssel a lány is így tett és rámosolygott. Olyan kedvesen, hogy a varázsló önkéntelenül hozzátette: — És amit találsz, talán pontosan az lesz, amit keresel.

— Ha így lesz, az csakis neked köszönhető — mormolta Szitakötő. E pillanatban tiszta szívéért szerette őt a férfi, és megfogadta magában, hogy a jövőben nem megy messzebb, holmi gáláns tréfánál.

Szobájukat a zsúfolt fogadóban meg kellett osztaniuk még két utazóval, de ezúttal a férfi csupa szemérmes gondolatot forgatott a fejében, amin mellesleg jót nevetett magában.

Másnap reggel letörte egy növény friss hajtását a konyhakertben, és varázsszóval látszólag fényes, erős pálcává alakította. A tetején rézdísz, a hossza éppen a magasságával azonos. — Milyen fából van? — kérdezte Szitakötő meglepetten, s amikor a férfi nevetve válaszolta: — Rozmaringból — maga is szívből fölnevetett. Nekivágtak a mólónak, hátha találnak maguknak hajót déli irányba, amely a varázslót és inasát elvinné a Bölcsek-szigetére. Hamarosan rá is bukkantak egy súlyos tehergályára, amelynek kapitánya a varázslót szívességből, az inasát pedig fél áron a hajójára fogadta. Bár ez elvitte a sajtpénz felét, viszont a saját kajüt fényűzésében lehetett részük, mivel a Tengeri Vidra terjedelmes, szilárd fedélzetű kétárbocos volt.

Mialatt a hajó gazdájával tárgyaltak, egy szekér zörgött végig a mólón hozzájuk, és a fedélzetre rakták róla az ismerős boroshordókat. — Azok ott a mieink — jegyezte meg a varázsló. — Ront városába mennek — felelte a kapitány. — Iriából — tette hozzá Szitakötő lágyan.

A lány visszanézett a szárazföld belseje felé. Ez volt az egyetlen eset, amikor a férfi láthatta visszapillantani őt.

A hajó szélvetője közvetlenül vitorlabontás előtt jött föl a fedélzetre. Nem kútfői mágus, hanem egy viharvert, középkorú fickó, kopott tengerészköpenyben. Üdvözlésére a varázsló halvány kékes fényt villantott a pálcája végén. A bűbájos tetőtől talpig végigmérte. — Ezen a hajón egy ember kormányozza az időjárást; ha nem én vagyok az, már megyek is.

— Egyszerű utas vagyok csupán, Zsákfolt mester. Örömmel bízom

a te kezedre a szeleket.

A bűbájos ekkor Szitakötőre nézett, aki szálfaegyenesen állt mellettük, egyetlen szó nélkül.

— Jól van — vetette oda a bűbájos, és ez volt az utolsó szava a varázslóhoz.

Az út során azonban nemegyszer elbeszélgetett Szitakötővel, ami kissé zavarba ejtette a varázslót. A lány tudatlansága és bizalmassága veszélyeztethette őt magát és ezáltal a férfit is. Miről pusmoghatnak azzal a zsákdarabbal? Meg is kérdezte. — Arról, mi lesz majd belőlünk — válaszolta Szitakötő.

Agyar értetlenül rámeredt.

— Mindannyiunkból. Útból, Fennútból, Enyhelyből és Gázlórból… és Kútfőből. Minden szigetek valamennyi lakójából. Azt mondja, hogy múlt ősszel, amikor Lebannen király koronázására került sor, az ifjú uralkodó elküldött Gontra a főmágusért, koronázná meg, de ő nem ment el Enyhelybe. És nem volt új főmágus, magát kellett tehát megkoronáznia. Némelyek szerint ez nem helyes, és ezáltal nem is teljesen törvényesen foglalja el a trónt. Mások az híresztelik, hogy maga a király az új főmágus. De ő nem varázsló, csupán király. Ezért megint mások szerint ismét közelednek a Sötét Idők, amikor nem lesz jog és igazság, a varázslás pedig rossz célokat szolgál.

— Ez a vén szélkergető mesélte neked mindezt? — csodálkozott el a mágus.

— Ez csak afféle közbeszéd, azt hiszem — vonta meg a vállát Szitakötő, sötét egyszerűséggel.

De a szélvarázsló legalább tudta a dolgát. A *Tengeri Vidra* sebesen száguldott dél felé. Volt ugyan részük nyári viharokban, tajtékzó tengerben, de igazi vad vihar vagy rossz szél sohasem tört rájuk. Kitettek és fölvettek rakományt O-sziget északi kikötőiben, Ilienben, Lengében, Kameryben, O-Kapuban. Ezután fordult a hajó nyugatnak, hogy Kútfőre szállítsa utasait. Nyugat felé tekintve Agyar valami tompa ürességet érzett a gyomra tájékán, mivel jól tudta, milyen erősen őrzik Kútfőt. Tudta, hogy sem ő, sem a szélvarázsló nem tehetne semmit, ha a kútfői varázsszél ellenük fordulna. És ha ez bekövetkezne, Szitakötő biztosan megkérdezné: Miért? Miért fordul ellenük a Bölcsek-szigetének szele?

Agyar elégedetten figyelte, hogy a szélvarázsló is izgul, amint ott áll a kormányos mellett. Folyton az árboc csúcsára tekinget, hogy a legcsekélyebb nyugati fuvallatra is kurtíttassa a vitorlákat. De a szél kitartóan fújt észak felől. Hamarosan zivatar is érkezett a hátán, ami elől a varázsló levonult a kabinjukba, de Szitakötő odafönt maradt a fedélzeten. Félt a víztől. Ezt mondta is a férfiúnak. Nem tudott úszni. — Borzalmas dolog lehet a fulladás — mondogatta. — Ha nem

lélegezhet az ember… — És összerázkódott az ijesztő gondolattól. Ez volt az egyetlen megnyilvánulása bármiféle félelmének. Nem szerette az alacsony, zsúfolt kabint, ezért egész napját odafönt töltötte, és a melegebb éjszakákon ott is aludt. A varázsló nem is próbálta a kajütbe csábítani őt, tudta, hogy ezzel úgysem menne semmire. Hogy megszerezhesse a lányt, uralkodnia kell fölötte. És azt is megteszi majd, csak érkezzenek meg végre Kútfő szigetére.

Fölkapaszkodott a fedélzetre. Lassan derült az ég, a lenyugvó nap nyugaton szétkergette a felhőket. Az ég rőtarany színben ragyogott föl, egy hegy tetejének íve mögött.

Agyar vágyakozó gyűlölettel nézte azt a hegyet.

* * *

— Az ott a kútfői domb, öcsém — mondta a szélvarázsló Szitakötőnek, amint ott álltak egymás mellett a hajó korlátjánál. — Hamarosan befutunk az Alkányöbölbe. Ott más szél nincs, csak amilyet ők akarnak.

Mire jó mélyen befutottak a tágas öbölbe és horgonyt vetettek, besötétedett. — Majd reggel szállunk partra — fordult a varázsló a kapitányhoz.

Szűk kabinjukban ülve várta őt Szitakötő. Ünnepélyesen, mint mindig, de most különös izgalom is csillogott a szemében. — Majd reggel megyünk ki a partra — közölte vele is a szándékát Agyar, amit a lány beleegyező bólintással nyugtázott. — A külsőm megfelel? — kérdezte aggódva.

A férfi leült keskeny priccsére, és végigmérte a saját keskeny priccsén kuporgó lányt. Nem nézhettek egyenesen egymás szemébe, mivel nem volt elegendő hely a térdüknek. O kikötőjében a varázsló tanácsára Szitakötő vett magának egy tisztességes inget és nadrágot, hogy jobban hasonlítson a Nagy Iskola leendő tanulójának képéhez. Szélcserzett arcát tisztára mosta. A haját befonta és kontyba tűzte, akárcsak a varázsló. A kezét is megmosta… most ott pihent mellette lazán a holmiján. Nagy erős kéz, gondolta Agyar, valóban, akár egy férfié.

— Nem látszol férfinak — jelentette ki a varázsló. — A lány arca megnyúlt. — Nekem nem. Számomra sohasem tűnhetsz férfinak. De ne aggódj. Ők biztosan annak néznek majd.

Szitakötő aggódó arccal bólintott.

— Az első próba a legfőbb próba, kedvesem — magyarázta neki a férfi. Minden éjjel, amikor egyedül feküdt a kabinban, erre a

beszélgetésre készült. — Az átjutás azon a kapun, a Nagy Házba való belépés záloga.

— Ezen sokat gondolkodtam magam is — vágta rá a lány sietve, őszintén. — Nem mondhatnám meg mégis egyenesen, ki vagyok? Ha te is ott vagy és mellettem szólhatsz… mondhatnád, hogy nő létemre is vannak bizonyos képességeim… én pedig vállalhatnám az esküt, a szüzességet, és külön is élhetnék, ha azt akarják, hogy…

— Nem, nem, nem, nem — rázta a fejét a varázsló az egész monológ alatt. — Reménytelen, kilátástalan. Veszélyes…

— Még ha te…

— Még ha én szólnék is érted. Nem hallgatnának meg. Kútfő törvénye tiltja, hogy nők bármiféle magasabb tudásra tegyenek szert, hogy megismerjék a teremtés szavainak akár egyikét is. Ez mindig is így volt. Meg se hallgatnának. Meg kell hát mutatni nekik, és mi mutatjuk meg nekik, te meg én. Majd megtanítjuk őket. Szedd össze a bátorságodat, Szitakötő! Nem gyöngülhetsz el, nem gondolhatod: „Ó, ha szépen megkérem őket, nem tagadhatják meg, hogy beengedjenek”. De igenis megtehetik. És meg is teszik. Ha pedig leleplezed magad, megbüntetnek. És engem is. — Külön hangsúlyozta a magára vonatkozó szavakat, közben magában mormolva: „Megelőztem!”

A lány csak nézett rá kiismerhetetlen tekintetével. — Akkor mit kell tennem? — kérdezte végül.

— Megbízol bennem, Szitakötő?

— Igen.

— Megbízol bennem teljesen, a végsőkig… tudva, hogy én ebben az ügyben sokkal nagyobb kockázatot vállalok a tiédnél?

— Igen.

— Akkor meg kell nekem is mondanod a szót, amit majd a kapusmesternek mondasz.

A lány rámeredt. — De hiszen én azt hittem, hogy majd te mondod meg nekem a… jelszót.

— A jelszó, amelyet kér majd tőled nem más, mint a saját igaz neved.

Hagyta, hogy a mondottak leülepedjenek egy kicsit, majd lágy hangon folytatta: — És ahhoz, hogy a hasonlatosság igéjét rád alkalmazhassam, méghozzá olyan biztosan és tökéletesen, hogy még Kútfő mesterei is férfinak nézzenek, semmi másnak… nekem is tudnom kell az igaz nevedet. — Megint elhallgatott. Amíg beszélt, saját magának is úgy tűnt, hogy minden szava igaz. Meghatott és kedves hangon folytatta tehát: — Megtudhattam volna már régen, de nem akartam használni azokat a trükköket. A bizalmadat szerettem volna megszerezni, hogy te magad áruld el nekem.

A lány lenézett a térdére kulcsolt kezére. A kabin lámpásának halvány, rőt fényében a szempillái finom, hosszú árnyékot vetettek az

arcára. Fölnézett, most egyenesen a férfi szemébe.

— A nevem Irián — suttogta.

A férfi elmosolyodott. A lány nem.

Agyar nem szólt semmit. Valójában nagy zavarban volt. Ha sejtette volna előre, hogy ilyen könnyen megy majd, már napokkal, hetekkel ezelőtt megkaparinthatta volna a lányt és vele az erőt, amelynek birtokában azt tehet vele, amit csak akar. Pusztán megjátszhatta volna ezt az őrült tervet. Akkor nem adja föl a fizetését, mindennél fontosabb tekintélyét. Akkor nem indul el erre az útra, és nem lohol a céljáért egészen Kútfőig. Most már látta, hogy az egész terv bolondság. Tudta, képtelen annyira álcázni a lányt, hogy a kapusmestert akár egy percre is megtévessze. Az egész terv — hogy majd megalázza Kútfő mestereit, ahogyan azok is megalázták őt — nem volt több holdkóros ötletnél. A lány becsapásának vágyától űzve, maga esett a neki ásott csapdába. Keserű szájízzel döbbent rá, hogy végig hitt a saját hazugságaiban, s végül belegabalyodott saját, finoman szőtt hálójába. Egyszer már bolondot csinált magából Kútfőn, és most visszajött, hogy megismételje. Mélységes, marcangoló düh kerítette hatalmába. Semmi, de semmi jó nem volt ebben az egészben.

— Mi a baj? — kérdezte Szitakötő. A lány mély, fátyolos hangja ellágyította. Tenyerébe szorította az arcát, úgy küzdött a könnyek szégyene ellen.

Szitakötő Agyar térdére tette a kezét. Most első ízben érintette meg őt egyáltalán. A férfi tűrte a súlyos, meleg érintést, amelyért már oly hosszú ideje epekedett, hiába.

Bántani akarta a lányt. Kirobbantani őt borzalmas, tudatlan kedvességéből, de végül mindössze ennyit volt képes kinyögni: — Én csak szerelmeskedni akartam veled.

— Tényleg?

— Miért? Azt hitted, én is csak az egyik heréltjük vagyok? Hogy önmagamat kasztráltam igékkel, hogy szent lehessek? Mit gondolsz, miért nincs varázsbotom? Mit gondolsz, miért nem vagyok az Iskolában? Te mindent elhittél, amit mondtam neked?

— Igen — bólintott a lány. — Sajnálom. — Keze még mindig a férfi térdén pihent. — Szerelmeskedhetünk, ha annyira akarod — mondta halkan.

A férfi mozdulatlanná dermedt ültében.

— Ki vagy te? — kérdezte végül a lánytól.

— Nem tudom. Éppen azért jöttem ide, Kútfőre, hogy végre megtudjam.

Agyar kiszabadította magát, és fölállt. Görnyedten. Egyikük sem tudott teljesen kiegyenesedni az alacsony kabinban. Kezét ökölbe zárva majd kinyitva állt háttal a lánynak, olyan távol tőle, amennyire csak lehetett.

— Nem tudod meg. Itt minden hazugság, csalás. Vénemberek játszadozása cifra szavakkal. Én nem szálltam be ebbe a játékba, azért jöttem el. Tudod, mit csináltam? — mesélte diadalmas vigyorral villantva ki a fogait. — Egy lányt, egy városi lányt vittem a cellámba. Abba a piciny, szűzies cellámba. Parányi ablaka egy mellékutcára nyílt. Mindenféle varázsige nélkül. Nem boldogulhat az ember az igéivel, mialatt körülötte mindnyájan a mágiájukat űzik. De ő jönni akart és jött is. Kötélhágcsót dobtam ki az ablakon, azon mászott föl. És éppen a sűrűjében voltunk, amikor azok a vénemberek beléptek. Kirúgtam őket! Ha téged bevinnélek, akkor is kizavarnám őket. A saját leckéjüket adtam föl nekik.

— Nos, én mégis megpróbálom — suttogta a lány.

A varázsló rámeredt.

— Nem pontosan azért, amiért te — folytatta —, de mégis akarom. Megtettük ezt a hosszú utat, s ráadásul a nevemet is tudod.

Ez igaz volt. A lány neve Irián. Úgy sütötte őt, mint a tűz, mint valami eleven parázs az agyában. Tudata képtelen volt megtartani. Tudása képtelen volt fölhasználni. Nyelve képtelen volt kiejteni.

A lány fölnézett rá. Kemény, éles arcvonásait meglágyította a lámpás gyönge fénye. — Ha csak a velem való szerelmeskedés vágya kényszerített minderre — mondta halkan —, akkor megtehetjük. Ha még most is akarod.

A férfi szava elakadt, csak megrázta a fejét. Néhány pillanat múltán már nevetni is tudott. — Attól tartok, hogy elszalasztottuk… ezt a lehetőséget. A lány harag, indulat, szégyen nélkül nézett szembe vele.

— Irián — szólalt meg Agyar. A név most könnyen, édesen és hűvösen fordult meg a nyelvén, mint a friss forrásvíz a kiszáradt szájban.

— Irián, íme, megmutatom neked, mit kell tenned, hogy bejuss a Nagy Házba…

III. Azver

Ott hagyta a sarkon. Egy szűk, nyomasztó, valahogy nyirkosnak tűnő utácska sarkán, amely arcnélküli falak között vezetett egy még magasabb falban nyíló faajtó felé. Fölruházta varázsigéjével, amitől a lány valóban férfinak látszott, bár nem érezte magát annak. Búcsúzóul megölelték egymást, hiszen végül is barátok voltak, társak, és a férfi valóban mindent megtett érte. — Bátorság! — búcsúzott Agyar, és útjára bocsátotta a lányt. Az fölballagott az utcán, és megállt az ajtó előtt. Visszanézett, de a társa már elment.

Kopogtatott.

Kis idő múlva hallotta a retesz kattanását. Az ajtó kinyílt. Közönséges külsejű, középkorú férfi állt előtte. — Mit tehetek érted? — kérdezte halkan. Nem mosolygott, de kellemes volt a hangja.

— Beengedhetne a Nagy Házba, uram.

— Ismered talán a járást? — Mandulavágású szeme élénken, de mintha nagy messzeségből és hosszú évek távolából nézett volna rá.

— Ez az odavezető út, uram.

— És tudod, kinek a nevét kell kimondanod, mielőtt beengednélek?

— A magamét, uram. Irián vagyok.

— Valóban? — kérdezte a kapusmester.

A kérdés kis szünetet idézett elő. Szitakötő szótlanul állt egy percig. — Ez az a név, amelyet falunk vajákosnője, Róza adott nekem Út szigetén, az Iria hegy lábánál fakadó forrás vizében — mondta ki végül az igazat.

A kapus végtelennek tűnő ideig nézett rá. — Akkor ez a neved — fogadta el végül. — De lehet, hogy nem a teljes neved. Azt hiszem, másik is van.

— Nem tudok róla, uram. Talán itt majd azt is megtudhatom — tette hozzá hosszú szünet után.

A kapusmester könnyedén biccentett. Halvány mosolya félhold alakú ráncot vésett az arcára. Félreállt. — Lépj hát be, leányom — mormolta halkan.

És a lány átlépte a Nagy Ház küszöbét.

Varázslóbarátjának igéje úgy csúszott le róla, mint valami pókháló. Önmaga volt megint, és annak is látszott.

Követte a kapust, végig a kikövezett folyosón. Csak a végén fordult vissza kicsit, hogy egy pillantást vethessen a magas ajtó csontfehér lapjába vésett fa, ezernyi levelén átszűrődő fényre.

A folyosón végigsiető szürke köpönyeges fiatalember, a közeledtükre megtorpant. Rámeredt Iriánra, kurtán bólintott és továbbsietett. A lány utánafordult. A fiatalember is visszanézett.

Homályos, zöldes fénygolyó suhant végig a folyosón szemmagasságban, látszólag a fiatalember nyomában. A kapusmester intett a kezével, mire a fénypamacs kikerülte őt. Irián félreszökkent és ijedten lehajolt, de még így is hűvös bizsergést érzett a haja tövén, amint a fénygolyó elsiklott a feje fölött. A kapus körülnézett… arcán szélesebbre terült a mosoly. Bár nem szólt egy szót sem, a lány érezte, hogy ügyel rá, törődik vele. Fölegyenesedett hát, és a nyomába szegődött.

A férfi megállt egy tölgyfaajtó előtt. Kopogtatás helyett valami jelet vagy rúnát rajzolt rá a pálcája hegyével. A pálca valamiféle könnyű, szürkés színű fából készült. Az ajtó kinyílt. — Gyertek be! — szólt ki mögüle egy mélyen zengő hang.

— Kérlek, várj itt egy kicsit, Irián — kérte vezetője, és belépett a helyiségbe, sarkig tárva hagyva maga mögött az ajtót. A lány könyvespolcokat látott odabent, rajtuk rengeteg könyvvel, újabb könyvhalmokat az asztalokon, tintatartókat, mindenféle irományokat, két-három, íróasztal előtt kuporgó legénykét és azt a deres hajú embert, akivel a kapusmester beszélt. Látta, hogyan változik meg a férfi arca, amint futó, meglepett pillantást vetett felé; figyelte, amint halk hangon, izgatott kérdéseket tesz föl a kapusnak.

Mindketten odaléptek hozzá. — Kútfő elvarázsolómestere… Irián, Út szigetéről — mutatta be őket egymásnak a kapusmester.

Az elvarázsoló nyíltan végigmérte a lányt, akinél valamivel alacsonyabb volt. Azután a kapusra és megint a lányra nézett.

— Bocsásd meg ifjú hölgy, hogy előtted beszélek — szólalt meg —, de kénytelen vagyok rá. Jól tudod, kapusmester, hogy sohasem kételkednék az ítéleted helyességében, de a szabály teljesen világos. Meg kell tőled kérdeznem, miért szegted meg, és engedted be ide ezt a nőt?

— Mert erre kért — válaszolta amaz.

— De… — Az elvarázsoló szava elakadt.

— Mikor kért utoljára egy nő bebocsáttatást az Iskolába?

— Tudják, hogy a szabály tiltja a belépésüket.

— Te is tisztában voltál ezzel, Irián? — fordult a lányhoz a kapus.

— Igen, uram — válaszolta a lány.

— Nos, akkor mi szél hozott ide? — szegezte neki a kérdést az elvarázsoló szigorúan, de kíváncsiságát sem rejtve véka alá.

— Agyar mester mondta nekem, hogy férfinak álcázhatnám magamat. Bár én azt gondoltam, meg kellene mondanom, ki vagyok. Én is vállalnám a szüzességi fogadalmat, uram.

A kapusmester fáradt mosolyának ívére két, félhold alakú ránc ereszkedett. Az elvarázsoló arckifejezése szigorú maradt, de valahogy tétován pislogott és kisvártatva megjegyezte: — Biztos vagyok benne… igen… hogy a becsületes beismerés valóban a leghelyesebb.

Miféle mesterről is beszélsz?

— Agyarról — mormolta a kapus. — Egy ifjú Enyhely kikötőjéből, az enyhelyi Nagy Kapuból. Három éve engedtem be, azután tavaly engedtem ki. Nem emlékszel rá?

— Agyar! A fiú, aki a trükkmesternél tanult? Ő is itt van? — kérdezte az elvarázsoló Iriánt bosszúsan. A lány mereven állt, és nem szólt semmit.

— Az Iskolában nincs — mosolygott a kapusmester.

— Bolonddá tett, ifjú hölgyem. Bolondot csinált belőled, hogy bennünket is azzá tehessen.

— Nekem azért volt szükségem rá, hogy elvezessen ide és elárulja, mit kell mondanom a kapu őrének — válaszolta Irián. — Én nem azért jöttem, hogy bárkit bolonddá tegyek, hanem hogy megtanuljam azt, amit tudnom kell.

— Gyakran elgondolkodtam rajta, miért is engedtem be azt a fiút — morfondírozott félhangosan a kapusmester. — Lassacskán azért megértek belőle valamit.

Az elvarázsolómester ránézett, majd némi töprengés után megkérdezte: — Mi jár a fejedben, barátom?

— Arra gondolok, hogy Irián Út szigetéről nem csupán azért jött ide, hogy megtudja, amit neki magának tudnia kell, hanem hogy mi is rájöjjünk arra, nekünk mit kell tudnunk. — A kapusmester is teljesen nyugodt hangon szólt most, arcáról eltűnt a mosoly. — Azt hiszem, ezt a kérdést együtt kell megtárgyalnunk, mind a kilencünk részvételével.

Ezt a kijelentést az elvarázsoló nyílt megdöbbenéssel fogadta, de nem vonta kérdőre miatta a társát. Mindössze ennyit szólt: — De nem a tanulók előtt!

A kapusmester egyetértően bólintott.

— A hölgy pedig megszállhat a városban — sóhajtott föl az elvarázsoló megkönnyebbülten.

— Miközben mi a háta mögött tárgyalunk róla?

— De csak nem akarod behozni őt a tanácsterembe?

— A főmágus is behozta Arrent.

— De Arren nem más volt, mint leendő Lebannen királyunk.

— És kicsoda Irián?

Az elvarázsoló egy darabig hallgatott, majd nyugodtan, tiszteletteljesen mondta: — Mit gondolsz, barátom, mit kell tennünk a tudásért? Kicsoda ez a nő, hogy ezt kéred számára?

— És kik vagyunk mi — kérdezett vissza a kapusmester —, hogy elutasítsuk őt, mielőtt tudnánk, kicsoda egyáltalán?

— Egy nő! — hördült fel az idézőmester.

Irián közben órákig várakozott a kapusmester cellájában. Alacsony, világos, csupasz szobácska volt, kicsi, fatáblás ablaka a Nagy Ház konyhakertjére nézett. Csinos, jól ápolt kert volt, benne

zöldségek, virágok, gyógynövények hosszú sorai, távoli végében pedig bogyós cserjék és gyümölcsfák. Köpcös, sötét bőrű ember bukkant föl a kertben két fiú társaságában. Hozzáláttak az ágyások gyomlálásához. Irián lelke megkönnyebbült, amint a szorgoskodásukat figyelte. Szeretett volna segíteni nekik. Nehéz volt a magányos várakozás ezen az idegen helyen. Egyszer bejött hozzá a kapus. Hozott egy tálcán hideg sült húst, kenyeret és gyöngyhagymát. A lány evett, mert a mester azt mondta neki, hogy egyen, de a rágás és nyelés nagyon nehezen ment. A kertészek közben elmentek, így most nem volt más látnivalója, mint a hosszú káposztasorok, ugrándozó verebek, olykor egy kánya az égen, és a kerten túli fák halk szellőben lengedező lombjai.

Megint jött a kapusmester. — Jöjj, Irián, találkozz Kútfő mestereivel! — A lány szíve vágtató dobogásba kezdett. Folyosók hosszú útvesztőjén át egy sötét falú, csúcsos ablakok sorával ékes terembe léptek. Férfiak csoportja állt a közepén. Valamennyien felé fordultak, amint belépett az ajtón.

— Irián, Út szigetéről — jelentette be a kapus. Némán fogadták. A kapusmester beljebb intette. — Az elvarázsolómesterrel már találkoztál — mondta. Bemutatta sorra a többieket is, de a lány képtelen volt megjegyezni a neveket, a gyógyfüvesmester kivételével — akit egyszerű kertésznek nézett az ablakból —, és a legfiatalabbnak tűnő idéző kivételével, akinek szigorú, szép arcát, mintha sötét kőből faragták volna ki. Ő szólalt meg elsőként, amint a kapusmester végzett a bemutatással. — Egy nő! — háborgott ismét.

A kapus erre egyet bólintott, szelíden, mint mindig.

— Ezért hívtad össze mind a kilencünket? Csupán csak ezért?

— Csupán csak ezért — felelte a kapusmester.

— Sárkányokat láttak röpködni a Legbenső-tenger fölött. Kútfőnek nincs főmágusa, és a szigeteknek tisztességesen megkoronázott királya. Igazi munka vár ránk! — dörögte az idéző, és a hangját is mintha sziklából faragták volna. — Azt vajon mikor végezzük el?

Kellemetlen csönd állt be, mivel a kapus nem szólt semmit. Végül megszólalt egy karcsú, csillogó szemű férfi, aki szürke mágusköpönyege alatt piros tunikát viselt. — És ezt a nőt tanítványként hozod a Nagy Házba, kapusmester?

— Ha úgy is lenne, a ti jogotok elfogadni vagy elvetni.

— És azt teszed? — mosolyodott el halványan a piros tunikás.

— Trükkmester uram — fordult felé a kapus —, valóban diákként szeretett volna belépni, és én nem láttam okot az elutasítására.

— Pedig minden ok megvan rá! — szólt közbe az idéző.

Tiszta, mély hangú férfi szólalt meg: — Itt nem a mi ítéletünk a döntő, hanem Kútfő törvénye, amelynek betartására fölesküdtünk.

— Alig hiszem, hogy a kapusmester könnyedén fittyet hányna rá — vetette közbe egyikük, akit Irián észre sem vett, míg meg nem szólalt. Pedig termetes ember volt, ősz sörénnyel, tagbaszakadt alkattal és erős arcvonásokkal. A többiekkel ellentétben ő a lányra nézett, mialatt beszélt. — Kurremkarmerruk vagyok — mutatkozott be neki. — Mint itteni névmester, szabadon bánok a nevekkel, beleértve a magamét is. Te kitől kaptad a nevedet, Irián?

— A falunk vajákosnőjétől, Rózától, uram — húzta ki magát a lány, bár a hangja közben idegesen magas és kemény volt.

— Elhibázták volna a nevét? — kérdezte a kapus a névmestertől.

Kurremkarmerruk megrázta a fejét: — Nem. De…

Az eddig nekik háttal álló és az üres kandallóra meredő idézőmester most megfordult. — Nem a mi dolgunk olyan nevekkel foglalkozni, amelyeket vajákosok adnak egymásnak — vetette oda. — Ha valami érdeked fűződik ehhez a nőhöz, kapus, azt ezeken a falakon kívül intézd el. Az ajtón túl, amelynek őrzésére fölesküdtél. Ennek a személynek nincs itt helye, és nem is lesz soha. Csupán zavart, viszálykodást és további gyöngeséget hozhat ránk. Nem beszélek tovább, és többé semmit sem mondok a jelenlétében. A tudatos hibára egyetlen méltó felelet a hallgatás.

— A hallgatás nem elegendő, uram — szólalt meg egyikük, aki eddig még semmit sem mondott. Irián szemében nagyon különösnek tűnt. Halványpiros bőre, hosszú kese haja és keskeny vágású, jégkék szeme volt. A beszéde is különös: feszes és valahogy szabálytalan. — A hallgatás mindenre válasz, és egyben semmire sem — szögezte le.

Az idéző fölemelte nemes, sötét arcát, és a termen át a sápadt alakra nézett, de nem szólt semmit. Egyetlen hang vagy kézmozdulat nélkül megfordult, és elhagyta a helyiséget. Amint lassan ellépett előtte, Irián hátrahőkölt tőle. Mintha egy sír szája nyílt volna meg. Téli síré: hideg, nyirkos, sötét. A lány lélegzete is megakadt a torkában. Görcsösen kapkodott levegő után. Amikor magához tért, észrevette, hogy az elvarázsoló és a sápadt férfi mereven figyeli.

A harangzúgás-hangú is ránézett, sőt szólt is hozzá különös, kedves szigorúsággal: — Úgy látom, hogy az az ember, aki idehozott téged bajt akar keverni, de te nem akarsz. Ám pusztán azzal, hogy itt vagy, Irián, bajt hozol magadra és ránk is. Minden bajt okoz ugyanis, ami nincs a maga helyén. Egy hang, bármilyen szépen énekeljék is, az egész dallamot romba dönti, ha nem oda való. A nőket nők tanítják. A vajákosok más vajákosoktól és varázslóktól szerzik meg a tudományukat, nem mágusoktól. Amit mi itt tanítunk, nem asszonyok szájába való nyelven szól. Az ifjú szív lázad az ilyen szabályok ellen, helytelennek, sőt igazságtalannak tekinti azokat. De attól még azok helyes szabályok maradnak. Alapjuk nem az, amit mi akarunk, hanem az, ami valóban létezik. Az igazak és a hamisak, az ostobák és a

bölcsek… mindenki kénytelen engedelmeskedni nekik, különben csak herdálja az életét, és gyászos végre jut.

Az elvarázsolómester és a mellette álló karvalyképű, vékony öregember, egyetértően bólogatott. — Nagyon sajnálom, Irián — fordult a lányhoz a trükkmester. — Agyar az én tanítványom volt. Lehet, hogy rosszul tanítottam, de még nagyobb hibát követtem el, amikor elküldtem. Jelentéktelennek és ennélfogva ártalmatlannak tekintettem. De neked hazudott és félrevezetett téged. Neked nem kell szégyenkezned. A hibát ő követte el… és én…

— Én nem szégyenkezem — felelte Irián, és szembenézett az egész gyülekezettel. Úgy érezte, hogy meg kellene köszönnie az udvariasságukat, de nem jöttek szájára a kellő szavak. Feszes nyakkal feléjük biccentett hát, megfordult és kiment a teremből.

A kapusmester az egyik keresztfolyosónál érte utol, ahol megállt, nem tudván, merre menjen tovább. — Erre — lépett mellé, majd kisvártatva megismételte: — Erre! Hamarosan egy ajtóhoz értek. Az nem szaruból, csontból készült. Sima tölgyfaajtó volt, súlyos és fekete, rajta a nagy idők során megkopott vasretesz. — Ez a hátsó ajtó — magyarázta a mágus, miközben elhúzta a reteszt. — Legtöbben Medra Kapujának nevezik. Mind a kettőre én vigyázok. — Kinyitotta a kaput. A nap ragyogó fényétől káprázott Irián szeme. Amikor újra élesen látott, megpillantott egy ösvényt, amely az ajtótól vezetett a távolba, a kerten és a mögötte elterülő mezőkön át. A mezőn túl magas fák sorakoztak, még távolabb, kissé jobbra a Kútfő-hegy domborodott. Közvetlenül az ajtó előtt, mintha csak őket várta volna, ott állt a kesehajú, keskeny szemű férfi.

— Üdv, formamester — köszöntötte őt a kapus, csöppet sem meglepetten.

— Hová irányítod az ifjú hölgyet? — kérdezte a formamester, különös hanghordozásával.

— Sehová — vonta meg vállát a kapusmester. — Csak éppen kiengedem, ahogyan beengedtem, a saját kívánsága szerint.

— Velem jönnél? — fordult a formamester Iriánhoz.

A nő először rá, azután a kapusra nézett, de nem szólt semmit.

— Én nem lakom ebben a házban… sem más házban — magyarázta a formamester. — Odalent lakom — mutatott előre —, a Ligetben. Ó… — fordult meg hirtelen. A nagydarab, ősz hajú férfi, Kurrenkarmerruk, a névtudómester állt előttük az ösvényen, alig pár lépésnyire tőlük. Addig nem volt ott, míg a másik varázsló föl nem kiáltott. Irián mélységes döbbenettel pillogott egyik alakról a másikra.

— Ez csak a látványom, a megjelenésem… afféle küldöttem — magyarázta neki az alak. — Én sem itt lakom, mérföldekre innét élek — mutatott észak felé. — Majd eljöhetsz oda hozzám, ha itt végeztetek a formamesterrel. Szeretnék többet megtudni a

nevedről. — Ezzel a kép biccentett a másik két mágus felé, és már ott sem volt. Iménti helyén egy dongó röpült keresztül, hangos zümmögéssel.

Irián a földre szegezte tekintetét. Hosszúnak tűnő hallgatás után halkan megköszörülte a torkát, és továbbra is lehajtott fejjel megkérdezte: — Igaz, hogy bajt okozok a jelenlétemmel?

— Nem tudom — válaszolta a kapus.

— A Ligetben bajnak nincs helye — tette hozzá a formamester. — Gyere hát! Van ott egy öreg ház, olyan kunyhóféle. Rozoga és koszos, de ugye nem bánod? Ott ellakhatsz egy darabig. Gyere, nézd meg! — Ezzel megindult a petrezselyem- és futóbab ágyások között. A lány a kapusmesterre nézett, aki halványan visszamosolygott rá. Megindult hát ő is a kesehajú férfi után.

Úgy fél mérföldnyit mehettek. A hegy teljes magasságában kibontakozott most előttük a nyugati napfényben. Hátuk mögött szélesen, szürkén terpeszkedett az Iskola, az alacsonyabb domb tetején. Előttük tornyosultak a Liget hatalmas fái. Látott tölgyet, fűzet, gesztenyét, kőrist és magas növésű örökzöldeket. A Liget napsugár-keretbe foglalt, sűrű sötétjéből patakocska csobogott elő. Zöld partjába barna foltokat tiportak az inni odajáró vagy rajta átkelő állatok. A marhák és birkák a kerítés résein át jöttek, a legelő felől, ahol ötven-hatvan juh rágcsálta a tőzegláp rövid, nyers füvét. Néhányan éppen ott toporogtak a vízfolyásnál. — Ott a ház — mutatott a mágus egy alacsony, a fák délutáni árnyékában félig elrejtőző, mohos tetőre. — Itt éjszakázhatsz. Vállalod?

Kérdezte csak, hogy marad-e a lány, nem erőltette. Iriántól csak kurta biccentésre futotta.

— Majd hozok valami ennivalót — mondta még a varázsló, ezzel meggyorsította lépteit. Hamarosan eltűnt a lány szeme elől a fák alatt remegő fény- és árnyékfoltokban, ha nem is olyan hirtelen, mint a névmester az imént. Irián még utánapillantott, biztosan elment-e, azután átverekedte magát a házikóhoz a magas füvön és bozóton keresztül.

A kunyhó nagyon réginek látszott. Többször is átépíthették, de egyszer sem elég alaposan. Érződött az is, hogy már régen nem lakott benne senki, mégis valahogy kellemes volt a légköre. Nyilvánvalóan mindegyik lakója békés szándékkal tartózkodott benne. Ami a hámló falakat, egereket, pókhálókat, rozoga berendezési tárgyakat illeti… egyik sem volt újdonság Irián számára. Talált odabent egy kopott söprűt, és kitakarított egy kicsit. Takaróját kigöngyölte a deszkaágyon. Egy lógó ajtajú szekrényben repedt korsóra bukkant. Megtöltötte az ajtajától alig tíz lépésnyire békésen csörgedező patak vizével. Szinte önkívületi állapotban tette mindezt, s miután végzett, letelepedett a fűben, hátát a házikó falának vetette. A napfény melegét őrző

kövekhez támaszkodva elszenderedett.

Amikor fölébredt, a formamester ott ült mellette. Közöttük a füvön kosár pihent.

— Éhes vagy? Egyél! — szólalt meg a mágus.

— Majd később eszem, uram. Köszönöm — ásított a lány.

— Én most vagyok éhes — felelte a varázsló. Kivett a kosárból egy kemény tojást, feltörte, megtisztította és megette.

— Ezt itt a Vidra Házának nevezik — magyarázta. — Nagyon régi. Olyan idős, mint a Nagy Ház. Itt minden nagyon öreg. Mi, mesterek is vének vagyunk.

— De te nem vagy az! — vetette ellen Irián. Harminc-negyven év közöttire becsülte, bár nehéznek tűnt megállapítani a korát. Arra gondolt, biztosan azért olyan fehér a férfi haja, mert eredendően nem sötét színű.

— De messziről jöttem. A mérföldek néha évekké változnak. Karg származású vagyok, Karego-Át szigetéről. Tudod, hol van?

— A „sápadt emberek” — bámult rá nyíltan Irián. Margaréta sok balladát tud azokról a sápadt emberekről, akik keletről hajóztak ide, hogy elpusztítsák a földeket. Ártatlan kisdedeket tűztek a lándzsájukra… meg Vandór-Akbé történetét, aki elveszítette a Béke Gyűrűjét… meg az új énekeket arról, hogy a későbbi fővarázsló, Karvaly, elment a sápadt emberekhez, és visszahozta tőlük azt a gyűrűt.

— Sápadtak? — kérdezte a formamester.

— Fagyosak, fehérek — suttogta a lány, és zavartan félrefordította a fejét.

— Ó — sóhajtotta a férfi. — De az idézőmester nem öreg — nézett a nőre oldalvást, keskeny vágású, jégkék szemével.

Irián nem szólt semmit.

— Azt hiszem, féltél tőle.

A lány bólintott.

Mivel továbbra sem mondott semmit, a varázsló folytatta: — Ezeknek a fáknak az árnyékában nem fenyeget veszély. Itt csak igazság van.

— Amikor elhaladt mellettem — sóhajtott a lány —, mintha egy sírt láttam volna magam előtt.

— Ó! — csodálkozott rá a formamester.

A tojáshéj darabkáit kicsiny halomba gyűjtötte a földön, a térde mellett. Azután görbe sorba rakta, majd végül gyűrűbe zárta őket. — Igen — mormolta, a tojáshéj darabkáit vizsgálva. Utána fölmarkolt egy kis földet, és szépen eltemette őket. Leporolta a kezét. Tekintete megint súrolta Irián alakját, majd sebesen továbbsiklott.

— És te vajákos voltál, Irián?

— Nem.

— De rendelkezel bizonyos tudással.

— Nem. Nincs igazi tudásom. Róza nem tanított nekem semmit. Azt mondta, nincs hozzá bátorsága. Mert szerinte valami erő van bennem, de azt nem tudta megmondani, miféle.

— Az a ti Rózátok egy bölcs virág — jelentette ki a mágus, mosolytalan arccal.

— De én tudom… kell… valamit tennem, valamivé lennem. Ezért is akartam annyira eljutni ide. Hogy megtudjam… itt, a Bölcsek-szigetén.

Közben lassan hozzászokott a különös archoz, és már tudott olvasni a vonásaiban. Arra gondolt, vajon miért ilyen szomorú ez az ember. A beszéde nyers volt, száraz és gyors, de békés. — Ennek a szigetnek a lakói sem mindig olyan bölcsek, tudod? Talán a kapusmester — fordult ezúttal határozottan a lányhoz. Nem kapta el a tekintetét, egyenesen a szemébe nézett. — De itt, a fák alatt, a Ligetben… itt lakik a bölcsesség. Régi ugyan, de nem vén. Csakhogy én nem taníthatlak téged. Csak elvezethetlek a Ligetbe. — Egy percnyi szünet után fölállt. — Érted?

— Igen — mormolta a lány bizonytalanul.

— A házikó rendben van?

— Igen…

— Akkor holnap — búcsúzott a mágus, és elballagott.

A nyár meleg napjaiban Irián vagy fél hónapot töltött el a Ligetben, a Vidra Házában, teljes békességben. Azt ette, amit a formamester hozott neki a kosarában: tojást, sajtot, zöldséget, gyümölcsöt, füstölt bárányhúst, és minden délután elment vele a fák sűrűjébe. Itt az ösvények sohasem pontosan ott haladtak, ahol előző napról emlékezett rájuk, és gyakran továbbfutottak, messze a Liget határain túlra. Némán haladtak útjaikon, és még a pihenők alkalmával is keveset szóltak egymáshoz. A mágus csöndes ember volt. Igaz, lappangott benne némi indulatosság, de azt soha nem nyilvánította ki a lány előtt, a jelenléte pedig olyan természetes volt, akár a fáké és a vadon négylábú teremtményeié. Ahogyan előre megmondta, nem is próbálta tanítani a lányt. Amikor Irián a Ligetről kérdezte, csak annyit mondott, hogy Kútfő hegyével együtt ott áll a helyén, mióta Tritán megteremtette a Szigetvilágot. Minden varázslat fáinak gyökereiben rejtőzik, s azok összekapaszkodnak minden létező és leendő erdejének gyökereivel. — És a Liget — folytatta —, hol itt van, hol valahol másutt, de mindig létezik.

Irián sohasem látta, hol lakik. Biztosan bárhol megalszik, gondolta a lány, ahol éppen rájön az álom, ezeken a meleg, nyári éjszakákon. Megkérdezte tőle, honnan származik az eledelük. Amivel nem az Iskola látja el őket, magyarázta a mágus, azt megkapják a környékbeli földművesektől, akik bőségesen kárpótolva érzik magukat

a nyájaik, földjeik és veteményeik mágikus védelme által. Ezt a lány jól megértette. Út szigetén a „varázsló, falat nélkül” szólás valami példátlan, lehetetlen, hallatlan dolgot jelentett. De mivel ő nem volt varázsló, meg akarta szolgálni a mindennapi betevőjét, ezért minden tőle telhetőt megtett a Vidra Háza helyrehozataláért. Egy közeli földművestől kért szerszámokat, szöget, habarcsot Alkányból szerzett be, mivel a saját pénzének fele még megvolt.

A formamester sohasem érkezett hozzá sokkal hamarabb, mint délben. A délelőttje így rendszerint szabad maradt. Hozzászokott ugyan a magányhoz, mégis hiányzott Róza, Margaréta, Toboz, a sok csirke, tehén, jerke, a bolondos, félvad kutyák és mindaz a munka, amit el kellett végeznie, hogy Ó-Iria egyben maradjon, és még némi étel is kerüljön az asztalra. Így hát komótos szorgalommal dolgozott minden délelőtt, míg meg nem pillantotta a fák közül előbukkanó mágust, a napfényben aranyló szőkén csillogó hajával.

Ott a Ligetben nem gondolt fizetségre, valamiféle elismerésre, de még tanulásra sem. Elég volt, hogy ott lehetett… az volt számára minden.

Amikor megkérdezte, hogy a tanulók kijárnak-e oda a Nagy Házból, a varázsló csak annyit válaszolt: — Néhanapján. — Máskor így szólt: — A szavaim nem mondanak semmit. Hallgasd a leveleket! — Hát, ennyi volt az egész, amit „tanításnak” lehetne nevezni az általa mondottakból. Járkálás közben Irián valóban hallgatta a leveleket, amint sustorognak a szélben vagy zúgnak odafönn, amikor kitörőben van a vihar. Figyelte az árnyékok játékát, és közben a lent, a föld mélyében tekergőző gyökerekre gondolt. Végtelen elégedettség töltötte el attól, hogy ott lehet. De emellett elégedetlenkedés vagy sürgetés nélkül érezte, hogy vár valamire. És ez a csöndes várakozás akkor volt a legmélyebb és a legtisztább, amikor kilépett a lombok ernyője alól, és fölpillantott a tiszta égre.

Egyszer, amikor hosszú utat tettek meg a fák között, és az általa nem ismert, sötét levelű örökzöldek lombjai magasan borultak össze fölöttük, Irián különös hívást hallott. Valami kürtszó volt… vagy kiáltás? Nagyon távoli, éppen csak hallható. Mozdulatlanná dermedt, úgy fülelt nyugat felé. A varázstudó közben ment tovább. Csak akkor torpant meg, amikor rájött, hogy a lány lemaradt tőle.

— Hallottam… — mormolta, de nem tudta megfogalmazni, mit hallott.

A mágus is fülelt, de aztán mégiscsak tovább mentek, a távoli kiáltás által még jobban elmélyített csöndben.

Irián sohasem ment a sűrűbe a formamester nélkül. Sok nap telt el, mikor végül a mágus magára hagyta a vadonban. Hanem egy forró délutánon, amikor egy tölgyfáktól övezett tisztásra értek, a varázsló váratlanul így szólt hozzá: — Majd visszajövök érted, jól van? — Ezzel

eltávozott szapora, halk léptekkel. Alakja csaknem azonnal eltűnt az erdő sejtelmes, mindig változó árnyai között.

A lány nem kívánta földeríteni a vadont. A hely békessége nyugalomra szólított, figyelemre, hallgatásra. Azzal is tisztában volt, milyen kacskaringósak az ösvények, és hogy a Liget — ahogyan a formamester megfogalmazta — belülről jóval nagyobb, mint kívülről. Letelepedett hát egy napfényfoltoktól tarka árnyékos csücsökben, és figyelte a földön a levelek árnytáncát. A tölgyes mélye tárult ki előtte. Bár vaddisznókkal nem találkozott soha, a csapásaikat megfigyelhette a sűrűben. Egy futó pillanatra rókabűzt is érzett. Gondolatai nyugodtan és könnyedén suhantak, ahogyan a szellő is a meleg fényben.

Gyakran úgy érezte itt, hogy tudatából kiürülnek a gondolatok, maga az erdő foglalja el a helyüket, de most megrohanták az eleven emlékek. Agyarra gondolt. Arra, hogy többé biztosan nem látják egymást. Eltöprengett rajta, vajon a férfi talált-e magának hajót, amelyik visszaviszi őt Enyhelyre. Azt mondta ugyanis, hogy soha, semmi pénzért nem térne vissza Nyugat-Iriába. Számára egyetlen jó hely létezett, Nagy Kapu, a király városa. Ami pedig Út szigetét illeti, emlékezetében nyugodtan elsüllyedhet a tengerben, legalább olyan mélyre, mint Ebéa. Irián azonban szeretettel gondolt vissza Út ösvényeire és mezőire. Eszébe jutott Ó-Iria falu, a mocsaras forrás Iria hegye alatt, tetején a vén, rozoga házzal. Gondolt Margarétára, amint balladákat énekel a konyhában, a téli estékre, amikor klumpájával verte a taktust dalaihoz. A vén Toboz borotvaéles kacorkésére gondolt, amint az öreg tanította őt, hogyan kell metszeni a venyigét: „egyenesen le, bele a szívébe”, és Rózára — aki neki immár Etaudisz —, amint éppen varázsigékkel próbálja tompítani a fájdalmat egy gyerek törött karjában. Bölcs emberek voltak az ismerőseim, gondolta. Tudata félresiklott apja emlékezete elől, de a lombok ringása valahogy csak elébe idézte őt. Részegnek látta… ordítozott. Érezte magán reszkető, elgyöngült kezének tapintását. Látta, amint könnyezik, betegeskedik, szégyenkezik… és elöntötte a keserűség. Végigfutott a testén és eltűnt, akár a görcsös fájdalom, egy jóleső nyújtózkodás után. Kevesebbet jelentett számára az anyjánál, akit nem is ismert.

Nyújtózkodott. Testét könnyűnek érezte a melegben. Tudata visszakalandozott Agyarhoz. Életében sohasem kívánt egyetlen férfit sem. Amikor az ifjú varázsló először odalovagolt hozzájuk, simán, és valahogy mégis tolakodón, titkon azt szerette volna, hogy megkívánja benne a férfit. De nem így történt, nem volt képes rá, ezért azt gondolta, biztosan varázsigék védik. Róza elmagyarázta neki, hogyan működnek a varázslók igéi. „A lényeg az, hogy ne jusson be a fejedbe és az övébe se, mert szerintük ezáltal veszítenének az erejükből”. De

Agyar, szegény fiú… annyira védtelennek bizonyult. Ha valaki szüzességi varázs alatt volt, az csak ő maga, Szitakötő lehetett, mivel bármily csinos és vonzó is volt a fiú, soha nem érzett iránta többet szelíd szeretetnél, és a nemi vágyból végül csak annyit ismert, amennyit az ifjú még így is megtaníthatott neki.

A maga sorsán is elgondolkodott, a szent Liget sűrűjében üldögélve. Madár sem dalolt, a szellő is elült. A levelek mozdulatlanul csüngtek az ágakon. Valami varázslat ül rajtam? Talán meddő lény vagyok és nem egész, nem teljes értékű nő? — kérdezte magától, amint lenézett erős, barna karjára, mellének lágy, könnyed ívére inggallérjának árnyéka mögött.

Föltekintett és megpillantotta a sápadt embert, amint a hatalmas tölgyek árnyékából felé igyekszik a tisztáson át.

A férfi megállt előtte. Irián érezte, amint elpirul, arca és a nyaka szinte izzott. A füle csengett. Szavakat keresett. Bármit, amit kimondhat, hogy magáról elterelje a másik figyelmét, de nem talált magában semmit. A varázsló közvetlenül mellé telepedett. A nő a földre szegezte tekintetét, mintha a keze mellett oszladozó tavalyi levél erezetét tanulmányozná.

„Mit is akarok én?" — kérdezte magától, és a választ nem szavakban, hanem egész testének, lelkének titkos rezdülései által kapta meg. Tüzet! Mindennél nagyobb tüzet! Repülést a ragyogó lángokon át!

De hamar magához tért a csöndes levegőben, a fák rezzenetlen lombjai alatt. A sápadt ember ott ült mellette, lehajtott fejjel. A nő arra gondolt, milyen könnyűnek és törékenynek is látszik, és milyen nyugodt… és bánatos. Sehol nem mutatkozott semmi félelmetes. Nem volt semmi baj vagy veszély.

A mágus a lányra nézett.

— Irián — suttogta —, hallod a levelek szavát?

Megint meglibbent a könnyű szellő, halk levélzizegés hallatszott a tölgyfák felől. — Igen, egy kicsit.

— És a szavakat érted is?

— Nem.

Nem kérdezett semmit, és a mágus sem szólt többet. Ehelyett fölállt, és a lány a nyomába szegődött az ösvényen, amely előbb vagy utóbb, de végül mindig kivezette őket a patakparti tisztásra, a Vidra Háza mellett. Késő délutánra járt, mire odaértek. A mágus a patakhoz ment és ivott belőle ott, ahol kitör a fák közül, mindjárt a gázlók fölött. A lány követte a példáját. Azután, ahogy letelepedtek a part hűvös pázsitjára, a férfi végre valóságosan megszólalt.

— Az én népem, a kargok, isteneket imádnak. Ikeristeneket, fivéreket. És arrafelé a király is egy isten. De mindezek előtt és után fontosak a patakok… barlangok, sziklák, hegyek. A fák. A föld. A föld

mélységes sötétsége!

— Az Ősi Erők… — mormolta Irián.

A mágus bólintott. — Hmm, igen, nők is ismerik az ősi erőket. Még itt is… a vajákosok. A tudás pedig veszedelmes, nem igaz?

Amikor a mágus minden mondókája végére odabiggyesztette a „nem igaz?" vagy „netán?" kérdést, holott úgy tűnt, ez a véleménye, meglepte vele a lányt, aki nem válaszolt rá semmit.

— A sötétség rossz — mormolta a formamester —, nem igaz?

Irián mély lélegzetet vett, majd a mellette ülő mágus szemébe nézett, egyenesen. — Csak a sötétben látszik jól a fény — suttogta.

— Ó! — sóhajtott föl a varázstudó. A fejét félrefordította, hogy a nő ne láthassa az arckifejezését.

— El kellene mennem — mormolta a lány. — Sétálhatok itt a Ligetben, de nem élhetek itt. Ez nem az én… nem az én helyem. És a dalnokmester is azt mondta, hogy mindenre csak bajt hozhat az ittlétem.

— Valamennyien ártunk valaminek, a puszta létezésünkkel — dörmögte a formamester.

Úgy cselekedett most is, mint mindig, ha tehette: a keze ügyébe eső bármilyen anyagból formált valamilyen kicsi alakzatot. Most a patakpart parányi homokkupacára rátett egy levelet, egy fűszálat és pár kavicsot. Tanulmányozta, azután átrendezte a művét. — És most beszélnem kell neked a veszélyről — szólalt meg végül.

Hosszú hallgatás után kezdett csak neki: — Jól tudod, hogy egy sárkány hozta vissza Karvaly urunkat az ifjú királlyal együtt, a halál partvidékéről. Azután a sárkány elvitte Karvalyt az otthonába, mivel az ereje elenyészett, és többé már nem volt mágus. Kútfő mesterei most éppen azért gyülekeztek össze, hogy új főmágust válasszanak. Itt, ebben a Ligetben, mint eddig is, mindig. De most mégsem úgy, mint mindig.

— Mielőtt eljött hozzánk a sárkány, az idéző is visszatért a halálból, ahová elmehetett, mivel a tudása képessé tette rá. Láthatta ott urunkat és az ifjú királyt, odaát, a kőfalon túl. Utána azt mondta, hogy azok többé nem jönnek vissza. Azt mondta, maga Karvaly urunk parancsolta neki, hogy térjen vissza hozzánk az életbe, és hozza el az ő szavát. Akkor meg is gyászoltuk urunkat.

— Hanem azután ideérkezett Kalesszin, a sárkány, és a hátán hozta őt, elevenen.

— Az idéző is velünk volt Kútfő hegyén és láthatta, amint a főmágus térdet hajt Lebannen király előtt. Azután, amikor a sárkány magával vitte a barátunkat, az idézőmester lerogyott a földre.

— Úgy feküdt ott, mint egy holttetem, a szíve nem vert, viszont lélegzett. A gyógyfüves kipróbálta rajta minden tudását, de nem volt képes talpra állítani. Annyit mondott csak: „meghalt". Még sokáig

lélegzik majd, de halott. El is sirattuk őt. Utána — mivel viszály keletkezett közöttünk, és az én mintáim is csak változásokat és veszélyeket jeleztek — összejöttünk, hogy megválasszuk Kútfő új fejedelmét, főmágusunkat, aki irányíthat majd bennünket. A tanácsteremben akkor az idéző helyére ültettük az ifjú királyt. Számunkra természetesnek tűnt, hogy neki is közöttünk van a helye. Csak az elvarázsolómester berzenkedett ellene eleinte, de végül ő is csak beleegyezett.

— Akkor összejöttünk tehát, nekiültünk a feladatnak, de nem tudtunk választani. Beszéltünk sokat, erről is, arról is, de nem mondtuk ki a nevet. Azután én… — itt megállt egy kis időre — azután rám tört az, amit a mi nyelvünkön úgy nevezünk „eduevanu”, vagyis másfajta lélegzet. Szavak törtek föl bennem, és én kimondtam őket. Azt mondtam: „Homa Gondun”, amit Kurrenkarmerruk lefordított nekik: „Gonti nő”. Hanem miután magamhoz tértem, nem tudtam megmondani, mit jelentenek azok a szavak. Így végül elváltunk egymástól, a főmágus megválasztása nélkül.

— Hamarosan a király is eltávozott, és vele ment a szélvigyázómester. Mielőtt a királyt megkoronázták, néhányan közülük elmentek Gontra, urunkhoz, hogy megtudják tőle, mit jelenthetnek a szavak: „Egy asszony Gont szigetéről”. Érted? De nem találkoztak vele, csak az én földimmel, a Gyűrű Asszonyával, Tenarral. Ő azt mondta, nem az az asszony, akit keresünk. Mást pedig nem találtak. Semmit és senkit. Ezért Lebannen arra gondolt, hogy ennek a jóslatnak biztosan valamikor később kell majd beteljesednie. Végül Enyhelyben saját kezével tette a fejére a koronát.

— A gyógyfüvesmester és én magam is azt hittük, hogy az idéző valóban meghalt. Arra gondoltunk, hogy az a maradék lélegzése a számunkra érthetetlen varázserejéből származik, mint például a kígyók igéi, amelyek hatására a szívük a haláluk után is még jó ideig tovább dobog. Igaz, borzalmasnak tűnt eltemetni egy lélegző testet, de teljesen kihűlt, a vére nem keringett és lélek sem volt benne. Ez valahogy még ijesztőbbnek látszott. Fölkészültünk tehát a temetésére. És akkor, már a sírgödre mellett, hirtelen kinyílt a szeme. Megmozdult és meg is szólalt. Azt mondta: „Visszahívtam magamat az életbe, hogy véghezvigyem, amit véghez kell vinnem”.

A formamester hangja megkeményedett, és keze élével félresöpörte a kis kavicsokból kirakott mintát.

— Amikor a szélvigyázómester visszatért, kilencen voltunk megint. De megoszlott a véleményünk. Az idéző ugyanis azt mondta, hogy megint össze kell jönnünk, és meg kell választanunk a főmágust. A királynak ekkor nincs helye közöttünk, jelentette ki. És annak az „asszonynak Gont szigetéről”, bárki légyen is, szintén nincs helye Kútfő férfiúi között. Végül a szélvigyázómester, a dalnokmester, az

elvarázsolómester és a trükkmester neki adott igazat. És ahogyan Lebannen király is visszajött a halál földjéről, szerintük a főmágusnak is a halálból visszatértnek kell lennie.

— De… — szólalt meg Irián, és nyomban el is hallgatott.

Kis idő múlva a formamester folytatta: — Az a mesterség… az idézés… tudod, nagyon szörnyű. Mindig van benne valami… veszedelmes. Itt — nézett föl a fák lombjának aranyló zöldjébe — itt nem létezik idézés. Itt nincs visszaút a falon át. Itt nincs fal.

Arca egy harcos kemény arca volt, de amikor a lombokra nézett, valahogy meglágyultak a vonásai, szinte kedvessé vált.

— Most pedig — folytatta — te szolgáltatod az ürügyet arra, hogy ismét összehívjon bennünket. De én nem megyek el a Nagy Házba. Engem ugyan hívhat, hiába.

— És ő ide nem jönne el?

— Azt hiszem, nem lépne be a Ligetbe. És Kútfő hegyére sem menne föl. Hiszen az a hegy pontosan olyan, amilyen.

A lány nem értette, mire gondol a másik, de nem kérdezett semmit, mivel a korábbi kijelentés foglalkoztatta. — Azt mondod tehát, hogy én szolgáltatom az ürügyet az újabb találkozáshoz?

— Igen, egyetlen nő eltávolításához kilenc varázsló ereje szükséges. — A férfi nagyon ritkán mosolygott, és amikor mégis megtette, az mindig nagyon rövid és szinte haragos mosoly volt. — Össze kell jönnünk, hogy megerősítsük Kútfő törvényét. És hogy végre megválasszuk az új főmágust.

— Ha elmennék… — Irián csodálkozva látta, hogy a varázsló megrázza a fejét. — Elmehetnék a névtudómesterhez.

— Itt nagyobb biztonságban vagy.

Az, hogy valami bajt okozhat, zavarta a lányt, de a veszély lehetősége nem fészkelte be magát mélyen a tudatába. Valahogy elképzelhetetlennek tartotta. — Minden rendben lesz velem — bizonygatta. — Szóval, a névmester, te magad és a kapusmester…

— Nem akarjuk, hogy Torion legyen a főmágus. És a gyógyfüvesmester sem, bár ő mindig olyan keveset beszél. — Látta, amint Irián döbbenten mered rá. — Torion, az idéző, az igaz nevét használja. Hiszen egyszer már meghalt. Te is tudod.

A lány tudta, hogy Lebannen király nyíltan használja a nevét. Ő is a halálból tért vissza. De az, amire az idéző készült, továbbra is kétségbe ejtette, és megzavarta a gondolatait.

— És a… és a tanulók?

— Ők is megoszlanak.

Irián az Iskolára gondolt, ahol alig néhány percet töltött el. Innen, a Liget lombjai alól rideg kőfalaknak látta, amelyek minden lakójukat bezárják, a többieket pedig kirekesztik… mint valami ól vagy ketrec. Hogyan lehet képes valaki megőrizni a lelki egyensúlyát egy ilyen

helyen?

A formamester kis ívbe rendezett négy apró kavicsot a homokon, majd folytatta: — Szeretném, ha Karvaly nem ment volna el. Szeretném, ha elolvashatnám, mit írtak le az árnyak. De csak annyit hallok, amit a levelek susognak: VÁLTOZÁS, változás… Minden megváltozik itt, csak ők nem. — Vágyakozó tekintetét ismét belefúrta a sustorgó lombokba. A nap lefelé ment már. Fölállt. Kedvesen jó éjszakát kívánt és elment, elnyelte alakját a fák sűrűje.

A lány csöndesen üldögélt még egy darabig. Zavarta, amit a mágus mondott neki, a saját gondolatai is zavarták, és zavarta, hogy egyáltalán zavarhatja valami ezen a helyen. Visszament a házhoz. Elővette füstölt húsból, kenyérből és nyári salátából álló vacsoráját. Evett anélkül, hogy érezte volna az ízeket. Utána nyugtalanul visszasietett a patak partjára, a vízhez. Csöndes és meleg volt a kései alkony… csak a legnagyobb csillagok fénye szűrődött át az eget takaró tejfehér párán. Lerúgta a szandálját, és lábát belemerítette a vízbe. Hűvös volt, de valahogy mégis érződött rajta a napsugarak melege. Kibújt a ruhájából. Még mindig az a férfinadrág és ing volt egyetlen öltözéke. Meztelenül begázolt a vízbe. Egész testével érzékelte az áramlás erejét. Iria folyóiban sohasem fürdött, a szürke és hideg tengert pedig gyűlölte, de ez a friss sodrás nagyon jólesett neki ezen az estén. Megmerítkezett, lebegett a vízben, kezével kitapintotta a selymesen síkos, víz alatti sziklákat, saját bársonyosan sima bőrét, lábával a tekergő vízinövényeket. Az áradó víz lemosott róla minden aggodalmat és gondot, egész lényével élvezte a hullámok simogatását, miközben fölbámult a lágy fehér fénnyel villódzó csillagokra.

Váratlan borzongás futott végig rajta, a víz dermesztően hideggé vált. Összeszedte magát. Tagjai még mindig lazák és könnyedek voltak. Amint föltekintett, a part szélén egy férfi fekete alakját pillantotta meg maga fölött.

Fölállt a sekély vízben.

— Menj onnan! — kiáltotta az árnynak. — Takarodj innen te áruló, aljas leselkedő, vagy nyomban kihasítom a májadat! — Kiszökkent a partra, fölkapaszkodott az erős, durva gyepen, és talpra állt. Nem volt ott senki. Egész teste tüzelt, reszketett a dühtől. Visszacsusszant a síkos parton, fölkapta a ruháit, és szitkozódva beléjük búj. — Te gyáva varázsló! Te hitvány, semmirekellő szukafi!

— Irián?

— Itt volt! — kiáltotta a lány. — Az a rosszlelkű Torion! — A formamester felé csörtetett, amint az kilépett a ház körüli tisztás halvány csillagfényébe.

— Az csak egy kép volt, puszta látvány. Nem árthatott volna neked.

— Egy kép, csillogó szemekkel, egy puszta látvány, aki maga

látva lát! Ó, hogy a… — Itt hirtelen megakadt, nem találta a megfelelő szót. Rosszullét fogta el. Összerázkódott és erőlködve lenyelte a szájában fölgyülemlett hideg nyálat.

A formamester hozzálépett, és gyöngéden megfogta a kezét. A varázsló tenyere meleg volt. A lány viszont annyira halott hidegnek érezte magát, hogy a férfihoz simult, pusztán a teste melegéért. Úgy álltak egy darabig. A nő félrefordította arcát, de fogták egymás kezét, és a testük is összesimult. Végül a lány elhúzódott, kiegyenesedett, hátravetette csatakossá ázott haját. — Köszönöm — suttogta. — Nagyon fáztam.

— Tudom.

— Én sohasem fázom — bizonygatta a nő. — Csak ő volt az oka.

— De mondom, Irián, nem jöhet el ide, itt nem háborgathat téged.

— Ő engem sehol nem háborgathat. Ha mégis megkísérelné, esküszöm, elpusztítom!

— Ó! — sóhajtott föl a mágus keserű hangon.

A nő ránézett a pislákoló csillagfényben, és megkérte a férfit: — Mondd meg nekem a nevedet! Nem az igazit, csak ahogyan szólíthatlak. Mondjuk, amikor rád gondolok.

A férfi egy percig hallgatott, majd kimondta: — Karego-Át szigetén, amikor még barbár voltam, Azver volt a nevem. Ez a szó harci lobogót jelent.

— Köszönöm — suttogta a lány —, Azver!

* * *

Egy ideig éberen feküdt a házikóban. A levegő fojtogatóan fülledt volt, és úgy érezte, hogy azon nyomban agyonnyomja a mennyezet. Utána hirtelen, mélyen elaludt. Éppily váratlanul ébredt föl, amikor az első halvány fénypászma megjelent a keleti látóhatáron. Kilépett az ajtóba, hogy elgyönyörködjön a számára legkedvesebb látványban: a napfelkelte előtti égbolt fényeiben. Azután lenézett és megpillantotta Azvert, a formamestert, amint szürke köpönyegébe burkolózva békésen alszik a földön, közvetlenül a küszöbe előtt. Nesztelenül visszahúzódott a házba. Rövid idő múltán látta, amint a férfi ballag vissza a ligetébe, kissé merev tagokkal és a fejét vakarva, ahogy a félálomban lévők szokták.

Munkához látott. A fal belső oldalát tisztította, előkészítette a vakoláshoz. Mielőtt a nap besütött volna az ablakon, kopogás hallatszott a nyitott ajtó felől. Az a férfi állt odakint, akit kertésznek

nézett… vagyis a gyógyfüvesmester. Szilárdan és köpcösen, akár egy barna bika, mellette a nyurga, komor képű névtudómester.

Irián az ajtóhoz lépett, és valami köszöntés-félét mormogott. A két kútfői mester jelenléte megrémítette. Érkezésük azt jelentette, hogy a békés időknek vége, nincs többé nyugalmas séta a formamesterrel a csöndes nyári Ligetben. Ennek végképp vége szakadt az előző éjszaka. Tisztában volt vele, mégsem akarta tudomásul venni.

— A formamester küldött értünk — szólalt meg a gyógyfüvesmester. Határozottan zavartnak látszott. Az ablak alatt megpillantott egy növénycsomót, és szórakozottan megjegyezte: — Ez verbéna. Valaki Enyhelyről erre vetődő ültethette ide. Nem is tudtam, hogy előfordul a szigeten. — Alaposan megvizsgálta, és néhány magot beletett egyik szütyőkéjébe.

Irián titokban, de mégis figyelmesen leste a névmestert, hogy megállapíthassa, vajon szintén olyasmivel van-e dolga, amit képnek neveznek, vagy ezúttal hús-vér valójában van jelen. Semmi sem utalt szellemlény-voltára, de a lány mégis azt gondolta, hogy valójában nincs jelen. Amikor a férfi kilépett a napfénybe és nem vetett árnyékot, meg is győződhetett róla.

— Te nagyon messzire laksz innen, uram? — kérdezte tőle.

Az árnykép bólintott. — Félúton hagytam magamat. — Fölpillantott. A formamester közeledett feléjük, most már teljesen éberen.

Köszöntötte őket, majd megkérdezte: — A kapusmester is eljön?

— Azt mondta, talán okosabban tenné, ha most az ajtókra vigyázna — válaszolta a gyógyfüvesmester. Sokzsebes tarisznyáját gondosan becsukta, és végignézett az egybegyűlteken. — De nem tudom, valóban képes lehet-e teljesen elreteszelni az egész hangyabolyt.

— Mi készülődik itt? — mordult föl Kurremkarmerruk. — Sárkányokról hallottam valamit. Eddig nem sokat törődtem vele, de minden toronybéli tanítványom váratlanul eltávozott.

— Elhívta őket — jegyezte meg a gyógyfüvesmester szárazon.

— Valóban? — fordult felé a névtudómester még ridegebben.

— Én csak annyit mondhatok, ahogyan nekem tűnik — vonta meg a vállát a gyógyfüvesmester kelletlenül.

— Hát akkor csak tégy úgy — dörmögte a vén mágus.

A gyógyfüvesmester még mindig tétovázott. — Ez a hölgy nem tartozik a testületünkbe — bökte ki végül.

— Ő hozzám tartozik — jelentette ki Azver.

— Éppen ebben a kritikus időben kellett idejönnie! — méltatlankodott a névmester. — És erre a helyre, ilyen időben senki sem jön véletlenül. Bármelyikünk csak annyit tudhat, amennyi a képeiben megjelenik előtte. A nevek mögött rendszerint más nevek is

lappanganak, gyógyító uram.

A sötét szemű varázsló ennek hallatán megbiccentette a fejét. — Nagyon jól van így — mormolta. Láthatóan megkönnyebbült tőle, hogy a többiek ítélete fölülbírálta az övét. — Torion leginkább a többi mesterrel közösködik, meg a fiatalokkal. Titkos találkákat rendeznek belső köreikben. Pletykálkodnak, suttognak. A fiatalabb tanulók félnek. Nem is egy kérdezte tőlem, meg a kapusmestertől, hogy elmehet-e? És mi elengedtük őket. De éppen egyetlen hajó sincs a kikötőben, és nem is jött másik az Alkány-öbölbe az óta, amelyik téged hozott ide, ifjú hölgyem, és ment is tovább mindjárt másnap, Gázlór felé. A szélvigyázómester most mindenkivel szembefordítja a kútfői szelet. Még ha maga a király jönne, ő sem köthetne ki ennél a szigetnél.

— Legalábbis addig, míg meg nem változik a szél — mormolta a formamester.

— Torion azt hangoztatja, hogy Lebannen nem igazi királyunk, mivel nem a főmágus koronázta meg őt.

— Szamárság! Ez nem történelem! — zsörtölődött a névtudó. — Az első főmágus évszázadokkal az utolsó király után érkezett. Akkoriban Kútfő uralkodott a királyok helyett.

— Ó! — sóhajtott föl a formázó. — Nem könnyű a házvezető dolga, amikor vissza kell adnia a kulcsokat a hazatérő tulajdonosnak.

— A Béke Gyűrűje mégis teljes lett — vetette közbe a gyógyfüves türelmes, mégis vibráló hangján. — A jóslat beteljesedett, Mórred fiát megkoronázták, és még sincs békességünk. Vajon hol hibázhattuk el? Miért nem találjuk meg sehogy sem az egyensúlyt?

— Mégis, vajon mire készülődhet Torion? — tépelődött félhangosan a névmester.

— Ide akarja hozni Lebannent — vélekedett a gyógyfüvesmester. — A fiatalok meg folyton az „igazi koronáról" pusmognak. Egy itteni, második koronázásról. Az új főmágus, Torion által.

— Ó, nem! — fakadt ki Irián, és kézjelet formált, hogy a szó ne válhasson tetté. Senki sem mosolygott, sőt a gyógyfüves önkéntelenül maga is megismételte a mozdulatot.

— De hogyan tarthatja a markában mindannyiunkat? — kérdezte a névmester. — Gyógyfüves, te itt voltál, amikor Karvaly és Torion válaszolt Iriot kihívására. Az ő képességei biztosan fölértek Torionéival, azt hiszem. De Iriot arra használta őket, hogy másokat a szolgálatába állítson, teljes függőségbe hajtson. Vajon Torion is ezt csinálja?

— Nem tudom — tétovázott a gyógyfüvesmester. — Csak annyit mondhatok, hogy amikor vele vagyok, odabent a Nagy Házban, úgy érzem, semmi sem lehetséges azzal szemben, ami már egyszer

megtörtént. Hogy semmi sem változik. Semmi sem növekszik. Hogy bármilyen gyógyítással is próbálkozom, a betegség mindenképpen előbb-utóbb halálhoz vezet. — Úgy nézett körül, mint egy halálosan megsebzett ökör. — És azt hiszem, ez az igazság. Máshogyan nem nyerhető vissza az egyensúly, csak ha nyugton maradunk. Túlságosan messzire mentünk. Nem volt helyes, hogy a főmágus és Lebannen testi valójában is belépett a halál birodalmába, és vissza is tért onnan. Olyan törvényt sértettek meg ezzel, amelyet nem lett volna szabad. Az állította helyre a törvényt, hogy Torion is visszatért.

— Hogyan! Vissza kellene küldeni őket a halálba? — kiáltott föl a névmester, mire a formamester megjegyezte: — De ki mondhatja meg valójában, hogy mi a törvény?

— Van ott egy kőfal — mormolta a gyógyfüves.

— Annak a falnak nem olyan mély az alapja, mint az én fáim gyökerei — érvelt a formamester.

— Abban igazad van, gyógyító, hogy kibillentünk az egyensúlyból — jegyezte meg Kurremkarmerruk nyers, éles hangon —, de mikor és hol léptük túl a határokat? Mit felejtettünk el, minek fordítottunk hátat, mit hagytunk figyelmen kívül?

Irián egyikükről a másikra nézett.

— Ha az egyensúly megbomlik, nincs többé helye a nyugalomnak. Akkor biztosan tovább romlik a helyzet — vélekedett a formamester. — Mindaddig… — tett gyors varázsmozdulatot mindkét kezével, fölfelé és lefelé intve egymás után.

— Mi lehet annál rosszabb, mint amikor valakit visszahívnak a halálból? — töprengett a névtudó.

— Torion volt közöttünk a legkülönb… bátor szívű, nemes gondolkodású. — A gyógyfüvesmester hangja szinte dühösen csengett. — Karvaly is szerette őt. És így voltunk vele mi is, mindannyian.

— Az elme gőgje ejtette rabul őt — jegyezte meg a névmester. — Az sugallta neki, hogy mindent egyedül is megoldhat. És hogy ezt megtehesse, visszautasította a halálát. Ezáltal pedig magát az életet tagadta meg.

— És ki szegülhet szembe ezzel? — töprengett a formázó. — Én csak itt rejtőzhetem el, a Ligetemben.

— Én pedig a tornyomban — panaszkodott a névmester. — Te pedig, gyógyfüves, a kapusmesterrel együtt, a Nagy Ház csapdájában vagytok. Azokat az erős falakat a gonosz távoltartására építették. Vagy éppen a foglyul ejtésére, ha úgy alakulna a helyzet.

— De mégiscsak négyen vagyunk ellene — jelentette ki nyomatékosan a formamester.

— Ők pedig öten vannak ellenünk — józanította ki őt a gyógyfüves.

— Nos, ha már idáig jutottunk — vetette közbe a névmester —, amikor itt állunk a Tritán által ültetett szent Liget szélén és arról vitatkozunk, hogyan végezhetnénk egymással…

— Igen — bólogatott a formamester —, ami túlságosan sokáig változatlan marad, végül önmagát emészti el. Az erdő is csak azért örök, mert meghal és halálával rakja le új életének alapjait. Én nem hagyhatom, hogy a halott kéz megérintsen engem, vagy megragadja a királyt, aki magát a reményt hozta el nekünk. Elhangzott még egy nagy ígéret is, általam, hiszen én mondtam ki a szót: „egy nő Gont szigetéről”… és nem hagyhatom, hogy ez a szó feledésbe merüljön.

— Akkor talán menjünk el Gontra? — kiáltotta a gyógyító, akit szintén elragadott Azver lelkesedése. — Karvaly urunk is ott van!

— Lehetséges, hogy a reményünk is ott van — mormolta a névmester.

Elhallgattak, bizonytalanul dédelgették magukban a reményt.

Irián is hallgatott, de az ő reménye szertefoszlott, helyére a szégyen és a jelentéktelenség kényszerképzete tolakodott. Itt vannak ezek a bölcs és bátor férfiak, akik szeretnék megmenteni, ami kedves nekik, de nem tudják, hogyan. Neki pedig semmi része a bölcsességükben, semmi szava a döntéseikben. Elhúzódott a közelükből, amit nem is vettek észre. Csak ment előre, az Alkány-patak mentén, amíg el nem jutott a helyig, ahol a vízfolyás kitört a Ligetből, jókora sziklákon bukdácsolva. A víz szinte világított a hajnali fényben, és örömteli hangon csobogott. Irián legszívesebben sírva fakadt volna, de sohasem ment neki könnyen a sírás. Csak állt hát ott, nézte a vizet, és szégyene lassan haraggá változott.

Végül visszasétált a három férfihoz. — Azver! — szólította meg a formamestert. A mágus meglepetten fordult felé, és kicsit közelebb lépett hozzá.

— Mondd, miért szegted meg miattam a szabályt? Tisztességes volt ez velem szemben, aki sohasem lehetek olyan, amilyen te vagy?

Azver összeráncolta a homlokát. — A kapus azért engedett be téged, mert arra kérted őt — mondta. — Én azért hoztalak ide a Ligetbe, mert a fák levelei kimondták a nevedet, még mielőtt ideértél volna. Irián — suttogták — Irián. Hogy miért jöttél ide, nem tudom, de biztosan nem véletlenül. És ezzel az idéző is tisztában van.

— Talán azért jöttem, hogy elpusztítsam őt.

A férfi hosszan ránézett, de nem mondott semmit.

— Talán azért jöttem, hogy elpusztítsam Kútfőt.

— Azt próbáld meg! — villant föl a halvány, savószín tekintet.

A nő hosszan, kínosan megrázkódott, miközben a férfi szemébe nézett. Nagyobbnak érezte magát a másiknál és nagyobbnak önmagánál… valahogy óriásinak. Ha most egyetlen ujját kinyújtaná, megsemmisíthetné vele a férfit. Ott állt előtte csekély, bátor, rövid

életű emberségében, halandóságában, védtelenségében. Hosszan, mélyen lélegzett. Lassan hátrább lépett a férfi közelségéből.

Az elsöprő erő érzete fokozatosan elhalt benne. Kicsit félrefordította a fejét és lenézett. Meglepődött saját barna karja, fölgyűrt ingujja és szandálba bújtatott lába körül a friss, zölden serkenő fűszálak látványától. Utána visszanézett a formamesterre, aki továbbra is törékeny alaknak tűnt a szemében. Egyszerre sajnálta és tisztelte őt. Szívesen figyelmeztette volna a veszélyre, amely fenyegette, de egyetlen vigasztaló szó sem jutott az eszébe. Megfordult hát és visszaballagott a patakpartra, a kis vízesések alá. Ott lekuporodott, kezébe temette az arcát, kizárta a világából magát és magából a világot.

Az egymással beszélgető varázslók hangja akár a patak duruzsolása is lehetett volna. A vízfolyás mondta a magáét és az emberek is a magukét, de egyikük sem az igazi szavakat formálta meg.

IV. Irián

Amikor Azver ismét csatlakozott a többiekhez, arcán olyan kifejezés uralkodott el, amelynek láttán a gyógyfüvesmester riadtan megkérdezte tőle: — Valami baj van?

— Nem tudom. Azt hiszem, nem lenne szabad elhagynunk Kútfőt.

— Meglehet, nem is tehetnénk — mormolta a gyógyfüves. — Ha pedig a szélvigyázómester ellenünk fordítja a szeleket…

— Én biztosan visszamegyek oda, ahol vagyok — vágott közbe hevesen Kurremkarmerruk. — Nem szívesen hagyom hátra magamat, mint egy kopott, vén cipőt. Estére visszajövök hozzátok megint. — Ezzel eltűnt.

— Szeretnék egy kicsit sétálni a fáid lombjai alatt, Azver — kérte a gyógyfüvek mestere, hosszú sóhaj kíséretében.

— Csak tessék, Deyala. Én inkább itt maradok. — A gyógyító elballagott. Azver letelepedett az Irián által készített és a ház elülső falának támasztott kis padra. Fölnézett a lány felé, aki kicsit távolabb mozdulatlanul kuporgott a patak partján. A köztük és a Nagy Ház között elterülő gyepen halkan bégettek a bárányok. A délelőtti nap egyre forróbban sütött.

Apja adta neki a Harci Lobogó nevet. Eljött nyugatra, maga mögött hagyott mindent, amit ismert, még az igaz nevét is csak az örök Liget fái alatt tudta meg, és végül Kútfő formamestere lett belőle. Ebben az évben az árnyékok, az ágak és gyökerek minden mintája pusztulásról, rosszakaratról, minden dolgok megváltozásáról beszélt. Most pedig már közvetlenül a nyakukban van a baj, ezt tudta. És ez a baj a lány által… vele érkezett ide.

A nő az ő irányítása alatt állt. Ő védelmezhette. Ezt tudta az első pillanattól, amikor meglátta. Bár a saját bevallása szerint is azért jött, hogy megsemmisítse Kútfőt, neki mégis szolgálnia kell őt. És készséggel vállalta a feladatot. A magas növésű lány együtt sétált vele az erdőben, büszkén és bátran. A bozót tüskés ágait is biztos mozdulatokkal hárította félre nagy, erős kezével. Borostyánszín szeme, mint az Alkány-patak vize árnyékos időben, mindent magába fogadott. Mindent meghallgatott, és mindenre nyugodtan tekintett. A férfi szerette volna megóvni őt, miközben tudta, hogy képtelen rá. Még némi meleget is kölcsönzött neki, amikor a lány reszketett a hidegtől. Más nem volt, amit fölkínálhatott volna számára. A nő oda ment, ahová mennie kellett. A leselkedő veszélyt egyáltalán nem fogta föl. Más bölcsessége nem volt az ártatlanságán kívül, és más vértezete sem volt, csak a haragja. — Mégis, ki vagy te, Irián? — kérdezte a férfi, amikor meglátta, ahogy ott kuporog, akár egy riadt állat, rémült némaságába burkolózva.

Barátja a gyógyfüves hamarosan visszatért az erdőből, és letelepedett mellé a kis padra. Déltájban elindult a Nagy Házba és megígérte, hogy a kapusmesterrel együtt jön majd vissza, másnap reggel. A többi mestert is megkérik majd, hogy találkozzanak egymással a Ligetben. — De ő biztosan nem jön el — jegyezte meg Delaya, a gyógyfüves, amire Azver némán bólintott.

Egész nap ott maradt a Vidra Háza mellett, vigyázott Iriánra, sőt még belé is diktált néhány falatot. A lány visszajött a házhoz, de miután evett valamit, megintcsak a patak partjára telepedett, és ott ült mozdulatlanul. A férfi is különös letaglózottságot érzett testében, lelkében, valami tompaságot, ami ellen harcolt volna ugyan, de nem volt ereje leküzdeni. Az idéző tekintetére gondolt és attól dermesztő hideget érzett, csontig ható hideget, bár közben a nyári nap melege cirógatta. Bennünket a halottak kormányoztak, gondolta magában. És ez a gondolat nem hagyta őt nyugodni.

Hálás tekintettel figyelte, amint Kurremkarmerruk lassan csoszogott felé az Alkány-patak partján, észak felől. Az öregember mezítláb gázolt át a vízfolyáson, egyik kezében a lábbelijével, a másikban hosszú varázsbotjával. Hangosan morgott mérgében, amikor elvétette egyik vagy másik lépőkövet. A túlsó parton letelepedett, hogy megszárítsa a lábát és fölhúzhassa a cipőjét. — Ha egyszer visszamegyek a toronyba — méltatlankodott —, biztosan lóra ülök. Bérelek egy kocsit, vagy veszek egy öszvért… öreg vagyok én már az ilyesmihez, Azver.

— No, gyere föl inkább a Házba — tett ki a formamester némi élelmet és vizet a Névmester elé.

— És hol van a lány?

— Alszik — intett fejével Azver a kis vízesések felé, ahol Irián valóban a fűben összegömbölyödve szundikált.

A nappali forróság csökkenőben volt már, az árnyékok hosszan elnyúltak a gyepen, bár a Vidra Háza még fürdött a sárgás napfényben. Kurremkarmerruk a padon ült, hátát a falnak vetve, Azver a küszöbre telepedett.

— Eljutottunk hát a végére — törte meg a csöndet az öregebbik. Azver némán bólintott rá.

— És téged mi vezérelt ide, Azver? — kérdezte a névtudó. — Gyakran gondoltam rá, hogy egyszer megkérdezem tőled. Hosszú volt az utad idáig. És ott, a kargádföldön varázslók sincsenek, ha jól tudom.

— Valóban nincsenek. De minden megvan azért, ami a varázslatokhoz szükséges. Víz, sziklák, fák, szavak…

— De nem a teremtés szavai.

— Nem. És sárkányok sincsenek.

— Nem is voltak soha.

— Csak a legősibb mesékben fordulnak elő. Még az Istenek előtt. Jóval az emberek előtt. Mielőtt az emberek emberré lettek, sárkányok voltak.

— Hmm, ez nagyon érdekes — dünnyögte az öreg tudós, és kihúzta magát a kis padon. — Mondtam már neked, hogy sokat olvastam a sárkányokról. Te is jól tudod, hogy hírek keringtek róluk, miszerint a Legbenső-tenger fölött röpködtek, kelet felé, egészen Gontig. Kétségtelen, hogy Kóbort Kalesszin vitte haza Gontra, ezt nagyíthatták föl a tengerészek, hogy egy jó történet még érdekesebben hangozzék. Viszont egy legényke megesküdött nekem, hogy az egész faluja látta, amint idén tavasszal sárkányok röpködtek Onn hegyétől nyugatra. Ezért is olvastam bele a régi fóliánsokba. Hogy megtudjam, mióta nem jönnek Pandórtól keletre. Az egyikben a te történetedre bukkantam, vagy legalábbis valami rá nagyon hasonlóra. Hogy valaha az emberek és a sárkányok egy fajtához tartoztak, de egyszer összevesztek. Az egyik fél keletre, a másik nyugatra vonult el. Két fajta lett így belőlük, és el is felejtették, hogy valaha együvé tartoztak.

— Mi elmentünk a legmesszibb keleti végekig — mondta Azver. — Hanem, tudod-e te, hogyan hangzik az én nyelvemen az a szó „hadvezér”?

— Erdan — vágta rá a névmester gondolkodás nélkül, és fölnevetett. — Drákó, vagyis Sárkány!

Majd rövid töprengés után hozzátette: — Találhattam volna persze, valami más értelmezést is a tönk szélén. És azt hiszem, Azver, valóban ott vagyunk. Nem győzhetjük le őt.

— Előnyös helyzetben van, az igaz — jegyezte meg Azver szárazon.

— Így igaz. Szóval… bár elismerem, hogy valószínűtlen, sőt talán lehetetlen is… de ha mégis valahogy legyőzhetnénk őt, ha visszamenne a halálba és bennünket itt hagyna élve… akkor vajon mit tehetnénk? Mi lehetne a következő lépés?

— Fogalmam sincs róla — sóhajtotta Azver, hosszú szünet után. — Még a leveleid és az árnyékaid sem mondanak neked semmit?

— Változást… változást — mormolta a formamester. — Átalakulást.

Váratlanul fölpillantott. A patak nyugodt partján gyülekező bárányok félrerezzentek. Valaki közeledett az ösvényen a Nagy Ház felől.

— Egész csapat fiatalember — lihegte a gyógyfüvesmester, kifulladva csatlakozva hozzájuk. — Torion serege. Ide tartanak. Hogy elvigyék a lányt. Hogy elkergessék innen. — Megállt és mélyeket lélegzett. — A kapus próbált szót érteni velük, amikor én eljöttem. Szóval, azt hiszem…

— Már itt is van — szólt közbe Azver, és a kapusmester valóban

ott állt közöttük. Sima, sárgásbarna arcának kifejezése most is nyugodt volt, mint mindig.

— Megmondtam nekik — magyarázta —, hogy ha ma kilépnek a Medra-kapun, többé soha nem térhetnek vissza egyik házba sem, amelyet ismernek. Néhányan erre azonnal visszafordultak volna, hanem a szélvigyázó és a dalnok, csak tovább ösztökélte őket. Hamarosan ide is érnek.

Máris hallották a közelgők lármáját a Liget keleti oldala felől.

Azver odasietett, ahol Irián hevert a patak partján. A többiek is a nyomába szegődtek. A lány fölébredt és álomittas, homályos tekintettel talpra állt. Körülvették, mint valamiféle testőrség, miközben vagy harminc férfiból álló csapat haladt el a kis ház mellett, és közeledett feléjük. Jobbára az idősebb tanulók voltak. Öt vagy hat varázspálca is kiemelkedett a csoportból. A szélvigyázómester vezette őket. Keskeny, éles vonású, öreg arca feszültnek és kimerültnek látszott. A négy várakozó mágust udvariasan, nevükön szólítva üdvözölte. Azok is visszaköszöntek neki, majd Azver vette magához a szót: — Jöjj hozzánk a Ligetbe, szélvigyázó — mondta —, majd itt várjuk meg, míg mind a kilencen összegyülekezünk.

— Mindenek előtt föl kell oldanunk a köztünk feszülő viszályt — felelte a szélmester.

— Nagyon kemény helyzetről van szó ma itt — fordult hozzá a névmester.

— A veletek lévő nő megtöri Kútfő törvényének szellemét — folytatta a szélvigyázó. — El kell mennie innen! Várja egy hajó a kikötőben, és biztosíthatom, hogy jó szele is lesz Út szigetéig.

— Ebben egy pillanatig sem kételkedem, mester uram — válaszolta Azver —, de nem hiszem, hogy elmenne.

— Kedves formamester uram, talán ellenszegülsz a szabálynak és közösségünknek, amely olyan sokáig őrizte a rendet, a rombolás erőivel szemben? Minden ember közül éppen te lennél az, aki megbontja a formát?

— Ez nem egy darab üveg, amit bárki összetörhet — tiltakozott Azver. — Ez lélegzet, ez eleven tűz!

Nagy erőfeszítésébe került a beszéd.

— Ez nem ismeri a halált. — A saját nyelvén szólt, amelyet a többiek nem értettek. Közelebb húzódott Iriánhoz. Érzékelte a nő testének melegét. Irián meg csak állt ott némán, szinte állati némaságban, mintha egyetlen szót sem értene.

— Torion urunk visszatért a halálból, hogy mindannyiunkat megmentsen! — kiáltotta a szélmester jól érthetően és indulatosan. — Ő kell legyen a főmágus! Uralma alatt Kútfő ugyanazzá lehet, mint volt valamikor. A király az ő kezéből nyeri majd el igazi koronáját, és uralkodik majd az ő irányítása mellett, ahogyan annak idején Mórred

is. És semmiféle vajákosok nem szentségteleníthetik meg ezt a szent földet! És sárkányok sem fenyegethetik a Legbenső-tengert. Rend lesz megint, biztonság és béke.

Egyik mágus sem válaszolt neki. A beálló csöndben csak a vele érkezett férfiak halk mormogása hallatszott. — Kapjuk el a boszorkányt! — mormolta egyikük.

— Nem! — kiáltott föl Azver, de több hang nem jött ki a torkán. Keményen markolta fűzfából faragott varázsbotját, de az nem volt több a kezében most, mint egyszerű fadarab.

Négyük közül csak a kapusmester lépett elő, hogy kimondja véleményét. Kilépett tehát, és az egyik fiatalemberről sorra a többiekre vetette tekintetét. — Megbíztatok bennem, amikor rám bíztátok a neveteket — mondta —, nos, megbíztok-e bennem most is?

— Uram — válaszolt egy csinos, barna arcú legényke, kezében tölgyfa mágusbottal —, mindannyian megbízunk benned, és éppen ezért kérünk, távolítsd el ezt a boszorkányt, hogy visszatérhessen közénk a béke.

Ekkor Irián lépett előre, mielőtt a kapus megszólalhatott volna.

— Nem vagyok boszorkány! — sziszegte. Hangja magasan, fémesen csengett a férfiak mély basszusa után. — És nem vagyok mester. Nincs tudásom. Tanulni jöttem ide.

— Mi itt nem tanítunk nőket! — torkollta le a szélvigyázó. — Ezt magad is jól tudhatod.

— Én nem tudok semmit — felelte Irián. Még közelebb lépett a mágushoz, és egyenesen a szemébe nézett. — Mondd hát meg, ki vagyok én!

— Tudd, hol van a helyed, hitvány nőszemély! — förmedt rá a varázsló hidegen.

— A helyem — mormolta Irián lassú, akadozó hangon — ott van a hegyen, ahol a dolgok a maguk valójában jelennek meg. Mondjátok meg hát a halott embernek, hogy ott találkozom vele.

A szélmester erre nem szólt semmit, viszont a tanulófiúk csoportja felől ingerült mormogás hallatszott. Néhányan előbbre léptek. Azver közéjük és a lány közé állt. Irián szavainak hatására föloldódott benne a testi-lelki bénultság. — Mondd meg Torionnak, hogy találkozunk vele Kútfő hegyén — fordult a szélvigyázómesterhez. — Amikor eljön, mi már ott leszünk. Te pedig gyere velem! — szólt Iriánhoz. A névtudómester, a gyógyfüvesmester és a kapusmester követte őket a Ligetbe. Előttük kanyargott az ösvény. Ám amikor néhány ifjú is utánuk lódult volna, az út eltűnt előlük.

— Gyertek vissza! — mordult rájuk a szélmester.

A fiatalok bizonytalanul megfordultak. A már alacsonyan járó nap fénye még ott csillogott a mezőn és a Nagy Ház tetején, de a Ligetben már az árnyékok uralkodtak.

— Boszorkányság! — méltatlankodtak. — Szentségtörés! Becstelenség!

— Jobb, ha most elmegyünk innen — intette őket a szélvigyázómester megnyúlt, komor arccal, éles szemében gondterhelt tekintettel. Megindult visszafelé az Iskolába, a többiek meg zavartan és ingerülten vitatkozva botorkáltak utána.

* * *

Nem jártak még mélyen az erdőben… mindvégig követték a patak medrét. Irián egyszer csak megállt. Oldalra kanyarodott és lekuporodott egy a folyócska fölé hajló fűzfa hatalmas, csupasz gyökerei között. A négy varázsló eközben az ösvényen maradt.

— Irián a másik lélegzetével beszélt — jegyezte meg Azver.

A névmester bólintott rá.

— Ezek szerint követnünk kell őt? — kérdezte a gyógyfüves.

Ezúttal a kapusmester bólintott. — Legalábbis úgy tűnik — mosolyodott el halványan.

— Nagyon jól van — dörmögte a gyógyító türelmes, mégis nyugtalan tekintettel. Kissé félrehúzódott és letérdelt a földre, hogy megfigyelhessen valami apró növénykéket vagy gombákat az erdő talaján.

Mint mindig, most is úgy tűnt, hogy a Ligetben megállt az idő… és mégis múlik valahogy. A nap néhány hosszú, nyugodt lélegzetvétellel eltelt, ringatózva a rezgő lombokon, a távoli madárdalra még távolabbról érkező válasz hangulatában. Irián lassú mozdulattal talpra állt. Nem szólt semmit, csak végignézett az ösvényen, azután elindult rajta előre. A férfi is szótlanul követte.

Kiértek a nyugodt, tiszta, esti levegőbe. A nyugati látóhatár még halványan fénylett, amikor átgázoltak az Alkány-patakon és megindultak Kútfő hegye felé, amely magas, sötét ívként tornyosult előttük az alkonyi égbolton.

— Ők is jönnek! — figyelmeztetett a kapusmester. Férfiak hosszú sora vonult át a kerteken, a Nagy Ház felől vezető földúton. Valamennyi mágus és számos tanítvány. Torion, az idéző haladt az élükön. Magas, szürke köpönyeges alakja kiemelkedett közülük. Csontfehér fából faragott, hosszú varázsbotja végén halvány lidércfény pislákolt.

Ahol a két ösvény találkozott — hogy onnan már egyként kanyarogjon föl a hegy tetejére —, Torion megállt, hogy megvárja őket. Irián előrelépett, és szembefordult vele.

— Irián, Út szigetéről! — szólította meg az idézőmester, mélyen zengő hangján. — Hogy béke és rend legyen, minden dolgok egyensúlyának érdekében fölszólítalak, hogy hagyd el ezt a szigetet! Nem adhatjuk meg neked, amit kérsz tőlünk, s emiatt mi is kérjük a te megbocsátásodat. Ám, ha úgy döntesz, hogy mégis maradsz, a bocsánat szertefoszlik, és megtudod, mit von maga után a szabályok megszegése.

A lány csaknem olyan magas volt, és éppoly egyenesen kihúzta magát, mint a másik. Egy percnyi ideig hallgatott, majd magas, kemény hangon megszólalt: — Jöjj fel velünk a hegyre, Torion.

Ezzel otthagyta az idézőt az útkereszteződésben, a sík terepen, maga pedig elindult tovább, a hegyi ösvényen. Néhány lépést tett meg a lejtőn fölfelé. Utána megfordult és lenézett, vissza, a másik alakjára. — Mondd, mi tántorít el ettől a hegytől? — kérdezte.

Az este közben lassan sötétedett körülöttük. A nyugati ég alján már csak keskeny, vöröses sáv világított, keleten a tengeri látóhatár már sötétbe burkolózott.

Az idézőmester föltekintett Iriánra. Lassan fölemelte a kezét, benne a fehér pálcával, mint aki varázsige kimondására készül azon a nyelven, amelyet minden kútfői mágusnak meg kellett tanulnia. Mesterségük szavaival, vagyis a Teremtés Nyelvén. — Irián! A neved birtokában szólítalak téged, és intelek rá, hogy engedelmeskedj nekem!

A nő megrettent. Egy pillanatig úgy tűnt, hogy enged a fölszólításnak és a mágus elé lép, de végül fölkiáltott: — Én nem csupán Irián vagyok!

Ezt hallván az idéző feléje lódult, előre nyújtott kézzel, mintha meg akarná ragadni. Most már mind a ketten a hegyi ösvényen voltak. A nő elérhetetlenül tornyosult az árnyalak fölé, közöttük hirtelen tűzcsóva fakadt, vöröses láng lobbant az alkonyi homályban, rőtarany pikkelyek villantak föl hatalmas szárnyakon… Azután mindez eltűnt és nem maradt más, mint a hegyi ösvényen magasan álló nőalak és a termetes férfi, amint elébe rogy, lassú mozdulattal a földre omlik, és elnyúlik az úton.

Valamennyiük közül a gyógyfüvesmester, a gyógyító mozdult meg elsőként. Fölballagott az ösvényen, és letérdelt Torion mellett. — Ó, uram! — suttogta. — Barátom!

De a szürke köpönyeg halma alatt tapogatva csak kupacnyi ruhát, száraz csontot és egy eltörött varázsbotot talált.

— Jobb ez így, Torion — suttogta, miközben könnyek gyűltek a szemébe. Ekkor a vén névtudómester lépett előre, és a domboldalban álló nőalakhoz fordult: — Ki vagy te?

— Nem tudom a másik nevemet — válaszolta Irián. Úgy beszélt, ahogy a férfi és imént az idéző is szólt hozzá: a Teremtés Nyelvén,

azon a nyelven, amelyet a sárkányok használnak.

Ezután megfordult, és elindult a hegytető felé.

— Irián! — szólt utána Azver, a formamester. — Visszajössz hozzánk? A nő megállt és megvárta, amíg a férfi odaér hozzá. — Igen, visszajövök, ha hívtok — válaszolta csöndesen.

Előrenyúlt és megérintette a mágus kezét. A férfi fölszisszent.

— És most… hová mégy? — kérdezte.

— Azokhoz, akiktől megkapom az igaz nevemet. A tűzbe… nem a vízre. Az én népemhez.

— Nyugatra tehát — mormolta a férfi.

— Nyugaton is túlra — válaszolta a lány.

Ezzel elfordult tőle meg a többiektől, és elindult a hegytető felé, a sűrűsödő sötétségben. Mialatt távolodott a csoporttól, megpillanthatták a maga valójában: hatalmas, rőtarany oldalát, pikkelyes, tekergő farkát, karmait és eleven tűzként előtörő leheletét. A hegy tetején megpihent egy pillanatra. Hosszú fejét körbefordítva végignézett Kútfő-szigeten, tekintete leghosszabban a szent Ligeten állapodott meg, amely most csak egy még sötétebb foltként mutatkozott a sötétség közepén. Azután olyan dübörgés kezdődött, amilyet vékony rézlemezek rázásakor hallhatunk. Kinyíltak a hosszú, karmos szárnyak, a sárkány fölszökkent a levegőbe, egyszer megkerülte Kútfő hegyét… és elröpült.

Az elsötétülő levegőben tűzcsóva ragyogott föl, füstgomolyag terjengett.

Azver, a formamester csak állt ott, bal kezével szorongatta a jobb kezét, amelyet a távozó iménti érintése megperzselt egy kicsit. Lepillantott a hegy lábánál döbbent csöndben toporgó férfiakra, amint meredt tekintettel bámulnak a sárkány után. — Nos, barátaim — szólt le hozzájuk —, most hogyan tovább?

Egyedül a kapusmester válaszolt neki: — Azt hiszem, vissza kellene mennünk a Házunkba, hogy végre kinyissuk minden ajtaját!

Óceánföld leírása

NÉPEK ÉS NYELVEK

Emberek

Az archik földek

A Szigetvilág archik népei növénytermesztésből, állattenyésztésből, halászatból, kereskedelemből, az iparosítás nélküli társadalomra jellemző szakmákból, és művészetekből élnek. A népesség viszonylag állandó, és a korlátozott méretű lakható földterület sohasem vált még túlzsúfolttá. Az éhínség szinte ismeretlen, és a nélkülözés ritkán válik súlyossá.

A kis szigeteket és falvakat többnyire helyi tanácsok igazgatják, melyek többé-kevésbé demokratikusak, és vezetőjük — vagy a más csoportokkal való tárgyalások során képviselőjük — a Szószóló. A Peremvidékeken gyakran nincs is más kormányzat, csak a szigettanács vagy a városi tanács. A belső földeken hamar megszilárdították a kormányzati kasztot, s a nagyobb szigeteket és városokat az örökölt rangú urak és úrnők vezetik, legalábbis névlegesen. A Szigetvilág egészének ura királyi címet visel. A kisebb-nagyobb városok azonban gyakran csak a maguk tanácsgyűlésére, kereskedőire és kereskedőcéheire hallgatnak. A nagy céhek, minthogy hálózatuk lefedi a belső földek egészét — az enyhelyi királyt kivéve —, nem tartoznak elszámolással semmiféle feljebbvalónak vagy hűbérúrnak.

A hűbéresség, a vazallusság és a rabszolgaság intézményei időnként feltűnnek ugyan néhány területen, de sohasem az enyhelyi királyok uralma alatt.

A mágia létezése általánosan elismert; hatékony erőnek tartják, amely csak bizonyos személyeknek adatott meg, de nem mindenkinek. Mint ilyen, az archik népek minden intézményét formálja és befolyásolja, olyannyira, hogy — bár a mindennapi élet meglehetősen hasonlít más iparosítás nélküli társadalmakéra — a felszín alatt mégis mérhetetlen különbségek rejlenek. E különbségek egyike, vagy egyik oka az lehet, hogy hiányzik az intézményesített vallás. A babonák ugyanolyan gyakoriak, mint bárhol máshol, de nincsenek istenek, nincsenek kultuszok, nincs semmiféle formális hódolat a felsőbb erőknek. Rituálék csak a hagyományos felajánlásokat kísérik az Ősi Erők forráshelyein, és emellett az olyan — évente megtartott — ünnepeket, mint például a Napfordulat és a Hosszú Tánc. Ez utóbbi ünnepek során tradicionális dalokat és meséket énekelnek és mondanak. Talán szintén rituálisnak tekinthetjük a mágiahasználat

bizonyos ritkább formáit is.

A Szigetvilág és a Peremvidékek minden népe archik nyelvű és kultúrájú, de sokszor helyi változatokkal. A távoli Délnyugati Peremvidéken élő Tutajok Népe megőrizte az éves ünnepségeket, de kultúrájuk nagyon sok tekintetben különbözik a Szigetvilág más népeinek kultúrájától. Nincs kereskedelmük, mezőgazdaságuk, alig-alig érintkeznek más népekkel.

A szigetvilágiak többségének bőre barna vagy vörösesbarna, hajuk fekete és egyenes szálú, szemük sötét színű; a leggyakoribb testalkat alacsony, karcsú, vékony csontozattal, de kidolgozott izomzattal. A Keleti és Déli Peremvidékeken élők általában magasabbak, vastagabb csontozatúak és sötétebb bőrűek. Sok délvidékinek kifejezetten sötétbarna a bőre. A szigetvilági férfiak többségének alig van vagy egyáltalán nincs arcszőrzete.

Rosszán, Rogm és Borth lakóinak bőre világosabb színű, mint a szigetvilágiaké, hajuk gyakran barna, esetenként szőke, és szemük színe világosabb; a férfiak gyakran viselnek szakállt. Nyelvük és részben hitük is közelebb áll a kargádhoz, mint az archikhoz. Lehet, hogy ezek az északföldiek a kargok leszármazottai, akik a négy nagy keleti szigeten telepedtek le, de már kétezer évvel ezelőtt is indítottak hajókat nyugat felé.

A kargád földek

Az északkeleten fekvő négy nagy sziget lakóinak túlnyomó többségére a világosbarna vagy szinte fehér bőrszín jellemző, hajuk színe a sötéttől a platinaszőkéig terjed, szemük lehet sötét, de lehet kék vagy szürke is.

Rosszán kivételével a kargád és az archik bőrszínek nem igazán keveredtek az idők során. Egyrészt mert az Északi Peremvidék eléggé elszigetelt és gyéren lakott, másrészt mert a kargok mindig távolságot tartottak, és gyakran ellenségeskedtek is a szigetvilágiakkal az utóbbi két vagy három évezredben.

A négy kargád sziget többnyire száraznak tekinthető, de öntözve és művelve a talaj termékeny. A karg társadalom, úgy tűnik, kevéssé került a nyugati és déli szomszédok befolyása alá, hacsak nem negatívan.

A kargok között a mágikus erő igen ritka ajándéknak tűnik, talán mert a társadalom és a kormányzat egyformán mellőzi vagy aktívan elfojtja, minden megjelenési formáját. Gonosznak tartják, amelytől rettegni kell vagy el kell kerülni, de ezen túl a mágia nem játszik jelentős szerepet a társadalomban. A mágiára való fogékonyság e

hiánya és elutasítása szinte minden tekintetben hátrányba hozza a kargokat a szigetvilágiakkal szemben. Ez megmagyarázhatja azt, hogy miért zárkóznak el a kereskedelemtől vagy bármiféle kapcsolatfelvételtől, kivéve a kalóztámadásokat és a kisebb inváziókat, melyeknek célpontjai a legközelebbi szigetek délen és a Gonti-tenger körül.

Sárkányok

A dalok és történetek azt sejtetik, hogy a sárkányok léte megelőzte minden más élő teremtményét. Az ősarchik nyelvben — a feltételezések szerint — a *sárkány* szó azt jelenti: elsőszülött, legidősebb, idősebb gyermek. (A rosszáni elsőszülött gyermeket az *akhad* szóval jelölik, ugyanez kargul a *gadda*, és mindkettő az Öreg Beszédben sárkányt jelentő *haath*-ból ered.)

Elszórt utalások, gonti és peremvidéki mesék, emellett a kargádok szent történelme és a Kútfő tudósai által mellőzött, rejtélyes pálni tudás egyes passzusai alapján, az idők kezdetén a sárkányok és az emberek egyazon fajhoz tartoztak. E sárkányemberekből lett a kétféle uralkodó faj, melyek már sem vágyaikban, sem vérmérsékletükben nem hasonlíthatóak egymáshoz. Feltételezhetjük, hogy a földrajzi távolság okozhatta a fokozatosan kifejlődő eltéréseket. A kargád legendák és a pálni tudás azt tartja, hogy a különválás szándékosan történt egy egyezség következtében, melyet *verw nadan*, *Vedurnán* és „az Elválás” neveken ismernek.

E legendákat Hur-át-Hur területén őrizték meg a legősibb formában, a kargád földek legkeletibb részén, ahol a sárkányok misztikus állatokká degenerálódtak, és elveszítették magas intelligenciájukat. Szintén Hur-át-Hur területén maradt fenn legélénkebben az emberek és a sárkányok eredeti rokonságára vonatkozó meggyőződés. És az ősi mesék mellett az utóbbi időkben történetek keltek szárnyra olyan sárkányokról, melyek emberi alakot vesznek fel, és emberekről, akik sárkányokká változnak. Egyszerre ember és sárkány teremtményekről.

Bárhogyan is történt az Elválás, az emberek már a történelmi idők kezdete óta a Szigetvilágot és keleten a kargád földeket népesítik be, míg a sárkányok a legnyugatabbra eső — és azon túli — területeket lakják. Az emberek mindig is csodálkoztak rajta, hogy a sárkányok miért választották élőhelyüknek a nyílt óceánt, holott ők „a szél és a tűz teremtményei”, és azonnal megfulladnak, amint alámerülnek a tengerbe. Nem kell azonban megérinteniük a vizet, még a talajt sem; teljes mértékben a levegő szülöttei, szinte egész életükben repülnek,

napfényben, csillagfényben. A földnek egyedül akkor veszik hasznát, amikor valamely sziklás helyen tojást raknak és kiköltik fiókáikat. A legtávolabbra eső Nyugati Peremvidék kicsiny, elzárt szigetecskéi épp megfelelnek erre a célra.

Az *Éa teremtése* tartalmaz — meglehetősen ködös — utalásokat a sárkányok és az emberek kezdeti egységére, majd későbbi különválására. Ez azért lehetséges, mert a költemény eredeti formája, a Teremtés Nyelvén íródott változat, talán még a különválás előtti időkből származik. Az emberek és a sárkányok közös eredetének legjobb bizonyítéka a költemény egyik régies archik szava, az *alath*, amelynek „nép" vagy „emberlény" jelentést tulajdonítanak. Etimológiailag (Atla és Hatha Igaz Rúnái alapján) ez a szó azt jelenti: „szó-lények" vagy „akik szavakkal szólnak", és ennek alapján jelölheti a sárkányokat, vagy legalábbis vonatkozhat rájuk is. Az *alath* helyett időnként az *alherath* szót használják, amelyet „igaz szó-lények" vagy „akik igaz szavakkal szólnak" formákban értelmeznek. Ezzel az Igaz Beszéd ismerőit jelölik, akik lehetnek az ember-mágusok, de ugyanígy lehetnek a sárkányok is. Az ősi pálni tudásban úgy tartják, a mágusokra és a sárkányokra egyformán ez a szó használatos.

A sárkányok az Igaz Beszéd ismeretével születnek, vagy ahogy Kóbor fogalmazta meg: „a sárkány és a sárkány beszéde egyazon dolog, egyazon létező." Ha az emberek eredetileg szintén rendelkeztek ilyen — velük született — tudással, akkor azt sárkánytermészetükkel együtt elveszítették.

Nyelvek

Az Öreg Beszéd, vagy más néven a Teremtés Nyelve — amelynek segítségével Tritán megteremtette Óceánföld szigeteit az idők kezdetén — feltételezhetően végtelen nyelv, minthogy a világon minden egyes dolgot megnevez.

A sárkányok e nyelv ismeretével születnek, ám az emberek nem, ahogy azt fentebb is említettük. Akad persze, egy-két kivétel. Nagyon kevés, alig néhány emberi lény születik úgy, hogy a nagy hatalmú mágia ajándéka vagy a sárkányokkal való rokonság révén, ösztönösen ismer néhány szót az Öreg Beszédből. Az emberek túlnyomó többségének meg kell tanulnia az Öreg Beszédet ahhoz, hogy használhassa. A mágikus művészetek archik gyakorlói, a tanítóiktól kapják meg ezt a tudást. A varázslók és a boszorkányok csak kevés szót tanulnak meg egész életük során; a mágusok viszont sokat megismerhetnek, és némelyikük a sárkányokéhoz hasonló folyékonysággal beszéli a Teremtés Nyelvét.

Minden varázslathoz szükséges legalább egy szó az Öreg Beszédből, bár egy falusi boszorkány vagy varázsló esetenként nem is

ismeri teljesen, a használt szó jelentését. A nagyobb varázslatok igéi teljes egészükben az Ősi Nyelv szavaiból tevődnek össze, és csak akkor érthetőek meg, ha végigmondják őket.

Többé-kevésbé a Szigetvilág egészén ismerik az archik nyelvet. A Rosszánon beszélt rosszáni és a kargád földeken ismert karg különálló nyelveknek tekinthetőek, ám mindhárom a Teremtés Nyelvéből ered. Ez a három nyelv nem alkalmas varázslatok létrehozására, varázsigék szövésére.

A Szigetvilág népei archik nyelven beszélnek. Természetesen annyi tájszólás és nyelvjárás létezik, ahány különálló sziget és szigetcsoport alkotja a lakott világot, de ezek egyike sem annyira különleges, hogy emiatt érthetetlenné válna.

A rosszáni nyelvet Rosszánon és a tőle északnyugatra fekvő két szigeten beszélik, s inkább van rokonságban a karg nyelvvel, mintsem az archikkal. Hangzásában és nyelvtanában a karg nyelv tért el a leginkább a Teremtés Nyelvétől. Az emberek többsége egyáltalán nem tudja, hogy a különféle népek nyelveinek eredete közös. A szigetvilági tudósok elméletileg ismerik e tényt, de a kargok teljes mértékben tagadják, főként azért, mert összetévesztik az archikot az Öreg Beszéddel, amely a rettegett és kerülendő mágiahasználat nyelve. Emiatt a szigetvilági beszédet is a gonosz, ártó varázslóság nyelvének tartják.

Írás

Az írást állítólag a Rúnamesterek, a Szigetvilág első nagy mágusai találták fel, talán azért, hogy ezzel is fenntartsák az Öreg Beszédet. A sárkányoknak nincs írott nyelve.

Óceánföldön két különböző írásforma alakult ki: az Igaz Rúnák és a rúnaírás.

A Szigetvilágban használt Igaz Rúnák az Öreg Beszéd szavainak megtestesülései. Az Igaz Rúnák nem csupán jelek, hanem egyben tárgyiasító eszközök is: a segítségükkel létrehozható egy dolog, egy állapot, vagy akár egy esemény is. Egy ilyen rúna leírása önmagában jelentős cselekedetnek tekintendő. A cselekedetben rejlő hatalom mértéke függ a körülményektől. Az Igaz Rúnák többségét ősi szövegek és tudáskönyvek rejtik, így csak a használatukban képzett mágusok számára bírnak értelemmel. Néhány ilyen szimbólum azonban egészen közhasználatúvá vált, például az is, amelyet építkezéskor, tűz elleni védelemként rajzolnak fel az ajtó feletti szemöldökfára. Ezek a jelek a tanulatlanok számára is ismerősek.

Jóval az Igaz Rúnák kidolgozása után egy hasonló, de a mágikus energiákat nélkülöző rúnaírás fejlődött ki az archik nyelvből. Ez az írás csak annyira hathat ki a valóságra, mint bármely más köznapi

írott nyelv; hogy úgy mondjuk, közvetetten, de jelentős mértékben.

Az első Igaz Rúnákat állítólag Tritán tűzzel írta a szélbe, és azok egykorúak a Teremtés Nyelvével. Ám ez nem feltétlenül igaz, minthogy a sárkányok nem használnak írást, és ha fel is ismerik az Igaz Rúnákat, ennek még soha nem adták jelét.

Minden egyes Igaz Rúnának megvan a maga jelentősége, értelme vagy jelentéssora, amely többé-kevésbé meghatározható archikul; de valójában a rúnák egyáltalán nem szavak, hanem önmagukban álló varázslatok, cselekedetek. Ez is csak akkor igaz azonban, ha az Öreg Beszéd nyelvtana szerint értelmezzük és mágus mondja ki vagy írja le őket, és nem állításként, hanem a cselekvés szándékával, amely mozdulatok és hangsorok erejével támogatva — így születik belőlük varázslat —, szabadon ereszti a szó vagy rúna teljes hatalmát.

Ha leírják, akkor a varázslat írott formája az Igaz Rúna, néha az archik rúnaírás jeleivel kiegészítve. Ha Igaz Rúnával leírható — akárcsak az Öreg Beszéd minden szava —, akkor aki beszél, az garantáltan igazat mond — feltéve, hogy emberről van szó. Az emberek képtelenek hazudni ezen a nyelven. A sárkányok képesek erre is, legalábbis maguk a sárkányok ezt mondják. És ha ezzel valótlant állítanak, akkor éppen azt bizonyítják, hogy mindig igazat mondanak.

Egy Igaz Rúna kimondott neve lehet a jelentésének megfelelő szó az Öreg Beszédben, avagy lehet az archik fordításban megadott értelme. A gyakrabban használt rúnákat mindenféle ceremónia nélkül alkalmazzák, az archikot beszélő köznapi emberek. A mágia gyakorlói azonban még a jól ismert, gyakran használt neveket is óvatosan ejtik ki, minthogy ezek — az említett jellegüktől függetlenül — mégiscsak az Öreg Beszéd szavai, így akaratlanul és kiszámíthatatlan módon befolyásolhatják a környezetet. Ilyen például a Pirr (védelmet nyújt tűz, szél és őrület ellen), a Sifl („haladj sebesen”), és a Simn („hibátlanul dolgozz”).

Az úgynevezett Hatszáz Archik Rúna kifejezés alatt nem a köznapi archik rúnaíráshoz használt jeleket értik. Ezek olyan Igaz Rúnák, amelyeknek használata „biztonságos”; a köznapi nyelvben hatástalan, semleges nevek. Igaz neveik az Öreg Beszéd szavai — mint minden Igaz Rúna esetében —, és ezért csendben memorizálandóak. A törekvőbb mágusdiákok megtanulhatják a További Rúnákat, Éa Rúnáit, és még sok másik jelet is. Ha az Öreg Beszéd végtelen, akkor az Igaz Rúnák sora is az.

A köznapi archik karaktereit archik rúnáknak nevezik, állami és kereskedelmi ügyekben, személyes üzenetekhez, történelmi feljegyzésekhez, mesék és dalok lejegyzéséhez használják. A szigetvilágiak többsége megtanul pár száz vagy egy-két ezer ilyen karaktert, és ez teszi ki néhány esztendős iskolai tanulmányaik java

részét. Legyen szó akár a beszélt, akár az írott formájáról, az archik nyelv alkalmatlan varázslatok létrehozására.

Az irodalom és a történelem forrásai

Másfél évezreddel ezelőtt azért fejlesztették ki az archik rúnákat, hogy lehetővé tegyék a narratív írást. Ahogy telt az idő, az *Éa teremtése*, a *Téli ének*, a tettek és énekek, a dalok és a szájhagyomány útján terjedő legendák és balladák többségét papírra vetették. Jelenleg mind szóban, mind írásban megtalálhatóak a Szigetvilágban. Az ősi szövegeknek számos írott másolata létezik, ami megakadályozza, hogy túlságosan megváltozzanak, vagy együtt elvesszenek. Ám a gyermekeknek tanított dalok és történelem, mindig is szóban terjedt.

Az ősarchik szavak mind mennyiségben, mind kiejtésben különböznek a jelenleg használtaktól, de — az ismétlésre alapozott tanítások révén — rendszeres kimondásuk és meghallgatásuk fenntartja az archaikus nyelv értelmét (és sajátos elcsúszásokat okoz a mindennapi beszédben), míg az archik rúnák, akárcsak a kínai karakterek, többféle kiejtést és jelentésárnyalatot fejezhetnek ki.

A történetek, énekek, dalok és népszerű balladák még mindig elsősorban szóban születnek meg, többnyire kiváló énekesek által. Az általános érdeklődést felkeltő újabb munkákat hamar le is jegyzik, esetenként helyi fordításokat készítenek belőlük.

Akár előadják, akár némán olvassák, az ilyen költeményeket a tartalmuk teszi értékessé, nem az irodalmi értékük, ami igen széles skálán mozog. Egészen hanyagul kezelik a verslábakat, emellett az alliterációk, a stilizált kifejezésmód és az ismétlés, gyakori költői eszköznek számít. A tartalom általában mitikus, epikus vagy történelmi elbeszélés, földrajzi leírás, gyakorlati megfigyelés a természettel, a mezőgazdasággal, a tengeri jártasságokkal, a kézművességgel kapcsolatban, intő és figyelmeztető mesék és példázatok, filozófiai, látomásos és spirituális költészet, s szerelmes ének. Az énekek és tettek általában kántált szövegek, a balladákat éneklik, és gyakran valamilyen ütős hangszerrel kísérik. A hivatásos énekesek esetleg hárfát, violát, dobot vagy más eszközt használnak. A dalok tartalma kevésbé narratív jellegű, és többségüket a hangzásukért értékelik.

A történelemkönyvek, a mágiával kapcsolatos feljegyzések és leírások tartalma, csak és kizárólag írott formában terjed — az utóbbiaknál általában keverednek az archik és az Igaz Rúnák. A tudáskönyvekben varázslatok leírásai szerepelnek, a szerző-mágus vagy mágusok sorának megjegyzéseivel gazdagítva. Ezekből a könyvekből csak egy-egy másolat készül.

Gyakran különösen fontos, hogy e tudáskönyvek szavait az olvasó

ne mondja ki hangosan.

A rosszániak archik rúnákkal írják le szavaikat, minthogy leginkább az archik anyanyelvű területekkel állnak kapcsolatban.

A kargok mélyről fakadóan elleneznek mindenféle írást, minthogy azt gonosz varázslóságnak tartják. Számításaikat és feljegyzéseiket bonyolult színrendszerekkel és fonálra kötött súlyokkal végzik, és kitűnő matematikusaik tizenkettes számrendszert használnak. Egyfajta egyszerű képírást csak az Istenkirályok hatalomra kerülése óta alkalmaznak, és azt is igen ritkán. A Karg Birodalom hivatalnokai és kereskedői az archik rúnákat átültették a karg nyelvre, néhány helyen egyszerűsítették és kiegészítették, de csak diplomáciai és üzleti célból. A karg papok sohasem tanultak meg írni; és az írással foglalkozók is gyakran vékony áthúzással alkalmazzák az archik rúnákat, hogy semlegesítsék a bennük rejlő boszorkányságot.

TÖRTÉNELEM

Megjegyzés a dátumokhoz: Sok szigeten egyedi időszámítás alakult ki az évek múlásának számontartására. A Szigetvilág legszélesebb körben alkalmazott rendszere, amely az Enyhelyi mesék*ből ered, Mórred trónra kerülésének évét tekinti a történelem kezdetének. Ebben a rendszerben a „jelen", amely időben az olvasó jár, az 1058. szigetvilági esztendő.*

A kezdet

Amit Óceánföld ősi dolgairól tudhatunk, az mind költeményekben és énekekben lelhető fel, amelyeket a szájhagyomány őrzött meg, az írás kifejlődése előtti évszázadok során.

Az *Éa teremtése*, a legősibb és legszentebb költemény, legalább kétezer éve ismert archik nyelven; eredeti változatában pedig még több évezrede létezhet. Harmincegy strófában meséli el Tritán cselekedeteit, ahogy az idők kezdetén kiemelte Óceánföld szigeteit a végtelen vizekből, megteremtette a létező dolgokat, és megnevezte őket a Teremtés Nyelvén — amely nyelven e költemény is született.

Az óceán azonban már a szigetek előtt is létezett; így mondják a dalok.

> Ragyogó Éa előtt, mielőtt Tritán
> Megteremtette a szigeteket,
> A reggeli szél fútt a tenger felett…

És a föld Ősi Erői — amelyek megtestesültek a Kútfő-hegy, a Terranon Kő, a Lappang-liget és Paor Ajaka formájában, Atuan sírjainál és még számos helyen —, talán magával a szilárd talajjal lehetnek egykorúak.

Lehetséges, hogy Tritán maga is egy, vagy egy volt a föld Ősi Erői közül. Az is lehet, hogy a *Tritán* nem más, mint a föld neve. Néhányan úgy tartják, hogy a sárkányok, vagy legalábbis bizonyos sárkányok vagy bizonyos emberek, egyenesen Tritán manifesztációi. Csak annyi bizonyos, hogy a *Tritán* szó ősi és tisztelettel övezett főnév, amelyet az ősarchik *triete* igéből képeztek; ez utóbbi jelentése „tenni, formázni, szándékkal létrehozni." Ugyanezen gyökérből ered az *etrit* főnév, amely „alkotó erő, lélegzet, költemény" jelentésben ismeretes.

Az *Éa teremtése* a szigetvilági oktatás alapja. Hat-hét esztendős korára már minden gyermek hallotta, és többségük elkezdte megtanulni. Ha egy felnőtt nem tudja fejből, vagy legalább annyira, hogy másokkal együtt elmondja vagy elénekelje, akkor végletesen

tudatlannak tekintik. Télen és tavasszal tanítják meg a gyermekeknek, és a Hosszú Tánc, a nyári napforduló ünnepének alkalmával mindig elmondják vagy eléneklik az egészet.

Íme egy idézet *A Szigetvilág varázslója* elejéről:

> Csak csöndben a szó,
> csak éjben a fény,
> csak elmúlásban a lét:
> sebes röptű sólyommadár
> a tiszta égen át.

Az első strófa eleje felbukkan a *Tehanu*ban:

> Teremtés a semmiből,
> Végzet a kezdet felől,
> Ki tudná biztosan?
> Csak azt tudjuk, hol nyílik a rés,
> Amelyen belépünk, innen távoztunkban
> És minden lény között,
> Akik visszatérnek,
> Ott a legvénebb,
> A Kapu Őrzője, Tritán…

és azután az első szakasz befejező sora is megjelenik:

> S akkor a habokból
> fölmerült Éa, a fényes.

A Szigetvilág történelme

Anglád királyai

A két legkorábbi epikus vagy történelmi szöveg az *Angládi tettek* és *Az ifjú király éneke*, vagy más néven a *Mórred tettei*.

Az *Angládi tettek*, amelynek java része tisztán mitikusnak tűnik, a Mórred előtti királyokkal foglalkozik, és emellett leírja Mórred első esztendejét a trónon. Ezek az uralkodók még az Anglád-szigeten található Berilát tekintették a Szigetvilág fővárosának.

Anglád korai királyai és királynői, köztük Larasal, Dohun, Enasen, Timán és Tagtar, folyamatosan növelték befolyásukat, míg végül Óceánföld uralkodóinak kiáltották ki magukat. Fennhatóságuk délen

sohasem nyúlt tovább Iliennél, és Fennút sem tartozott már hozzájuk keleten. Kezük Pálnig és Szemelig ért el nyugaton, és Rosszánt is csak szerteküldött felfedezőik ismerték, akik bejárták a Legbenső-tenger területét és a Peremvidékeket. Óceánföld legősibb térképeit, amelyeket most az enyhelyi palota irattárában tartanak, Berilában rajzolták, úgy ezerkétszáz évvel ezelőtt.

E királyok és királynők bírtak valamennyi ismerettel az Öreg Beszéd és a mágia terén. Néhányuk minden bizonnyal mágus lehetett, vagy mágusokat fogadott, hogy segítséget és tanácsot kérjen tőlük. Ámde az *Angládi tettek*ben a mágia még kiszámíthatatlan erőként jelenik meg, nem támaszkodnak rá túlságosan. Mórred volt az első ember s az első király is egyben, akit mágusnak neveztek.

Mórred

Az ifjú király éneke — amelyet évente elénekelnek Napfordulatkor, a téli napforduló idején — Mórred történetét meséli el, a máguskirályét, a fehér varázslóét, az ifjú királyét. Mórred az Angládház oldalági leszármazottjaként unokabátyjától örökölte a trónt. Felmenői mágusok voltak, a királyok tanácsadói.

A költemény a Szigetvilág legismertebb és legjobban kedvelt szerelmi történetével kezdődik: Mórred és Elfáran meséjével. Uralkodásának harmadik esztendejében az ifjú király leutazott délre a Szigetvilág legnagyobb szigetére, Enyhelyre, hogy elrendezze az ottani városállamok között kialakult vitákat. Visszatérve „evezőtlen hosszúhajójával” megállt Szoléa partjainál, és ott látta meg Elfárant, a sziget Szószólóját, avagy Szoléa hölgyét „a tavaszi gyümölcsösben.” Nem folytatta útját Angládra, inkább Elfárannal maradt. Hűsége zálogaként ezüst karperecet vagy kargyűrűt ajándékozott a lánynak, a család egyik kincsét, amelyet egyedi Igaz Rúna véset díszített.

Mórred és Elfáran összeházasodtak, és a költemény rövid aranykorként jellemzi uralkodásukat, amely a későbbiekben a kormányzás etikai alapját és próbakövét képezte.

Még a házasságkötés előtt Elfárannak egy mágus vagy varázsló udvarolt, akit sehol sem a nevén, ehelyett Mórred Ellenségeként és a Pálcák Uraként említenek. Nem bocsátott meg és elhatározta, hogy megszerzi a hölgyet. A házasságkötés utáni békeidőben ez a férfi hatalmas mágikus erőt szerzett, öt esztendő elteltével előlépett és kijelentést tett, a költemény szavaival:

Ha Elfáran nem lehet enyém,

kimondatlanná teszem Tritán szavát,
teremtetlenné a szigeteket, s fehér hullámok
csapnak át felettük.

Hatalmában állt óriási hullámokat kelteni a tengeren, megállítani az árapályt, vagy idő előtt előidézni azt. Egész tömegeket bűvölt el hangjával, uralkodni tudott mindenkin, aki hallotta szavait, így Mórred ellen tudta fordítani a saját népét. Azt kiáltotta, hogy királyuk elárulta őket, és az angládiak lerombolták a saját városaikat és felégették saját szántóföldjeiket; a tengerészek elsüllyesztették a saját hajóikat; és a katonák — Mórred Ellenségének varázslata alatt — egymás ellen harcoltak.

Míg Mórred népe felszabadítása és az ellenféllel való megmérkőzés lehetőségeit kutatta, Elfáran visszatért egyesztendős gyermekükkel szülőhazájába, Szoléa szigetére, ahol saját erőit a leghatalmasabb formájukban használhatta. De Mórred Ellensége követte őt azzal a szándékkal, hogy rabjává és szolgájává teszi.

Elfáran az Ensa-forrásnál keresett menedéket, ahol tudásával és a helyet átitató Ősi Erők segítségével ellenállhatott, majd el is űzte az Ellenséget a szigetről. „A föld édes vizei elkergették a sós pusztítót”, mondja a költemény. De menekülése közben az Ellenség elfogta Elfáran fiútestvérét, Szalánt, aki épp Angládról hajózott oda, hogy húga segítségére legyen. Az Ellenség *zombittá* tette Szalánt, és Mórredhez küldte azzal az üzenettel, hogy Elfáran és a gyermek egy kis szigetecskére futott az angládi Állkapcsok területén.

Bízva a hírvivőben, Mórred nem gyanakodott csapdára. Alig bírt megmenekülni. Az Ellenség végigüldözte az Angládokon kelettől nyugatig, mindenhol romokat hagyva hátra. Az Anglád-pusztán, ahol a hozzá hűségesek — főként tengerészek — kis csoportja gyűlt össze, Mórred megfordult és felvette a harcot. Az Ellenség nem állt ki vele szemtől-szemben, ehelyett Mórred saját, varázslattal megbéklyózott katonáit küldte ellene, és ami még rosszabb, sorvasztó igéket szőtt, amelyektől Mórred kíséretének tagjai „bár éltek még, úgy néztek ki, mint a sivatagban szomjhalált haltak.” Hogy népe maradványait megmentse, Mórred visszavonult.

Amikor elhagyta a csatateret, esni kezdett, és Mórred meglátta ellensége igaz nevét, amiként az esőcseppek a porba rajzolták a betűket.

Így megismerve az Ellenség igaz nevét, a király már képes volt semlegesíteni a mágus bűbájait, és elűzni a gonoszt az Angládokról. Még üldözte is a téli tengeren, „meglovagolva a nyugati szelet, az esőhozó szelet, a nehéz felhőket.” Mindketten méltó ellenféllel találkoztak a másik személyében, és végső összecsapásuk során

mindketten eltűntek valahol az Éa-tengeren.

Dühödt kínjában az Ellenség hatalmas hullámot keltett, és felgyorsítva azt, Szoléa szigete felé küldte. Elfáran erről is ugyanúgy tudott, ahogy megérezte Mórred halálának pillanatát. Megparancsolta népének, hogy hajózzanak el minden lehetséges eszközzel, azután ahogy a költeményben áll: „Magához vette kicsiny hárfáját", és miközben órákig várt a pusztító hullám megérkeztére, melyet csak Mórred állíthatott volna meg, Elfáran megalkotta a dalt, melyet *A fehér varázsló siratója*ként ismerünk. A sziget alámerült a tengerbe, Elfárannal együtt. De fűzfavesszőből szőtt bölcső-csónakja szabadon lebegett a hullámok felszínén, és biztonságba vitte a fiút, Szeriádot, aki Mórred zálogát, a Béke Rúnájával ékesített gyűrűt viselte.

A szigetvilági térképeken Szoléa néhai szigetét fehér folt vagy örvény jele mutatja.

Mórred után még hét király és királynő ült az angládi trónra, és a birodalom folyamatosan növekedett mind méreteiben, mind vagyonában.

Enyhely királyai

Másfél évszázaddal Mórred halála után Akambar király, az Út-szigeten található Szökőkút-liget hercege átköltöztette udvartartását Enyhelyre, és az enyhelyi Nagy Kapu városát tette meg a királyság fővárosának. Lévén jobb elhelyezkedésű sziget, mint Anglád, Enyhely kiváló helyen volt kereskedelmi szempontból. Innen könnyebb volt flottákat küldeni azzal a céllal, hogy megvédelmezzék az archik szigeteket a karg fosztogatókkal szemben.

A tizennégy enyhelyi király történetét (valójában hat királyról és nyolc királynőről van szó, nagyjából 150 és 400 között) az *Enyhelyi ének* tartalmazza. Ez férfi és női ágon egyformán nyomon követi a leszármazást és a keresztházasságokat a Szigetvilág különféle nemeseivel, és az uralkodói osztályban. Öt fejedelemségről szól: az Anglád-házról, amely a legrégebbi, egyenesen Mórredtől és Szeriádtól származtatja magát; a Szökőkút-ligeti, az Éa- és az Enyhely-házról; és végül az Ilien-házról. Ez utóbbi házból az ilieni Tengerszülötte Gemál herceg volt az első, aki az enyhelyi trónra ülhetett. Az ő unokája Heru királynő. A Sötét Idők előtt a királynő fia, Maharion (430-452 között uralkodott) volt az utolsó felkent király.

Az enyhelyi királyok uralkodásának éveit a jólét, a felfedezések és a megerősödés korának tartják, de az időszak utolsó évszázadában a keleti kargok és a nyugati sárkányok egyre gyakrabban és egyre nagyobb hévvel támadtak az archik földekre.

A királyok, a lordok, a szigeti szószólók és mindenki, akire a szigetek megvédelmezésének feladata hárult, egyre inkább a mágusokra támaszkodott, hogy ők űzzék el a sárkányokat és a karg flottákat. Az *Enyhelyi ének* és a *Sárkányvitézek tettei* alapján, legalábbis ahogy a mesék szólnak, a mágusok nevei és cselekedetei lassan elhalványították a királyokét.

A nagy tudós és mágus, Até összeállított egy tudáskönyvet, amelyben az idők során szétszóródott ismereteket, gyakorlatilag a Teremtés Nyelvének szavait gyűjtötte egybe. Ez volt a *Nevek Könyve*, amely később a névtudás alapjává vált, ami pedig a mágikus művészetek egyik legfontosabb része. Até egy mágusismerősénél hagyta ezt a könyvet Dondy-szigeten, mikor nyugatra indult, hogy a király parancsát teljesítve legyőzzön vagy elkergessen egy fészekalja sárkányt. E teremtmények a lábasjószágot prédálták, gyújtogattak és a tanyavidéket pusztították a nyugati szigeteken. Valahol Smarágtól nyugatra Até szembetalálkozott Ormmal, a nagy sárkánnyal. Erről a találkozásról változatos beszámolók születtek. Bár utána a sárkányok mintha veszítettek volna ellenségességükből, az bizonyos, hogy Orm túlélte a kalandot, Até pedig nem. Könyve évszázadokra elveszett, most a kútfői Magányos Toronyban tartják.

A szóbeszédek szerint a sárkányok eledele maga a fény, vagy a tűz. Csak dühükben gyilkolnak, kölykeik védelmében, vagy esetenként puszta időtöltésből,de sohasem eszik meg áldozataikat. Mérhetetlen régóta és egészen Heru királynő uralkodásáig csak a Nyugati Peremvidék legkülső szigeteit — amelyek talán a sárkánybirodalom legkeletibb szélét képezhetik — használták találkozóikhoz és költőhelyként, így a szigetvilágiak többsége ritkán vagy sohasem látta őket. A természetüknél fogva ingerlékeny és arrogáns lények veszélyeztetve érezték magukat a benső szigetek növekvő népessége és gazdagsága miatt. Ennek biztos jelét látták a sokasodó hajóútvonalban, amelyek utóbb már a Nyugati Peremvidéket is behálózták. Végeredményben bármi okból is történt, a sárkányok akkoriban egyre dühödtebben támadták a szigetek településeit, de mindig váratlanul és véletlenszerűen csaptak le a magányosabb nyugati szigetek csordáira, nyájaira és falvaira.

A *Vedurnán* vagy más néven az *Elválás meséje*, amelyet Hur-át-Hurban még ismernek, így szól:

> Az ember választotta az igát,
> a sárkány a szárnyakat.
> Az ember a birtoklást,
> a sárkány e vágytól mentes marad.

Mert az ember azt választotta, hogy rendelkezhessen tulajdonnal,

és a sárkányok úgy döntöttek, szabadok maradnak az ezzel együtt járó kötöttségek alól. Ahogy azonban az emberek között is vannak aszkéták, úgy a sárkányok némelyikét is elérte a kapzsiság, és csillogó dolgokat, aranyat és ékszert halmoztak fel. Az egyikük Jővüd volt, aki néha emberi formában járt, és aki sárkánytanyává tette Pendor gazdag szigetét, míg végül Kóbor visszaűzte nyugatra. De az *Ének* és más dalok fosztogató sárkányai mintha inkább haragból, semmint kapzsiságból keltek volna fel az emberek ellen; úgy érezték, megcsalták és elárulták őket.

A sárkányok fosztogatásairól és a mágusok ellencsapásairól szóló tettek és énekek kicsinyes vadállatoknak mutatják a sárkányokat, és rémisztő, kiszámíthatatlan, bár intelligens, és esetenként a mágusoknál is bölcsebb szörnyetegeknek. Bár az Igaz Nyelvet beszélik, mégis végtelenül fondorlatosak. Némelyikük bevallottan élvezi a mágusokkal vívott szópárbajokat, és „villás nyelvükkel hasítják ketté az érveket." Akárcsak az emberek, a legnagyobbak kivételével a sárkányok is elrejtik igaz nevüket. A *Hásza utazása* című énekben a sárkányok félelmes, mégis érző lényekként szerepelnek, és dühük, mellyel az emberek flottájára támadnak, magyarázatra lel saját birtokaik szeretetében. Így szólnak a hőshöz:

> Vitorlázz haza, a napkelte házába, Hásza!
> Hagyd meg szárnyunknak a nyugat hosszan fúvó szeleit,
> hagyd meg nekünk az ég tengerét, az ismeretlent, a túlontúlit…!

Maharion és Vandór-Akbé

Heru a Saskirálynő, apjától, az Ilien-házból származó Denggemáltól örökölte a trónt. Ajmán, Heru hitvese Mórred házának szülötte volt. Harmincévnyi uralkodás után a királynő fiuknak, Maharionnak adta át a koronát.

Maharion mágus-tanácsadója és elválaszthatatlan barátja enyhelyi közrendűek közül származott, és hát úgynevezett „apátlan" volt, azaz boszorkány fiának született. A Szigetvilág legszeretettebb hősévé vált, történetét a *Vandór-Akbé tettei* taglalja, amelyet a bárdok a nyárközépi Hosszú Tánc alkalmával énekelnek el.

Vandór-Akbé mágikus ajándéka már kisebb korában megnyilvánult. Hamar az uralkodói udvarba került, hogy az ottani mágusok keze alatt tanuljon, és a királynő, fia tanulótársának választotta.

Maharion és Vandór-Akbé „szívbéli testvérekké” váltak. Tíz esztendőt töltöttek együtt a kargok elleni harcokban, akik akkoriban gyakrabban törtek be a keleti területekre rabszolgákat ejtettek, és gyarmatosítani próbálták a hozzájuk közelebb eső szigeteket. Nyuzór, Sziklarév és a Kősziklák, Lápos, Perregál és Gont-sziget egy része is karg fennhatóság alá került egy nemzedéknyi, vagy esetenként még hosszabb időre. Úton, Szökőkút-liget városában, Vandór-Akbé hatalmas varázslatot idézett a karg erők ellenében, amelyek „ezer hajóból” szálltak partra Lápúton, és már a városhoz közeledtek. A hős az Ősi Erőket hívta segítségül és a víztudáshoz folyamodott (ez valószínűleg ugyanaz a hatalom, amelyet Elfáran használt, hogy elűzze az Ellenséget Szoléa-szigetről). Egyetlen hatalmas áradattá változtatta Szökőkút-liget vizeit — a szent forrásokat, szökőkutakat és tavacskákat Út urainak kertjeiben —, és visszamosta a hódító hadat a partra, ahol Maharion serege már várta a kargokat. A flottából egyetlen hajó sem tért vissza Karego-Átra.

Vandór-Akbé következő kihívója egy mágus, a Tűzúr volt, kinek hatalmát oly nagynak tartották, hogy állítólag meghosszabbíthatott egy napot öt órával, bár arra már nem volt képes — pedig eskü alatt ígérte —, hogy megállítsa a napot délben, és örökre száműzze a sötétséget a szigetekről. A Tűzúr sárkányalakot vett fel, hogy úgy küzdjön meg Vandór-Akbéval, de végül legyőzetett, bár Ilien városai és erdei megsínylették a küzdelmet, minthogy többségüket felgyújtotta.

Valószínű, hogy a Tűzúr emberi alakot öltött sárkány lehetett. Nem sokkal a halála után ugyanis Orm a nagy sárkány, Até legyőzője, fajtája sokaságát vezette a nyugati szigetek ellen — talán a Tűzúr halálát akarták megbosszulni. Ezek a tüzes rajok hatalmas rémületet okoztak, Páln és Szemel lakói hajók százain menekültek a belső földek felé. Ám a sárkányok még ekkor sem okoztak akkora veszteségeket, mint a kargok, és Maharion úgy ítélte meg, hogy a nagyobb veszély keletről érkezik. Míg ő maga nyugatra indult, hogy a sárkányok ellen küzdjön, Vandór-Akbét keletre küldte, hogy próbáljon meg békét kötni a kargád földek királyával.

Heru, az anyakirálynő odaadta a követnek a kargyűrűt, amelyet Mórred ajándékozott Elfárannak; és hitvese, Ajmán neki is ezt adta házasságkötésükkor. Örökletes kincsként szállt Szeriád utódjaira, és legértékesebb tulajdonuknak számított. Rajta egyedi véset állt, olyan alakzat, amely máshol nem lelhető fel: a Kötés Rúnája, más néven a Béke Rúnája, a béke és az igazság jelképe. „Viselje Mórred gyűrűjét a kargok királya!” ezt mondta az anyakirálynő. A legnagylelkűbb ajándék volt ez, a békekötés szándékának tökéletes záloga, és Vandór-Akbé egyedül lépett be vele a királyvárosba, Karego-Át szigetén.

Thoreg király illő módon fogadta a követet, minthogy — flottája

java részének elvesztése után — kész volt fegyverszünetet kötni és visszavonulni az elfoglalt archik földekről, ha Maharion nem torolja meg a támadást.

A karg királyságban azonban akkor már igen erős volt az Ikeristenségek főpapjainak befolyása. Thoreg személyes tanácsadója, Intathin főpap ellene volt a békének, és kihívta Vandór-Akbét egy mágikus párbajra. Minthogy a kargok nem foglalkoznak mágiahasználattal, Intathin csak úgy győzhetett, ha olyan helyre csalja ellenfelét, ahol a föld őserői semlegesítik a követ varázshatalmát. Az archik *Vandór-Akbé tettei* szerint a hős és a főpap „birokra keltek", míg végül:

> a vén sötétségből áradó gyengülés
> önti el Vandór-Akbé tagjait,
> elméjét az anyasötétség csendje borítja.
> Hosszan fekszik, elfeled ragyogó neveket és testvéreket,
> hosszan fekszik, mellkasán a Rúnagyűrű törötten hever.

A „bölcs Thoreg király" lánya megmentette Vandór-Akbét ebből az állapotból vagy ettől a bebörtönöző erőtől, és ezáltal visszaadta hatalmát. A hős a lánynak adta a Béke Gyűrűjének felét, amely a harc után nála maradt. (A lány leszármazottai örökölték a gyűrűt több mint ötszáz éven keresztül, egészen addig, míg végül Thoreg utolsó leszármazottait — egy fiú- és egy lánytestvért — a Keleti Peremvidék egy kis szigetére száműzték; Kóbor ezt a gyűrű-felet kapta meg tőlük.) A törött gyűrű másik felét Intathin tartotta meg, és „belépett véle a sötétségbe" — tehát levitte az Atuan sírjainak mélyén lévő nagykincstárba. (Kóbor itt lelt rá később, egyesítette a két felet — és ezzel együtt az elveszettnek hitt Béke Rúnáját is —, majd ő és Tenar együtt vitték vissza az ékszert Enyhelyre.)

A történet karg változatában, melyet szent rituálé keretében citálnak a papok, Intathin legyőzte Vandór-Akbét, aki „elveszítette botját, amulettjét, hatalmát" és megtört emberként kúszott vissza Enyhelyre. Akkoriban azonban a mágusok még nem hordtak botot magukkal. És amikor Orm sárkánnyal szembekerült, Vandór-Akbé biztosan nem volt megtört ember, inkább lehetett nagy hatalmú mágus.

Maharion király a békéért küzdött, de sohasem érte azt el. Amíg Vandór-Akbé (valószínűleg éveken keresztül) Karego-Áton járt követségben, a sárkányok támadásai egyre szaporodtak. A belső szigeteket elárasztották a menekülők, és a sárkányok lángra lobbantottak minden hajót, amely Eszk-szigetnél nyugatabbra merészkedett; időnként a Legbenső-tengerre is be-betörtek. Maharion minden fegyverese és mágusa a sárkányok ellen küzdött, és maga a

király is négyszer vett részt a csatákban. Ám a kardok és nyilak haszontalanok voltak a pikkelypáncélos, tüzet köpő és repülő ellenfelekkel szemben. Pálnból csupán „elszenesedett pusztaság” maradt, Enyhely-szigettől nyugatra minden falu és város porig égett. A király mágusai számos sárkányt elfogtak és megöltek varázslataikkal a Pelági-tenger felett, ám ezzel csak növelték a sárkányok haragját. Amikor Vandór-Akbé visszatért, Orm, a nagy sárkány épp Enyhely város felé tartott, és tüzével a királyi palota tornyait fenyegette.

Vandór-Akbé, aki „a keleti szelektől átlátszóvá vált vitorlákon” érkezett az öbölbe, „nem állt meg egy testvéri ölelésre sem.” Maga is sárkányalakot öltött, és így szállt szembe Ormmal az Onn-hegy felett. „Lángok ragyogták be az éjféli eget”, és ez állítólag az enyhelyi palota ablakaiból látszott így. Azután Vandór-Akbé észak felé üldözte a sárkányt. Taón közelében, még a tenger felett Orm ismét szembefordult a hőssel, és ezúttal úgy megsebezte, hogy a mágusnak le kellett szállnia, és fel kellett vennie saját alakját. A sárkány követte, és a küzdelem az Öreg Szigeten, Éa földjén folytatódott, amelyet Tritán elsőként emelt a vizek fölé. Ezen a megszentelt és hatalommal átitatott földön Orm és Vandór-Akbé már nem csatáztak tovább. Ehelyett beszédbe elegyedtek, egyenlőkként szóltak egymáshoz, és megegyeztek, hogy véget vetnek a fajok ellenségeskedésének.

A király mágusai azonban feldühödtek a birodalom szívét ért támadáson. Bátorságot merítettek a Pelági-tengeren aratott győzelmükből, a Nyugati Peremvidék felé fordították a flottát és megtámadták azokat a szigetecskéket és sziklákat, amelyeken a sárkányok költötték tojásaikat és nevelték ifjaikat. Számos fiatal sárkányt pusztítottak el, „vaspöröllyel zúzták össze a hatalmas tojásokat.” Ezt meghallva Orm újfent feldühödött, és „mint tüzes nyíl csapott Enyhely felé.” (A sárkányokat általában hímekként emlegetik mind archik, mind karg nyelven, bár e teremtmények neme még ma is bizonytalan, illetve a legöregebbeknél egyenesen rejtélynek számít.)

Vandór-Akbé még csak félig gyógyult fel sérüléseiből, de Orm után vetette magát. Elkergette Enyhelyről, és tovább űzte „a Szigetvilágon és a Peremvidékeken át”. Sohasem hagyta megpihenni, hanem mindig a nyílt tenger fölé kényszerítette, majd egy végső, kétségbeesett szárnyalásban maguk mögött hagyták a Sárkányok Útját és elérték az utolsó szigetet, Magadort. Ott, a legtúlsó parton, mindketten kimerülve néztek szembe egymással, s „karommal és tűzzel és karddal és szóval” küzdöttek, míg végül:

> vérük összevegyült, vörösre festette a homokot.
> Lélegzetük elhalt. Testük a zajos tenger partján
> egymásba gabalyodva hevert. Együtt léptek át a halál földjére.

A történetek szerint Maharion király elutazott Magadorra, hogy „fogadott testvérét sirassa.” Elhozta Vandór-Akbé kardját, és kitetette a palota legmagasabb tornyának csúcsára.

Orm halála után a sárkányok még mindig veszélyt jelentettek a nyugati szigetekre — különösen, amikor sárkányvadászok bolygatták őket —, ám távolabb húzódtak a lakott szigetekről és a békés hajósok útvonalaitól. A királyok ideje után egyedül a pendori Jövüd maradt a Szigetvilág belső területének szélén, és fosztogatta az emberi településeket. A Legbenső-tenger felett évszázadokon keresztül nem láttak sárkányt egészen addig, amikor Kalesszin, a Legvénebb, visszahozta Kóbort és Lebannent Kútfő-szigetre.

Néhány esztendővel Vandór-Akbé után Maharion is meghalt, sikertelenül törekedett a békére, és nyugtalan, belviszálytól sújtott királyságot hagyott hátra. Sokan mondogatták, hogy a Béke Gyűrűjének elvesztése óta igaz király nem uralkodott Óceánföldön. A lázadó sziklarévi Gehis nagyúrtól halálra sebzetten, Maharion jóslatot mondott: *„Ő örökli trónomat, ki élve megjárta a sötétség birodalmát és eljő távoli, napfényes partjainkra.”*

A Sötét Idők, a Kéz és a kútfői iskola

Maharion 452-ben bekövetkezett halála után számos bitorló viszálykodott a trónért; egyikük sem győzedelmeskedett véglegesen. Alig néhány év alatt sikerült teljesen tönkretenniük a központosított államrendet. A Szigetvilág az örökölt jogú feudális hercegek, kis szigetek és városállamok, kalózkodó hadurak csataterévé vált; mindenki igyekezett növelni a vagyonát és kiszélesíteni a határait. A kereskedelem és a hajóforgalom a kalózok nyomása alatt meggyengült, a városlakók meghúzták magukat védfalaik mögött. A művészeteket, a halászatot és a mezőgazdaságot a folytonos hadakozás és fosztogatás sújtotta, a királyok idejében felszámolt rabszolgakereskedelem újabb virágkorát élte. A fosztogatás és csaták során a mágia volt a legerősebb fegyver. A mágusok eladták magukat a haduraknak, vagy maguk törtek hatalmi pozíciókra. Mivel hatalmukat gonoszul és felelőtlenül használták, e mágusok rossz nevet szereztek magának a mágiának is.

Ebben az időszakban a sárkányok nem jelentettek veszélyt, a kargok visszavonultak és saját belviszályaikat intézték, de a szigetvilági társadalmi rend széthullása évről-évre csak súlyosbodott. A morális és intellektuális állandóság már szinte csak az *Éa teremtése*

és az egyéb mítoszok és hőstörténetek tanításában maradt meg, illetve a kézműves szakmák fenntartásában: ez utóbbiak esetében a mágiahasználat továbbra is jó célokat szolgált.

Maharion halála után úgy százötven évvel Kútfőn jött létre a Kéz, amely a mágia megértése, tanítása és etikus használata mellett elkötelezett férfiak és nők laza szövetsége vagy közössége volt. Minthogy a Kéz veszélyeztette Gázlór mágus-hadurainak egyeduralmát, a szigetre támadtak, és szinte minden felnőtt férfit megöltek. De a Kéz akkor már jelen volt a Legbenső-tenger szigeteinek többségén, és a *Kéz asszonyai* néven évszázadokkal túlélte ezt az eseményt. Ez idő alatt a szervezet erőtlen, de kitartó információs, kommunikációs, védelmező és tanító hálózatként létezett.

650 körül két kútfői nővér, Elehal és Jahán, és a fürkész Medra iskolát alapítottak a Kéz más tagjainak segítségével, így Kútfőt olyan központtá tették, ahol összegyűlhettek és megoszthatták egymással tudásukat. Ekkor értelmezték a mágikus diszciplínákat, és meghatározták a mágiahasználat etikai szabályait. A Kéz más szigeteken élő tagjainak segítségével, a kútfői iskola hírneve és befolyása gyorsan növekedett. Egy enyhelyi varázshasználó, Teriel szerint az Iskola veszélyeztette a kívülálló mágusok hatalmát, ezért jelentős flottával indult a sziget ellen. Kútfő azonban addigra olyannyira megerősödött, hogy képes volt megfosztani hatalmától a mágust, és szétszórni a flottáját. Ez az első nagy győzelem segített megszilárdítani az Iskola sebezhetetlenségről szóló hírnevét.

Kútfő folyamatosan növekvő befolyása alatt a varázslósággal kapcsolatos tudás következetesen épült fel, használatát a politika mellett az erkölcs is egyre jobban meghatározta. Az Iskolában tanult mágusok beutazták a Szigetvilágot, és mindenhol felvették a küzdelmet a hadurak, kalózok és viszálykodó nemesek ellen. Hadjáratokat és fosztogatási kísérleteket akadályoztak meg, büntettek és számon kértek, határokat és kötelességeket szabtak, egyéneket, falvakat, városokat, hajókat védelmeztek, míg a társadalmi rend úgy-ahogy helyreállt. Kezdetben még azért küldték szét őket, hogy kikényszerítsék a békét; később már inkább fenntartották azt. Miközben az enyhelyi trón üresen állt, Kútfő kétszáz éven keresztül hatékonyan betöltötte a Szigetvilág rendfenntartó központjának szerepét.

A kútfői főmágus hatalma sok tekintetben hasonlított a néhai enyhelyi királyok hatalmára. Halkel, a főmágusi cím kiötlője még minden bizonnyal arrogáns, ambiciózus és előítéletekkel teli alak lehetett. Az iskolai tanításoknak és gyakorlatnak, emellett a mesterek odafigyelésének köszönhetően azonban, az utána következő főmágusok már nem használták hatalmukat mások meggyengítésére vagy önmaguk gyarapítására.

A mágia sohasem bírta teljesen lemosni magáról a Sötét Időkben szerzett rossz nevet, bár már inkább csak a varázslók, vajákosok és boszorkányok gyakorlatait jellemzik gonoszként. A női hatalommal szemben bizalmatlanok és ellenségesek az emberek, és e hatalomnak az Ősi Erőkkel való rokonsága, csak rontja ezt a megítélést.

Az Ősi Erők szent hatalma Óceánföld több részén különféle források, barlangok, dombok, sziklák és erdők formájában koncentrálódik. Ezeket a helyeket a környékbeliek mind félik vagy tisztelik; némelyikük messze földön ismert.

Az ilyen helyek a Kargád Birodalom vallási központjai. A Szigetvilágon az Ősi Erők ismerete sokáig a gondolkodás és a vallásosnak nevezhető tisztelet meghatározó alapja volt. A szigetek többségén még ma is az Ősi Erőkkel kötik össze a boszorkányságot, a bábáskodást, a gyógyítást, az állatok pároztatását, az öntözést, a bányászatot és a kohászatot, az ültetést és a növesztő varázslatokat, a szerelmi bűbájt, és még sok hasonló dolgot. Kútfő tanult mágusai azonban bizalmatlanok az ősi praktikákkal szemben, és nem fordulnak segítségért „az Anya Hatalmához." Csak Páln mágusai ötvözik a kútfői és az ősi gyakorlatot a rejtélyes, ezoterikus és veszélyesnek tartott pálni tudásban.

Mint bármely hatalom, rossz célokra használva az Ősi Erők is megronthatóak (mint a Terranon Kő Rosszánban), mégis természetükből adódóan szentek, és az etika felett állnak. Azonban a Sötét Idők alatt és azután az archik földek mágusai démonizálták és gonosznak bélyegezték ezeket a hatalmakat, akárcsak őket a kargád papkirályok és istenkirályok. Így a nyolcadik századra a Szigetvilág belső földjein már csak a falusi nők tartottak rituálékat és felajánlásokat a néhai szent helyeken. Őket megvetették, esetenként meg is hurcolták emiatt. A mágusok távol tartották magukat ezektől a helyektől. Ironikus, hogy Kútfőn állnak az Ősi Erők legnagyobb hatalmú megtestesülései — a Kútfő-hegy és a Lappang-liget —, de véletlenül sem beszélnek így róluk. Egyedül a formamesterek, akik szinte egész életüket a Ligetben töltik, kapcsolják össze az emberi művészeteket a föld szentségével, emlékeztetve a mágusokat arra, hogy hatalmuk nem teljesen a sajátjuk, csak kölcsönkapták egy időre.

A Kargád földek történelme

A négy sziget történelme javarészt legendákból tevődik össze, melyek a helyi törzsek, városállamok és kis királyságok alapításával és küzdelmeivel foglalkoznak. Nagyjából ezer esztendeje ezek a törzsek, városállamok és kis királyságok alkotják a karg társadalmat.

Ellentétben a Szigetvilág más részeivel, karg területen fennmaradt a rabszolgaság intézménye, ahogy a szigorú kasztrendszer és a nemi megkülönböztetés („munkamegosztás”) is.

A vallás egyesítő erőként működött a legharciasabb törzsek esetében is. A négy szigeten több száz Békehely található, ahol tilos minden vita és hadakozás. A karg vallás az Ősi Erők, a ktonikus hatalmak szellemekként való megtestesüléseinek házi és közösségi tiszteletén alapul. A szent helyeken és a házi oltárokon virágokat, olajat, faragványokat, ételt ajánlanak fel, táncokat, versenyeket, zenét, dalokat adnak elő vagy mutatnak be, csendrituálékat tartanak. Maga a tiszteletadás lehet ünnepi vagy alkalmi, személyes vagy közösségi. Régebben nem létezett papság; bármely felnőtt elvégezhette a ceremóniákat, és megtaníthatta ezekre a gyermekeket. Ez a szellemiség fennmaradt — nemhivatalosan és esetenként titkoltan — az Ikeristenségek és az Istenkirályok újabb és intézményesebb vallásai alatt is.

A négy sziget megszámlálhatatlan szent ligete, barlangja, hegye, dombja, forrása és sziklája közül a legszentebb helynek az Atuan sivatagában található, síroknak nevezett barlang és monolitkövek számítanak. Karg emberemlékezet óta zarándokközpontnak számított, és Atuan királyai, később Hupun királyai is fenntartottak itt egy szállást az érkező híveknek.

Hatszáz vagy hétszáz évvel ezelőtt afféle égistenség-hit terjedt el a szigeteken, ebből született meg Atwa és Wuluha, a Hur-át-Hur sivatagi hőseiből lett Ikeristenségek vallása. A panteon feje az Égi Atya lett, és a rítusok vezetőiből egyfajta papi kaszt fejlődött ki. Az Ősi Erők tiszteletét nem fojtották el ugyan, de az Ikeristenségek és az Égi Atya papjai saját hitükben hivatásossá váltak, egyedüli jogot formáltak a rituálék és ünnepségek megrendezésére. Egyre drágább templomokat építtettek, majd átvették a köznapibb ceremóniák, például a házasságkötések, temetések és házszentelések levezetését is.

E vallás hierarchizáló és központosító jellege eleinte még segítette Hupun királyait törekvéseikben. Fegyveres erővel és diplomáciai manőverekkel a Hupun-ház nagyjából egy évszázad alatt meghódította vagy beolvasztotta a kargád királyságok többségét, ami közel kétszáz uradalmat jelentett.

Amikor (archik időszámítás szerint 440-ben) Vandór-Akbé a kargád földekre érkezett békekövetként, és királya jóhiszeműségének jeleként elhozta a Béke Gyűrűjét.

De Hupun királyai évtizedeken keresztül viszálykodtak az Awabátban székelő főpapokkal és híveikkel. Az Ikeristenségek papjai elbitorolták a hatalmat a királyoktól, és a Hupuntól ötven mérföldre fekvő Szent Várost tették nemcsak az ország vallási, de politikai központjává is. Úgy tűnik, Vandór-Akbé látogatása éppen egybeesett a

hatalomátvétel utolsó manővereivel. Thoreg király köztiszteletben álló vendégként fogadta a követet, de Intathin, a főpap, párbajra hívta ki. Csalással vagy erővel legyőzte, és egy időre bebörtönözte. A két királyság összekötésére szánt jelkép eltörött.

E küzdelmet követően a karg királyok továbbra is Hupun trónján ültek, névleges tiszteletnek örvendtek, de hatalmukat vesztették. A négy szigetet Awabátból kormányozták, és az Ikeristenségek főpapjaiból papkirályok lettek.

Szigetvilági számítás szerint a 840. esztendőben a papkirályok egyike megmérgezte a másikat, és kikiáltotta magát az Égi Atya evilági megtestesülésének. Istenkirálynak, akit így hús-vér valójában imádhatnak a hívek. Az Ikeristenségek imádata ugyanúgy nem szakadt meg, mint az Ősi Erők népszerű tisztelete. Ám a vallási és világi hatalom az Istenkirály kezébe került, akit minden esetben Awabát papsága választott (gyakran többé-kevésbé titkolt erőszak útján) és bálványozott. A négy szigetet az Ég Birodalmának kiáltották ki, és az Istenkirály hivatali címe Mindenek Császára lett.

A Hupun-ház két utolsó örököse egy testvérpár, egy fiú és egy lány, Ensar és Antil volt. Minthogy le kívánta zárni a karg királyok vérvonalát, de nem kívánt szentségtörést elkövetni az uralkodói vér kiontásával, az Istenkirály száműzte a gyermekeket egy magányos, zátonyszerű kis szigetecskére. Ruháik és játékaik között ott rejlett Antil uralkodói öröksége, a Béke Gyűrűjének fele is, amelyet Vandór-Akbé adott Thoreg lányának, hálaképpen kiszabadításáért. A kislány később mint öregasszony adta oda az ékszer-felet az akkor még ifjú Kóbornak, aki hajótörést szenvedett a sziget partján. Később Atuan sírjainak főpapnője, Arha-Tenar segítségével Kóbor újból egésszé tette az eltörött gyűrűt, így helyreállította a Béke Rúnáját. Ezután együtt vitték vissza a megszentelt ereklyét Enyhelyre, hogy ott várja meg Mórred és Szeriád örökösét, Lebannen királyt.

MÁGIA

A Szigetvilág archik nyelvű lakossága veleszületett mágikus tehetséggel rendelkezik, ugyanúgy, ahogy rendelkezhet az ember például zenei tehetséggel is, bár a mágikus jóval ritkább. A többség egyáltalán nem bír ilyen képességekkel. Keveseknél, talán százból egy embernél ez rejtett, de kiművelhető tehetséget jelent. Még kevesebbeknél a mágikus képességek hamar megnyilvánulnak, akár képzés nélkül is.

A mágia ajándékának főként az Igaz Beszéd használata biztosít hatalmat, a Teremtés Nyelve, amelyben minden dolog neve megegyezik, magával a dologgal.

Ezt a nyelvezetet — amely a sárkányok számára természettől adott tudást jelent — az ember megtanulhatja. Néhányan úgy születnek, hogy ösztönösen ismernek legalább egy-két szót a Teremtés Nyelvéből. E nyelv oktatása a mágikus tanok alapja, és legmélyebb rétege.

Egy személy igaz neve nem más, mint az Igaz Beszéd egy szava. A boszorkányok, varázslók és mágusok tehetségének alapvető eleme az a képesség, amely által tudhatják egy gyermek igaz nevét, mi több, megadhatják egy gyermeknek az ő igaz nevét. Ez a képesség csak és kizárólag bizonyos körülmények között, a megfelelő időben (általában a serdülőkor elején) és a megfelelő helyen (egy forrás, tavacska vagy patak vizében) hívható elő.

Minthogy egy személy igaz neve szó szerinti, és abszolút értelemben egyenlő magával a személlyel, így aki ismeri ezt a nevet, annak hatalma van a személy felett, a személy élete és halála felett. Az igaz nevet így gyakran nem is ismeri más, csak a viselője és aki adományozta, s ők mindketten titokban tartják. Az a hatalom, amellyel valaki igaz nevet adományozhat, és a titoktartás szükségszerűsége egyazon tőről fakad. A névadó sohasem árulja el az általa adományozott igaz nevet.

A nagy hatalommal született és megfelelő mértékben képzett mágiahasználók képesek kitalálni mások igaz nevét, esetenként még keresniük sem kell, hanem ösztönösen ismerik azt. Minthogy az ilyen tudás felhasználható az adott személy ellen, így mérhetetlenül veszélyesnek tekintik. A köznapi emberek — és sárkányok — titokban tartják igaz nevüket; a mágusok elrejtik és varázslatokkal védelmezik a sajátjukat. Mórred harcba sem szállhatott Ellenségével szemben, amíg nem ismerte meg annak igaz nevét, melyet a lehulló eső cseppjei rajzoltak a porba. Kóbor engedelmességre kényszerítette a pendori sárkányt azáltal, hogy mágusi képességei és tanulmányai révén megtudta annak igaz nevét.

Régebben a mágia vad tehetségnek számított, ám Mórred, mint király és mágus egy személyben, erőteljes intellektuális és erkölcsi fegyelmet kölcsönzött a mágia művészetének azáltal, hogy varázstudókat gyűjtött a királyi udvarba, és ott a hatalom birtoklásának etikai alapjaira és kötöttségeire, együttműködésre és a közös célok értékére tanította őket. Az így nyert harmónia fennmaradt egészen Maharion uralkodásáig és azalatt is. A Sötét Időkben azonban, amikor felsőbb szabályozás nem érvényesült, a hatalommal való visszaélés vált jellemzővé, és a mágiának általánosan rossz híre lett.

A Kútfői iskola

Ahogy fentebb is írtuk, a kútfői mágiaiskola alapítása 650 környékére tehető. A kilenc mester vagy más néven tanmester eredetileg:

a szélvető vagy időjárásvető, aki az időjárás uralmának tanait oktatja;

a trükkmester, a szemfényvesztések legfőbb ismerője;

a gyógyfüves, a gyógyítás művészetének mestere;

az elvarázsoló, aki az anyagok és az élő test átváltoztatását tanítja;

az idéző, az élők és holtak lelkét szólító varázslatok mestere;

a névtudó, az Igaz Beszéd legfőbb ismerője;

a formázó, a Lappang-liget mestere, a szándékok és jelentések ismerője;

a fürkész, a fürkésző, a megkötő és a visszatérítő varázslatok mestere;

és a kapusmester, aki a Nagy Házba való belépésért és kilépésért felelős.

Az első főmágus, Halkel eltörölte a fürkész címet, és helyette bevezette a dalnokmesteri rangot. A dalnokmester feladata a szájhagyomány útján terjedő énekek, dalok és tettek, emellett az énekelt varázslatok fenntartása és tanítása.

A *boszorkány*, *varázsló*, *mágus* szavak eredetileg hanyag, csak nagyjából leíró jellegű használatát Halkel megszilárdította, és szigorú hierarchikus rendbe állította. Ezek szerint:

A *boszorkányság* csak a nők mestersége lehetett. A nők által gyakorolt mágiát „kisebb mesterségeknek” nevezték, még akkor is, ha esetleg tartalmazott olyan elemeket, amelyek a „nemes művészetek” közé sorolhatóak, például gyógyítást, éneklést, elvarázsolást, stb. A boszorkányok csak egymástól és varázslóktól tanulhattak. A kútfői iskolába nem léphettek be, és Halkel helytelenítette, hogy a mágusok

bármit is tanítsanak nekik. Kifejezetten tiltotta, hogy az Igaz Beszéd szavait, nőknek tanítsák. Bár ezt az előírást széles körben figyelmen kívül hagyták, hosszú távon a boszorkányok mégis jelentős, mélyre ható tudást és hatalmat veszítettek emiatt.

A *varázsló* vagy vajákos nem más, mint mágiahasználó férfi — és egyedül ez különbözteti meg a boszorkányoktól. A varázslók egymást tanítják, és ismerhetnek valamennyit az Igaz Beszédből. A varázsló foglalkozhat a kisebb mesterségekkel, ahogy azokat Halkel meghatározta (fürkészéssel, foltozással, varázsvesszővel, állatok gyógyításával, stb.), de némelyik nemes művészettel is (emberek gyógyításával, kántálással, időjárásvetéssel). Ha egy tanítvány tehetséget mutat a mágiahasználatban és Kútfőre küldik, akkor először a varázslók művészeteiből kap képesítést, és csak azután foglalkozhat a művészi mágiával, a nevekkel, az idézéssel és a formázással. Így válhat végül mágussá.

A *mágus*, ahogy Halkel meghatározta a fogalmat, olyan mágiahasználó, aki botot kap tanítójától, aki természetesen maga is mágus, és egyéni felelősséget vállalt a tanítványa képzéséért. Régebben megszokott volt, hogy a főmágus adományozott mágusbotot a tanítványoknak, amikor azok elhagyták az iskolát. Ez a fajta tanítási és utódlási rend máshol is előfordul — főként Pálnon és környékén —, de Kútfő mesterei gyanakvással tekintenek minden olyan tanítványra, akit nem oktatott kútfői mágus.

A nagyobb hatalommal rendelkező mágusokat időnként igézőnek nevezik, bár ez a szó ritkán használatos, és jelentése sem teljes mértékben meghatározott.

A *főmágus* rang és hivatal Halkel találmánya volt, és a tizedik kútfői mestert jelöli, sohasem a kilencek egyikét. A főmágus alapvető etikai és intellektuális erőt testesít meg, emellett jelentős politikai hatalommal rendelkezik. Egészében véve ez a hatalom jótékonynak tekinthető. Az idők során a főmágusok jelképezték a kútfői társadalom központosító, normalizáló és békés mivoltát. Emellett a varázshasználat etikai oldalára fogékony mágusokat és varázslókat küldtek szét a Szigetvilágban, hogy megvédelmezzék a közösségeket a járványoktól, a szárazságtól, a behatolóktól, a sárkányoktól és a mágiahasználat gátlástalanabb formáitól.

Lebannen király megkoronázása, az enyhelyi királyi udvartartás és nagytanács helyreállítása óta, Kútfőn nincs főmágus. Úgy tűnik, e hivatal — amely eredetileg nem volt az Iskola vagy a Szigetvilág kormányzásának szerves része —, többé nem kapott fontos szerepet. Egyelőre Kóbort tartják egy személyben a legnagyobb és legutolsó főmágusnak.

Cölibátus és varázslóság

A kútfői iskolát férfiak és nők közössége alapította, s az első évtizedekben férfiakat és nőket egyformán tanítottak. A Sötét Idők óta azonban a nők, a boszorkányság és az Ősi Erők presztízse sokat romlott, tisztátalannak bélyegezték őket. Emellett akkoriban már széles körben elterjedt az a hit, miszerint a férfiaknak elő kell készülniük a „nemes mágia" gyakorlására azáltal, hogy lelkiismeretesen elkerülik a „kisebb varázslatokat", a „földtudást" és a nőket. Amely férfi nem veti alá magát a szüzesség vasfegyelmet tartó varázslatának, az nem gyakorolhatja a nemes művészeteket. Nem emelkedhet magasabbra a köznapi varázslóknál. A mágusnak ezért el kell kerülnie a nőket, nem taníthatja őket és nem tanulhat tőlük. A boszorkányok szinte sohasem válnak meg a szexualitástól a mágia gyakorlása érdekében, és a cölibátust fogadó mágusok gonosz csábítóknak, tisztátalanoknak, gyalázatosnak és bűnösnek tartják őket.

Amikor 730-ban az első főmágus, az Út-szigetről származó Halkel kizárta a nőket az Iskolából, a kilencek közül csak a formamester és a kapusmester ellenkezett; kisebbségben voltak. Több mint három évszázadon keresztül nő nem taníthatott vagy tanulhatott a kútfői iskolában. Ezen évszázadok alatt a mágusok művészete köztiszteletben állt, rangot és hatalmat biztosított, miközben a boszorkányságot tisztátalannak és babonaságnak tartották, amelyet csak nők gyakorolnak, és amelyet csak a parasztok látnak hasznosnak.

A mágusi szüzesség szükségességének hite oly sokáig megkérdőjelezetlen maradt, hogy szinte fiziológiai ténnyé vált. Azonban ettől az egyoldalú meggyőződéstől eltekintve úgy tűnik, hogy a mágiahasználat és a szexualitás kapcsolata nagymértékben függ a férfitól, magától a mágikus ajándéktól, és a körülményektől is. Kétségtelen, hogy még egy oly nagy hatalmú mágus is, mint Mórred, egy személyben volt varázsgyakorló, férj és apa.

Félezer vagy még több éven keresztül az erőteljesebb mágiával foglalkozó férfiak megkötő varázslatokkal teljesítették a teljes szüzesség fogadalmát. A kútfői iskola tanítványai e varázslat hatása alatt élik mindennapjaikat, kezdve attól a pillanattól, amikor belépnek a Nagy Házba, és ha mágussá válnak, akkor a fogadalom általában életük végéig tart.

A varázslók közül csak kevesen ragaszkodnak a cölibátushoz, többségük megházasodik és gyermeket nemz.

A varázshasználó nők időnként önfegyelmet gyakorolnak e téren ugyanúgy, ahogy böjtölnek és egyéb önmegtartóztatásra is hajlamosak akkor, ha hitük szerint ez segít hatalmuk megtisztításában és összpontosításában. A boszorkányok azonban általában aktív szexuális életet élnek; szabadabban is, mint a falusi nők többsége, mert nem kell

tartaniuk a kiközösítéstől. Sokuk lép úgynevezett „boszorkányházasságra” egy másik boszorkánnyal vagy köznapi nővel. Ritkán házasodnak a szó eredeti értelmében, de ha mégis, akkor férjük általában varázsló.

notes

Notes

1

Minél inkább ugyanaz, annál inkább változik.